ШКОЛСКИ ПРОГРАМ
ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

за школску 2025/26- 2029/30. годину

Основна школа „Деспот Стефан Лазаревић“

Београд

Јун, 2026. године

Основни подаци о школи

Назив школе	ОШ „Деспот Стефан Лазаревић“
Адреса	Моме Димића бр.2
Издвојена одељења:	Не
Контакт подаци школе:	
Телефон/факс	011/3429872
Званични мејл школе	direktor.despotstefan@gmail.com
Сајт	despotos.edu.rs
фејсбук страница школе	OŠ „Despot Stefan Lazarević“
ПИБ	100008060
Име и презиме директора школе	Марија Тодоровић
Датум оснивања школе	Октобар, 1983.
Датум прославе Дана школе	12.05.

Школски програм је документ на основу којег се остварује развојни план и укупан образовноваспитни рад у школи и представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира и реализује свој рад.

Овим документом:

обезбеђује се остваривање наставних планова и програма и потреба ученика и родитеља, школе и јединице локалне самоуправе.

омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика.

доноси се на основу наставног плана и програма у складу са Законом

поједини делови школског програма иновирају се у току његовог остваривања.

Школски програм урађен је у складу са Националним оквиром образовања и васпитања и садржи:

Циљеве школског програма;

Наставни план основног образовања и васпитања;

Програме обавезних и изборних предмета по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;

Изборне програме по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање;

Програме активности по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање

Програм допунске и додатне наставе;

Програм културних активности школе;

Програм школског спорта и спортско рекреативних активности;

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програми спречавања дискриминације и програми превенције других облика ризичног понашања;

Програм ваннаставних активности ученика;

Програм професионалне оријентације;

Програм здравствене заштите;

Програм социјалне заштите;

Програм заштите животне средине;

Програм сарадње са локалном самоуправом;

Програм сарадње са породицом;

Програм излета, екскурзија и наставе у природи;

Програм рада школске библиотеке;

Програм безбедности и здравља на раду

Програм рада Ученичког парламента;

Програм припремног предшколског програма

Програм продуженог боравка

Програм обогаћеног једносменског рада

Програм припремне наставе за завршни испит

Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма. (Овај прилог ради се кад и ако се за њим укаже потреба.)

Праћење остваривања школског програма

1. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА:

- Пун и усклађен интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета и ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- Стицање квалитетних знања и вештина и формирање вредносних ставова, језичке, математичке, научне, уметничке, културне, медијске, техничке, финансијске и информатичке писмености, неопходних за наставак школовања и активну укљученост живот породице и заједнице;
- Развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса, као и изражавање на језицима различитих уметности;
- Развој способности проналажења, анализирања, примене и саопштавања информација,уз вешто и ефикасно коришћење медија I информационо-комуникационих технологија;
- Оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању и свакодневном животу;
- Развој мотивације за учење и оспособљавање за самостално учење и образовање током целог живота;
- Развој свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења;
- Оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- Развој кључних компетенција потребних за живот у савременом друштву;
- Развој и практиковање здравог начина живота, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- Развој свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике и заштите животиња;
- Развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и неговање другарства и пријатељства;
- Развијање способности за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;

- Формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави Србији, поштовање и неговање српског језика и свог матерњег језика, традиције и културе српског народа, националних мањина и етничких заједница, других народа, развијање мултикултурализма, поштовање и очување националног и светског културног наслеђа;
- Развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне и узрасне равноправности и толеранције.

ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА

Школски програм се реализује у периоду од четири године, односно од почетка школске 2026/2027. године до краја школске 2029/2030. године

ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ПРОГРАМ РЕАЛИЗУЈЕ

Програм се реализује на српском језику и сви ученици похађају наставу на српском језику, тако да је у свим табелама изостављен српски као нематерњи језик. Ако дође до промене урадиће се анекс на Школски програм и поменуте табеле ће се изменити.

2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

- Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС“ број88/2017 27/2018, 10/2019, 6/2020, 129/2021,92/2023 и 19/2025)
- Законуо основном образовању и васпитању(„СлужбенигласникРС“,бр.55/13, 101/17, 27/18– другизакон,10/19, 129/2021,92/2023 и 19/2025)
- Правилник о вредновањуквалитета рада установе(„СлужбенигласникРС“,број20/19)
- Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учењ аа први разред основног образовања и васпитања(«Службени гласник РС-Просветни гласник»бр.10/17-1, 12/2018-1, 15/2018-1, 18/2018-1, 1/2019-18)
- Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања(«Службени гласникРС-Просветни гласник»бр.10/04, 20/04и1/05, 1/06, 15/06, 2/08, 2/10,7/10,3/11,1/13, 11/14, 11/16, 12/18)
- Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања («Сл.гласникРС– Просветни гласник »бр.3/2011,1/2013.4/2013,11/2016 ,6/2017, 8/2017, 9/2017, 12/2018)
- Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања(«Сл. Гласник РС-Просветни гласник»бр.11/2016, 3/2018. 12./2018)
- Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања(«Сл.гласникРС-Просветни гласник»бр.8/2013, 11/2016, 12/2018, 3/2019, 12/2019)
- Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања(«Сл.гласникРС
- Просветни гласник»бр.2/2010, 3/2011, .8/2013 , 5//2014, 11/2016, 7/2017, 12/2018)
- Правилник о наставном плануи програму предмета Грађансковаспитање-сазнање о себии другима заосновну школу(«Просветни гласник»бр.5/01,8/03, 10/03, 20/04, 1/05, 9/05, 15/05, 6/06, 7/07,4/07,6/08.)
- Правилник о наставном плану и програму Верска настава за први разред основнешколе («Просветнигласник»,бр.5/01, 10/2004, 23/04, 9/05, 1/2006,7/08.)
- Правилник о изменамаи допуни Правилника о плану настав е и учења запрви циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења запрви рзред основног образовања и васпитања (Сл.гласникРС– Просветни гласникбр.2/2020)
- Правилнику о степену и врсти образовања наставника и стручних сарадника у основној школи("Просветнигласник"РС11/12, 15/13, 2/16,10/16, 11/16. 2/17, 3/17, 13/18, 11/19)

- Правилнику о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи ("Просветни гласник" РС 2/92,2/2000.)
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“,бр.34/2019од17.5.2019.године)
- Правилник о стандардима квалитета уџбеника и упутство о њиховој употреби („Просветни гласник“бр.42/2016.)
- Правилник о плану уџбеника(„Просветни гласник“бр.9/2016, 10/2016)
- Правилник о изменама и допунама правилника о наставном плану и програму основног образовања(„Просветни гласник“бр.9/2016.и 10/2016-испр.)
- Правилник о изменама и допунама правилника о наставном плану и програму за другициклус основног образовања и васпитања и наставног програма за пети разред („Просветнигласник“бр.1/2013, 4/2013, 11/2016, 6/2017, 8/2017, 9/2017, 12/2018)
- Правилник о изменама и допунама правилника о наставном плануи програму за први и други разред основногобразовања и васпитања(„Просветни гласник“бр.2/2010 и7/2010, 3/2011, 7/2011, 1/2013, 4/2013, 14/2013, 5/2014, 11/2014, 11/2016, 6/2017, 12/2018)
- Правилник о Општим стандардима постигнућа за крајосновног образовања за страни језик(„Службени гласник РС“,број78/17)
- Правилнико општимстандардимаапостигнућа-образовни стандарди за крај обавезног образовања(„Просветни гласник“бр.5/2010.)
- Правилнико изменама и допунама Правилника о наставном плану за први,други,трећи и четврти разред основног и васпитања и наставном програму за трећи разред („Просветни гласник“бр.1/2013,11/14, 11/2016, 12/18)
- Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи („Службени гласникРС“,број30/19)

Правилник о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања („Просветни гласник“бр.7/2010.)

- Правилнико образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете:српски језик,математика и природа и друштво(„Просветни гласник“бр.5/2011.)
- Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Просветни гласник“бр.67/2013.)
- Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања („Просветни гласник“бр.4/2013, 14/2013, 5/2014, 11/2014, 11/2016, 6/2017, 12/2018) - Правилник о наставном плану и програму за четврти разред основног образовања и васпитања („Просветнигласник“бр.1/2013,11/14, 11/2016, 7/2017)

- Правилнико наставном плану и програму за први,други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања („Просветни гласник“бр.7/2011, 1/2013, 11/2014, 11/2016, 12/2018)
- Правилник о додатној образовној,здравственој и социјалној подршци детету,ученику и одраслом(„Службени гласникРС“, број80/18)
- Правилник о ближим упутствима за утврђивања права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС“,број 74/2018)
- Правилнико Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС“,број46/19)
- Правилнико обављању друштвено-корисног,односно хуманитарног рада(„СлужбенигласникРС,бр.68/18)- Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа,части или достојанства личности(„Службени гласник РС“,број 65од24.августа2018.)
- Развојни план школе
- Извештајо раду школе у претходној школској години;
- Услови рада у школи;

3. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЗА ПЕРИОД ОД 2022. ДО 2026. ГОДИНЕ

Ред. бр.	**А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ**	**ПЕТИ РАЗРЕД**		**ШЕСТИ РАЗРЕД**		**СЕДМИ РАЗРЕД**		**ОСМИ РАЗРЕД**	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144	4	136
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	2	72	1	36	1	36	1	34
4.	Музичка култура	2	72	1	36	1	36	1	34
5.	Историја	1	36	2	72	2	72	2	68
6.	Географија	1	36	2	72	2	72	2	68
7.	Физика	-	-	2	72	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	144	4	144	4	136
9.	Биологија	2	72	2	72	2	72	2	68
10.	Хемија	-	-	-	-	2	72	2	68
11.	Техника и технологија	2	72	2	72	2	72	2	68
12.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36	1	34
13.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54	2	72+54	3	108	3	102
УКУПНО: А		24	918	25	954	28	1008	28	952
Ред. бр.	**Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ**								
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање[1]	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Други страни језик[2]	2	72	2	72	2	72	2	68
УКУПНО: Б		3	108	3	108	3	108	3	102
УКУПНО: А+Б		27	1026	28	1062	31	1116	31	1054

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети и изборни програм									
Ред. бр.	**ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**	**ПЕТИ РАЗРЕД**		**ШЕСТИ РАЗРЕД**		**СЕДМИ РАЗРЕД**		**ОСМИ РАЗРЕД**	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Редовна настава	27	1026	28	1062	31	1116	31	1054
2.	Слободне наставне активности[3]	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	34
4.	Додатна настава	1	36	1	36	1	36	1	34
Ред. бр.	**ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА**	**ПЕТИ РАЗРЕД**		**ШЕСТИ РАЗРЕД**		**СЕДМИ РАЗРЕД**		**ОСМИ РАЗРЕД**	
		нед.	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**	**нед.**	**год.**
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	34
2.	Ваннаставне активности[4]	1	36	1	36	1	36	1	34
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 2 дана годишње		До 3дана годишње	

[1] Ученик бира један од понуђених изборних програма:

[2] Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностимаи изучава га до краја другог циклуса а то су руски језик и италијански језик

[3] Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученикобавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које школа нуди.

[4]Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта као и друге активности у складу са просторним и људским ресурсима школе.

**Настава у природи организује се у складу са одговарајућим правилником.

4. Школски програм за 5.разред

ПРЕДМЕТ: Српски језик и књижевност

ПЕТИ РАЗРЕД

Циљеви предмета:

Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерењно приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Годишњи фонд часова: **180**

Недељни фонд часова: 5

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	**1.Језик** Граматика Правопис	**40** 37 3	**20** 18 2	**4** 4	**14** 13 1	/	**78** 72 6
2	**2. Књижевност** Школска лектира Домаћа лектира	**39** 32 7	**16** 12 4	/	**10** 5 5	4	**69** 49 20
3	**3. Култура изражавања**	**6** 3	**14** 4	**4**	**9** 3	/	**33** 10

	Говорно изражавање Писмено изражавање	3	10	4	6		23
		85	**50**	**8**	**33**	**4 Укупно**	**180**

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**КЊИЖЕВНОСТ**	**По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:** - разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности; - чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела; - чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова; - одреди род књижевног дела и књижевну врсту; - разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности; - разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији ; - анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле; поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена,појава) - разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца ; - разликује облике казивања; - увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике ; - одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту;

		- процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.); - развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела; - одреди тему и главне и споредне мотиве - анализира узрочно - последично низање мотива; - илуструје особине ликова примерима из текста ; - вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове ; - илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; - уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину; - наведе примере личне добити од читања; - напредује у стицању читалачких компетенција; - упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.
2	**ЈЕЗИК** **Граматика**	- разликује промењљиве речи од непромењљивих; - разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију; - разликује основне функције и значења падежа; - употребљава падежне облике у складу са нормом; - употребљава глаголске облике у складу са нормом; - разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима);
3	**ПРАВОПИС**	- доследно примењује правописну норму у употреби великог слова, састављеног и растављеног писања речи, интерпункцијских знакова; - користи Правопис (школско издање);

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**

1	**КЊИЖЕВНОСТ** **ЛИРИКА** Лектира 1. Народна песма: *Вила зида град* 2. Народне лирске песме о раду (избор); народне лирске породичне песме (избор) 3. Бранко Радичевић: *Певам дању, певам ноћу* 4. Милица Стојадиновић Српкиња: *Певам песму* 5. Душан Васиљев: *Домовина*/Алекса Шантић: *Моја отаџбина* 6.Војислав Илић: *Зимско јутро* 7. Милован Данојлић: *Шљива*/Десанка Максимовић: *Сребрне плесачице* 8. Пеђа Трајковић: *Кад књиге буду у моди* Књижевни термини и појмови: Песник и лирски субјекат. Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме. Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен; врста стиха по броју слогова (десетерац и осмерац).	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Комуникациаја; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу -Читањем самостално доносе закључке о стваралаштву појединих писаца - Уочавањем стилских средстава ученици вреднују литерарни поступак - На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими. - Читањем различитих приповедних врста ученици развијају позитиван став о прозном стваралаштву	Процес праћења и вредновања ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, петнаестоминутна провера знања, тематске провере знања , тест – годишња провера знања) Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета , као и напредак и других ученика (различите

	Одлике лирске поезије: сликовитост, ритмичност, емоционалност. Стилске фигуре: епитет, ономатопеја. Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске); митолошке, песме о раду (посленичке) и породичне. **ЕПИКА** Лектира 1. Народна песма: *Свети Саво* 2. Народна песма: *Женидба Душанова* (одломак о савладавању препрека заточника Милоша Војиновића) 3. Шљива народна прича: *Ерo с онога свијета* 4. Народна новела: *Дјевојка цара надмудрила* 5. Милован Глишић: *Прва бразда* 6. Стеван Сремац: *Чича Јордан* (одломак) 7. Бранко Ћопић: *Поход на Мјесец* 8. Иво Андрић: *Мостови* 9. Данило Киш: *Дечак и пас*		- Познавањем стваралачког опуса неког писца ученици самостално закључују о вредностима тих дела - Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве - На основу анализе дела стичу знања о приповедним поступцима, перспективи приповедача -Упоређују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и разлике.	анкете, скале процене,, табеле и сл.) Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходи

	10. Горан Петровић: *Месец над тепсијом* (први одломак приче "Бели хлеб од претеривања" и крај приче који чине одељци "Можеш сматрати да си задобио венац славе" и "Мрави су вукли велике трошице тишине") 11. Антон Павлович Чехов*: Шала* Књижевни термини и појмови: Писац и приповедач. Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу. Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља. Карактеризација ликова - начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака. Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и ауторска), новела (народна и ауторска), шаљива народна прича. Врста стиха према броју слогова: десетерац. **ДРАМА** Лектира 1. Бранислав Нушић: *Кирија* 2. Душан Радовић: *Капетан Џон Пиплфок*с			

	3. Љубиша Ћокић: *Биберче* Књижевни термини и појмови: Позоришна представа и драма. Чин, појава, лица у драми, драмска радња. Сцена, костим, глума, режија. Драмске врсте: једночинка, радио-драма. **НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ** (бирати до 2 дела) 1. Вук Ст. Караџић: *Моба и прело* (одломак из дела Живот и обичаји народа српског) 2. Доситеј Обрадовић: *О љубави према* науци 3. М. Петровић Алас: *У царству гусара* (одломци) 4. Милутин Миланковић: *Успомене, доживљаји, сазнања* (одломак) 5. Избор из енциклопедија и часописа за децу **ДОМАЋА ЛЕКТИРА** 1. Епске народне песме о Немањићима и Мрњавчевићима (преткосовски тематски круг) 2. Народне бајке, новеле, шаљиве народне приче (избор); кратке фолклорне форме			

	(питалице, брзалице, пословице, загонетке) 3. Бранислав Нушић: *Хајдуци* *4.* Данијел Дефо*: Робинсон Крусо* (одломак о изградњи склоништа) 5. Марк Твен: *Доживљаји Хаклберија Фина/Краљевић и просјак*/*Доживљаји Тома Сојера* 6. Избор ауторских бајки (Гроздана Олујић; Ивана Нешић: *Зеленбабини дарови* (одломци)) 7. Игор Коларов: *Аги и Ема* 8. Избор из савремене поезије за децу (Александар Вучо, Мирослав Антић, Драгомир Ђорђевић, Владимир Андрић, Дејан Алексић...) **Допунски избор лектире (бирати до 3 дела)** 1. Јован Јовановић Змај: *Песмо моја* (из Ђулића) 2. Стеван Раичковић: *Велико двориште* (избор*)/Мале бајке* (избор) 3. Иван Цанкар: *Десетица* 4. Љубивоје Ршумовић: *Уjдурме и зврчке из античке Грчке* (избор)/Густав Шваб: *Приче из старине*			

	5. Џон Р. Р. Толкин: *Хобит* (одломци) 6. Никол Лезије: *Тајна жутог балона* 7. Корнелија Функе: *Господар лопова* (одломак) 8. Вида Огњеновић: *Путовање у путопис* (одломак) 9. Владислава Војновић: *Приче из главе* (избор, осим приче Позориште) 10. Дејан Алексић: *Музика тражи уши* (избор)/*Кога се тиче како живе приче* (избор) 11. Јован Стерија Поповић: *Лажа и паралажа* (одломак о Месечевој краљици) и Едмон Ростан: *Сирано де Бержерак* (одломак о путу на Месец) Дело завичајног аутора по избору.			
2	**ЈЕЗИК** Граматика Променљиве речи: именице, заменице, придеви, бројеви (с напоменом да су неки бројеви непроменљиви), глаголи; непроменљиве речи: прилози (с напоменом да неки прилози могу имати компарацију) и предлози. Именице - значење и врсте (властите, заједничке, збирне, градивне; мисаоне,	-Компетенција за учење; -Рад са подацима и информацијама; -Комуникациаја; -Одговорно учешће у демократском друштву;	-Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, паноа. -Увођење ученика у главне појмове граматике, српског језика прво теоријски, а	

	глаголске). Промена именица (деклинација): граматичка основа, наставак за облик, појам падежа. Основне функције и значења падежа (с предлозима и без предлога): номинатив (субјекат); генитив (припадање и део нечега); датив (намена и усмереност); акузатив (објекат); вокатив (дозивање, обраћање); инструментал (средство и друштво); локатив (место). Придеви - значење и врсте придева (описни, присвојни, градивни; месни и временски); род, број, падеж и компарација придева. Слагање придева са именицом у роду, броју и падежу. Заменице - личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици, употреба личне заменице сваког лица себе, се. Бројеви - врсте и употреба: главни (основни, збирни бројеви, бројне именице на -ица) и редни бројеви. Глаголи - глаголски вид (несвршени и свршени); глаголски род (прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (грађење и основно значење): инфинитив (и	-Естетичка компетенција; -Решавање проблема; -Сарадња; -Дигитална компетенција; -Одговоран однос према околини; -Одговоран однос према здрављУ	потом и практично, применом на примерима -Самоевалуација и евалуација	

	инфинитивна основа), презент (презентска основа, наглашени и ненаглашени облици презента помоћних глагола), перфекат, футур I. Предикатска реченица - предикат (глаголски; именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе (за место, за време, за начин; заузрок и за меру и количину); апозиција.			
3	**ПРАВОПИС** Велико слово у вишечланим географским називима; у називима институција, предузећа, установа, организација (типични примери); велико и мало слово у писању присвојних придева. Заменица Ви из поштовања. Одрична речца не уз именице, придеве и глаголе; речца нај у суперлативу; вишечлани основни и редни бројеви. Интерпункцијски знаци: запета (у набрајању, уз вокатив и апозицију); наводници (наслови дела и називи школа); црта (уместо наводника у управном говору).		-Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: текстова, табела -Самоевалуација и евалуација -Кроз практичне примере ученици показују могућност да самостално користе правописне знаке -Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури	

4	**ОРТОЕПИЈА** Место акцента у вишесложним речима (типични случајеви). Интонација и паузе везане за интерпункцијске знакове; интонација упитних реченица. Артикулација: гласно читање брзалица, најпре споро, а потом брже (индивидуално или у групи).		-Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: -Јавним излагањем ученици развијају реторичке способности -Изражајним казивањем стихова потврђују лепоту народног стваралаштва -Самосталним изражавањем ученици богате речник и побољшавају свакодневну комуникацију -Самоевалуација и евалуација	
5	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Препричавање, причање, описивање - уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно, имејл) -Богаћење речника: синоними и антоними; некњижевне речи и	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Комуникациаја; Одговорно учешће у	омбиновање различитих врста дидактичког материјала: Ученици развијају своју писменост	

	туђице - њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору. -Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим етапама); пасус као уже тематске целине и његове композицијско-стилске функције. Осам домаћих писмених задатака. Четири писмена задатка.	демократском друштву; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу.	-Ученици подстичу своју стваралачку моћ и развијају кретивност -Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне вредносне системе -Многобројним примерима ученици евалуирају своје знање -Ученици практично примењују усвојена теоријска знања о речима, реченици и падежима -Самостално примењују правописна правила -Самоевалуација и евалуација	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
1. ЧИТАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ	СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи СЈ.1.1.3.разликује у краћем тексту битно од небитног СЈ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста СЈ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима СЈ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног	СЈ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања СЈ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима)	СЈ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) СЈ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст СЈ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту
2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	СЈ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) СЈ.1.2.2.саставља разумљиву, граматички исправну реченицу СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и	СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај СЈ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева	СЈ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму

	завршни део текста) СЈ.1.2.4. уме да преприча текст СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) СЈ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем) СЈ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима		
3. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК	СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми СЈ.1.3.10. правилно	СЈ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи СЈ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима СЈ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици СЈ.2.3.11. одређује значења непознатих	СЈ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама СЈ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима) СЈ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла

	употребљава глаголске облике (осим имперфекта) СЈ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви)	речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери)	
4. **КЊИЖЕВНОСТ**	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) СЈ.1.4.7. уочава битне елементе	СЈ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација СЈ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност СЈ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог СЈ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела СЈ.2.4.9. уме да води	СЈ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива СЈ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту СЈ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу СЈ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту СЈ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе СЈ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже СЈ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави

	књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик...	дневник о прочитаним књигама	

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**КЊИЖЕВНОСТ** Ученик: -проширује знања стечена у оквиру редовне наставе; -самостално истражује, закључује и аргументовано излаже своје мишљење; -даје коментар на свој рад и на радове других ученика; -овладава појмовима из књижевности и књижевнотеоријским појмовима;	4
2	**ЈЕЗИК** **ГРАМАТИКА** Ученик: -познаје појам деклинације; -познаје и разликује падеже; -разликује промењиве врсте речи; -разликује службу и значење падежа; -прецизно именује врсте предиката; -разликује просте глаголске облике; -доследно примењује правописну норму у вези са врстама речи, глаголским облицима; -припрема за такмичење: вежбање такмичарских задатака -језичке и граматичке недоумице	22
3	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Ученик: -разликује приватно и службено писмо; -саставља електронско писмо; -уме да искаже своје мишљење;	10

	-уме да објасни речи истог или сличног значења -препознаје сувишне речи -припрема за такмичење: вежбање такмичарских задатака -језичке и правописне недоумице	
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**КЊИЖЕВНОСТ** Ученик: -разликује књижевни род на основу датог примера; -уочава тему, основне мотиве, фабулу, песничке слике, главне ликове; -препознаје дескрипцију, нарацију, монолог, дијалог; -усваја основне књижевнотеоријске појмове (врсте строфе, стиха, риме и стилске фигуре);	6
2	**ЈЕЗИК – ГРАМАТИКА** Ученик: -разликује личне и неличне глаголске облике; -разликује променљиве врсте речи; -уочава промену речи у једноставним примерима; -препознаје реченичне чланове; -разликује главне и зависне реченичне чланове; -препознаје основна значења падежа; -одређује време вршења радње; -примењује правописну норму у једноставнијим примерима.	20
3	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Ученик: -препознаје приватно и службено писмо; -уочава речи истог или сличног значења; -тумачи и описује краћи текст;	10

	-допуњује текст различитим облицима променљивих речи; -проналази сувишне речи у краћем тексту.	
	Укупно	**36**

СЕКЦИЈЕ

Секција: РЕЦИТАТОРСКА

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
септембар	Вежбе мимике, темпа и гестикулације	пети	3
октобар	Вежбе мимике, темпа и гестикулације	пети	4
новембар	Вежбе мимике, темпа и гестикулације	пети	4
децембар	Избор, анализа и подела задужења за приредбу поводом Савиндана	пети	4
јануар	Увежбавање текстова за приредбу поводом Савиндана	пети	4
фебруар	Припрема за школско такмичење рецитатора	пети	3
март	Школско такмичење рецитатора	пети	4
април	Избор, анализа и подела задужења за приредбу поводом Дана школе	пети	4
мај	Увежбавање текстова за приредбу поводом Дана школе	пети	5
јун	Наступ такмичара пред одељењем	пети	1
		Укупно	**36**

Секција: ЛИТЕРАРНА

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
септембар	Техничко описивање	пети	3
октобар	Сугестивно описивање	пети	4
новембар	Техничко и сугестивно описивање	пети	4

децембар	Писање литерарних радова на задату тему поводом Савиндана	пети	4
јануар	Одабир најбољих литерарних радова на задату тему поводом Савиндана	пети	4
фебруар	Писање литерарних радова на задату тему поводом литерарног конкурса	пети	3
март	Писање литерарних радова на задату тему поводом литерарног конкурса	пети	4
април	Писање литерарних радова на задату тему поводом Дана школе	пети	4
мај	Одабир најбољих литерарних радова на задату тему поводом Дана школе	пети	5
јун	Презентација најбољих и награђених литерарних радова	пети	1
		Укупно	**36**

Секција: ДРАМСКА

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
септембар	Позориште – школа живота	пети	3
октобар	Драмски говор, гестови, мимика, драмски покрет	пети	4
новембар	Драмски говор, гестови, мимика, драмски покрет	пети	4
децембар	Одабир текстова и улога за прославу Савиндана	пети	4
јануар	Припрема за прославу Савиндана	пети	4
фебруар	Посета позоришту	пети	3
март	Одабир текстова и улога за прославу Дана школе	пети	4
април	Одабир текстова и улога за прославу Дана школе	пети	4
мај	Припреме и пробе за приредбу поводом Дана школе	пети	5
јун	Посета Музеју Народног позоришта	пети	1
		Укупно	**36**

ПРЕДМЕТ: **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК - 5. РАЗРЕД**

НАСЛОВ УЏБЕНИКА: Project 2, fourth edition (Комплет садржи уџбеник и радну свеску)

АУТОР(И): Tom Hutchinson

ИЗДАВАЧ: *Oxford University Press,* Оксфорд, Велика Британија, 2015

Циљеви предмета:

оспособљавање ученика за комуникацију на енглеском језику, развијање свести о значају страног језика у савременом животу, као и развијање позитивног односа према другим културама и сопственом језичком и културном идентитету.

Из тог општег циља произилазе следећи циљеви наставе енглеског језика у 5. разреду:

- развијање способности разумевања говора и писаног текста на енглеском језику;
- оспособљавање ученика за усмено и писмено изражавање у свакодневним комуникативним ситуацијама;
- усвајање основних граматичких и лексичких структура примерених узрасту;
- развијање правилног изговора и интонације;
- стицање навика самосталног учења и коришћења различитих извора знања;
- развијање интересовања за друге културе и уважавање различитости;
- подстицање сарадње, комуникације и активног учешћа у настави;
- развијање дигиталних и међупредметних компетенција кроз употребу страног језика;
- оспособљавање ученика да користе енглески језик у реалним животним ситуацијама.

Годишњи фонд: 72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	INTRODUCTION (УВОД)	0	4	1			5
2	MY LIFE	3	3	2	3		11
3	ANIMALS	3	4		1	1	9
4	HOLIDAYS	5	4	1		1	11
5	FOOD	6	3	1	1	1	12

6	THE WORLD	3	4	1	3	1	12
7	ENTERTAINMENT	4	4	1	2	1	12
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**INTRODUCTION (УВОД)**	**По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:** - разумеју краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставна језичка средства; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; -разумеју једноставније текстове у којима се описују способности у садашњости; - размене информације које се односе на способности; - опишу сталне способности у садашњости користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставнији опис живих бића, предмета и места и положаја у простору; - опишу жива бића, предмете и места и положаја у простору, користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и формулишу једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - питају и кажу шта неко има / нема и чије је нешто; - разумеју и реагују на једноставне молбе; - упуте једноставне молбе; - уочавају сличности и разлике у култури становања (разлика у појму „башта“) и породичним односима у ВБ и код нас, начину разоноде и популарним спортовима/активностима међу децом и младима.
2	**MY LIFE**	**По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:** - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне и уобичајене радње/активности; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу сталне, уобичајене радње/активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења о хронолошком времену у ширем комуникативном контексту; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - опишу дневни / недељни распоред активности; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања;

		- изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју честитку и одговоре на њу; - упуте пригодну честитку; - разумеју и, примењујући једноставнија језичка средства, опишу начин прославе рођендана, као и време и начин прославе празника у земљама енглеског говорног подручја; - уоче сличности и разлике у временској организацији школске године у ВБ и код нас (мали и велики распусти) - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне и уобичајене радње/активности; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу сталне, уобичајене радње/активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења о хронолошком времену у ширем комуникативном контексту; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; разумеју и, примењујући једноставнија језичка средства, опишу начин прославе рођендана, као и време и начин прославе празника у земљама енглеског говорног подручја.
3	**ANIMALS**	**По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:** - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују тренутне радње; - размене информације које се односе на тренутне радње/активности; - разумеју и размене информације које се односе на тренутне и сталне /уобичајене радње/активности - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности користећи неколико везаних исказа; - разуме и реагује на своје и туђе обавезе; - размени једноставније информације које се односе на своје и туђе обавезе и правила понашања; - представе листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на жеље, интересовања и изражавање допадања и недопадања; - опишу своје и туђе жеље и интересовања и изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење. - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности користећи неколико везаних исказа; - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на жеље, интересовања и изражавање допадања и недопадања; - опишу своје и туђе жеље и интересовања и изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење.
4	**HOLIDAYS**	**По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:** - разумеју краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размене информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл. - уоче сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас. - разумеју краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости; - размене информације у вези са догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа догађај из прошлости;

5	**FOOD**	**По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:** - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју једноставне исказе који се односе на присуство/одсуство нечега и реагују на њих; - изразе присуство/одсуство нечега; -разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на описивање допадања и недопадања; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју и једноставне молбе и захтеве и реагују на њих; - упуте једноставне молбе и захтеве; - затраже и пруже кратко обавештење; - се захвале на једноставан начин; - разумеју једноставније изразе који се односе на количину нечега; - питају и кажу колико нечега има/ нема, користећи једноставнија језичка средства; - на једноставан начин затраже артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/ израчуна колико нешто кошта; - састави списак за куповину – намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.) - изрази количину у мерама – 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл. - разумеју једноставне исказе који се односе на присуство/одсуство нечега и реагују на њих; - изразе присуство/одсуство нечега;
6	**THE WORLD**	**По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:** - разумеју једноставне описе живих бића, појава и места и опишу их користећи једноставна језичка средства; -упореде и опишу карактеристике живих бића, појава и места, користећи једноставнија језичка средства; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; - опишу метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима – ВБ и САД; - часовне зоне – Београд – Лондон - разумеју једноставне описе живих бића, појава и места и опишу их користећи једноставна језичка средства; -упореде и опишу карактеристике живих бића, појава и места, користећи једноставнија језичка средства; - разумеју, траже и дају једноставнија обавештења метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; - опишу метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима ВБ и САД; - часовне зоне
7	**ENTERTAINMENT**	**По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:** - разумеју жеље планове и намере и реагују на њих; - размене једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; - саопште шта они или неко други желе, планирају, намеравају; - разумеју једноставније предлоге и одговоре на њих;

		- упуте једноставан предлог; - пружи одговарајући изговор или одговарајуће оправдање; - разумеју једноставно формулисане предлоге и реагују на њих; - затраже и упуте једноставно формулисане предлоге; - опишу најпознатија уметничка дела примерених узрасту из области филма.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**INTRODUCTION (УВОД)**	**Комуникација** – представљање себе, постављање и одговарање на основна питања **Учити како се учи** – усвајање основних стратегија учења језика **Сарадња** – рад у пару (дијалози, игре улога) **Дигитална– компетенција** коришћење аудио/видео материјала за изговор и слушање	комуникативни приступ (поздрављање, представљање) интерактивна настава (дијалози у пару) индуктивно усвајање језика (кроз примере) коришћење ИКТ-а (аудио изговор)	усмено изражавање и учешће у комуникацији дијалози, разговори и игре улога разумевање слушаног текста читање и разумевање писаног текста писање кратких текстова, порука и описа граматичке и лексичке вежбе кратке писмене провере и тестови , писмени задаци домаћи задаци пројектни задаци и презентације рад у пару и групи посматрање активности и ангажовања ученика на часу самопроцена и вршњачка процена коришћење дигиталних алата, квизова и интерактивних

				задатака
2	**MY LIFE**	**Комуникација** – описивање себе, породице и свакодневице **Одговорно учешће у друштву** – поштовање различитости у породицама и навикама **Сарадња** – размена личних информација у пару/групи **Учити како се учи** –проширивање вокабулара кроз лични контекст	комуникативни приступ (описивање живота и рутина) контекстуализовано учење вокабулара рад у пару и групи формативно оцењивање кроз разговор	усмено изражавање и учешће у комуникацији дијалози, разговори и игре улога разумевање слушаног текста читање и разумевање писаног текста писање кратких текстова, порука и описа граматичке и лексичке вежбе кратке писмене провере и тестови , писмени задаци домаћи задаци пројектни задаци и презентације рад у пару и групи посматрање активности и ангажовања ученика на часу самопроцена и вршњачка процена коришћење дигиталних алата, квизова и интерактивних задатака
3	**ANIMALS**	**Еколошка свест (у оквиру одговорног учешћа)** – брига о животињама и природи **Комуникација** – описивање животиња **Дигитална компетенција** – истраживање	индуктивно учење (опис и класификација животиња) пројектна настава (постери о животињама) коришћење ИКТ-а (видео/слике животиња) сарадничко учење	усмено изражавање и учешће у комуникацији дијалози, разговори и игре улога разумевање слушаног текста читање и разумевање писаног текста

		животињског света (слике, видео) **Решавање проблема** – класификација, упоређивање особина		писање кратких текстова, порука и описа граматичке и лексичке вежбе кратке писмене провере и тестови , писмени задаци домаћи задаци пројектни задаци и презентације рад у пару и групи посматрање активности и ангажовања ученика на часу самопроцена и вршњачка процена коришћење дигиталних алата, квизова и интерактивних задатака
4	**HOLIDAYS**	• **Комуникација на страном језику** – размена информација и описивање догађаја из прошлости. • **Учење како се учи** – самостално издвајање кључних чињеница из историјских текстова. • **Одговоран однос према здрављу** – анализа и поређење нутритивних навика (УК и Србија).	интеркултурни приступ (празници и обичаји) пројектна настава (празничне презентације) комуникативни приступ (опис догађаја) групни рад	усмено изражавање и учешће у комуникацији дијалози, разговори и игре улога разумевање слушаног текста читање и разумевање писаног текста писање кратких текстова, порука и описа граматичке и лексичке вежбе кратке писмене провере и тестови , писмени задаци домаћи задаци пројектни задаци и презентације рад у пару и групи посматрање

		• **Културна свест** – упознавање британске историје, личности и кулинарске традиције.		активности и ангажовања ученика на часу □ самопроцена и вршњачка процена □ коришћење дигиталних алата, квизова и интерактивних задатака
5	**FOOD**	□ **Здравствена компетенција (кроз одговорно понашање)** – здрава исхрана □ **Комуникација** – изражавање преференција (likes/dislikes) □ **Решавање проблема** – избор здравих оброка □**Сарадња** – активности типа у пару/групи	□ симулације реалних ситуација (ресторан, продавница) □ комуникативни приступ (преференције) □ рад у пару (дијалози) □ формативно оцењивање кроз говор	□ усмено изражавање и учешће у комуникацији □ дијалози, разговори и игре улога □ разумевање слушаног текста □ читање и разумевање писаног текста □ писање кратких текстова, порука и описа □ граматичке и лексичке вежбе □ кратке писмене провере и тестови , писмени задаци □ домаћи задаци □ пројектни задаци и презентације □ рад у пару и групи □ посматрање активности и ангажовања ученика на часу □ самопроцена и вршњачка процена □ коришћење дигиталних алата, квизова и интерактивних задатака
		□ **Одговорно учешће у друштву**	□ коришћење ИКТ-а (карте,	□ усмено изражавање и учешће у комуникацији

6	**THE WORLD**	– упознавање различитих земаља и култура □ **Дигитална компетенција** – истраживање света путем интернета и мапа □ **Комуникација** – описивање места, земаља и градова □**Решавање проблема** – оријентација у простору, читање мапа	дигитални ресурси) □ пројектна настава (земље и градови) □ интеркултурни приступ □ решавање проблемских задатака (мапе)	□ дијалози, разговори и игре улога □ разумевање слушаног текста □ читање и разумевање писаног текста □ писање кратких текстова, порука и описа □ граматичке и лексичке вежбе □ кратке писмене провере и тестови , писмени задаци □ домаћи задаци □ пројектни задаци и презентације □ рад у пару и групи □ посматрање активности и ангажовања ученика на часу □ самопроцена и вршњачка процена □ коришћење дигиталних алата, квизова и интерактивних задатака
7	**ENTERTAINMENT**	□ **Естетичка компетенција** – музика, филм, уметност, креативно изражавање □ **Комуникација** – изражавање мишљења о садржајима □ **Сарадња** – групне активности (игре улога, дијалози) □**Дигитална компетенција** – коришћење медијских садржаја	□ комуникативни приступ (изражавање мишљења) □ сарадничко учење (дискусије, групни рад) □ ИКТ (музика, видео, филмови) □ пројектна настава (хобији, медији)	□ усмено изражавање и учешће у комуникацији □ дијалози, разговори и игре улога □ разумевање слушаног текста □ читање и разумевање писаног текста □ писање кратких текстова, порука и описа □ граматичке и лексичке вежбе □ кратке писмене

		(видео, музика, апликације)		провере и тестови , писмени задаци □ домаћи задаци □ пројектни задаци и презентације □ рад у пару и групи □ посматрање активности и ангажовања ученика на часу □ самопроцена и вршњачка процена □ коришћење дигиталних алата, квизова и интерактивних задатака

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
	Ученик разуме главне информације у најједноставнијим писаним и усменим исказима. У усменом и писаном општењу користи најједноставнија језичка средства за исказивање информација о себи и својим непосредним потребама. Познаје основне граматичке и лексичке елементе. Разуме основне појаве и процесе циљне	Ученик разуме препознатљиве и предвидиве информације у фреквентнијим и једноставнијим врстама писаних текстова и формама усменог општења, а које се односе на њему блиске ситуације и појаве. Користи типске фразе, готове изразе, конструкције и просте реченице за формулисање	Ученик разуме већи број речи и израза у свакодневној усменој и писаној комуникацији, везаних за сопствену личност, окружење, интересовања, школски контекст. Поседује елементарни репертоар језичких средстава за савладавање типичних и

	културе.Ученик разуме најфреквентније речи и изразе из свакодневног спорог и разговетног говора, као и најједноставније писане текстуалне форме. Уме да обави основне комуникативне активности (поздрављање, представљање, добродошлица, опраштање, захваљивање, пружање информација о себи, распитивање о суштинским информацијама које се тичу саговорника).Ученик познаје изговор фреквентних, понављаних и меморисаних гласова, као и неких најчешћих гласовних група. Повезује гласове и начин(е) њиховог записивања у увежбаним речима. Познаје ограничени број регуларних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог контигента језичких средстава. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за савладавање основних	конкретних исказа везаних за сопствену личност и свакодневне активности или послове. Познаје одређени број правилних граматичких елемената и структура и основну лексику из домена сопствене свакодневице и непосредног интересовања. Поседује свест о суштинским сличностима и разликама између своје и циљне културе.Ученик разуме уобичајене речи, изразе, фразе и кратке везане усмене исказе и записе који се тичу његових непосредних искуствених доживљаја и сфера интересовања. Сналази се у кратким и увежбаним комуникационим секвенцама и улогама, уз употребу научених и уобичајених фраза и формула (постављање питања и давање одговара).Ученик познаје исправан	уобичајених свакодневних комуникативних ситуација. Ученик познаје већину једноставнијих и одређени број сложенијих граматичких правила и фреквентне лексике. Ученик прихвата постојање разлика између сопствене и циљне културе и прилагођава своје понашање основним општеприхваћени м друштвеним конвенцијама.Уч еник разуме фреквентне и уобичајене писане и усмене исказе, као и кратке, једноставне текстове и усмене прилоге везане за познате теме, појаве и догађаје. Обавља основне језичке функције (давање и тражење, тј. размена информација о искуствено блиским датостима и појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења), у писаном и усменом

	комуникативних активности.Ученик познаје основне појаве и процесе који одликују свакодневни живот циљне културе / циљних култура, познаје основне просторне и временске оквире развоја циљне културе / циљних култура, као и најзначајније личности и дела из историје и савременог доба. Ученик показује интересовање за одређене појаве и личности циљне културе.	изговор већине гласова и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученик исправно записује гласове и гласовне комбинације и познаје одређен број основних правописних правила. Ученик познаје једноставне граматичке елементе и конструкције. Ученик познаје ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.Ученик поседује основна знања о разликама у свакодневном животу и разуме да су разлике последица сложености културе. Ученик познаје и разуме основне природне и друштвене специфичности циљне културе. Ученик поседује свест о основним сличностима и разликама између своје и циљне културе и	општењу, уз успостављање базичног, али ефикасног друштвеног контакта.Ученик углавном правилно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу и познаје фреквентна правописна правила. Познаје одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе именица, глагола, придева, прилога. Ученик познаје фреквентне лексичке елементе који се односе на искуствено блиске теме и ситуације.Ученик поседује општа знања о свакодневном

		препознаје/избегава најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Негује позитиван и отворен став према разликама које препознаје између своје и циљне културе.	животу, друштву и култури страног/страних језика. Разуме утицај природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури; разуме положај земаља циљне културе у свету и њихову везу са властитом културом. Прихвата разлике које постоје између властите и циљне културе и уме да прилагоди понашање основним конвенцијама. Негује став отворености и радозналости према циљној култури / циљним културама и поседује основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава циљне и властите културе.
INTRODUCTION (УВОД)	□ представља себе уз помоћ наставника □ користи основне поздраве и кратке фразе □ одговара на једноставна питања једном речју или кратком реченицом	□ самостално се представља и поставља питања другима □ учествује у кратком дијалогу □ пише кратак текст о себи 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3	□ течно и сигурно комуницира у ситуацијама упознавања ПСТ □ проширује разговор додатним информацијама

	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	□ правилно користи усвојени вокабулар и структуре 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
MY LIFE	□ именује чланове породице и дневне активности □ разуме кратке текстове о свакодневици □ пише једноставне реченице по моделу 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2.	□ описује своју породицу и рутину □ поставља и одговара на питања о свакодневним активностима □ пише кратак повезан текст 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	□ детаљније описује свој живот и активности □ самостално учествује у разговору □ користи шири вокабулар и правилне граматичке структуре 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31.

	1.3.3. 1.3.4. 1.3.5		3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
ANIMALS	□ именује животиње и основне особине □ разуме једноставне описе □ пише кратке реченице о животињама 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	□ описује изглед и станиште животиња □ упоређује животиње користећи једноставне придеве □ чита и разуме кратке текстове 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	□ самостално и детаљно описује животиње □ износи додатне информације и поређења □ користи разноврстан вокабулар и сложење реченице 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9.
HOLIDAYS	• Препознаје и именује	• Ученик разуме хронолошки след догађаја у	• Ученик у потпуности разуме детаље

	вокабулар везан за путовања • Ученик препознаје основне глаголе у прошлом времену и кључне речи у кратким текстовима о историјским личностима (име, година, занимање). На једноставна питања о прошлости и прошлим способностима одговара кратко, са једном до две речи (нпр. *"Yes, I did"* или *"No, I couldn't"*). 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	тексту и проналази специфичне податке о некој историјској личности. • Уме да повеже 2–3 једноставне реченице како би писмено или усмено описао свој прошли догађај или представио историјску личност на основу датих теза, користећи правилне и честе неправилне глаголе. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6.	и самостално закључује чињенице из сложенијег текста о историјском догађају. • Течно, самостално и логички повезано (у 5 и више реченица) описује прошле догађаје и историјске личности користећи везнике (*then, after that, because*) и комбинујући прошло време са изражавањем способности (*could/couldn't*). 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29.

		2.3.7. 2.3.8.	3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
FOOD	□ именује храну и пиће □ изражава основне преференције (I like / I don’t like) □ разуме једноставан мени 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	□ учествује у дијалогу у ресторану или продавници □ описује оброке и навике у исхрани • пише кратак текст о омиљеној храни 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	□ самостално води разговор о исхрани □ образлаже избор хране и навике • користи разноврстан вокабулар и правилне структуре 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9

THE WORLD	□ именује земље, градове и основне географске појмове □ разуме кратке описе места • користи основне просторне односе 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	□ описује места и државе □ чита и разуме информативне текстове □ пише кратак опис места 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	□ детаљно описује различите земље и градове □ повезује информације и изражава мишљење □ користи шири вокабулар и сложеније реченице 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
ENTERTAINMENT	• именује ТВ програме • разуме кратке текстове о забави • пише једноставне реченице о интересовањима	□ говори о слободном времену и хобијима □ изражава мишљење о музици, филмовима и играма	□ самостално и течно говори о интересовањима □ образлаже своје ставове и преференције □ користи богат

	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	пише кратак повезан текст 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	вокабулар и разноврсне језичке структуре 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	INTRODUCTION (УВОД)	**5**
2	MY LIFE	**5**
3	ANIMALS	**5**
4	HOLIDAYS	**5**
5	FOOD	**5**
6	THE WORLD	**5**
7	ENTERTAINMENT	**5**
	Укупно	**35**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	INTRODUCTION (УВОД)	**5**
2	MY LIFE	**5**
3	ANIMALS	**5**
4	HOLIDAYS	**5**
5	FOOD	**5**
6	THE WORLD	**5**
7	ENTERTAINMENT	**5**
	Укупно	**35**

ПРЕДМЕТ: Немачки језик за 5. разред

Циљеви предмета: Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Годишњи фонд:72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	Назив теме	Врста часова					Број часова за тему
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	**Ich, du, wir…**	8	5	1	3	5	22

2	**Fertigkeits-training**	/	1	/	2	/	3
3	**Bei uns zu Hause**	10	3	1	3	3	10
4	**Fertigkeits-training**	/	1	/	2	/	3
5	**Die ersteKlassenarbeit**	/	1	1	1	/	3
6	**Alltägliches**	12	4	/	1	1	18
7	**Fertigkeits-training**	/	1	/	1	1	3
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи** **По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:**
1	**Ich, du, wir…** **Уводна тема**	- поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства; - разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих - броје од 1 до 1000 - представе себе и своју породицу -траже и дају обавештења, - наведу своју адресу становања, - отпевају песмицу.
2	**Fertigkeits-training**	- разумеју текст на основу слушања или читања, - умеју да користе једноставна лексичка и граматичка средства и одговоре усмено или писмено на постављени задатак.
3	**Bei uns zu Hause**	- опишу стан и собу, - користе називе за боје, земље и језике, - препознају и представе кућне љубимце/домаће животиње, - разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих, - разумеју и дају једноставне исказе у вези са осећањима, - разумеју, траже и дају основне информације о себи и другима, - представе град и државу из које долазе, - представе државе и главне градове тих држава, - отпевају песмицу.
4	**Fertigkeits-training**	- разумеју текст на основу слушања или читања, - умеју да користе једноставна лексичка и граматичка средства и одговоре усмено или писмено на постављени задатак.
5	**Die erste Klassenarbeit**	- процене постигнућа везана за претходне теме, - користе једноставна језичка средства
6	**Alltägliches**	- разумеју једноставне исказе који се односе на изражавање допадања / недопадања, - умеју да на једноставан начин наруче јело и / или пиће у ресторану/ на киоску брзе хране, - уочавају сличности и разлике у начину исхране у земљама циљне

		културе и код нас, - препознају и именују школски прибор/ одевне предмете, - воде кратке дијалоге изажавајући молбу и захтеве, - учтиво поставе питања, - читају краће једноставне текстове (глобално и селективно читање), - разумеју једноставне исказе који се односе на слободно време, - опишу дневни и недељни распоред, означе време, -разумеју једноставне текстове којима се описују сталне/уобичајене и тренутне радње, - размене информације које се одоносе на дату комуникативну ситуацију, - отпевају песмицу.
7	**Fertigkeits-training**	- разумеју текст на основу слушања или читања - умеју да користе једноставна лексичка и граматичка средства и одговоре усмено или писмено на постављени задатак.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**Ich, du, wir…**	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура, Математика, Информатика и рачунарство	Користе једноставна језичка средства да некога поздаве, поставе питања са упитном речи ***wie / was/ wer/, wie/wiealt?***, користе присвојне чланове ***mein(e)/ dein(e)***, дају одговоре на питања помоћу **Ja. / Nein.** , одређени члан **der/die/das**, презент глагола ***sein, heißen,haben, wohnen,*** предлог ***in.***	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
2	**Fertigkeits-training**	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Информатика и рачунарство	Лексичке и граматичке јединице који се односе на теме обрађиване током целе шк.године (презент, бројеви, одређени/ неодређени и нулти члан...)	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и

				групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
3	**Bei uns zu Hause**	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура, Географија, Информатика и рачунарство	Користе презент глагола***sein,haben, sprechen, mögen, kommen***, упитну реч ***was/ woher?,*** одређени члан ***der/die/das,***неодређени***ein/eine/ein*** у номинативу и акузативу, негација ***nicht/kein-***, предлог***aus***,показна заменица ***das (ist)...,*** личне заменице ***mir, dir, Ihnen***.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
4	**Fertigkeits-training**	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Информатика и рачунарство	Лексичке и граматичке јединице који се односе на теме обрађиване током целе шк.године (презент, бројеви, одређени/ неодређени и нулти члан...)	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
5	**Die erste Klassenarbeit**	Српски језик, Енглески језик,	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене	Посматрање и праћење,

		Грађанско васпитање	комуникативне функције, а које су се радиле у претходним темамач задатке слушања, читања и писања	усмена и писмена провера кроз задатке.
6	**Fertigkeits-training**	Српски језик, Грађанско васпитање, Биологија, Ликовна култура, Физичко васпитање, Информатика и рачунарство	Презент глагола***essen, nehmen, brauchen, finden, fahren,*** модалних глагола ***können***и ***sollen,*** глагола***liegen***и ***wohnen*** , упитна реч ***wohin/wann/ wielange?***, предлог **in+**акузатив**,** временски додадатак***am/ um***,одређени члан ***der/die/das,***неодређени***ein/eine/ein*** у акузативу, личне заменице:акузатив једнине и множине,грађење множине, глаголи са раздвојивим префиксом.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
7	**Alltägliches**	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Информатика и рачунарство	лексичке и граматичке јединице који се односе на теме обрађиване током целе шк.године (презент, бројеви, одређени / неодређени и нулти члан...)	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
Ich, du, wir… Уводна тема Поздрављање, телефонски бројеви, представљањеособа, исказивање адресе и места становања 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 1.1.6., 1.1.8., 1.1.10., 1.1.13., 1.1.20., 1.1.22., 1.1.23., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.4.	1.1.1. Ученик разуме кратка и једноставна питања и налоге који се односе на непосредне комуникацијске ситуације и теме из свакодневног живота. 1.1.2. Ученик разуме основно значење кратких и једноставних обавештења, порука и упутстава. 1.1.5. Ученик препознаје основне информације о себи, породици, школи и непосредном окружењу када су саопштене јасно и спорим темпом. 1.1.6. Ученик разуме кратке описе лица, предмета, места и активности познате садржине. 1.1.8. Ученик разуме једноставне исказе који се односе на	1.2.1. Ученик разуме суштину краћег разговора или монолога о познатим темама из свакодневног живота. 1.2.2. Ученик издваја битне информације из краћих слушаних текстова и разговора. 1.2.4. Ученик разуме важније детаље у краћим аутентичним или прилагођеним звучним записима који се односе на познате теме.	Нема, није применљив за 5. разред за област Ich, du, wir…

	време, бројеве, цене и основне количине. 1.1.10. Ученик разуме основну тему кратког разговора између два или више саговорника ако се говори јасно и разговетно. 1.1.13. Ученик разуме кратке и једноставне текстове песама, бројалица и рима који су обрађени на часу. 1.1.20. Ученик разуме једноставне информације у вези са свакодневним потребама и активностима. 1.1.22. Ученик разуме кратка и једноставна упутства за сналажење у простору. 1.1.23. Ученик разуме основни смисао кратких медијских садржаја (рекламе, најаве, временска прогноза) ако су прилагођени узрасту и нивоу знања.		

2. Fertigkeits-training Увежбавање све четири језичке активности (читање, слушање, писање и говор) 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.2.1.,1.2.2., 1.2.3.,1.2.4., 1.3.1.	**1.1.1.** Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. **1.1.2.** Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. **1.1.4.** Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. распоред часова, позивница, плакат). **1.1.10.** Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. **1.1.11.** Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. **1.1.12.** Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке и	**1.2.1.** Ученик разуме суштину краћег писаног текста о познатим темама. **1.2.2.** Ученик издваја битне информације из краћих писаних текстова. **1.2.3.** Ученик повезује информације из различитих делова текста како би разумео његову целину. **1.2.4.** Ученик разуме важније детаље у краћим прилагођеним или аутентичним текстовима.	**1.3.1.** Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које се могу разумети из контекста.

	разгледнице. **1.1.14.** Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. **1.1.17.** Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима и распоредима. **1.1.18.** Ученик разуме једноставна упутства и правила понашања. **1.1.19.** Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о времену, датуму, ценама и бројевима.		
3 . Bei uns zu Hause Описивање простора становања; представљање и описивање домаћих животиња; представљање држава, градова и језика који се говоре у тим државама 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.19., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.,	1.1.1. Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким и једноставним писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. 1.1.2. Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних	1.2.1. Ученик разуме суштину краћег писаног текста о познатим темама из свакодневног живота. 1.2.2. Ученик издваја битне информације из краћих писаних текстова. 1.2.3. Ученик повезује информације из	1.3.1. Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које може да разуме на основу контекста.

1.3.1.	порука, обавештења и упутстава. 1.1.4. Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. у распореду часова, позивници, огласу, плакату). 1.1.10. Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. 1.1.11. Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. 1.1.12. Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке, разгледнице и електронске поруке. 1.1.14. Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. 1.1.17. Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима, менијима	различитих делова текста како би разумео његову целину. 1.2.4. Ученик разуме важније детаље у краћим прилагођеним или једноставним аутентичним текстовима.	

	и распоредима. 1.1.19. Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о датуму, времену, бројевима, ценама и количинама.		
4. Fertigkeits-training Увежбавање све четири језичке активности (читање,слушање, писање и говор) 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.2.1.,1.2.2.,1.2.3.,1.2.4., 1.3.1.	1.1.1. Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким и једноставним писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. 1.1.2. Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. 1.1.4. Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. распоред часова, позивница, оглас, плакат). 1.1.10. Ученик разуме основну тему кратког	1.2.1. Ученик разуме суштину краћег писаног текста о познатим темама из свакодневног живота. 1.2.2. Ученик издваја битне информације из краћих писаних текстова. 1.2.3. Ученик повезује информације из различитих делова текста како би разумео његову целину. 1.2.4. Ученик разуме важније детаље у краћим прилагођеним или једноставним аутентичним текстовима.	1.3.1. Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које може да разуме на основу контекста.

	и једноставног текста о познатим темама. 1.1.11. Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. 1.1.12. Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке, разгледнице и електронске поруке. 1.1.14. Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. 1.1.17. Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима, менијима и распоредима. 1.1.18. Ученик разуме једноставна упутства, правила понашања и обавештења у школи и јавним просторима. 1.1.19. Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о датуму, времену, бројевима, ценама и количинама.		

5. Die erste Klassenarbeit Први писмени задатак 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.3.1.	1.1.1. Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким и једноставним писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. 1.1.2. Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. 1.1.4. Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. распоред часова, позивница, оглас, плакат). 1.1.10. Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. 1.1.11. Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. 1.1.12. Ученик разуме		1.3.1. Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које може да разуме на основу контекста.

	једноставне личне поруке, честитке, разгледнице и електронске поруке. 1.1.14. Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. 1.1.17. Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима, менијима и распоредима. 1.1.18. Ученик разуме једноставна упутства, правила понашања и обавештења у школи и јавним просторима. 1.1.19. Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о датуму, времену, бројевима, ценама и количинама.		
6.Alltägliches Разговарање о намирницама, омиљеној храни, школском прибору,одевним предметима, недељном плану рада	1.1.2. Ученик записује познате речи, кратке и једноставне изразе и реченице по моделу. 1.1.5. Ученик попуњава једноставне обрасце	1.2.1. Ученик пише кратак повезан текст о познатим темама из свакодневног живота. 1.2.2. Ученик преноси основне информације	1.3.2. Ученик пише кратке, јасне и повезане текстове о познатим темама, уз одговарајућу употребу речника, граматике и

1.1.2., 1.1.5., 1.1.8., 1.1.9., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.15., 1.1.19., 1.1.23., 1.1.24., 1.2.1, 1.2.2.,1.2.4., 1.3.2.	личним подацима (име, презиме, узраст, место становања). 1.1.8. Ученик пише бројеве, датуме, време и друге основне податке. 1.1.9. Ученик саставља кратке реченице о себи, својој породици, школи и свакодневним активностима. 1.1.11. Ученик пише кратак опис особе, предмета или места користећи познати вокабулар. 1.1.12. Ученик пише једноставне честитке, поруке и разгледнице. 1.1.15. Ученик преписује кратак текст или записује информације по диктату. 1.1.19. Ученик повезује реченице у кратак и смислен текст уз помоћ модела. 1.1.23. Ученик користи основне правописне и интерпункцијске	у писаној форми. 1.2.4. Ученик самостално саставља кратке поруке, описе и обавештења.	правописа.

	знакове. 1.1.24. Ученик примењује основна граматичка правила у писању једноставних реченица.		
7. Fertigkeits-training Увежбавање све четири језичке активности (читање,слушање, писање и говор) 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.2.1.,1.2.2.,1.2.3.,1.2.4., 1.3.1.	1.1.1. Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким и једноставним писаним текстовима. 1.1.2. Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. 1.1.4. Ученик проналази конкретне информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. у распореду часова, позивници, огласу или плакату). 1.1.10. Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама.	1.2.1. Ученик разуме суштину краћег писаног текста о познатим темама. 1.2.2. Ученик издваја битне информације из краћих писаних текстова. 1.2.3. Ученик повезује информације из различитих делова текста како би разумео његову целину. 1.2.4. Ученик разуме важније детаље у краћим прилагођеним или једноставним аутентичним текстовима.	1.3.1. Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које може да закључи из контекста.

	1.1.11. Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. 1.1.12. Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке, разгледнице и електронске поруке. 1.1.14. Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. 1.1.17. Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима, менијима и распоредима. 1.1.18. Ученик разуме једноставна упутства, правила понашања и обавештења. 1.1.19. Ученик разуме кратке текстове који садрже податке о датуму, времену, бројевима, ценама и количинама.		

Додатна настава

Редни	Тема/област	Оквиран

број		број часова по теми
1	Das Alphabet, Begrüßungen, Zahlen, Lesen	5
2	Wiederholung – Wortschatz und Grammatik	3
3	Präsens – regelmäßige Verben	5
4	Sprachen, Länder, Zahlen bis 1000	5
5	Schule, Wochentage, Schulfächer	5
6	Präsens – unregelmäßige Verben	5
7	Akkusativ; Nomen im Plural Essen und Trinken	8
	Укупно	36

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Buchstabieren, Spiele mit Zahlen Artikel im Akkusativ Ostern – Lesen, Basteln	5
2	Steckbrief	5
3	Präsens – regelmäßige und unregelmäßige	5
4	Verben	5
5	Weihnachten – Lesen, Basteln	5
6	Meine Traumschule – Präsentation/Projekt	6
7	Essen und Trinken – Dialoge im Restaurant	5
	Укупно	36

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	1) Лични идентитет 2) Породица и уже друштвено окружење (пријатељи, комшије, наставници итд.)		2

Октобар	3) Географске особености 4) Становање - форме, навике		2
Новембар	5) Живи свет - природа, љубимци, очување животне средине, еколошка свест 6) Историја, временско искуство и доживљај времена (прошлост - садашњост - будућност)		2
Децембар	7) Школа, школски живот, школски систем, образовање и васпитање 8) Професионални живот (изабрана - будућа струка), планови везани за будуће занимање		2
Јануар	9) Млади - деца и омладина 10) Животни циклуси		2
Фебруар	11) Здравље, хигијена, превентива болести, лечење 12) Емоције, љубав, партнерски и други међуљудски односи		2
Март	13) Транспорт и превозна средства 14) Клима и временске прилике		2
Април	15) Наука и истраживања 16) Уметност (нарочито модерна књижевност за младе; савремена музика)		2
Мај	17) Духовни живот; норме и вредности (етички и верски принципи); ставови, стереотипи, предрасуде, толеранција и емпатија; брига о другоме 18) Обичаји и традиција,фолклор, прославе (рођендани, празници)		2
Јун	19) Слободно време - забава, разонода, хобији 20) Исхрана и гастрономске навике 21) Путовања 22) Мода и облачење 23) Спорт		5
		Укупно	23

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: 5.

Циљеви предмета:

- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијање ученикових потенцијала у области ликовности и визуелности, те помагање у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- стварање интересовања и потребе за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;

- да ученици стичу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које стичу кроз наставу, примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика.

Годишњи фонд: 72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
	УВОД У ПРОГРАМ	3	1				
	РИТАМ	4	3	1	1		
	НАСЛЕЂЕ	2	2				
	ЛИНИЈА	6	6		2		
	НАСЛЕЂЕ	2	3				
	ОБЛИК	10	10		2		
	НАСЛЕЂЕ	2	2				
	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	2	2				
	НАСЛЕЂЕ	2	2		2		
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	РИТАМ	• опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима • пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма • гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером • користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма

		• разматра, у групи, како је учио о везуелном ритму и где та знања може применити • направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала • искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност
2	ЛИНИЈА	• опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима • пореди утисак који на њега остављају азличите врсте линија • гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала • користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа • црта разноврсним прибором и материјалном изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог • разматра, у групи, како је учио о изражајним својствима линија и где се та знања примењују • искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности
3	ОБЛИК	• пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према здатаим условима, • гради апстрактне или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио жељени тон • обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком • преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност • комбинује ритам, облике и линије стварајући оригиналан орнамент за одређену намену • објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе • разматра у групи, како је учио о облицима и где та знања примењује • искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно
4	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	• пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас • обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу • изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом • тумачи једноставне визуелне информације • објасни зашто је наслађе културе важно.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	РИТАМ	1.Компетенција за целоживотно учење	- користити мултимедијалне садржаје;	Иницијално тестирање Формативно,

		2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	-упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
2	ЛИНИЈА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају

		4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	месеца и током појединих часова.
3	ОБЛИК	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

		7.Естетичка компетенција	трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	
4	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

			реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	
5				

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
СЛОБОДНО РИТМИЧКО КОМПОНОВАЊЕ	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК.2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3.
ЛИНИЈА	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.

ОБЛИК	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
ОРНАМЕНТ	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
СВЕТЛИНСКИ ОБЈЕКТИ И КОЛАЖ	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
ОБЛИКОВАЊЕ И ПРЕОБЛИКОВАЊЕ УПОТРЕБНИХ ПРЕДМЕТА	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.

Напомена: Заступљени су сви искази по нивоима у свим темама.

ПРЕДМЕТ: **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

Разред 5.

Циљеви предмета:

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развијајући интересовања за музичку

уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетку перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Годишњи фонд: 72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	Назив теме	Врста часова					Број часова за тему
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	2	2				4
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	4	2				6
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	16	5				21
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	33	7				40
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	0	1				1
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	-наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу; -објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; -искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; -реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма; -

		идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и слично);
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	-класификује инструменте по начину настанка звука; -опише основне карактеристике удараљки; -препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи; -користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација);
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	-изражава се покретима за време слушања музике; -вербализује свој доживљај музике; -идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; -анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; -илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); -критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; -понаша се у складу са правилима музичког бонтона; -користи могућности ИКТ-а за слушање музике
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	-пева и свира самостално и у групи; -примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); -кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику; -користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; -искаже своја осећања у току извођења музике; -примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; -учествује у школским приредбама и манифестацијама; -користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...)
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	-користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; -изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; -комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; -учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; -користи могућности ИКТ-а за музичко стваралаштво

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о **степену ангажовања, уложеном труду, доприносу ученика за време групног рада, изради креативних задатака на одређену тему, раду на пројекту и личном напредовању** у складу са музичким могућностима -заједничко вредновање ученика и наставника -

2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-долазак до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -за инструменте средњег века примена аудитивних и визуелних записа - народне инструменте повезати са народном песмом одређеног краја -информације о инструментима треба да буду сведене на начин добијања тона и техничке могућности и примену - повезивање избора инструмента и догађаја, тј. када се и на који начин музика изводила -примена ИКТ-а	самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика - групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) - вођење евиденције о учешћу ученика у ваннаставним активностима
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у	-користити мултимедијалне садржаје; -бирати пригодне примере прилагођене узрасту и интересовању ученика - примена различитх метода и облика рада -долазак до информација о	

		демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција	инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) - начин извођења прилагодити датом историјсоми контексту - примена ИКТ технологије	
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-користити мултимедијалне садржаје; -бирати пригодне примере прилагођене узрасту и интересовању ученика - примена различитх метода и облика рада -долазак до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) - начин извођења прилагодити датом историјсоми контексту - примена ИКТ технологије	
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у	-избор најупечатљивијих музичких примера - примена ИКТ; упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника... - ученици планиране стваралачке задатке реализују	

		демократском друштву	по слуху уз запис - постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; -одабир информација које су у служби разумевања света музике	

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – МУЗИЧКА КУЛТУРА

НАСТАВНА ТЕМА	**ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ**
ЧОВЕК И МУЗИКА	МК.1.1.1.препозна основне елементе музичке писмености МК.1.1.2.опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва МК.2.1.1.музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером) МК.2.1.2.структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми) МК.2.1.3.облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	МК.1.1.1.препозна основне елементе музичке писмености МК.1.1.2.опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва МК.2.1.1.музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером) МК.2.1.2.структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми) МК.2.1.3.облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота МК.3.1.1.зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела МК.3.1.2.разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика му- зичког фолклора

	МК.3.1.3.критички и аргументовано образлаже свој суд МК.3.1.4.уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	МК.1.2.1.музичке изражајне елементе МК.1.2.2.извођачки састав МК.1.2.3.музичке жанрове МК.1.2.4.српски музички фолклор МК.2.2.1.опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (нпр. узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) МК.2.2.2.препозна структуру одређеног музичког жанра МК.3.2.1.структуралном и драматуршком димензијом звучног примера МК.3.2.2.жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера МК.3.2.3.контекстом настанка и применом различитих облика музичког фолклора
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	МК.1.3.1.пева једноставне дечје, народне или популарне композиције МК.1.3.2.изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту МК.3.3.1.изводи разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима
МУЗИЧКО	МК.1.4.1.направи музичке инструменте користећи предмете из окружења
СТВАРАЛАШТВО (тема се реализује у оквиру свих часова)	МК.1.4.2.осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела МК.1.4.3.изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима МК.3.4.1.осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте МК.3.4.2.импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова МК.3.4.3.осмисли музику за школску представу, приредбу, перформанс

ПРЕДМЕТ: Историја 5.разред

Циљеви предмета:
Циљ наставе и учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Годишњи фонд: 36
Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	Назив теме	Врста часова					Број часова за тему
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Увод у историју	3	3				6
2	Праисторија	1	1				2
3	Стари исток	3	1			1	5
4	Стара Грчка и Хеленизам	6	4		1		11
5	Стари Рим	7	3		2		12
						Укупно:	36

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**Увод у историју** Историја - наука о прошлости људског друштва Рачунање времена и	Ученик ће знати да: - разликује основне временске одреднице (годину, деценију, век, миленијум, еру); - лоцира одређену временску одредницу на временској ленти; - разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости; - именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје; - разврстава историјске изворе према њиховој основној подели; - повезује врсте историјских извора са установама у којима се чувају (архив, музеј, библиотека).

	периодизација прошлости	
2	**Праисторија**	Ученик ће знати да: - опише периодизацију праисторије; - наводи главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији; - разликује основне одлике каменог и металног доба.
3	**Стари исток** Стари Египат Месопотамија и источно Средоземље (Левант) Култура народа Старог истока	Ученик ће знати да: - лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе Старог истока; - користећи историјску карту, доводи у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока; - одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу хијерархије заједнице; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку; - наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока; - идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока; - разликује врсте писама цивилизација Старог истока; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа народа Старог истока на савремени свет; - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век; - изложи, у усменом или писаном облику, историјске догађаје исправним хронолошким редоследом; - прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему; - визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским периодом или цивилизацијом;
4	**Стара Грчка и Хеленизам** Најстарији период грчке историје Грчки полиси - Спарта и Атина Грчки свет у 5. веку пре н.е. Религија и уметност Старих Грка	Ученик ће знати да: - опише особености природних услова и географског положаја античке Грчке; - лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке; - приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој; - идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата; - истражи основна обележја и значај религије старих Грка; - разликује легенде и митове од историјских чињеница; - наведе значај и последице освајања Александра Великог; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и хеленистичког доба на савремени свет;

	Наука, књижевност и свакодневни живот старих Грка Хеленизам	- користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију; - израчуна временску удаљеност између појединих догађаја; - користи основне историјске појмове.
5	**Стари Рим** Постанак и успон Рима Претварање Рима у највећу силу старог века Рим у доба царства Култура старог Рима Римска власт на простору централног Балкана Хришћанство Пад Рима и крај античког света	Ученик ће знати да: - лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе; - наведе основне разлике између античке римске републике и царства; - разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима; - истражи основна обележја и значај религије античког Рима; - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет; - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму; - наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства; - лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије; - користећи дату информацију или ленту времена, смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**Увод у историју**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална,	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика

		• Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	
2	**Праисторија**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика
3	**Стари исток**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика

4	**Стара Грчка и Хеленизам**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика
5	**Стари Рим**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Основи проучавања прошлости	Уз помоћ наставника може да изведе рачунање времена и препознаје историјске изворе на основу слике	Углавном савладао рачунање времена у разним облицима и варијантама, познаје периодизацију историје и граничне	Потпуно савладао рачунање времена у разним облицима и варијантама, познаје

		године, уме да одреди врсту историјског извора, као и место чувања.	периодизацију историје и граничне године, уме да одреди врсту историјског извора, као и место чувања.
Праисторија	Препознаје периодизацију праисторије и уз помоћ наставника може да је одреди	Уме да одреди периодизацију праисторије и да наведе карактеристике сваког од периода уз помоћ наставника	Уме да одреди периодизацију праисторије и да наведе карактеристике сваког од периода
Стари Исток	Уз помоћ наставника одређује хроношки најзначајније догађаје историје старог века и даје објашњења Уз помоћ наставника дефинише кључне појмове и препознаје кључне личности Препознаје тековине културе уз помоћ наставника	Уме да хронолошки одреди период старог века, кључне догађаје, смести значајне личности у одређени хронолошки оквир уз помоћ наставника Уме да дефинише основне кључне појмове и да их препозна и хронолошки одреди Уме уз помоћ наставника да се снађе на историјској карти Уме уз помоћ наставника да одреди узроке и последице најзначајнијих догађаја Препознаје тековине културе уз помоћ наставника	Уме да хронолошки одреди период старог века, кључне догађаје, смести значајне личности у одређени хронолошки оквир Зна да дефинише основне појмове и да их препозна на слици Зна специфичне детаље из историје старог века Уме да историјској карти да пронађе области о којима се прича Познаје и уме да објасни узроке и последице историјских догађаја Уме да одреди узрочно – последичну везу историјских догађаја

			Уме да наведе најзначајије тековине културе старог века Познаје религије које се обрађују у периоду старог века Уме да на основу датог историјског извора одговори на постављена питања Покакује интересовање за градиво и активно учествује на часу
Античка Грчка	Уз помоћ наставника одређује хроношки најзначајније догађаје историје старог века и даје објашњења Уз помоћ наставника дефинише кључне појмове и препознаје кључне личности Препознаје тековине културе уз помоћ наставника	Уме да хронолошки одреди период старог века, кључне догађаје, смести значајне личности у одређени хронолошки оквир уз помоћ наставника Уме да дефинише основне кључне појмове и да их препозна и хронолошки одреди Уме уз помоћ наставника да се снађе на историјској карти Уме уз помоћ наставника да одреди узроке и последице најзначајнијих догађаја Препознаје тековине културе уз помоћ наставника	Уме да хронолошки одреди период старог века, кључне догађаје, смести значајне личности у одређени хронолошки оквир Зна да дефинише основне појмове и да их препозна на слици Зна специфичне детаље из историје старог века Уме да историјској карти да пронађе области о којима се прича Познаје и уме да објасни узроке и последице историјских догађаја Уме да одреди узрочно – последичну везу историјских догађаја

			Уме да наведе најзначајије тековине културе старог века Познаје религије које се обрађују у периоду старог века Уме да на основу датог историјског извора одговори на постављена питања Покакује интересовање за градиво и активно учествује на часу
Антички Рим	Уз помоћ наставника одређује хроношки најзначајније догађаје историје старог века и даје објашњења Уз помоћ наставника дефинише кључне појмове и препознаје кључне личности Препознаје тековине културе уз помоћ наставника	Уме да хронолошки одреди период старог века, кључне догађаје, смести значајне личности у одређени хронолошки оквир уз помоћ наставника Уме да дефинише основне кључне појмове и да их препозна и хронолошки одреди Уме уз помоћ наставника да се снађе на историјској карти Уме уз помоћ наставника да одреди узроке и последице најзначајнијих догађаја Препознаје тековине културе уз помоћ наставника	Уме да хронолошки одреди период старог века, кључне догађаје, смести значајне личности у одређени хронолошки оквир Зна да дефинише основне појмове и да их препозна на слици Зна специфичне детаље из историје старог века Уме да историјској карти да пронађе области о којима се прича Познаје и уме да објасни узроке и последице историјских догађаја Уме да одреди узрочно – последичну везу историјских догађаја

			Уме да наведе најзначајније тековине културе старог века Познаје религије које се обрађују у периоду старог века Уме да на основу датог историјског извора одговори на постављена питања Покакује интересовање за градиво и активно учествује на часу

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Стари исток	8
2	Античка Грчка	14
3	Антички Рим	14
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Увод у историју	4
2	Стари исток	4
3	Античка Грчка	14
4	Антички Рим	14
	Укупно	**36**

ПРЕДМЕТ:Географија

Циљеви предмета:

Циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма. Уџбеници,

приручници, наставни материјали: Географија, уџбеник за пети разред, аутор Марко Јоксимовћ и школски атлас, глобус, зидне карте, енциклопедије и интернет...

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Разред: пети

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	1	1				2
2	ВАСИОНА	3	1				4
3	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	20	7	2	1		30
						Укупно:	36

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА**	Ученик ће бити у стању да: – Повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; – повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно- техничким прогресом; – разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на планети Земљи;
2	**ВАСИОНА**	– разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља; – објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике. – одреди положај Месеца у односу наЗемљу и именује месечеве мене;

3	**ПЛАНЕТА ЗЕМЉА** *3.1Облик Земље, структура њене површине* 3.2.*Кретања Земље и последице* 3.3.*Унутрашња грађа и рељеф Земље* 3.4.*Ваздушни омотач Земље*	– помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику; – помоћу карте опише распоред копна и воде наЗемљи и наведе називе континената и океана; – примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач; – разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице; повеже смер ротације са сменом дана и ноћи. – одређује стране света на основу привидног кретања Сунца; – повеже нагнутост Земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; – повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти, и појавом топлотних појасева; – разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље;наводи могуће начине настанка планете Земље – Помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање); – Помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање) – Разликује хипоцентар и епицентар и наведе трусне зоне у свету и у Србији; – Наведе поступке које ће предузети за време земљотреса; – Опише процес вулканске ерупције и њене последице; – Разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; – Помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена; Описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење. – Разликује деловање унутрашњих сила (сила земљине теже, унутрашња топлота Земље); – Наводи спољашње силе (ветар и вода); – Разликује ерозивне и акумулативне процесе; – Објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину; Наведе примере деловања човека на промене у рељефу (бране, насипи, копови). – Разликује хипоцентар и епицентар и наведе трусне зоне у свету и у Србији; – Наведе поступке које ће предузети за време земљотреса; – Опише процес вулканске ерупције и њене последице; – Опише структуру атмосфере – наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...). – Разликује појам времена од појма климе; – Наведе климатске елементе; – Користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; – Графичк ипредстави и читак лиматске елементе (клима дијаграм)користи ИКТ; – наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; – наводи примере утицаја атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја).

	3.5.*Воде на Земљи* 3.6.Биљни и животињски свет на Земљи	– наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; – уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; – наведе и опише својства морске воде; – помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; – наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току). разликује типове језерских басена према начину постанка; – наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства; – наведе поступке које ће применити за време поплава и након ње; – наведе примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања; – уочава и разликује на географској карти океане, већа мора, заливе и мореузе; – наведе и опише својства морске воде; – помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; – наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); – разликује типове језерских басена према начину постанка; – помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи; – помоћу карте наведе поједине природне зоне и карактеристичан живи свет у њима.
4		
5		
6		
7		

Све евентуалне корекције плана наставе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА**	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема,	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика .

		Одговоран однос према околини -Решавање проблема	графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама, Увођење ученика у главне појмове географије као науке,.прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика	Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
2	**ВАСИОНА**	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална -Естетичка -Решавање проблема	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама, коришћење љр кодова Увођење ученика у главне појмове географије као науке, прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика.	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
3	**ПЛАНЕТА ЗЕМЉА** 3.1.*Облик Земље и структура њене површине*	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама,	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

	3.2.*Кретања Земље и последице* 3.3.*Унутрашња грађа и рељеф Земље*	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална -Естетичка Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална -Естетичка -Одговоран однос према околини -Решавање проблема	коришћење љр кодова Увођење ученика у главне појмове географије као науке, прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика. Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама, коришћење љр кодова Увођење ученика у главне појмове географије као науке,.прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама, коришћење љр кодова Увођење	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

	3.4.*Ваздушни омотач Земље* 3.5.*Воде на Земљи*	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална -Естетичка -Одговоран однос према околини -Решавање проблема -Одговоран однос према здрављу -Одговорно учешће у демократском друштву -Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална -Естетичка -Одговоран однос према околини -Решавање проблема -Одговоран однос према здрављу -Одговорно учешће у демократском друштву -Предузимљивост и	ученика у главне појмове географије као науке,.прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Коришћење уџбеника Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама, коришћење ЉР кодова Увођење ученика у главне појмове географије као науке,.прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Коришћење уџбеника Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама,	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова. Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова

	3.6.*Биљни и животињски свет на Земљи*	оријентација ка предузетништву -Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална -Естетичка -Одговоран однос према околини -Решавање проблема -Одговоран однос према здрављу -Одговорно учешће у демократском друштву -Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	коришћење љр кодова Увођење ученика у главне појмове географије као науке,.прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране Ученика Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама, коришћење љр кодова Увођење ученика у главне појмове географије као науке,.прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Коришћење уџбеника	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова

Неки од препоручених начина прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...);
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	ГЕ.1.1.2. наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта)	ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом	ГЕ.3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте
ВАСИОНА	ГЕ.1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред	ГЕ.2.2.1. описује небеска тела и њихова кретања	ГЕ.3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	ГЕ.1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања ГЕ.1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике	ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери,биосфери)	ГЕ.3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**Васиона** Сунчев систем(планете,Сунце) Месец,мала тела Сунчевог система	5
2	**Планета Земља** Истраживање у библиотеци и на интернету Постанак Земље Вулкани и земљотреси Човек и рељеф Човек и клима Светско море Човек и вода Угроженост и заштита биљног и животињског света	11
	Укупно	**16**

Циљеви додатног рада: Додатна настава планира се и организује за ученике који показују виши степен интересовања за наставу географије, а садржаје који се реализују кроз редовну наставу савлађују са лакоћом. На часовима додатне наставе ученици имају прилику да прошире и продубе своја знања, оспособе се за самостални истраживачки рад, развијају нова интересовања, стваралачко и критичко мишљење. Идентификација ученика зависи од жеља, интересовања и могућности ученика, али и од објективне процене наставника.

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**Васиона** Сунчев систем Сателити и мала тела Сунчевог система	5
2	**Планета Земља** Облик Земље Земљина кретања Унутрашња грађа и рељеф Земље Ваздушни омотач Земље Воде на Земљи Биљни и животињски свет на Земљи	15
	Укупно	**20**

Циљеви допунске наставе: Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Секције:Географска

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	Упознавање са планом и програмом Календар обележавања дана везаних за планету Земљу	пети	1
Октобар	Модел Сунчевог система Обележавање дана животиња	пети	2
Новембар	Светски Дан климатских промена	пети	2
Децембар	Модел унутрашње грађе Земље	пети	2
Јануар	Формирање збирке стена	пети	1
Фебруар	Организовање изложбе модела	пети	2
Март	Обележавање Дана вода и дана шума	пети	1
Април	Обележавање Дана планете Земље(корелација са ликовном секцијом)	пети	1
Мај	Посета природњачком музеју(корелација са биолошком секцијом)	пети	3
Јун	Свеетски дан заштите животне средине	пети	1
		Укупно	16

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

Циљеви предмета су да ученик овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног, критичког и креативног мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и примени стечена знања и вештине у другим наставним предметима, даљем школовању, решавању проблема из свакодневног живота и доношењу одлука.

Годишњи фонд: 144

Недељни фонд: 4

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Обнављање градива, иницијални тест, анализа теста		4	1			5
2	Природни бројеви и дељивост	13	16	1	1		31
3	Основни појмови геометрије	8	8	1			17
4	Разломци	29	26	1			56
5	Угао	8	9	1			18
6	Осна симетрија	4	5				9
7	Писмени задаци и исправак писменог задатка		4	4			8
						Укупно:	144

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ -Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу N0. -Дељење са остатком у скупу N0 (једнакост a=bq+r, 0≤ r<b).	− израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); − реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, једначину или неједначину; −примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; −разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; −одреди и примени НЗС и НЗД; −изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; −правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко логичком смислу.

	-Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја. -Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. -Дељивост са 4 и 25. -Дељивост са 3 и 9. -Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика. -Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито- Растављање природних бројева на просте чиниоце. Заједнички делилац и највећи заједнички делилац. Еуклидов алгоритам за налажење НЗД. Веза између НЗД и НЗС	
2	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ -Тачке и праве; односи припадања и распореда.	−анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; −опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; −нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; −упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; −преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом −правилно користи геометријски прибор.

	-Однос правих у равни; паралелност. -Мерење дужине и једнакост дужи. -Кружница и круг. Кружница и права. -Преношење и надовезивање дужи. -Централна симетрија. -Вектор и транслација.	
3	РАЗЛОМЦИ -Појам разломка облика a/b (a, bєN). -Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима. -Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака. -Децимални запис разломка и превођење у запис облика a/b(b≠ 0). -Упоређивање бројева у децималном запису.	−прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке у оба записа и преводи их из једног записа у други; −одреди месну вредност цифре у запису децималног броја; −заокругли број и процени грешку заокругљивања; −израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; −реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; −одреди проценат дате величине; −примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; −примени аритметичку средину датих бројева; −сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер

	-Заокругљивање бројева. -Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази. -Једначине и неједначине у скупу разломака. -Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера). Основна неједнакост p < (p+q)/2 <q.	
4	УГАО -Угао, централни угао; једнакост углова. -Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова). -Упоредни углови; врсте углова. -Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова.	−идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; −нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; −измери дати угао и нацрта угао задате мере; −упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; −реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова).

	-Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови. -Углови на трансверзали. -Транслација и углови.	
5	ОСНА СИМЕТРИЈА -Осна симетрија у равни и њене особине. -Оса симетрије фигуре. -Симетрала дужи и конструкција нормале. -Симетрала угла.	−идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; −симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; −конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства; -конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој; – идентификује централносиметричну фигуру и одреди њен центар симетрије.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ Својства операција у скупу N0. Дељење са остатком и дељивост у скупу N0. Правила дељивости. Чиниоци и садржаоци	- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Сарадња -Дигитална компетенција	-Обновити својства скупова N и N0 (претходник и следбеник) и подсетити се придруживања бројева тачкама бројевне полуправе -Кроз разноврсне задатке са изразима, једначинама и	-активност на часу -усмени одговор -писмене провере -домаћи задаци -кратки одговори у оквиру решавања задатка пред таблом - оцена предавање -истраживачки задатак - однос према раду -белешке

	природног броја. Скупови и скуповне операције. Прости и сложени бројеви. Највећи заједнички делилац. Најмањи заједнички садржалац.		неједначинама из свакодневног живота, наставити са изграђивањем појмова бројевни израз, променљива, израз с променљивом и придруживање, користећи при томе и термине израз, формула, исказ. -Уочавати примере једноставнијих (функцијских) зависности у разним областима При томе је важно коришћење дијаграма и табела -Увести дељење са остатком -Правила дељивости декадним јединицама и бројевима 2, 5, 4 и 25 увести тако да ученици сами откривају законитости и активно се укључују у процес истраживања и учења, док за правила дељивости са 3 и 9 треба ученике добро изабраним примерима водити до правила. -На конкретним примерима подскупова N0, увести различите начине записивања	

			скупова уз увођење појма празног скупа и бесконачног скупа, скуп, елементи, подскуп, једнакост скупова, празан скуп, са одговарајућим знацима; скуповне операције. Коришћењем примера из текућих садржаја, изграђивати математички језик и уносити прецизност у изражавању. -На подесним примерима илустровати математичко-логичку употребу речи: сваки, неки, или, и, не, следи (ако...онда). - Увести појмове простог и сложеног броја, објаснити поступак Ератостеновог сита и поступак растављања природних бројева на просте чиниоце и одређивања највећег заједничког делиоца и најмањег заједничког садржаоца, Еуклидов алгоритам (на конкретним примерима) и везу	

			између НЗД и НЗС, и оспособити ученике за њихови примену у проблемским задацима.	
2	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ Тачке и праве. Однос правих у равни. Паралелност. Дужина дужи. Упоређивање дужи. Операције са дужима. Кружница и круг.	-Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Дигитална компетенција	Главни циљ теме јесте да успостави природни прелаз на више нивое разумевања геометрије, са нивоа визуелизације (на коме су базирани садржаји геометрије у првом циклусу), на нивое анализирања и апстракције (одн. неформалне дедукције). - Ученици усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења; правилно закључивање, правилно коришћење везника и, или, а нарочито ако...онда). Садржаје треба да прате задаци у којима се истиче правилно изражавање, договорено означавање, коректно цртање, и којима се подстиче логичко-комбинаторно размишљање. -	-посматрање -праћење ангажовања ученика -продукти ученикових активности -писмена провера -усмено испитивање -домаћи задаци -однос према раду - ангажовање на креативном домаћем задатку -ангажовање у групном раду -активност на часу -белешке

			Полазећи од појмова тачке и праве и односа припадања и распореда увести појам дужи и појам полуправе и начине њиховог обележавања. - Разматрати однос две праве у равни; заједно са овом чињеницом показати цртање праве паралелне датој правој кроз тачку која јој не припада. Као посебно важне области (заједно са границом) истаћи троуглове и паралелограме и начине њиховог означавања. - Објаснити практичан значај стандарних јединица мере и потребу за деловима јединице мере. - Увести појмове: кружница, круг, центар, полупречник, пречник, лук, тетива и тангента. Однос две кружнице, односно два круга разматрати на конкретним примерима и задацима. - Централном симетријом пресликавати тачке, дужи, кружнице,	

			троуглове, квадрате и правоугаонике. Истаћи основне особине централне симетрије и повезати их са особинама паралелограма. - Увести појмове усмерених дужи и вектора Транслацијом („паралелним преношењем“) пресликавати тачке, дужи, кружнице, троуглове,квадрате и правоугаонике и остале једноставне фигуре.	
3	РАЗЛОМЦИ Разломци облика (a ϵ N0, b ϵ N0). Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака. Децимални запис броја. Упоређивање бројева у децималном запису. Заокругљивање бројева. Рачунске операције с разломцима (у оба записа). Једначине и неједначине у скупу разломака. Проценти. Аритметичка средина. Размера.	-Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Сарадња -Дигитална компетенција	- На почетку увести појмове правог односно неправог разломка, као и мешовитог броја. Претварање мешовитог броја у неправи разломак и обрнуто, повезати са поступком дељења са остатком. - Геометријску интерпретацију ненегативних рационалних бројева уводимо помоћу бројевне полуправе. Примери за то треба да буду разноврсни, имениоци разломака не	-посматрање -праћење ангажовања ученика -писмена провера -усмено испитивање -домаћи задаци -однос према раду -истраживачки задатак - заинтересованост и мотивација -поступност и кратки одговори пред таблом у циљу објашњења тока израде задатка -предавање ученика -активност на часу -белешке

			треба да буду већи од 10. Бројевна полуправа се може користити и за упоређивање разломака. -Проширивање и скраћивање разломака уводити на основу особине количника да се он не мења када се и дељеник и делилац помноже, односно поделе истим бројем различитим од нуле. Скраћивање разломка до несводљивог повезати са познатим поступком налажења највећег заједничког делиоца бројиоца и имениоца. - Упознати ученике са различитим начинима упоређивања разломака. - Увођење децималног записа разломка и њихово приказивање на бројевној полуправој повезати са примерима из свакодневног живота. - Превођење разломака у децимални запис започети са разломцима који се могу свести на	

			децималне разломке, а након тога увести и појам периодичног децималног записа. -Сабирање и одузимање разломака увести свођењем на заједнички именилац. -Пре дељења разломака упознати ученике са појмом реципрочне вредности разломка и природног броја. -Код сабирања, одузимања и множења децималних бројева користити аналогију са извођењем истих операција са природним бројевима. Код дељења увести прво дељење децималног броја природним, а након тога, кроз добро одабране примере, показати како се дељење децималних бројева своди на претходни случај. - Код израза се треба задржати на примерима који нису сувише сложени, јер је циљ увежбавање извођења рачунских	

			операција и примена њихових особина. -Приликом обраде једначина и неједначина треба се задржати на једноставнијим примерима и користити аналогију са решавањем једначина и неједначина у скупу природних бројева. -Веома важан део ове теме су проблемски – текстуални задаци у којима се користе разломци и децимални запис разломака, помоћу којих се подстиче развој логичког начина мишљења. Могу се обрадити и разни проблеми из свакодневног живота, нпр. планирање кућног буџета којим се, поред увежбавања операција са децималним записом бројева, ствара и основа за развој финансијске писмености. -У делу који се односи на примену, потребно је ученике оспособити да процентни запис разломка,	

			аритметичку средину и размеру повежу са проблемима из свакоданевног живота. -Увођење процентног записа разломка пожељно је обрадити кроз визуелне представе на дијаграмима и кроз ситуације у којима се проценат појављује, као што су израчунавања снижења или поскупљења неког производа. -Аритметичку средину је пожељно обрадити и вежбати на конкретним примерима (оцене у дневнику, спорт, кроз истраживачке задатке и сл.). -Важно је правилно формирање и разумевање појма размере. Оспособити ученике за њено коришћење у пракси: при цртању и читању разних планова и графикона; при одређивању растојања; при решавању проблема поделе у датој размери и	

			при повећавању и смањивању слика. Обраду овог градива подредити практичном циљу, уз повезивање с већ упознатим садржајима математике и других предмета. Резултате истраживања ученици треба да представљају графички и на тај начин стекну осећај за упоређивање разломака у различитим записима.	
4	УГАО Угао. Мерење углова. Суседни углови. Сабирање и одузимање углова. Упоредни, суплементни углови. Угао између две праве, нормалне праве, комплементни углови. Унакрсни углови. Углови на трансверзали.	-Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Дигитална компетенција -Сарадња	- Угаону линију увести као унију две полуправе са заједничким почетком. Истаћи разлику између конвексне и неконвексне области. -Угао увести као унију угаоне линије и једне од поменутих области, али даља разматрања ограничити само на конвексне углове. Увести и означавање углова малим словима грчког алфабета. Користећи се механичким моделима (кретање клатна, лепеза и сл.) мотивисати придруживање	-посматрање -праћење ангажовања ученика -писмена провера -усмено испитивање -домаћи задаци -однос према раду -активност на часу -белешке -израда паноа

			кружних лукова (и одговарајућих тетива) угловима. Једнаке углове увести као углове чије су одговарајуће тетиве у круговима једнаких полупречника једнаке. На ово објашњење надовезати конструктивно преношење углова помоћу шестара и лењира, а затим и конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова Развити код ученика вештину мерења и цртања угла помоћу угломера. - Повезати једнакост углова са једнакошћу њихових мера. - Увести делове степена (минуте и секунде) и поступке сабирања и одузимања мера углова. -Објаснити једнакост унакрсних углова и увести нормалност правих. -Ученике треба оспособити да цртају нормалу на праву из дате тачке употребом троугаоног	

			лењира, а након истицања нормалности тангенте и одговарајућег полупречника, и за цртање тангенте на кружницу у задатој тачки кружнице. - Објаснити шта се подразумева под растојањем тачке од праве. Под углом између правих које нису међусобно нормалне подразумевати одговарајући оштар угао. Истаћи углове које образује трансверзала две паралелне праве. Када трансверзала није нормална на паралелним правама, добијене углове поделити на оштре и тупе и истаћи да су сви углови исте врсте међусобно једнаки. Обновити једнакост наспрамних страница паралелограма, и извести једнакост наспрамних углова паралелограма. Објаснити шта се подразумева под растојањем између две паралелне праве. Истаћи односе	

			углова са паралелним крацима.	
5	ОСНА И ЦЕНТРАЛНА СИМЕТРИЈА Осна симетрија. Оса симетрије фигуре. Симетрала дужи. Симетрала угла. Централна симетрија. Центар симетрије фигуре.	-Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Комуникација -Сарадња	Код увођења појма осне симетрије од велике важности су: примери који се ученицима дају на непосредно посматрање и експериментисање и питања која ученицима постављамо како би дошли до њихових основних представа о најважнијим карактеристикама осне симетрије. Примере са осном симетријом започети на квадратној мрежи са осама симетрије које су идентичне са линијама мреже, са циљем да ученици самостално дођу до основних особина осне симетрије, а затим прећи на примере без квадратне мреже. Осном симетријом пресликавати тачку, дуж, круг, троугао, квадрат и правоугаоник, а приликом цртања користити геометријски прибор. Појам осносиметричне фигуре се такође	-праћење ангажовања ученика -писмене провере -усмено испитивање -домаћи задаци -однос према раду - активност на часу -белешке -поступност у раду

			усваја интуитивно, што значи да се низом примера указује да постоје фигуре које имају једну или више оса симетрија и фигуре које немају ту особину. Ученике научити да користећи геометријски прибор, конструишу симетралу дужи, симетралу угла, нормалу из тачке на праву и примене њихове особине у проблемским задацима.	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Природни бројеви и дељивост	МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне) МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве МА.1.1.5. дели са остатком једноцифреним бројем	МА.2.1.3. примени основна правила дељивости са 2, 3, 5, 9 и декадним јединицама	МА.3.1.2. оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама

	и зна када је један број дељив другим		
Основни појмови геометрије	МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве) МА.1.3.3. влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника)	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима	МА.3.3.1. рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујући углове на трансверзали
Разломци	МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне) МА.1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна, на пример 1/5	МА.2.1.1. упореди по величини бројеве записане у различитим облицима МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима МА.2.5.4. примени процентни рачун у једноставним реалним	МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама МА.3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.3.4.2. процени и заокругли дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1cm, 1g)

	од n, где је n дати природан број МА.1.2.1. реши линеарне једначине у којима се непозната појављу је само у једном члану МА.1.5.4. одреди задати проценат неке величине	ситуацијама (на пример, промена цене неког производа за дати проценат)	
Угао	МА.1.3.1. влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве)	МА.2.3.1. одреди суплементне и комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима	МА.3.3.1. рачуна са угловима укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујући углове на трансверзали МА.3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима
Осна симетрија	МА.1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)	МА.2.3.6. уочи осносиметричне фигуре и да одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма)	

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Скупови. Основни геометријски појмови	6
2	Решавање задатака са математичких такмичења	5
3	Дељивост бројева. Разломци (својства и рационални поступци рачунања) - одабрани задаци	7
4	Дијаграми и њихова примена у решавању разноврсних математичких проблема (Венови дијаграми, метод дужи и сл.)	5
5	Права и кружница – конструктивни задаци	4
6	Задаци логичко-комбинаторне природе	4

7	Релације; графови. логички задаци	5
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Скупови	6
2	Основни геометријски објекти	4
3	Дељивост бројева	6
4	Угао	7
5	Разломци	8
6	Осна симетрија	5
7		
	Укупно	**36**

Секције:

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
Септембар	Коцка, квадар. Скупови. Венов дијаграм.	5	4
Октобар	Скуповне једнакост .Дељивост бројева.	5	4
Новембар	Прости и сложени бројеви. НЗС.НЗД.	5	4
Децембар	Пребројавања. Углови. Математика на часовнику.	5	4
Јануар	Проблеми тешких ситуација. Метод правоугаоника.	5	2
Фебруар	Математички ребуси. Палиндроми.	5	4
Март	Математичко-комбинаторни задаци. Рачунски задаци.	5	4
Април	Проблемски задаци. Загонетне приче.	5	4
Мај	Мај – месец математике. Осна симетрија.	5	4
Јун	Симетрала дужи и угла. Математика на билиријаском столу.	5	2
		Укупно	36

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДАНАСТАВНИКА

Наставни предмет:Биологија Годишњи фонд часова:72

Разред: 5.

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обр.	Утвр.	Ост.	УК.
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**Порекло и разноврсност живог света**	8	9	9	8							17	8	9	34
2.	**Јединство грађе и функције као основа живота**					4	5	2				5	4	2	11
3.	**Наслеђивање и еволуција**							6	1			3	1	3	7
4.	**Живот у екосистему**								7	5		5	4	3	12
5.	**Човек и здравље**									4	4	4	1	3	8
УКУПНО												**34**	**18**	**20**	**72**

Редни број	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**ИСХОДИ (Ученик ће бити у стању да...)**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начини провере остварености исхода**	**Стандарди**
1.	ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА	Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини -Естетичка компетенција	– истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада – групише жива бића у 5 царстава према њиховим заједничким особинама	Начин и поступци остваривања Циљеви и задаци садржаја програма НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА 3 Активно слушају, питају, упоређују, истражују, закључују Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост Прилагођава методе рада ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима	Дидактичко-методичко упутство) 1. - прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; - упореди полно и бесполно размножавање; - идентификује разлике између митозе и мејозе на основу промене броја хромозома и основну улогу гентичког материјала у ћелији; - шематски прикаже наслеђивање пола и	- БИ.1.1.1. БИ.1.1.2. БИ.2.1.1. БИ.3.1.1. БИ.3.1.2. 2. БИ.1.1.1. БИ.1.1.2. БИ.2.1.1. БИ.3.1.1. БИ.3.1.2. - БИ.1.1.3. БИ.2.1.2. БИ.3.1.3. БИ.2.1.2. БИ.3.1.3. - БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5. - БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3. - БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.1.2.6. БИ.2.2.4. БИ.2.2.5. БИ.2.2.6

		-Предузимљивост и оријентација ка предузетништву		дијалошка– демонстративна– илустративна– Усвајање знања у већем обиму ЈЕСИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА 3 Активно	других особина према Менделовом правилу; НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА (3О+2В+3У=8). - Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија. - ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип). - Прво Менделово правило, крвне групе, трансјузија и трансплантација. - Наслеђивање пола. - Наследне болести. –	БИ.3.2.4. БИ.3.2.5. БИ.1.2.7. БИ.2.2.7. БИ.2.2.8. БИ.2.2.9 . БИ.3.2.6. БИ.1.3.1 БИ.1.3.2. БИ.2.3.1. БИ.2.3.2.- БИ.1.1.4.БИ. 2.1.3. БИ.3.1.4. - БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3. БИ.1.4.3. БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8 БИ.2.4.8 .БИ.2.4.9 БИ.1.5.6 БИ.2.5.2 . И.2.5.3
2.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	-Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини	– идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење – једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље			
3.	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Компетенција за целоживотно учење -Комуникација	– прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и			

		-Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини	изводи једноставне закључке - разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота - поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критичкисагледава резултате користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата		Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација. - Једнополни и двополни организми. – Значај и улога полног размножавања. Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран	
4.	Живот у екосистему	-Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини	- доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи - направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим			

			бићима у непосредном окружењу – предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасилан начин илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице дејства		однос према здрављу -	
5.	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	-Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према здрављу	– идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања			

Додатна настава за 5.разред

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**Порекло и разноврсност живог света**	
2	**Јединство грађе и функције као основа живота**	
3	**Наслеђивање и еволуција**	
4	**Живот у екосистему**	
5	**Човек и здравље**	
	Укупно	

Допунска настава за 5.разред

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**Порекло и разноврсност живог света**	
2	**Јединство грађе и функције као основа живота**	
3	**Наслеђивање и еволуција**	
4	**Живот у екосистему**	
5	**Човек и здравље**	
	Укупно	

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	- распоред рада, формирање групе, упознавање са циљевима и задацима - обележавање светског даназаштите озонског омотача - израда паноа на тему спречавање загађења ваздуха	5	4

Октобар	- обележавање дана здраве хране и дан заштите животиња (израда паноа и јеловника) - прављење кућица за птице – обележавање викенда храњења птица		4
Новембар	- обележавање дана чистог ваздуха - ефекат стаклене баште - какав ваздух желимо да удишемо (израда бецева и подела остих на великом одмору		4
Децембар	- обележавање дана планина - значај земљишта за живи свет - спречавање загађења земљишта		4
Јануар	- обновљиви и необновљиви извори енергије - ЕКО контрола – ученици праве анкету и спроводе је у школи (тема: рационална потрошња и штедња		3
Фебруар	вода извор живота - обележавање светског дана заштите вода - израда паноа „Чувати као кап воде на длану“ - израда паноа „Шуме – плућа планете Земљ		4
Март	- Дан здравља – гостујући предавач - обележавање дана планете Земље - писање порука на ЕКО зиду		
Април	Дан здравља – гостујући предавач - обележавање дана планете Земље - писање порука на ЕКО зиду		3
Мај	рециклажа - сређивање школског дворишта и парка поред школе - национални паркови Србије (предавање) - утисци о раду секције – поруке за ЕКО зид - квиз – научили смо на еколошкој секц		
Јун			
		Укупно	30

ПРЕДМЕТ: Информатика и рачунарство

Циљеви предмета: је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**			**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђивање	Остали типови часа (Обрада/вежбање)	
1	**ИКТ**	2	1	6	9
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	3	1	1	5
3	**РАЧУНАРСТВО**	1	1	14	16
4	**ПРОЈЕКТНА НАСТАВА**			6	
5	**УКУПНО**				**36**

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**ИКТ**	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: – наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу – правилно користи ИКТ уређаје – именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја – прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса – прилагоди радно окружење кроз основна подешавања – креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) – креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) – примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа

		– креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сарадднички) – сачува и организује податке -разликује основне типове датотека
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: – реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; – доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине – разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на Интернету – реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем Интернета – приступа Интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај – информацијама на интернету приступи критички – спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на Интернету – објасни појам ауторских права и разликује основне лиценце за дељење садржаја – препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем -рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету
3	**РАЧУНАРСТВО**	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке - схвати математичкологички смисао речи "и", "или", "не", "сваки", "неки", израза "ако...онда" зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема - креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу - сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби - користи математичке операторе за израчунавања

		- објасни сценарио и алгоритам пројекта - анализира и дискутује програм - проналази и отклања грешке у програму
4	**ПРОЈЕКТНА НАСТАВА**	По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: – сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака – одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта – наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**ИКТ**	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Компетенција за учење • Естетичка компетенција	Фронтални, индивидуални, групни (у пару) Различитим методама, подстичући истраживачки начин рада, постојеће знање ученика о ИКТ проширити користећи различите изворе знања навођењем примера примене ИКТ-а. Ученике информативно упознати са предметом изучавања информатике и рачунарства познатим примерима. Увести појмове хардвер и софтвер. Скренути пажњу на правилно руковање ИКТ уређајима. Појам оперативни систем увести кроз повезивање претходног искуства. Нагласити који оперативни систем користе рачунари на којима ће радити у школи. Кроз демонстрацију и личну активност ученика, скренути пажњу на правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом.	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења.

			Кроз конкретне примере објаснити појам датотеке и неопходност организације датотека у рачунару: чување и проналажење, премештање или брисање (поменути "Корпу за отпатке"). Креирање и уређивање дигиталне слике / цртеже коришћењем расположивих алата изабраног програма. При раду са текстом применити основне алатке за уређивање и обликовање текста. Наглашавати потребу одабира одговарајућег писма и инсистирати на примени правописа. -Снимање звука и видео-записа, сходно могућностима, (камера, микрофон, звучници, мобилни телефони, итд). -При изради мултимедијалних презентација применити основне алатке за уређивање и обликовање садржаја. У програму за израду мултимедијалних презентација користити раније креиране звучне и видео записе.	
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	• Рад са подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција	-Фронтални,индивидуални и групни (у пару) При реализацији тематске целине Дигитална писменост појаснити ученицима шта значи коришћење ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин, и нагласити да то није обавеза само ИТ стручњака већ свих корисника. Демонстрирати функције антивирусног програма и заштитног зида. Анализирати са ученицима од каквог су материјала направљени ИКТ уређаји, да ли се такви материјали могу рециклирати и на које све начине се могуодлагатидигиталниуређајико јинису у употреби, у циљузаштитеживотнесредине. Проверити саученицима њихова досадашња искуства у коришћењу веб-прегледача (читача, браузера). Разговарати о сајтовима претраживачима и начинима претраге, увести појмове аутор и ауторска права и навести основне лиценце. –	Праћење и вредновање практичних радова како у појединачном тако и тимском раду, кроз истраживање подстицати ученике на целоживотно учење и теме којима се повезују предмети чиме се олакшава учење.

		• Одговоран однос према околини	Претрагу интернета и одабир релевантних страница 1. Из приказаних резултата претраге. (Како проналазимо, бирамо и преузимамо информације? Како стварамо (онлајн апликације)? Како размењујемо информације и сарађујемо на интернету?) На у напред припремљеном скупу веб страна кроз дискусију о Процени информација пронађених на интернету (публика којој је сајт намењен, аутор, тачност / прецизност, објективност, актуелност и интернетадреса) подстицати развој критичког мишљења ученика. Упознати ученике са правилима понашања наинтернету (енг. netikuette). За утврђивање и појашњавање ове теме, организовати квизове и радионице (натемебезбедно - небезбедно, пожељно – Непожељно понашање на интернету) као и симулације небезбедних ситуација са акцентом на то како је пожељно реаговати у датим ситуацијама (крозиграњеулога и сл.). У корелацији са другим предметима (физичко и здравствено васпитање) Велику пажњу посветити томе како уређаји које свакодневно користе (рачунар, телефон, таблет ...) могу лоше да утичу на њихово здравље при чему их треба водити ка ситуацијама на које их родитељи свакодневно подсећају (лоше држање, дуго гледање у екран, ...).	

3	**РАЧУНАРСТВО**	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Компетенција за учење • Естетичка компетенција • Комуникација	- Фронтални, индивидуални, групни (у пару) - Реализација теме може се започети приказивањем мотивационих филмова о програмирању. Увести појмове: програм и програмирање. Демонстрирати готове анимације и рачунарске игре ради развијања свести и побуђивања мотивације да ученици сами могу да креирају своје игрице. Одабрати пример игрице за анализу (на пример са портала www.code.org), као и друге мотивационе материјале из сличних образовних извора) са циљем упознавања студената са корацима у решавању једноставних проблемских задатака. Увести појам алгоритма при решавању најједноставнијег проблема. -У међупредметној координацији са предметом математика, увести математичко-логичке појмове које леже у основи информатике и рачунарства: скуп, елементи, подскуп, једнакост скупова, празан скуп (са одговарајућим знацима); - На подесним примерима илустровати математичко логичку употребу речи: сваки, неки, или, и, не, следи (ако ... онда). Ученици усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења; правилно закључивање, правилно коришћење везника "и", "или", а нарочито "ако ... о - Визуелно програмирање (Scratch, Stencil, AppInventor, Alice ,… које треба да омогући алгоритамско решавање проблема и основе програмирања. У зависности од изабраног програмског окружења прилагодити сва следећа објашњења специфичностима тог алата. Демонстрирати поступке: избор објеката	Оцењивање постигнућа вршиће се прегледом практичног рада, уз појединачна испитивања везана за сам начин израде задатка. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ученик у току школске године може добити оцену на основу: практичне провере знања приказана на тестовима, истраживачком или самосталном раду, непосредном раду у школи,

			(нагласак на библиотеке), слагање блокова по принципу "превуци-и-пусти" и покретање програма. - Демонстрирати на сваком примеру следеће технике: креирање пројекта. Демонстрирати и указивати на разноврсне функционалности доступне у палетама блокова. - Кроз активну наставу и укљученост у процес креирања програма од првих часова, ученици ће постепено усвојити потребне појмове, знања и вештине. Анализирати са ученицима карактеристике појединих структура и оправданост примене у појединим ситуацијама. Поступак корак по корак до решења проблема, треба да послужи за систематизацију поступка израде пројекта.	рад на платформи гугл у изради упитника или квизова, презентације, усмена одговарања и активности ученика на часу.
4	**ПРОЈЕКТНА НАСТАВА**	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Одговоран однос према здрављу • Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву	- Фронтални, индивидуални, групни - Ради развијања међупредметних компетенција и - остваривања корелације са другим предметима, - реализовати са ученицима најмање два пројектна задатка, један из области ИКТ и Дигитална писменост и други из области Рачунарство (договорити се са ученицима и наставницима других предмета, који покривају област изабране теме). - При реализацији првог пројектног задатка ставити - нагласак на разради пројектног задатка - од израде плана до представљања решења.	- Вреднова ње активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са

		• Естетичка компетенција • Комуникација	- Наставник планира фазе пројектног задатка у складу са временом, сложеношћу теме, расположивим ресурсима - Пројектни задаци се баве реалним темама из школског или свакодневног живота. - Циљ је развијање и неговање: поступности, повезивања и изградње сопствених стратегија учења, - вршњачког учења, вредновања и самовредновања достигнућа. - Пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих предмета Добар пример сумирања научених поступака је - израда пратеће документације у виду фајлова различитог типа, као што су: текстуални фајлови, слике, видео материјали и сл. - Идеја за пројектни задатак може бити и израда квиза - и теста за проверу знања, понављање, утврђивање, систематизацију градива из целог предмета. - Ученици пре прикупљања материјала израђују сценарио (причу или алгоритам за конкретан задатак), разрађују кораке и описују поступак решавања пројектног задатка. - Део задатка је и чување материјала - употребљеног за - решавање пројектног задатка. Очекивани продукт пројектног задатка је мултимедијални садржај у форми: стрипа, анимације, игрице и сл. - Напреднији ученици могу израдити алгоритам и - програм за решавање конкретног проблемског задатка	ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1.	Упознавање са планом и програмом секције. Утврђивање правила и начина рада у секцији Упознавање ученика са сајтом petlja.org	4
2.	Логички начин размишљања - сајт Дабар Такмичење Дабар примери и пропозиције Такмичење Дабар примери	8
3.	Учимо програмирање у програму Scratch	4
4.	Увод у програмски језик Python, примери на платформи programiz.com Основни типови података и аритметичке операције Примери прављења програма Израда сопственог програма-линијски Израда сопственог програма са наредбама за гранање Употреба уграђених функција	10
5.	Информације везане за такмичење у организацији DMS . Припрема за шк.такмичење Школско такмичење из програмирања Израда сопственог програма са наредбама за понављање(For петља) Припрема за општинско такмичење Општинско такмичење из програмирања Израда сопственог програма са наредбама за понављање уз услов (While-петља) Структуре података Припрема за окружно такмичење Окружно такмичење из програмирања Низови Самосталана израда програмске апликације	10
	Укупно	36

Секције:

Р.бр	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
1	Упознавање са Мбот и лего роботом Упознавање ученика се програмом секције Мбот робот и лего роботом EV3– изглед и основне функције Макеблок – програм, инсталација и изглед радне површине Повезивање робота са рачунаром и пребацивање програма на робота		
2	Упознавање са Макеблок програмом „ev3 mindstorms“ Повезивање робота са мобилним телефоном и упознавање са командама за кретање робота на мобилном телефону, Израда првог програма		
3	Програмирање робота Израда првог програма Програмирање РГБ диода Програмирање звука		
4	Самостално кретање робота: напред, назад, лево, десно Циклуси: понови и стално понављај Израда самосталног програма и покретање робота Команде гранања програма: (if -else) „ако је --- иначе“ и (if- elif- else)„ако је --- онда – иначе“ Додавање и употреба параметара Додавање и употерба блокова Сензор за праћење линије – основне функције Сензор за праћење линије израда програма Ултразвучни сензор – основне функције Ултразвучни сензор израда програма Инфрацрвени сензори – повезивање више робота		

5	Израда програма са комуникацијом више робота Кретање робота задатом трасом без праћења линије - праволинијско Кретање робота задатом трасом без праћења линије - кружно		
6	Комбинација кружног и праволинијског кретања задатом трасом		
7	Кретање по линији са напуштањем линије због обиласка препреке и враћање на линију		
8	Комбинација кружног и праволинијског кретања задатом трасом Кретање по линији са напуштањем линије због обиласка препреке и враћање на линију		
9	Кретање робота задатом трасом без праћења линије - кружно Комбинација кружног и праволинијског кретања задатом трасом Кретање по линији		
10	Самостална израда програма		

ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљеви предмета: наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик континуирано развија физичку писменост унапређујући физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Годишњи фонд: 108

Недељни фонд: 3

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Атлетика	6	6	5	3	/	20
2	Гимнастика	6	6	5	3	/	20
	Основе тимских и спотских игара:						
3	Футсал	6	7	/	/	/	13
4	Мини рукомет						23
5	Програм по избору	/	16	/	/	/	16
6	Ритмика и плес	3	3	/	2	/	8
7	Тестирање и мерење	/	/	8	/	/	8
						Укупно:	108

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ Развој снаге, аеробне издржљивости, покретљивости, координације, брзине. Тестирање и праћење физичког развоја	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби; – изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; – упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак; – комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневним животним ситуацијама;

	и моторичких способности.	
2	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТОВИ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика** Ходања, трчања, скакања, бацања, тробој. Полигон. **Спортска гимнастика** Вежбе на тлу. Прескоци и скокови. Вежбе на греди, на вратилу, на разбојима, на круговима. Пењања	– доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама; – одржава равнотежу у различитим положајима и кретањима; – користи гимнастичке вежбе за развој моторичких способности; – користи елементе технике у игри; – примени основна правила мини рукомета/рукомета и футсала у игри; – учествује на унутародељенским такмичењима; – изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; – игра народно коло; – изведе кретања у различитом ритму; – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – поштује правила понашања у просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама; – примени мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; – поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама;– сарађује током физичког вежбања и игре; – на социјално прихватљив начин реагује у конфликтним ситуацијама; – користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;
3	Спортске игре **Футсал:** Вођење и контрола лопте. Примање и додавање лопте.Игра. Правила. **Рукомет/мини рукомет**: Вођење лопте. Хватања и додавања лопте.	- прихвати сопствену победу и пораз у складу са „фер-плејом”; – примени научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама; – уврсти једноставна вежбања у свој распоред дневних активности; – наведе основе прве помоћи; – наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље; – разликује здраве и нездраве намирнице и њихову енергетску вредност; – направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника и израчуна трошкове; – примени здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; – чува животну средину током вежбања;– користи различите и поуздане изворе информација које се односе на очување здравља и здравих животних навика,

	Правила игре. Полигон.	– заступа мишљење да прекомерна употреба дигиталних уређаја није здрава.
4	**Плес и ритмика** Ритмичке вежбе са и без реквизита. Скокови кроз вијачу. Народно коло.	
5	**Програми по избору** Скијање, бадминтон, стони тенис, оријентиринг.	
6	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА** Физичко вежбање и спорт Сврха физичке активности и вежбања. Значај развоја физичких способности за здравље. „Фер-плеј”, навијање, победа, пораз, решавање конфликтних ситуација. Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама.	

7	**Здравствено васпитање и** физичка активност, вежбање и здравље. Утицај правилне исхране на здравље и развој. Вежбање и исхрана. Значај вежбања и играња на чистом ваздуху. Вежбање и чување животне средине.	

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Физичке способности	Предмет физичко и здравствено васпитање омогућава ученицима да учествују у разноврсном, безбедном и развојно-прикладном физичком вежбању и физичким	Развој снаге:– без и са реквизитима;– кроз вежбе у пару или групи;– на справама и уз помоћ справа. 2. Развој аеробне издржљивости:– брзо ходање;–	– Активност и однос ученика према физичком и здравственом васпитању који обухвата:– вежбање у адекватној спортској опреми;– редовно присуствовање часовима физичког и

		активностима, које доприносе њиховом физичком и менталном здрављу, школском постигнућу, стицању социјалних вештина и здравих животних навика.	истрајно и интервалн – вежбање уз музику – аеробик;– плес и плесне активности;– тимске и спортске игре;– други модели вежбања. 3. Развој покретљивости:– без и са реквизитима;– уз коришћење справа;– уз помоћ једног или више сувежбача. 4. Развој координације:– учење нових моторичких форми (пре свега у основној фази часа);– извођење координационо захтевних вежби у различитом ритму и променљивим условима (нпр. извођење покрета екстремитетима у различитим равнима);– вежбе са реквизитима (прескакање вијаче на различите начине, манипулација	здравственог васпитања;– учествовање у ваннаставним активностима, и др.– Приказ једног од усвојених комплекса општеприпремних вежби (вежби обликовања);– Достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика (напредак у усавршавању технике)

			лоптом, палицом, обручем);– полигони спретности;– плесне кореографије, и др. 5. Развој брзине и експлозивне снаге: трчања, штаафетне игре	
2	Моторичке вештине, спортови и спортске дисциплине: 1.Атлетика, 2.Спортска гимнастика,	Учењем предмета физичко и здравствено васпитање ученици унапређују физичке способности, стичу разноврсне моторичке вештине и оспособљавају се да их користе у различитим условима и животним ситуацијама. Уче основне кретне концепте и стратегије и принципе вежбања. Оснажују се да постављају личне циљеве у домену физичке форме, физичке активности, исхране и других здравих животних навика, које су неопходне за	1.Истрајно трчање: вежбе технике; континуирано и интервално трчање; Спринтерско трчање: вежбе технике трчања , ниски старт и фазе трчања; Скок увис прекорачном техником; техника скока увис кроз фазе (залет, одскок, прелазак летвице и доскок). Бацање лоптице у даљ: обучавање кроз фазе (залет и избачај) и Проширени садржаји:.– Техника штафетног трчања (штафетне игре, начини измене палице и др.);– Скок удаљ –;– Бацање	Моторичка достигнућа:извођење основних и сложених моторичких кретањи, развој снаге, брзине, координације и флексибилности. Знање и разумевање: разумевање правила спортских игара, утицаја вежбања на организам и основа хигијене. Вредносни однос и понашање: развијање навика за целоживотно вежбање, ер-плеј, тимски рад, одговорност преме сопственом здрављу. 1. Приказ технике трчања, спринтерско

	3.Тимски спортови са лоптом: 3.1. мали фудбал: 3.2. Рукомет – мини рукомет 4. Плес и ритмика	безбедно и компетентно бављење физичким активностима и за формирање основа здравог животног стила.	кугле масе 2 kg – из места и бочна варијанта технике;– Бацање „вортекса” удаљ;– Тробој 2. Вежбе на тлу: колут напред, колут назад, став на лопатицама – „свећа”, мост из лежања на леђима; вага претклоном и заножењем; став на шакама уз помоћ; премет упором странце – „звезда”.– Прескок: разношка (до 110 cm);– Вежбе у вису (доскочно вратило, кругови – њих и саскок у зањиху; љуљање и саскоци);– Пењања (шипка, канап,– до 4 m висине);– Ниска греда. Гимнастички полигон састављен од обрађених програмских садржаја. – Прескок „разношка” – козлић постављен по дужини (110 cm) 3.1. – Вођење и контрола лопте;– Примање и	трчање, истрајно трчање, скакања и бацања. 2.Вежбе на тлу, прескоци, вежбе на греди, пењања. 3.Вођење, хватање, додавање лопте, шутирање на гол 4. Додавање, примање лопте и шут на гол из кретања. 5. Замаси, кружења, трчања, поскоци и скокови без реквизита, поскоци и скокови кроз вијачу. Народно коло „Моравац” 6.приликом оцењивања узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности, као и ангажовање ученика у наставном процесу.

			додавање лопте различитим деловима стопала;– Шутирање на гол и основе игре у нападу ;– Одузимање лопте и основе игре у одбрани ;– Вежбе са два и три играча;– Игра са применом основних правила, 3.2. Обучавање елемената технике и тактике са лоптом:вођење, хватање, додавање, шутирање, финтирање, игра у фази напада, игра у фази одбране,полигон са лоптама, правила игре. 4. Поскоци, окрети, прескакање вијаче, игра „народно коло“, вежбе са обручима,	
3	Физичка и здравствена култура	Упознају се са научним и технолошким аспектима физичке активности и здравља и критички преиспитују утицај	социјализација, самоактуализација, игра, разонода, естетске вредности. Теме у вези са препознавањем насиља у физичком	

		личних и срединских фактора на физичку активност, безбедност, здравље појединаца, група и друштва.	васпитању и спорту треба обрађивати управо кроз такмичарске и сарадничке активности, којима се наглашава важност заједништва. велику пажњу треба посветити и правилном односу према природи и уопште околини. Теме у вези са принципима правилне исхране	
4	Секције		Формирају се према интересовању ученика. секције се могу формирати према полу ученика.	
5	Недеља школског спорта		Такмичења у спортским дисциплинама прилагођеним програмским садржајима, приказ нових спортова и рекреативних активности	
6	Активности у природи (кросеви,		– крос (време, место и дужину стазе	

	зимовање, летовање)		одређује Стручно веће); –зимовање организује се за време зимског распуста (обука скијања); -летовање организује се за време летњег распуста у трајању од најмање седам дана	
7	Школска и ваншколска такмичења		Школа организује и спроводи обавезна унутаршколска спортска такмичења: Атлетика и спортске игре са лоптом.	
8	Корективно-педагошки рад		Ове активности организују се са ученицима који имају:– потешкоће у савладавању градива;– смањене физичке способности утврђене на основу моторичког тестирања које се реализује на почетку школске године;– лоше држање тела;	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Физичке способности	Тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената. Тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената. Демонстрирају правилно загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања. Активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактера. Активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактера. Адекватно користе основне термине из области физичког вежбања, спорта и физичке активности у различитим ситуацијама.	Анализирају значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту. Објашњавају како промене фреквенције, интензитета, трајања и типа физичке активности утичу на њене ефекте. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина. Редовно се баве физичком активношћу на нивоу који превазилази основне препоруке јавног здравља. Правилно реагују у случају повреде приликом физичке активности.	Познају основну терминологију физичке активности Вреднују поузданост информација из различитих извора, које се односе на физичку активност, исхрану и здравље. Истражују како учествовање у активностима у природи доприноси личном здрављу и здрављу заједнице. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу са сопственим потребама и интересовањима. Решавају проблемске ситуације, креирајући различита решења у одабраним спортским и рекреативним активностима.
Атлетика	Ученик/ученица изводи правилну технику трчања, скакања и бацања.	Ученик/ученица изводи правилну варијанту штафетног трчања, зна правила за такмичења.	Ученик/ученица учествује на такмичењу и зна правила.
Спортска гимнастика	Ученик/ученица изводи правилну технику извођења вежби на тлу, зна	Ученик/ученица изводи правилно сложеније вежбе на тлу, чува и помаже	Ученик/ученица изводи правилно вежбе и комбинације вежби

	назив вежби и изводи прескоке.	другима.	на тлу у гимнастички састав.
Рукомет-мини рукомет	Ученик/ученица игра рукомет примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе.	Ученик/ученица игра рукомет уз примену већег броја тактичких комбинација и сарадње са члановима тима уз поштовање правила игре.	Ученик/ученица учествује у организацији утакмице, примењује научене елементе технике у игри.
Маки фудбал-фудсал	Ученик/ученица игра фудбал примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе.	Ученик/ученица игра фудбал уз примену већег броја тактичких комбинација и сарадње са члановима тима уз поштовање правила игре.	Ученик/ученица учествује у организацији утакмице, примењује научене елементе технике у игри.
Плес и ритмика	Ученик/ученица изводи правилну технику ритмичке гимнастике и успешно се креће у ритму и темпу музичке пратње.	Повезују просторно и временски плесне елементе, изводе вежбе са реквизитима.	Повезују просторно и временски плесне елементе, изводе вежбе са реквизитима изводи сопствену композицију, састав.
Програми по избору ученика	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену основних правила.	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену већег броја правила и веће сарадње са члановима тима.	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену већег броја правила и веће сарадње са члановима тима, учествује у организацији игре, зна правила и суди на утакмицама.

Секције:

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
Септембар			
Октобар	Мали фудбал- увежбавање елемената игре, правила.	V	13
Новембар	Мали фудбал- увежбавање елемената игре, правила.	V	13
Децембар			

Јануар			
Фебруар	Рукомет -увежбавање елемената игре, правила.	V	13
Март	Рукомет -увежбавање елемената игре, правила.	V	13
Април	Атлетика-увежбавање технике скакања, бацања, трчања.	V	13
Мај	Атлетика-увежбавање технике скакања, бацања, трчања.	V	13
Јун			
		Укупно	78

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА

Циљеви предмета:

Упознавање ученика са Светим Писмом, настанком света и човека, као и разумевање односа Бога и човека.

Табела 1 за верску наставу

Редни број теме	**Назив теме**	**Об.**	**Утв.**	**Пров.**	**Сист.**	**Веж.**	**Прој.зад.**
1	Увод	0	1	0	0	0	0
2	Религија и култура Старог света	2	0	0	1	0	0
3	Откривење-свет Библије	2	1	0	1	0	0
4	Стварање света и човека	4	3	0	1	0	0
5	Старозаветна историја спасења	5	1	0	1	0	0
6	Закон Божији	3	1	0	0	0	0
7	Месијанска нада	4	2	0	2	1	0
Укупно		**20**	9	0	6	1	**0**

Ред. бр.	**Назив теме/садржај**	**Исходи (ученик ће бити у стању да…)**	**Стандарди**	**Опште и међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере**
1	Увод	објасни значај верске наставе и њену улогу у образовању	не постоје	комуникација, учење	разговор, дијалог	усмено испитивање
2	Религија и култура Старог света	објасни појам религија и наведе монотеистичке и	не постоје	естетичка, учешће у демократском друштву	дијалог, примери	питања и одговори

		политеистичке културе и њихова обележја				
3	Откривење-свет Библије	препозна значај Светог писма, наведе основну поделу	не постоје	рад са подацима и информацијама	илустрације, тумачење	усмено
4	Стварање света и човека	објасни хришћанско учење о стварању	не постоје	рад са подацима и информацијама	читање, анализа	препричавање
5	Старозаветна историја спасења	препознаје личности Старог Завета и повезује их са хришћанским учењем, догађајима и личностима	не постоје	рад са подацима и информацијама	читање, анализа, илустрације	давање примера, одговори
6	Закон Божији	препознаје Декалог	не постоје	решавање проблема, учешће у демократском друштву, одговоран однос према здрављу	читање, анализа	усмено испитивање
7	Месијанска нада	разуме појмове псалми, Месија, наведе најважније јеврејске цареве	не постоје	рад са подацима и информацијама	читање, анализа, скице, цртежи, мапе	испитивање кроз разговор

ПРЕДМЕТ: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљеви предмета: : Разумевање себе и других - развијање свести о сопственим осећањима, потребама и вредностима; уважавање различитости међу људима (изглед, мишљење, порекло, интересовања). Развој комуникацијских вештина - учење како да јасно и културно изразе мишљење, активно слушање и ненасилна комуникација, решавање конфликата на миран начин. Разумевање права и одговорности - упознавање са основним дечјим правима , схватање личне одговорности у одељењу, школи и ширем

друштву, повезивање права са обавезама. Развијање демократских вредности - учење шта су правила и зашто су важна, доношење одлука у групи (договор, гласање), поштовање различитих мишљења. Сарадња и рад у групи - развијање тимског духа, учешће у заједничким активностима и пројектима, преузимање улога и одговорности у групи. Развијање толеранције и емпатије - разумевање туђих осећања, смањење предрасуда и стереотипа, подстицање солидарности и помагања. Упознавање са заједницом и активним грађанством - разумевање како функционише школа и локална заједница, подстицање ученика да активно учествују у животу одељења и школе.

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Поглед у назад	1	1				2
2	Људска права	6	1	1			8
3	Демократско друштво	6	1		1		8
4	Процеси у савременом Свету	6	2	2			10
5	Грађански активизам	1	4			3	8
						Укупно:	36

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	Поглед у назад	Ученик ће се упознати са тематиком градива која ће бити обрађивана.

2	Људска права	Ученик ће бити у стању да дискутује о потребама човека и детета, њиховим жељама и правима -Наведе правила понашања у учионици -Схвати значај дечијих права -Стекне знања о различитим правима -Дискутује о остварености и кршењу дечијих права
3	Демократско друштво	Ученик ће бити у стању да наведе заједнице у које је укључен -схвати посебан значај који школа има као заједница -дискутује о начинима одлучивања у учионици и школи Разуме појам демократије, и схвати важност гласања као начин доношења одлука. -објасни појам концензус -Упозна одговорности које деца и одрасли имају -дискутује о ситуацијама кршења права детета -дискутује о начинима реаговања у случајевима насиља
4	Процеси у савременом Свету	Ученик ће бити у стању да схвати велики број сличности и разлика међу људима, и како то не представља ништа лоше, већ једно богатство -Објасни појмове стереотип и предрасуде -Разуме појмове дискриминације и толеранције и схвати важност учења о њима -дискутује о начинима решавања сукоба -Разуме начине решавања проблема -Наброј врсте насиља и објасни шта оне представљају -Упозна се начинима како раговати на насиље и како се заштитити од насиља.- -Разуме на које све начине ученици могу учествовати у школском процесу
5	Грађански активизам	Ученик ће бити у стању да прође кроз процес сагледавања проблема, прављење плана и тражење решења за проблем.

		-има увид у начин планирања одређених друштвено корисних акција -изводи, анализира и вреднује акције

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Поглед у назад	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење -има позитиван и одговоран однос према учењу. Комуникација- уважава саговорника реагујући на оно што говори.	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика.
2	Људска права	Информатика и рачунарство, српски	Наставник се труди да све теме	Провера се врши на основу учешћа

		језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација-изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција-препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким	ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		пољима свог деловања. Одговоран однос према околини-сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.		
3	Демократско друштво	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Одговорно учешће у демократском друштву-понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација-изражава своје ставове, мишљења, осећања, на	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности.	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		позитиван, конструктиван и аргументован начин. Одговоран однос према околини-сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе. Компетенција за учење-има позитиван и одговоран однос према учењу. Естетичка компетенција-препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.	Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	
4	Процеси у савременом Свету	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија.	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима,

		Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација-изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција-препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини-	активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.		
5	Грађански активизам	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Решавање проблема-решава проблем према планираној стратегији примењујући знања и вештине стечене учењем различитих предмета и ваншколским искуством. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација- изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Одговоран однос према околини- сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.	принципима интерактивне наставе.	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Поглед у назад	Ученик који дискутује, изражава мишљење уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење. Даје одговоре који нису у потпуности тачни.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје.
Људска права	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже.
Демократско друштво	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже.
Процеси у савременом Свету	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава	Ученик који самостално дискутује, изражава

	активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже.
Грађански активизам	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже.

5. Школски програм за 6.разред

Предмет: Српски језик и књижевност

ШЕСТИ РАЗРЕД

Годишњи фонд часова: 144
Недељни фонд часова: 4

Циљеви предмета:

Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстамачитања оспособљава да усмерењно приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ФОНДА ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА

Кључни појмови: књижевност, језик, језичка култура.
Тбела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	**1.Језик**	**30**	**20**	**4**	**6**		**60**
	Граматика	26	18	4	4	/	52
	Правопис	4	2		2		8
2	**2. Књижевност**	**30**	**12**		**4**		**46**
	Школска лектира	23	8	/	3		34
	Домаћа лектира	7	4		1	4	12
3	**3. Култура изражавања**	**18**	**10**	**4**	**2**	/	**33**
	Говорно	2	5		1		10
	изражавање	16	5	4	1		23

	Писмено изражавање						
		76	**42**	**8**	**12**	**4 Укупно**	**144**

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**КЊИЖЕВНОСТ** **ЛЕКТИРА** **Лирика** 1. Обредне лирске народне песме (избор) 2. Ђура Јакшић: *Вече* 3. Јован Дучић: *Село* 4. Мирослав Антић: *Плава звезда* 5. Вељко Петровић: *Ратар* / Алекса Шантић: *О, класје моје* 6. Десанка Максимовић: *Грачаница*/ Војислав Илић: *Свети Сава* 7. Стеван Раичковић: *Хвала сунцу, земљи, трави* 8. Милован Данојлић: *Овај дечак зове се Пепо Крста* 9. Сергеј Јесењин: *Песма о керуши* **Књижевни термини и појмови** Врста строфе према броју	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Комуникациаја; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу -Читањем самостално доносе закључке о стваралаштву појединих писаца - Уочавањем стилских средстава ученици вреднују литерарни поступак	Процес праћења и вредновања ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, петнаестоминутна провера знања, тематске провере знања , тест – годишња провера знања) Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују

	стихова у лирској песми: дистих; терцет; врста стиха по броју слогова (лирски и епски десетерац). Одлике лирске поезије: нагласак речи и ритам; рима – парна, укрштена, обгрљена; улога риме у обликовању стиха. Стилске фигуре: контраст, хипербола. Врсте ауторске и народне лирске песме: социјалне песме, дитирамб, елегија; обредне песме (коледарске, краљичке, додолске, божићне). **ЕПИКА** **Лектира** 1. Народна песма: *Смрт Мајке Југовића* 2. Народна песма: *Марко Краљевић укида свадбарину* 3. Петар Кочић: *Јаблан* 4. Исидора Секулић: *Буре* (одломак)/Бранко Ћопић: *Чудесна справа* 5. Иво Андрић: *Аска и вук* 6. Антон Павлович Чехов: *Ванька*/Итало Калвино: *Шума на ауто-путу* (из збирке прича *Марковалдо или годишња доба у граду*)		- На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими. - Читањем различитих приповедних врста ученици развијају позитиван став о прозном стваралаштву - Познавањем стваралачког опуса неког писца ученици самостално закључују о вредностима тих дела - Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве - На основу анализе дела стичу знања о	сопствени напредак у остваривању исхода предмета , као и напредак и других ученика (различите анкете, скале процене,, табеле и сл.) Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходи

	7. Светлана Велмар Јанковић: *Сирото ждребе* (из *Књиге за Марка)* **Књижевни термини и појмови** Основна тема и кључни мотиви. Облици казивања: нарација (хронолошко приповедање), описивање, дијалог, монолог. Фабула/радња, редослед догађаја. Врсте епских дела: приповетка, роман. Културно-историјско предање (нпр. *Смрт Марка Краљевића*) **ДРАМА** **Лектира** 1. Коста Трифковић: *Избирачица* (одломак) 2. Миодраг Станисављевић: *И ми трку за коња имамо*(одломак) 3. Бранислав Нушић: *Аналфабета* (одломак) **Књижевни термини и појмови** Драмске врсте: комедија – основне одлике. Монолог и дијалог у драми. Дидаскалије, реплика. Етапе драмске радње (заплет и		приповедним поступцима, перспективи приповедача -Упоређују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и разлике.	

	расплет). **НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ** (бирати 2 дела) 1. Вук Караџић: Живот и обичаји народа српскога: *Божић* (одломак); *Ђурђевдан* (одломак); *Додоле, прпоруше и чароице* (одломци) 2. Владимир Хулпах: *Легенде о европским градовима* (избор) 3. Никола Тесла: *Моји изуми* (поглавље по избору) 4. Жан-Бернар Пиј, Серж Блок, Ан Бланшар: *Енциклопедија лоших ђака, бунтовника и осталих генијалаца* (избор) 5. Гроздана Олујић: *Били су деца као и ти* (избор) **ДОМАЋА ЛЕКТИРА** 1. Епске народне песме о Косовском бој у (избор) 2. Епске народне песме о Марку Краљевићу (избор) 3. Бранислав Нушић: *Аутобиографија* 4.Анђела Нанети: *Мој дека је био трешња* 5. Весна Алексић: *Каљави коњ* (*Прича о богињи Лади –*			

	Звездана вода; Прича о богу Сварогу – Небески ковач и *Прича о богу Стрибору – Сеченско светло*) 6. Бранко Ћопић: *Орлови рано лете* 7. Ференц Молнар: *Дечаци Павлове улице* **Допунски избор лектире** (бирати 3 дела) 1. Добрица Ерић: *Месечеви миљеници (песме о свицима)* (избор) 2. Бранислав Петровић: избор из антологија песама за децу (*Морава, Влашићи, Дунав,* *Говор дрвећа, Грађење куће, Па шта, па* *шта* и друге) 3. Владимир Стојиљковић: *Писмописац* (*Писмо Бранку Ћопићу)* 4. Владимир Андрић: *Пустолов* 5. Тиодор Росић: *Приче старог чаробњака*(једна прича по избору) 6. Борислав Пекић: *Сентиментална повест Британског царства* („Велика повеља слободе у земљи без устава” – одломци) 7. Вилијем Саројан: *Зовем се*			

	Арам 8. Хенрик Сјенкијевич: *Кроз пустињу и прашуму* 9. Џејмс Крис: *Тим Талир или Продати смех* 10. Џек Лондон: *Зов дивљине*/*Бели очњак* 11. Реј Бредбери: *Маслачково вино* (избор) 12. Ивана Брлић Мажуранић: *Приче из давнина* (избор) 13. Владислава Војновић: *Приче из главе* (прича *Позориште* – одломци) 14. Јасминка Петровић: *Ово је најстрашнији дан у мом животу* 15. Александар Поповић: *Снежана и седам патуљака,* драмска бајка			
2	**ЈЕЗИК** Граматика Подела речи по постанку: просте речи и творенице, породица речи, уочавање корена речи. Саставни делови твореница (творбене основе, суфикси и префикси). Граматичка основа и граматички наставци у	-Компетенција за учење; -Рад са подацима и информацијама; -Комуникациаја; -Одговорно учешће у	-Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, паноа. -Увођење ученика у главне појмове	

	поређењу са творбеном основом и суфиксима. Настанак гласова и говорни органи, подела гласова, самогласници и сугласници (прави сугласници и сонанти). Подела сугласника по месту изговора и звучности. Подела речи на слогове, слоготворно р. Гласовне промене – уочавање у грађењу и промени речи: непостојано а, једначење сугласника по звучности и месту изговора, промена л у о, палатализација, сибиларизација, јотовање, губљење сугласника. Заменице: неличне именичке (упитно-односне, неодређене, опште, одричне),придевске заменице-присвојне (с нагласком на употребу заменице свој). Граматичке категорије заменица: род, број, падеж и лице. Грађење и основна значења глаголских времена: аорист, имперфекат (само на нивоу препознавања; имперфекат глагола бити), плусквамперфекат. Независне предикатске реченице – појам	демократском друштву; -Естетичка компетенција; -Решавање проблема; -Сарадња; -Дигитална компетенција; -Одговоран однос према околини; -Одговоран однос према здрављу	граматике, српског језика прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима - Самоевалуација и евалуација	

	комуникативне функције, подела на обавештајне, упитне, заповедне, жељне и узвичне реченице.			
3	**ПРАВОПИС** Писање имена васионских тела. Растављање речи на крају реда (основна правила). Правописна решења у вези са гласовним променама. Писање именичких придевских одричних заменица са предлозима. Писање заменице Ваш великим почетним словом. Правописна решења у вези са писањем обрађених глаголских облика.		-Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: текстова, табела - Самоевалуација и евалуација -Кроз практичне примере ученици показују могућност да самостално користе правописне знаке -Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури	
4	**ОРТОЕПИЈА**			

	Правилан изговор гласова ч,ћ,џ,ђ,р Дуги и кратки акценти			
5	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** **Текстови у функцији унапређивања језичке културе.** **Анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка).** Говорне вежбе на унапред одређену тему. Учтиве форме обраћања. Лексикологија: аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористицима). Правописне вежбе: диктат; допуњавање текста; уочавање и објашњавање научених правописних правила у тексту. Богаћење речника: *лексичко-семантичке вежбе* (нпр. избегавање сувишних речи и туђица; фигуративна значења речи; проналажење изостављених реченичних делова); *стилске вежбе*: (нпр. текст као подстицај за сликовито казивање; ситуациони предложак за тражење погодног израза). Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Комуникациаја; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу.	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Ученици развијају своју писменост -Ученици подстичу своју стваралачку моћ и развијају кретивност -Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне вредносне системе - Многобројним примерима ученици евалуирају своје знање - Ученици практично примењују усвојена теоријска	

	анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту (један час за израду задатка и два за анализу и писање унапређене верзије састава).		знања о речима, реченици и падежима - Самостално примењују правописна правила Самоевалуација и евалуација	

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**КЊИЖЕВНОСТ**	**По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:** -повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; -чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; -одреди род књижевног дела и књижевну врсту; -прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; -разликује књижевне врсте; -анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); -уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; -разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; -разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; -разликује облике казивања; -увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке

		слике; -одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; -анализира узрочно последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; -анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста -уочава хумор у књижевном делу; -разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; -илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;
2	**ЈЕЗИК** **Граматика**	-повезује граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; -препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; - разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; - разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; - одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; - препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; - разликује реченице по функцији - правилно изговара речи водећи рачуна о дужини; -разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи; -разликује и гради аугментативе и деминутиве;
3	**ПРАВОПИС**	-доследно примењује правописну норму у писању имена васионских тела, именичких придевских одричних заменица са предлогом, у вези са гласовним променама и глаголским облицима; -користи Правопис (школско издање);
4	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	-употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: -преприча различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање;

		-говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; - изражајно чита обрађене књижевне текстове. - тумачи експлицитно и имлицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; -драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; -уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; -препоручи књижевно дело уз кратко образложење; -упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Између предмета: Историја - друштвено-историјска локализација књижевних текстова и ликова који се у њима појављују, историјски оквири језичког развоја.
Географија-географско-демографске одлике средине за које се везују радње књижевних текстова, легенде.
Ликовна култура - илустрације књижевних текстова.
Музичка култура- мотивски.
Страни језици- тумачење непознатих речи, порекло речи у нашем језику, поређење граматичких особина.
Математика- математички модели у служби сликовитости, рад са табелама.
Посете Градској галерији, Народном музеју, Сајму књига, праћење позоришних представа, биоскопских пројекција, књижевних вечери и свих других културних дешавања у локалној средини.

НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА

Процес праћења и вредновања ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика.
Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, 15 мин. Провера знања, тематске провере знања , тест –
годишња провера знања)
Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета , као и напредак и других ученика
(различите анкете, скале процене,, табеле и сл.)
Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
1. ЧИТАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ	СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита	СЈ.2.1.1.чита текст користећи различите стратегије	СЈ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније

	наглас и у себи СЈ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда СЈ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима СЈ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста СЈ.1.1.5.проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима СЈ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног	читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених и нформација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања СЈ.2.1.3.препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове	структуре или више њих (према датим критеријумима) СЈ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст СЈ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту
2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	СЈ.1.2.1.зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) СЈ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине	СЈ.2.2.1.саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан	СЈ.3.2.1.организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста

	(уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.1.2.4.уме да преприча текст СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) СЈ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерим		

3. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК	СЈ.1.3.1.зна особине и врсте гласова; дели реч на слогове у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама СЈ.1.3.2.уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације СЈ.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи СЈ.1.3.5.разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених	СЈ.2.3.1.одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме СЈ.2.3.2. препознаје гласовне промене СЈ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи	СЈ.3.3.1.дели реч на слогове у сложенијим случајевима СЈ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује) СЈ.3.3.3. зна и у свом говору примењује акценатску норму СЈ.3.3.4.познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама СЈ.3.3.6.познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)

	модела СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)		

4. КЊИЖЕВНОСТ	СЈ.1.4.1.повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од 5. до 8.разреда) са именима аутора тих дела Сј.1.4.2.разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог	СЈ.2.4.1.повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања СЈ.2.4.2.повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација СЈ.2.4.5.препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту	СЈ.3.4.1.наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива СЈ.3.4.2.издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту СЈ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу СЈ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре;

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Садржај програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Свети Сава (време реализације друго полугодиште)	36	Предлажу задатке, деле се у групе, организују поделу посла унутар групе, организују истраживачки део посла, прикупљају и обрађују податке, праве паное,	Предлаже тему, координира рад група, осигурава поштовање временских оквира, усмерава рад ученика,	1. дијалошка 2. демонстративна 3. илустративна	Усвајање градива у већем обиму Боље разумевање градива Повезивање теоријских знања са практичним искуствима Примена стечених знања у решавању

		презентације, анкете и чек листе, презентују радове, процењују рад групе, процењују рад других група.	саветује, проверава тачност, процењује успешност рада групе, прати и оцењује активности ученика.		свакодневних ситуација Повезивање градива различитих предмета у решавању постављених задатака Неговање тимског духа и сарадње

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА

-просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. Размештај седења, избор градива за учење и вежбање,
прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
-што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна об разовна подршка и надареним ученицима
-размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи
-коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
-и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ДОДАТНА НАСТАВА

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**КЊИЖЕВНОСТ** Ученик: -проширује знања стечена у оквиру редовне наставе; -самостално истражује, закључује и аргументовано излаже своје мишљење; -даје коментар на свој рад и на радове других ученика; -овладава појмовима из књижевности и књижевнотеоријским појмовима;	4
2	-познаје и разликује слагање и извођење -разликује просте, изведене и сложене речи -прецизно именује неличне именичке заменице	

	-разликује начине творбе у сложеним примерима -азликује граматичку и творбену основу -уочава речи са гласовним променама у сложеним примерима -разликује просте и сложене глаголске облике -доследно примењује правописну норму у вези са глаголским облицима, гласовним променама	22
3	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Ученик: -уме да састави извештај -саставља логички смислене текстове -користи речнике и приручнике да би пронашао податак -проналази, издваја и упоређује информације у два непозната текста -разликује облике казивања.-припрема за такмичење: вежбање такмичарских задатака - решава језичке и правописне недоумице	10
	Укупно	**36**

ДОПУНСКА НАСТАВА

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**КЊИЖЕВНОСТ** Ученик: -разликује књижевни род на основу датог примера; -уочава тему, основне мотиве, фабулу, песничке слике, главне ликове; -препознаје дескрипцију, нарацију, монолог, дијалог; - усваја основне књижевнотеоријске појмове (врсте строфе, стиха, риме и стилске фигуре);	6

2	-препознајеје просте, изведене и сложене речи; -уочава суфикс и префикс; -разуме поделу гласова -препознаје гласовне промене у једноставним примерима; -препознаје неличне именичке заменице; -препознаје врсте придевских заменица; -препознаје придевске заменице у реченици; -препознаје просте и сложене глаголске облике; -примењује правописну норму у једноставнијим примерима;	20
3	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Ученик: - примењујњ основна правописна правила; -допуњује текст различитим облицима променљивих речи; - проналази тражене податке у краћем тексту .-проналази сувишне речи у краћем тексту.	10
	Укупно	**36**

Секција: РЕЦИТАТОРСКА

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
септембар	Вежбе мимике, темпа и гестикулације	пети	3
октобар	Вежбе мимике, темпа и гестикулације	пети	4
новембар	Вежбе мимике, темпа и гестикулације	пети	4
децембар	Избор, анализа и подела задужења за приредбу поводом Савиндана	пети	4
јануар	Увежбавање текстова за приредбу поводом Савиндана	пети	4
фебруар	Припрема за школско такмичење рецитатора	пети	3
март	Школско такмичење рецитатора	пети	4
април	Избор, анализа и подела задужења за приредбу поводом Дана школе	пети	4
мај	Увежбавање текстова за приредбу поводом Дана школе	пети	5
јун	Наступ такмичара пред одељењем	пети	1

	Укупно	**36**

Секција: ЛИТЕРАРНА

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
септембар	Техничко описивање	пети	3
октобар	Сугестивно описивање	пети	4
новембар	Техничко и сугестивно описивање	пети	4
децембар	Писање литерарних радова на задату тему поводом Савиндана	пети	4
јануар	Одабир најбољих литерарних радова на задату тему поводом Савиндана	пети	4
фебруар	Писање литерарних радова на задату тему поводом литерарног конкурса	пети	3
март	Писање литерарних радова на задату тему поводом литерарног конкурса	пети	4
април	Писање литерарних радова на задату тему поводом Дана школе	пети	4
мај	Одабир најбољих литерарних радова на задату тему поводом Дана школе	пети	5
јун	Презентација најбољих и награђених литерарних радова	пети	1
		Укупно	**36**

Секција: ДРАМСКА

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
септембар	Позориште – школа живота	пети	3
октобар	Драмски говор, гестови, мимика, драмски покрет	пети	4
новембар	Драмски говор, гестови, мимика, драмски покрет	пети	4
децембар	Одабир текстова и улога за прославу Савиндана	пети	4
јануар	Припрема за прославу Савиндана	пети	4

фебруар	Посета позоришту	пети	3
март	Одабир текстова и улога за прославу Дана школе	пети	4
април	Одабир текстова и улога за прославу Дана школе	пети	4
мај	Припреме и пробе за приредбу поводом Дана школе	пети	5
јун	Посета Музеју Народног позоришта	пети	1
		Укупно	**36**

ПРЕДМЕТ: Енглески језик, 6.разред

Циљеви предмета: Циљнаставе енглеског језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика. Ученик треба да усвоји знања која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писменој комуникацији споразумева са људима из других земаља, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог и других страних језика.

Годишњи фонд:72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	**Introduction**	/	1	1	2	/	4
2	**Me and my life**	4	3	2	3	1	13
3	**Survival**	4	3	1	1	1	10
4	**Food and health**	2	3	/	1	1	7
5	**High-tech**	6	2	1	1	1	11
6	**City and country**	6	5	1	3	1	16
7	**What’s the matter**	5	2	1	2	1	11

						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Исходи
1	**Introduction** Поздрављање; представљање себе и других и тражење/ давање информација о себи и другима у ширем комуникативном контексту; описивање догађаја у садашњости; изражавање допадања/ недопадања; позив и реаговање на позив.	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација о себи и другима; - поздрави и отпоздрави, представисебе и другог користећи једноставнија језичка средства; - постави и одговори на сложенија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима, окружењу и комшијама - разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размени информације које се односе на датекомуникативне ситуације; - опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа; - разуме и примењује правила учтиве комуникације. - именује дане и месеце у години - размени информације које се односе на допадање/недопадање уз образложење - размени информације које се односе на тему пресељења
2	**Me and my life**	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - препозна и именује појмове који се односе на тему;

	Тражење и давање информација о другима и давање информација о себи у ширем комуникативном контексту	- разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе-постави и одговори на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; - опипису је физичке карактеристике и изглед људи - именује школске предмете, описује изглед свог непосредног школског окружења; именује наставне предмете - разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - разуме предлоге и одговоре на њих; - упути предлоге и реагује на предлоге пружајући одговарајући изговор или одговарајуће оправдање на прикладан начин; - опише сличности и разлике у култури становања у ВБ и у Србији.
3	**Survival** Описивање места, појава, радњи и збивања; исказивање описивање догађаја и радњиу прошлости; исказивање разумевања и жаљења	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - препознаје и именује појмове који се односе на тему (временске прилике, екстремне, природне непогоде) - разуме текстове у којима се описују догађаји из прошлости - размени једноставније информације у вези са догађајима у прошлости; - описује и исказује радње и догађаје које су се десиле у прошлости - води разговор на тему живота у природи - разуме једноставније текстове који се односе на описе појава, стања и збивања - разговара о путовањима и одмору -описује иупоређујеземље које би желео да посети; - упореди и опише карактеристике места користећи једноставнија језичка средства - понуди/прихвати/одбије услугу на прикладан начин;
4	**Food and health** Изражавање молби и	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - препознаје и именује појмове који се односе на тему; - разуме једноставније текстове који се односе на исказивање

	захтева, исказивање потреба; исказивање бројева и цена; нуђење услуге/ одлука и намера	захтева и потреба - размени једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење - упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне моделе - разуме и упути уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих - разумеи реагује на једноставније исказе који се односе на допадање/недопадање - затражи и пружи додатне инфрмације у вези са предлозима и саветима - разуме и следи једноставна упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота - разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама и реагује на њих - упоређују навике у исхрани у ВБ у односу на Србију.
5	**High-tech** Описивање будућих радњи, планова, намера, предвиђања; разумевање и давање упутстава; описивање догађаја и радњи у прошлости	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - препознаје и именује појмове који се односе на тему; - разуме једноставније текстове који се односе на исказивање захтева и потреба - размени једноставније информације у вези са коришћењем интернета и технике - разуме и упути уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих - разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на допадање/недопадање - упути предлог, савете и позиве на заједничке активности - затражи и пружи додатне инфрмације у вези са предлозима и

		саветима - разуме текстове у којима се описују догађаји из прошлости - размени једноставније информације у вези са догађајима у прошлости; - описује и исказује радње, догађаје,и доживљајекоје су се десиле у прошлости - разуме једноставне текстове и исказе који се односе на одлуке, обећања, планове и намере и предвиђања и реагује на њих - саопшти шта планира, намерава или предвиђа - упоређује навике у исхрани у ВБ у односу на Србију.
6	**City and country** Описивање места; исказивање просторних односа, упутстава за оријентацију у простору и смера кретања; изражавање мишљења; комуникација о искуствима у прошлости, амбицијама и жељама	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - препознаје и именује појмове који се односе на тему; - разуме једноставнији опис места (знаменитости, институције и сл.); - упореди и опише карактеристике места, користећи једноставнија језичка средства; - разуме појединачне и везане исказе који се односе на просторне односе и смер кретања; - пита и каже где се нешто налази користећи једноставнија језичка средства; - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају у простору и правцу кретања - у неколико везаних исказа саопште смер кретања; - разуме и реагује на предлоге и сугестије уз образложење; - разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај у простору и правац кретања, и одговори на њих - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко објашњење - опише значајније градове циљних култура и њихове знаменитости и занимљивости;

		- разуме једноставније текстове који се односе на опис природе, појаве - разуме текстове у којима се описују догађаји из прошлости - размени једноставније информације у вези са догађајима у прошлости; - описује и исказује радње, догађајеи доживљајекоји су се десиле у прошлости
7	**What's the matter** Исказивање потреба, осета и осећања; изрицање савета, забрана и обавеза; изражавање мишљења (слагања /неслагања)	По завршетку теме ученик ће бити у стању да: - препозна и именује појмове који се односе на тему; - разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразио основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разуме и реагује на савете, присуство/одсуство обавезе; - размени информације које се односе на савете, забране, присуство/одсуство обавезе; - саопшти савете, забране, присуство/одсуство обавезе користећи одговарајућа језичка средства; -разуме и формулише исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање - размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту

Табела 3

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне копетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
1	**Introduction**	Комуникација; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	Комуникативни модел – читај/слушај и покажи/понови/допуни/штиклирај/исправи грешку; ТПР, пантомима; игра меморије; усмено и писмено описивање слике.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања
2	**Me and my life**	Комуникација; Одговоран однос према околини; Сарадња; Дигитална компетенција; Рад са подацима и информацијама; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција	Комуникативни модел – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања. Тест слушања, читања и писања. Први писмени задатак.
3	**Survival**	Комуникација; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно	Комуникативни модел – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у

		учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема	табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање.	паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, усмена и писмена провера кроз задатке. Контролни задатак.
4	**Food and health**	Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	Комуникативни модел – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено изалагање.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.
5	**High-tech**	Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	Комуникативни модел – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено изалагање.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања, усмена и писмена провера

				кроз задатке. Тест слушања, читања и писања
6	**City and country**	Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	Комуникативни модел – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено изалагање.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања. Други писмени задатак.
7	**What’s the matter**	Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини; Компетенција за учење; Одговорно учешће у демократском друштву; Рад са подацима; Дигитална компетенција; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву; Сарадња; Решавање проблема; Комуникација	Комуникативни модел – читај/слушај и понови/одговори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено изалагање.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања. Контролни задатак.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
	Ученик разуме главне информације у најједноставнијим писаним и усменим исказима. У усменом и писаном општењу користи најједноставнија језичка средства за исказивање информација о себи и својим непосредним потребама. Познаје основне граматичке и лексичке елементе. Разуме основне појаве и процесе циљне културе. Ученик разуме најфреквентније речи и изразе из свакодневног спорог и разговетног говора, као и најједноставније писане текстуалне форме. Уме да обави основне комуникативне активности (поздрављање, представљање, добродошлица, опраштање, захваљивање, пружање информација о себи, распитивање о суштинским информацијама које се тичу саговорника). Ученик познаје	Ученик разуме препознатљиве и предвидиве информације у фреквентнијим и једноставнијим врстама писаних текстова и формама усменог општења, а које се односе на њему блиске ситуације и појаве. Користи типске фразе, готове изразе, конструкције и просте реченице за формулисање конкретних исказа везаних за сопствену личност и свакодневне активности или послове. Познаје одређени број правилних граматичких елемената и структура и основну лексику из домена сопствене свакодневице и непосредног интересовања. Поседује свест о суштинским сличностима и разликама између своје и циљне културе. Ученик разуме уобичајене речи, изразе, фразе и кратке везане усмене исказе и записе који	Ученик разуме већи број речи и израза у свакодневној усменој и писаној комуникацији, везаних за сопствену личност, окружење, интересовања, школски контекст. Поседује елементарни репертоар језичких средстава за савладавање типичних и уобичајених свакодневних комуникативних ситуација. Ученик познаје већину једноставнијих и одређени број сложенијих граматичких правила и фреквентне лексике. Ученик прихвата постојање разлика између сопствене и циљне културе и прилагођава своје понашање основним општеприхваћени м друштвеним конвенцијама. Ученик разуме фреквентне и

	изговор фреквентних, понављаних и меморисаних гласова, као и неких најчешћих гласовних група. Повезује гласове и начин(е) њиховог записивања у увежбаним речима. Познаје ограничени број регуларних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог контигента језичких средстава. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за савладавање основних комуникативних активности. Ученик познаје основне појаве и процесе који одликују свакодневни живот циљне културе / циљних култура, познаје основне просторне и временске оквире развоја циљне културе / циљних култура, као и најзначајније личности и дела из историје и савременог доба. Ученик показује интересовање за одређене појаве и личности циљне културе.	се тичу његових непосредних искуствених доживљаја и сфера интересовања. Сналази се у кратким и увежбаним комуникационим секвенцама и улогама, уз употребу научених и уобичајених фраза и формула (постављање питања и давање одговара). Ученик познаје исправан изговор већине гласова и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученик исправно записује гласове и гласовне комбинације и познаје одређен број основних правописних правила. Ученик познаје једноставне граматичке елементе и конструкције. Ученик познаје ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба. Ученик поседује основна знања о разликама у свакодневном животу и разуме да су разлике	уобичајене писане и усмене исказе, као и кратке, једноставне текстове и усмене прилоге везане за познате теме, појаве и догађаје. Обавља основне језичке функције (давање и тражење, тј. размена информација о искуствено блиским датостима и појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења), у писаном и усменом општењу, уз успостављање базичног, али ефикасног друштвеног контакта. Ученик углавном правилно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила. Записује речи и изразе с релативном ортографском тачношћу и познаје фреквентна правописна правила. Познаје

		последица сложености културе. Ученик познаје и разуме основне природне и друштвене специфичности циљне културе. Ученик поседује свест о основним сличностима и разликама између своје и циљне културе и препознаје/избегава најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Негује позитиван и отворен став према разликама које препознаје између своје и циљне културе.	одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе именица, глагола, придева, прилога. Ученик познаје фреквентне лексичке елементе који се односе на искуствено блиске теме и ситуације. Ученик поседује општа знања о свакодневном животу, друштву и култури страног/страних језика. Разуме утицај природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури; разуме положај земаља циљне културе у свету и њихову везу са властитом културом. Прихвата разлике које постоје између властите и циљне културе и уме да прилагоди понашање основним конвенцијама. Негује став отворености и радозналости према циљној култури / циљним

			културама и поседује основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава циљне и властите културе.
Introduction	1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.20	2.1.12. 2.1.14. 2.1.17. 2.1.22.	3.1.16. 3.1.18. 3.1.20. 3.1.24.

Me and my life	1.1.10. 1.1.11. 1.1.13. 1.1.20	2.1.12. 2.1.14. 2.1.17. 2.1.22.	3.1.16. 3.1.18. 3.1.20. 3.1.24.
Survival	1.1.2 1.1.6. 1.1.15. 1.1.19.	2.1.7. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.21.	3.1.7. 3.1.17. 3.1.21. 3.1.25.
Food and health	1.1.4. 1.1.14. 1.1.18. 1.3.1.	2.1.12. 2.1.16. 2.1.18. 2.1.21.	3.1.18. 3.1.22. 3.1.24. 3.1.25.
High-tech	1.1.1. 1.1.11. 1.1.20.	2.1.7. 2.1.14. 2.1.20.	3.1.16. 3.1.20. 3.1.24.
City and country	1.1.5. 1.1.12. 1.1.17. 1.1.19.	2.1.13. 2.1.15. 2.1.18. 2.1.20.	3.1.17. 3.1.20. 3.1.22. 3.1.24.
What’s the matter	1.1.2. 1.1.8. 1.1.14. 1.1.18.	2.1.12. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.21.	3.1.18. 3.1.20. 3.1.24. 3.1.25.

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Introduction	1
2	Me and my life	7
3	Survival	5
4	Food and health	4
5	High-tech	6
6	City and country	8
7	What’s the matter	5
	Укупно	**36**

ПРЕДМЕТ: Немачки језик за 6. разред

Циљеви предмета:Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања ојезичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језикаоспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван односпрема другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културномнаслеђу.

Годишњи фонд:72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Freizeitaktivitäten	5	2	/	1	/	8
2	Winterferien / Sommerferien	3	1	1	/	1	6
3	Alles Gute zum Geburtstag	6	3	/	1	1	11
4	Körperteile / Weihnachten	4	2	1	1	/	8
5	Gesund leben	5	2	/	/	/	7
6	Wie war es in der Schule?	2	1	1	/	/	4
7	Wo ist denn hier ...?	4	2	/	1	1	9
8	Hast du Lust ins Kino zu gehen?	6	3	1	1	/	11
9	Ordnung muss sein!	5	2	/	1	/	8
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	Freizeitaktivitäten	Ученик ће бити у стању да: - именује спортове / хобије - наведе којим активностима уме / не уме да се бави - каже шта уме, мора или жели - изрази шта му је потребно - изрази коме шта припада
2	Winterferien / Sommerferien	Ученик ће бити у стању да: - каже куда иде на одмор -каже којим активностима се бави током одмора - опише какво је време - каже колико дуго трају одређене активности
3	Alles Gute zum Geburtstag	Ученик ће бити у стању да: - каже када је коме рођендан - позове некога на рођенданску забаву -опише рођенданску забаву - честита некоме рођендан - каже некоме шта да уради (императив) - изрази шта је потребно да се уради ради неког циља
4	Körperteile / Weihnachten	Ученик ће бити у стању да: - именује делове тела - именује неке болести и називе лекова - пита некога како се осећа и да једноставно опише своје здравствено стање
5	Gesund leben	Ученик ће бити у стању да: - именује здраве животне намирнице - разуме рецепт за неко јело - напише једноставан рецепт за неко јело - нешто препоручи - изрази да се нешто сме / не сме - пита за разлог и наведе разлог
6	Wie war es in der Schule?	Ученик ће бити у стању да: - изрази шта му се дешавало у прошлости - пита када се нешто десило и одговори на питање
7	Wo ist denn hier ...?	Ученик ће бити у стању да: - пита за правац и да се оријентише у граду - именује одређене локације у граду - опише шта се дешава у пешачкој зони - каже где шта може да се купи у граду
8	Hast du Lust ins Kino zu gehen?	Ученик ће бити у стању да: - каже куда треба да иде да би предузео разне активности - пита за пут и објасни пут - предложи излазак
9	Ordnung muss sein!	Ученик ће бити у стању да: - именује намештај и предмете у стану - опише где шта стоји у стану - разуме опис нечије собе

		- опише своју собу

Табела 3

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне копетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
1	Freizeitaktivitäten	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Сарадња	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови језичких вештина и различите технике формативног оцењивања.
2	Winterferien / Sommerferien	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Сарадња Естетичка компетенција	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања;симулирају, раде пројекте	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.
3	Alles Gute zum Geburtstag	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Сарадња Естетичка компетенција	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања;симулирају, раде пројекте	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.

4	Körperteile / Weihnachten	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Сарадња Здравље	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања;симулирају, раде пројекте	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
5	Gesund leben	Компетенција за учење Комуникација Одговоран однос према околини Решавање проблема Сарадња Здравље	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходним темама задатке слушања, читања и писања	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.
6	Wie war es in der Schule?	Компетенција за учење Комуникација Рад са подацима	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања;симулирају, раде пројекте	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
7	Wo ist denn hier ...?	Компетенција за учење Комуникација Одговоран однос према околини Рад са подацима Сарадња	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања,	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике

			читања, говора и писања;симулирају, раде пројекте	формативног оцењивања.
8	Hast du Lust ins Kino zu gehen?	Компетенција за учење Комуникација Одговоран однос према околини Предузетништво Сарадња	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходним темама задатке слушања, читања и писања	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.
9	Ordnung muss sein!	Компетенција за учење Комуникација Естетичка компетенција Предузетништво Решавање проблема Сарадња	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања;симулирају, раде пројекте	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Freizeitaktivitäten Winterferien / Sommerferien Alles Gute zum Geburtstag Körperteile / Weihnachten Gesund leben Wie war es in der	**1.1.1.**Разуме честе речи и једноставне изразе у спором и јасном говору. **1.1.2.** Разуме једноставне поруке и питања из непосредног окружења. **1.1.3.** Разуме кратка и једноставна упутства. **1.1.4.** Разуме кратка	**2.1.1.** Разуме честе речи и изразе као носиоце значења у кратким саопштењима. **2.1.3.** Разуме једноставнија упутства и поступа по њима. **2.1.4.** Разуме краћа саопштења и питања о блиским темама. **2.1.6.** Разуме спорији	**3.1.1.** Разуме суштину разговора и дужих усмених порука. **3.1.2.** Разуме детаље у говору о познатим темама. **3.1.3.** Разуме сложенија упутства и објашњења. **3.1.6.** Разуме главне идеје

Schule? Wo ist denn hier ...? Hast du Lust ins Kino zu gehen? Ordnung muss sein!	саопштења и питања о познатим темама. **1.1.5.** Разуме основне информације у кратким разговорима. **1.1.6.** Препознаје тему кратког усменог текста. **1.1.7.** Разуме основни смисао кратких јавних обавештења. **1.1.9.** Разуме основне податке у кратким и једноставним текстовима. **1.1.10.** Проналази тражене информације у једноставним писаним материјалима. **1.1.11.** Разуме кратке личне поруке и честитке. **1.1.12.** Разуме основни садржај кратких текстова о познатим темама. **1.1.13.** Представља себе и друге једноставним реченицама. **1.1.14.** Поставља и одговара на једноставна питања. **1.1.15.** Учествује у кратком разговору користећи научене изразе. **1.1.16.** Даје кратке информације о себи, породици и окружењу. **1.1.17.** Кратко описује познате	и јасно артикулисан говор од неколико реченица. **2.1.7.** Разуме основну тему и битне информације у краћем говорном тексту. **2.1.9.** Разуме једноставне писане текстове познате тематике. **2.1.10.** Проналази конкретне информације у тексту. **2.1.11.** Разуме садржај краћих личних писама и порука. **2.1.12.** Разуме основни смисао краћих информативних текстова. **2.1.16.** Води једноставан разговор у свакодневним ситуацијама. **2.1.17.** Размењује информације о познатим темама. **2.1.19.** Описује догађаје, активности и искуства једноставним реченицама. **2.1.20.** Изражава основне потребе, жеље и мишљења. **2.1.21.** Пише кратак повезан текст о познатој теми. **2.1.22.** Пише личне поруке и једноставна писма. **2.1.26.** Преноси једноставне информације са страног на матерњи	дужег усменог текста. **3.1.7.** Издваја важне и споредне информације из слушаног текста. **3.1.8.** Разуме ставове и намере саговорника. **3.1.9.** Разуме различите врсте писаних текстова примерене узрасту. **3.1.14.** Самостално учествује у разговору и одржава комуникацију. **3.1.15.** Образлаже своје мишљење једноставним аргументима. **3.1.19.** Детаљније описује догађаје, искуства и планове. **3.1.20.** Повезано и разумљиво говори о познатим темама. **3.1.23.** Пише повезане текстове различите намене. **3.1.24.** Изражава ставове и осећања у писаној форми. **3.1.25.** Организује текст логично и прегледно. **3.2.1.** Правилно користи изговор и интонацију. **3.2.2.** Углавном тачно користи граматичке структуре. **3.2.3.** Располаже ширим и

	особе, предмете и места. **1.1.20.** Пише кратке и једноставне поруке. **1.1.21.** Попуњава једноставне формуларе личним подацима. **1.1.22.** На матерњем језику преноси општи смисао једноставних натписа и обавештења. **1.1.23.** На матерњем језику саопштава основну тему кратког усменог исказа. **1.1.24.** На матерњем језику саопштава основну тему кратког писаног текста. **1.3.1.** Познаје основне одлике свакодневног живота у земљама немачког говорног подручја. **1.3.2.** Зна у којим државама се немачки језик говори као већински језик.	језик. **2.1.27.** Саопштава главну тему краћег усменог текста. **2.1.28.** Саопштава главну тему краћег писаног текста. **2.1.29.** Издваја важне информације из кратког усменог текста. **2.1.30.** Издваја важне информације из кратког писаног текста. **2.1.31.** Посредује у једноставним комуникацијским ситуацијама. **2.2.1.** Углавном правилно изговара речи и реченице. **2.2.2.** Углавном правилно пише познату лексику. **2.2.3.** Користи шири спектар граматичких структура. **2.2.4.** Користи довољан фонд речи за свакодневну комуникацију. **2.3.2.** Уочава сличности и разлике између своје и циљне културе.	разноврснијим речником.

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Familie, Berufe, Haustiere - Leseverstehen, Hörverstehen	4
2	Personalpronomen und Possessivartikel	4
3	Präsens - unregelmäßige und Modalverben	4
4	Mein Traumhaus - Projekt/Präsentation	4

5	Mein Tagesablauf - Sprechen	4
6	Wegbeschreibung - Spiele	4
7	Wohin in Berlin? – Lesen	4
8	Einladung zum Geburtstag - Schreiben	4
9	Ferien planen - Lesen, Sprechen und Schreiben	4
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Familie - Sprechen; Personalpronomen im Akkusativ	4
2	Berufe - Sprechen; Präsens - unregelmäßige Verben	4
3	Possessivartikel	4
4	Modalverben im Präsens; Imperativ	4
5	Verben mit trennbaren Präfixen; Uhrzeiten	4
6	Verkehrsmittel, Reisen; Dativ	4
7	„sein“ und „haben“ im Präteritum	4
8	Ordnungszahlen; „deshalb“-Sätze	4
9	Das Wetter, Präpositionen	4
	Укупно	**36**

Секције:

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
Септембар	1) Лични идентитет 2) Породица и уже друштвено окружење (пријатељи, комшије, наставници итд.)		2
Октобар	3) Географске особености 4) Становање - форме, навике		2
Новембар	5) Живи свет - природа, љубимци, очување животне средине, еколошка свест 6) Историја, временско искуство и доживљај времена (прошлост - садашњост - будућност)		2
Децембар	7) Школа, школски живот, школски систем, образовање и васпитање 8) Професионални живот (изабрана - будућа		2

	струка), планови везани за будуће занимање		
Јануар	9) Млади - деца и омладина 10) Животни циклуси		2
Фебруар	11) Здравље, хигијена, превентива болести, лечење 12) Емоције, љубав, партнерски и други међуљудски односи		2
Март	13) Транспорт и превозна средства 14) Клима и временске прилике		2
Април	15) Наука и истраживања 16) Уметност (нарочито модерна књижевност за младе; савремена музика)		2
Мај	17) Духовни живот; норме и вредности (етички и верски принципи); ставови, стереотипи, предрасуде, толеранција и емпатија; брига о другоме 18) Обичаји и традиција,фолклор, прославе (рођендани, празници)		2
Јун	19) Слободно време - забава, разонода, хобији 20) Исхрана и гастрономске навике 21) Путовања 22) Мода и облачење 23) Спорт		5
		Укупно	23

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: 6.

Циљеви предмета:

- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијање ученикових потенцијала у области ликовности и визуелности, те помагање у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- стварање интересовања и потребе за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да ученици стичу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које стичу кроз наставу, примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика.

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
	БОЈА	5	8				
	НАСЛЕЂЕ	2	1		1		
	КОМУНИКАЦИЈА	1	1				
	НАСЛЕЂЕ	1			1		
	ТЕКСТУРА	2	2				
	НАСЛЕЂЕ	3			1		
	УОБРАЗИЉА	1	2				
	НАСЛЕЂЕ	1	1		1		
	ПРОСТОР		2				
						Укупно:	36

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	БОЈА	• опише боје које уочава у природи, окружењу и уметничким делима • пореди утисак који на њега остављају азличите боје • комбинује материјале, користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа • црта разноврсним прибором и материјалном изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог • разматра, у групи, како је учио о изражајном својствима боја и где се та знања примењују • искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности
2	КОМУНИКАЦИЈА	• пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас • обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу • изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом • тумачи једноставне визуелне информације • објасни зашто је наслађе културе важно.
3	ТЕКСТУРА	• пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према здатаим условима,

		• гради апстрактне или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад • наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио жељени тон • обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком • комбинује ритам, облике и линије и боју • разматра у групи, како је учио о облицима и површинама • искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно • пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас • обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу
4	УОБРАЗИЉА	• изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом • тумачи једноставне визуелне информације • различитим ликовним средствима и материјалима исказује своју машту користећи искуства из књижевности, филма, историје, уметности уопште
5	ПРОСТОР	• схвата просторна правила гледајући природу и свет око себе, чиме добија могућност да преноси тај тродимензионални свет у цртеж • уче се да буду друштвено активни да поштују природу и своје окружење

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	БОЈА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

			тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	
2	КОМУНИКАЦИЈА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање)	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

			-примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	
3	ТЕКСТУРА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

4	УОБРАЗИЉА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
5	ПРОСТОР	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају

		5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	месеца и током појединих часова.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
БОЈА	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК.2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3.
КОМУНИКАЦИЈА	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3.,	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1.,	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1.,

	ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
ТЕКСТУРА	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
УОБРАЗИЉА	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
ПРОСТОР	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.

Напомена: Заступљени су сви искази по нивоима у свим темама.

ПРЕДМЕТ: **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

Разред 6.

Циљеви предмета:

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетку перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	5	2				7
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	4	1				5
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	8	2				10
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	9	2				11
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	2	1				3
		28	8				36
						Укупно:	36

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	-повеже различите видове музичког изражавања са друштвеноисторијским амбијентом у коме су настали наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе; – уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси; -опише улогу музике у средњовековној Србији; -уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе; – издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; разликује вокалноинструменталне и инструменталне облике средњег века и ренесансе;
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	-објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија); -технологија записивања, штампања нота; -извођачке и техничке могућности инструмената; – одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку;

		-опише разлику у начину добијања звука код исинтрумената са диркама; -препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила;
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	- коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; – идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе; – уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике; – идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба;
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	-изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи; – примењује правилну технику певања; - примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	– користи обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; – учествује у креирању шк. приредби, догађаја и пројеката; – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација		-иницијална процена нивоа на

		3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) - примена индивидуализоване наставе примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о **степену ангажовања**, **уложеном труду**, **доприносу ученика за време групног рада, изради креативних задатака на одређену тему, раду на пројекту и личном напредовању** у складу са музичким могућностима - заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика - групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) -вођење евиденције о учешћу ученика у ваннаставним активностима
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема	-користити мултимедијалне садржаје; - применити различите методе и облике рада - долазак до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање	

		6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву .	и опажање) - народне инструменте повезати са народном песмом одређеног краја - начин реализације часова прилагодити датом историјсом периоду (игра улога, радионице, игровне активности) - радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика	
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција	користити мултимедијалне садржаје; -бирати пригодне музичке примере прилагођене узрасту и интересовању ученика - радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде	

			реферата, паноа и кратких записа	
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	-користити мултимедијалне садржаје; -применити демонстративну методу и методу рада на тексту у стицању нових знања - примењивати кооперативно учење -повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара	
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-избор најупечатљивијих музичких примера -примена ИКТ; упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника... - ученици планиране стваралачке задатке реализују по слуху уз запис - постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; - одабир информација које су у служби разумевања света музике	

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – МУЗИЧКА КУЛТУРА

НАСТАВНА ТЕМА	**ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ**
ЧОВЕК И МУЗИКА	МК.1.1.1.препозна основне елементе музичке писмености МК.1.1.2.опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва МК.2.1.1.музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером) МК.2.1.2.структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми) МК.2.1.3.облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	МК.1.1.1.препозна основне елементе музичке писмености МК.1.1.2.опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва МК.2.1.1.музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером) МК.2.1.2.структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми) МК.2.1.3.облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота МК.3.1.1.зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела МК.3.1.2.разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика му- зичког фолклора МК.3.1.3.критички и аргументовано образлаже свој суд МК.3.1.4.уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	МК.1.2.1.музичке изражајне елементе МК.1.2.2.извођачки састав МК.1.2.3.музичке жанрове МК.1.2.4.српски музички фолклор

	МК.2.2.1.опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (нпр. узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) МК.2.2.2.препозна структуру одређеног музичког жанра МК.3.2.1.структуралном и драматуршком димензијом звучног примера МК.3.2.2.жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера МК.3.2.3.контекстом настанка и применом различитих облика музичког фолклора
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	МК.1.3.1.пева једноставне дечје, народне или популарне композиције МК.1.3.2.изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту МК.3.3.1.изводи разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	МК.1.4.1.направи музичке инструменте користећи предмете из окружења МК.1.4.2.осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела МК.1.4.3.изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима МК.3.4.1.осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте МК.3.4.2.импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова МК.3.4.3.осмисли музику за школску представу, приредбу, перформанс

ПРЕДМЕТ: Историја 6.разред

Циљеви предмета:
Циљ наставе и учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Годишњи фонд: 72
Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	**Основи проучавања прошлости**	1	2				3
2	**Европа, Средоземље и српски народ у раном средњем веку**	9	6		2		17
3	**Европа, Средоземље и српски народ у позном средњем веку**	14	11		3	1	29
4	**Европа, свет и српски народ у раном новом веку**	10	11		2		23
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**Основи проучавања прошлости** Опште одлике средњег века	Ученик ће бити у стању да: – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе.
2	**Европа, Средоземље и српски народ у раном средњем веку** Велика сеоба народа Феудално друштво Византија	Ученик ће бити у стању да: – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у раном средњем веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена;

	Франачка држава Хришћанска црква у раном средњем веку Исламски свет Стари Словени и њихове сеобе Српске земље и Балканско полуострво у раном средњем веку Покрштавање Срба и других Јужних Словена	– на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном средњем веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду раног средњег века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у раном средњем веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у раном средњем веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду раног средњег века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у раном средњем веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина раног средњег века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.
3	**Европа, Средоземље и српски народ у позном средњем веку** Европске државе у позном средњем веку Крсташки ратови Свакодневни	Ученик ће бити у стању да: – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у позном средњем веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена;

	живот у средњем веку Основна обележја средњовековне културе Настанак државе Немањића Српско краљевство и независност Цркве Успон српске државе Српско царство Крај српског царства и Босна у средњем веку Моравска Србија и напредовање Османлија Држава Српских деспота Београд у средњем веку Пад балканских држава под османску власт	– на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у позном средњем веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду позног средњег века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у позном средњем веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у позном средњем веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду позног средњег века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у позном средњем веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина позног средњег века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.

	Друштво и култура Срба у позном средњем веку	
4	**Европа, свет и српски народ у раном новом веку** Општа обележја раног новог века Велика географска открића Успон градова и појава мануфактура Хуманизам и ренесанса Реформација и противреформација Апсолутистичке монархије Османско царство на врхунцу моћи Живот Срба под османском влашћу Срби у ратовима и сеобама Срби под хабзбуршком и млетачком влашћу	Ученик ће бити у стању да: – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у раном новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе;

		– повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**Основи проучавања прошлости**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика
2	**Европа, Средоземље и српски народ у раном средњем веку**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика

3	**Европа, Средоземље и српски народ у позном средњем веку**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика
4	**Европа, свет и српски народ у раном новом веку**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Основи проучавања прошлости	Уз помоћ наставника може да изведе рачунање времена и препознаје историјске изворе на основу слике	Углавном познаје периодизацију историје и граничне године, уме да одреди врсту историјског извора, као и место чувања уз мању помоћ	Потпуно познаје периодизацију историје и граничне године, уме да одреди врсту историјског извора, као и место чувања.

		наставника	
Европа, Средоземље и српске земље у раном средњем веку	Именује и препознаје основне историјске догађаје раног средњег века, историјске личности раног средњег века – уз помоћ наставника Уме да наведе узроке и последице основних историјских појава раног средњег века уз помоћ наставника. Активан је на часу уз помоћ наставника.	Зна узроке и последице историјских појава раног средњег века Именује важне историјске догађаје и историјске личности из раног средњег века Уме да објасни значај историјских догађаја Сналази се на историјској карти за рани средњи век уз помоћ наставника	Зна и разуме узроке и последице исоријских појава раног средњег века Познаје најважније историјске догађаје из раног средњег века и повезује их са одговарајућим личностима из тог периода Повезује догађаје из националне и опште историје Самостално изводи закључке Примењује стечено знање Уме да користи историјске изворе за рани средњи век Самостално се сналази на историјској карти за рани средњи век Показује иницијативу током наставе
Европа, Средоземље и српске земље у позном средњем веку	Именује и препознаје основне историјске догађаје позног средњег века, историјске личности позног средњег века – уз помоћ наставника Уме да наведе узроке и последице основних	Зна узроке и последице историјских појава позног средњег века Именује важне историјске догађаје и историјске личности из позног средњег века Уме да објасни значај историјских	Зна и разуме узроке и последице исоријских појава позног средњег века Познаје најважније историјске догађаје из позног средњег века и

	историјских појава позног средњег века уз помоћ наставника. Активан је на часу уз помоћ наставника.	догађаја Сналази се на историјској карти за позни средњи век уз помоћ наставника	повезује их са одговарајућим личностима из тог периода Повезује догађаје из националне и опште историје Самостално изводи закључке Примењује стечено знање Уме да користи историјске изворе за позни средњи век Самостално се сналази на историјској карти за позни средњи век Показује иницијативу током наставе
Европа, Средоземље и српске земље у раном новом веку	Именује и препознаје основне историјске догађаје раног новог века, историјске личности раног новог века – уз помоћ наставника Уме да наведе узроке и последице основних историјских појава раног новог века уз помоћ наставника. Активан је на часу уз помоћ наставника.	Зна узроке и последице историјских појава раног новог века Именује важне историјске догађаје и историјске личности из раног новог века Уме да објасни значај историјских догађаја Сналази се на историјској карти за рани нови век уз помоћ наставника	Зна и разуме узроке и последице исоријских појава раног новог века Познаје најважније историјске догађаје из раног новог века и повезује их са одговарајућим личностима из тог периода Повезује догађаје из националне и опште историје Самостално изводи закључке Примењује стечено знање Уме да користи историјске изворе за рани нови век Самостално се сналази на историјској карти

			за рани нови век Показује иницијативу током наставе

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**Европа, Средоземље и српски народ у раном средњем веку**	12
2	**Европа, Средоземље и српски народ у позном средњем веку**	12
3	**Европа, свет и српски народ у раном новом веку**	12
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**Европа, Средоземље и српски народ у раном средњем веку**	12
2	**Европа, Средоземље и српски народ у позном средњем веку**	12
3	**Европа, свет и српски народ у раном новом веку**	12
	Укупно	**36**

Историјска секција

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
Септембар	Средоземље	Шести	4
Октобар	Сеоба Срба		5
Новембар	Култура Срба у раном новом веку		4
Децембар	Култура Срба у раном новом веку		5
Јануар	Немањићи – личности		2
Фебруар	Култура Срба у позном средњем веку		2
Март	Култура Срба у позном средњем веку		4
Април	Култура Срба у позном средњем веку		4
Мај	Култура Срба у позном средњем веку		4
Јун	Култура Срба у позном средњем веку		2
Укупно			36

ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

Циљеви предмета су: упознавање и разумевање појава и процеса у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу, разумевање узрочно-последичне повезаности појава и процеса у географском омотачу, картографској писмености и коришћењу географске карте у свакодневном животу, развоју географског мишљења заснованог на повезаности и међуусловљености географских појава и процеса у

простору и времену, упознавање основних географских одлика Европе, њених регија и држава, упознавање са комплементарношћу и регионалним разликама планетарног света, развијању ставова о превентиви, заштити, унапређењу животне средине, развијању толеранције, постојања и припадности мултиетничком, мултијезичком и мултикултурном свету, развијању способности за активно стицање и примену знања из географије кроз самостално учење и истраживање.

Годишњи фонд:72

Недељни фонд:2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	2	1				3
2	ГЕОГРАФСКА КАРТА	8	5				13
3	СТАНОВНИШТВО	6	4				10
4	НАСЕЉА	4	3				7
5	ПРИВРЕДА	8	3		1		12
6	ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИЈСКИ ПРОЦЕСИ	10	5		1		16
7	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	4	3				7
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да: − успоставља везе између физичкогеографских и друштвено-географских објеката,

		појава и процеса; − одређује математичко-географски положај на Земљи
2	ГЕОГРАФСКА КАРТА	− анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географскукарту и сателитске навигационе системе
3	СТАНОВНИШТВО	− доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; − анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; − анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група
4	НАСЕЉА	− доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; − анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; − анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група
5	ПРИВРЕДА	објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; - − доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима
6	ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИЈСКИ ПРОЦЕСИ	− објасни политичко-географску структуру државе; - представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света
7	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	објасни како се издвајају географске регије; - − илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална Одговоран однос према околини -Решавање проблема	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама, Увођење ученика у главне појмове географије као науке,.прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

2	ГЕОГРАФСКА КАРТА	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална -Естетичка -Решавање проблема	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
3	СТАНОВНИШТВО	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
4	НАСЕЉА	-Одговоран однос према околини -Решавање проблема -Одговоран однос према здрављу -Одговорно учешће у демократском	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и

		друштву -Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	виртуелне посете различитим дестинацијама, коришћење љр кодова Коришћење уџбеника	евалуација на крају месеца и током појединих часова.
5	ПРИВРЕДА	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална Одговоран однос према околини -Решавање проблема	Увођење ученика у главне појмове географије као науке,.прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране Ученика	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
6	ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИЈСКИ ПРОЦЕСИ	Одговоран однос према околини -Решавање проблема -Одговорно учешће у демократском друштву -Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ, по могућству виртуелне посете различитим дестинацијама,	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

			коришћење љр кодова	
7	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Дигитална Компетенција за учење -Сарадња -Комуникација -Рад са подацима и информацијама	Увођење ученика у главне појмове географије као науке,.прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	ГЕ.1.3.1 − успоставља везе између физичкогеографских и друштвено-географских објеката	ГЕ.2.3.1 − успоставља везе између физичкогеографских и друштвено-географских објеката, појава и процеса	ГЕ.3.3.1. − успоставља везе између физичкогеографских и друштвено-географских објеката, појава и процеса; − одређује математичко-географски положај на Земљи
ГЕОГРАФСКА КАРТА	ГЕ.1.2.1. − анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте	ГЕ.2.2.1. − анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи	ГЕ.3.2.1. − анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи

		компас	компас, географскукарту и сателитске навигационе системе
СТАНОВНИШТВО	ГЕ.1.2.2. − доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора	ГЕ.2.2.2. − доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; − анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света	ГЕ.3.2.2. − доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; − анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; − анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група
НАСЕЉА	ГЕ.1.2.2. − доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора	ГЕ.2.2.2. − доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; − анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на	ГЕ.3.2.2. − доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; − анализира компоненте популационе

		формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света	динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; − анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група
ПРИВРЕДА	ГЕ.1.3.2 објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету	ГЕ.2.3.2 објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; - − доводи у везу типове насеља и урбане и	ГЕ.3.3.2 објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; - − доводи у везу

		руралне процесе са структурама становништва	типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИЈСКИ ПРОЦЕСИ	ГЕ.1.3.2 Објасни политичко-географску структуру државе	ГЕ.2.3.2 Објасни и покаже политичко-географску структуру државе	ГЕ.3.3.2 Објасни политичко-географску структуру државе; - представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	ГЕ.1.4.1 - илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе	ГЕ.2.4.1 објасни како се издвајају географске регије; - − илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте	ГЕ.3.4.1 објасни како се издвајају географске регије; - − илуструје уз помоћ карте најважније

			географске објекте, појаве и процесе на простору Европе

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	2
2	ГЕОГРАФСКА КАРТА	2
3	СТАНОВНИШТВО	2
4	НАСЕЉА	2
5	ПРИВРЕДА	2
6	ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИЈСКИ ПРОЦЕСИ	2
7	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	4
	Укупно	**16**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	2
2	ГЕОГРАФСКА КАРТА	4
3	СТАНОВНИШТВО	2
4	НАСЕЉА	2
5	ПРИВРЕДА	2
6	ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИЈСКИ ПРОЦЕСИ	2
7	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	4
	Укупно	**20**

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	Упознавање са планом и програмом Календар обележавања дана везаних за планету Земљу	шести	1
Октобар	Модел Сунчевог система Обележавање дана животиња	шести	2
Новембар	Светски Дан климатских промена	шести	2
Децембар	Модел унутрашње грађе Земље	шести	2
Јануар	Формирање збирке стена	шести	1
Фебруар	Организовање изложбе модела	шести	2
Март	Обележавање Дана вода и дана шума	шести	1
Април	Обележавање Дана планете Земље(корелација са ликовном секцијом)	шести	1
Мај	Посета природњачком музеју(корелација са биолошком секцијом)	шести	3
Јун	Светски дан заштите животне средине	шести	1
		Укупно	16

ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

Циљеви предмета:

Општи циљ наставе физике јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Остали циљеви и задаци наставе физике су:

· развијање функционалне писмености;

· упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици;

· разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона;

· развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање;

· развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине

јасног и прецизног изражавања;

· развијање логичког и апстрактног мишљења;

· схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења;

· решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја;

· развијање способности за примену знања из физике;

· схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине;

· развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи;

· развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци

Ученик треба да:

· кроз већи број занимљивих и атрактивних демонстрационих огледа, који манифестују појаве из различитих области физике, схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживање и постављање бројних питања;

· уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина: метарска трака, лењир са милиметарском поделом, хронометар, мензура, вага, динамометар;

· само упозна појам грешке и значај релативне грешке, а да зна шта је апсолутна грешка и како настаје грешка при очитавању скала мерних инструмената;

· користи јединице SI система за одговарајуће физичке величине: m, s, kg, N, m/s, Pa...;

· усвоји основне представе о механичком кретању и зна величине које карактеришу равномерно праволинијско кретање и средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања;

· на основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела која се одређује интензитетом, правцем и смером;

· усвоји појам масе и тежине и прави разлику између њих;

· уме да одреди густину чврстих тела и густину течности мерењем њене масе и запремине;

· усвоји појам притиска, схвати преношење спољњег притиска кроз течности и гасове и разуме Паскалов закон.

Годишњи фонд: 72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**						**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	Лаб. вежба	
1	Увод	2						2
2	Кретање	7	7	1			1	16
3	Сила	7	5	1			2	15
4	Мерење	5	5	1			2	13
5	Маса и густина	5	5	1			2	13
6	Притисак	5	6	1			1	13
7								
						Укупно:		72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	Увод	
2	Кретање	- разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке; - изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);
3	Сила	- објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); - демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; - демонстрира појаву деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета; - разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела; - изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);

		- решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке;
4	Мерење	- изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); - процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења); - мери време, дужину и запремину, одређује површину и запремину; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке; - одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења.
5	Маса и густина	- повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације); - демонстрирааа појаву инерције тела; - мери масу и запремину тела и на основу мерених вредности одређује густину; - мери тежину тела; - решава квалитативне и квантитативне задатке везано за густину; - изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).
6	Притисак	- разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...); - познаје примену хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане); - мери тежину тела, одређује површину и на основу измерених вредности зна да одреди притисак чврстих тела; - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке везано за притисак; - изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (СИ) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега).

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Увод	- Учење - Комуникација - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе	Континуирано праћење рада сваког ученика кроз проверавање његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања и активног учешћа у раду, решавања квантитативних, квалитативних, графичких, практичних и истраживачких задатака и лабораторијских вежби. Континуирано се пратити и вреднује знање, вештине и ставови ученика помоћу усменог испитивања, кратких писмених провера, контролних вежби,
2	Кретање	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика	

			- Остваривањем међупредметне корелације	провером практичних вештина, праћењем постигнућа у оквиру истраживачких задтака. Наставник омогућава ученицима да искажу сопствена размишљања о неким физичким појавама и то адекватно вреднује. На почетку школске године, спроводи се иницијални тест. Овај тест је инструмент провере предзнања и потенцијала ученика.
3	Сила	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	

4	Мерење	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
5	Маса и густина	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе - Решавањем квалитативних и	

		- Одговоран однос према здрављу	квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
6	Притисак	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација	

			- Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Увод			
Кретање	ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање ФИ.1.2.2. уме да препозна равномерно кретање	ФИ.2.2.2. зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују	

	ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине		
Сила	ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или се крећу равномерно ФИ.1.1.2. уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе	ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу и особине инерције ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе	
Мерење	ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и	ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр.	ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

	време ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	километре у метре ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	

Маса и густина		ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине	
Притисак	ФИ.1.1.3. разуме принцип спојених судова	ФИ.2.1.6. зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба флуида	ФИ.3.1.3. зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи ФИ.3.1.4. разуме и примењује концепт притиска у флуидима

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Кретање	15
2	Сила	5
3	Мерење	5
4	Маса и густина	5
5	Притисак	5
	Укупно	**35**

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Кретање	10
2	Сила	6
3	Мерење	7
4	Маса и густина	6
5	Притисак	6

	Укупно	**35**

ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА

Циљеви предмета: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву;
¬ стицање основне математичке писмености;
¬ решавање проблема применом једначина;
¬ схватање геометријских облика;
¬ да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе; за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање;
¬ развијање менталних способности, формирање научног погледа на свет и свестран развитак личности ученика; да обраде, вежбају, утврде, продубљују и примењују стечена знања;
¬ напредовање према способностима;
¬ развијање естетских склоности коришћењем геометријских облика;
¬ формирање позитивних ставова према раду

Годишњи фонд: 144 часа

Недељни фонд: 4 часа

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	9	11	1	1		20+2
2	ТРОУГАО 1. И 2. део	13	16	1	1		29+2
3	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ 1.део и 2.део	23	28	1	1	2	51+4
4	ЧЕТВОРОУГАО.	12	8	1	1		20+2
5	ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА	5	7	1	1		12+2
						Укупно:	132+12

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ Скуп целих бројева (Z). Супротан број. Апсолутна вредност целог броја. Приказ целих бројева на бројевној правој. Упоређивање целих бројева. Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства. Изрази са целим бројевима.	Ученик ће бити устању да: прочита, запише, упореди и представина бројевној правој целе бројеве; одреди супротан броји апсолутну вредност целог броја; израчуна вредности једноставнијих бројевних израза; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз.
2	ТРОУГАО 1. ДЕО: Појам троугла. Обим троугла. Једнакокрак и и једнакостран ични троуглови. Висина троугла. Углови троугла. Збир углова троуглова. Врсте троуглова према угловима. Однос између страница и углова троугла. Неједнакост троугла. Конструкције неких углова (60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135° 2. ДЕО Основне констркције троуглва. Појам подударнсти и ставови подударност и. Централна симетрија и подударнос т. Оса симетрија и подударнос т. Центар описане и уписане кружнице троугла	Ученик ће бити у стању да: класификује троуглове на основу њихових својстава; конструише углове од 90 ° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови); примени својства троуглова у једноставнијим задацима; одреди центар описане иуписане кружнице троугла; примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима; правилно користи геометријски прибор.
3	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ 1.ДЕО Скуп рационалних бројева. Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја. Приказ рационалних бројева на бројевној правој. Упоређивањ е рационалних бројева Основне рачунске операције	Ученик ће бити у стању да: прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве уоблику разломка и у децималном запису; одреди супротан број иапсолутну вредност рационалног броја; израчуна вредности једноставнијих бројевних израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева реши једноставан проблемиз

	у скупу Qи њихова својства. Изрази са рационалним бројевима. Једначине и неједнчине. 2.ДЕО: Координатни систем. Приказ података у координа тном систему. Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти. Директна пропорционал ност.Обрнута пропорционалност.	свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама прикаже податке у зависности између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); тумачи податке приказане табелом и графички.
4	ЧЕТВОРОУГАО. Углови четвороугла Збир углова четвороугла.Паралелограм.Особине паралелограма.Услови да четвороугао буде паралелограм Ромб, правоугаоник и квадрат. Конструкција паралелограма .Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Трапез. Особине трапеза. Средња линија троуглаи трапеза. Конструкције трапеза. делтоид	Ученик ће бити у стањуда: класификује четвороуглове на основу њихових својстава; конструише паралелограм и трапез наоснову задатих елемената (странице, углови и дијагонале четвороугла); примени својства четвороуглова у једноставнијим задацима; сабира и одузима вектореи користи их у реалним ситуацијама; примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима.
5	ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА Појам површине фигуре, површина правоугаони ка и квадрата. Једнакост површина подударних фигура. Површина паралелограма, троугла, трапеза. Површина четвороугла с нормалним дијагоналама	Ученик ће бити устању да: израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или расположиву једнакост.
6		
7		

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ Скуп целих бројева (Z). Супротан број. Апсолутна вредност целог броја. Приказ целих бројева на бројевној правој. Упоређивање целих бројева. Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства. Изрази са целим бројевима.	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Сарадња Дигитална компетенција Решавање проблема	- Кроз предавање проширити скуп N0 ,природних бројева са нулом на скуп целих бројева Z. - Проширивање скупа операција. - Демонстрирати представљање на бројевној правој бројева из скупа Z. - Објаснити: n и -n, пар супротних бројева. - Увести појам : |n| апсолутна вредност n . - Објаснити сабирање кроз конкретне примере, закони сабирања. - Преглед основних својстава (која истичуструктуру уређеног прстена), користећи a,b,c као ознаке за променљиве (а не оне којима се истиче знак целог броја). - Постављање питања и усмеравање на закључак. - Пратити рад ученика ,обилазити их и давати додатна објашњења	-активност на часу -усмени одговор -писмене провере -домаћи задаци -кратки одговори у оквиру решавања задатка пред таблом -истраживачки задатак - однос према рад
2	ТРОУГАО 1. ДЕО: Појам троугла. Обим троугла. Једнакокраки и једнакостранични	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацимаи	-Користити прибор приликом обраде тематских јединица везаних за геометрију. - Дати дефиницију троугла	-посматрање - праћење - ангажовања ученика продукт и

	троуглови. Висина троугла. Углови троугла. Збир углова троуглова. Врсте троуглова према угловима. Однос између страница и углова троугла. Неједнакост троугла. Конструкције неких углова (60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°). 2. ДЕО Основне констркциј е троуглва. Појам подударнсти и ставови подударност и Централна симетрија и подударнос т. Оса симетрија и подударнос т. Центар описане и уписане кружнице троугла.	информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	- Осмислити класификацију троуглова према страницама и угловима. - Демонстрирати одговарајуће конструкције. - Извести једноставна тврђења о збиру унутрашњих углова троугла и спољашњем угловима троугла. Осмислити подударност троуглова преко једнакости одговарајућих елемената – странаи углова. - Извести тврдње о значајним тачкама троугла. - Праћење активности ученика на свим пољимарада. Преглед и оцена резултата рада приликом провере знања	ученикових активности -писмена провера усмено испитивање - домаћи задаци -однос према раду ангажовање на креативном домаћем задатку ангажовање у групном рад
3	РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ 1.ДЕО Скуп рационалних бројева. Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима иинформацијама	- Кроз предавање и дијалог проширити скуп Q + на скуп Q - аналогно проширењу скупа N 0 - Демонстрирати представљање на бројевној правој скупа рационалних бројева. - Дељење у систему	-активност на часу -усмени одговор -писмене провере

	Приказ рационалних бројева на бројевној правој. Упоређивање рационалних бројева. Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства. Изрази са рационалним бројевима. Једначине и неједначине. 2.ДЕО: Координатни систем. Приказ података у координатном систему. Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти. Директна пропорционал ност.Обрнута пропорционалност.	Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	рационалних бројева осмислити као множење реципрочним бројем. Демонстрирати принцип рада на одговарајућим примерима. - Истаћи да је дељење једино 0 неизводљиво. - Кроз једначине и неједначине развијати везу множења и дељења,(ax + b = c решавати у два корака ax = c - b, a затим x= (c-b): a - Појму процента треба посветити посебну пажњу као начину исказивања количинских односа који се јављају и оваква употреба без „процентног рачуна“ и образаца. - Проценат схватити као разломак са имениоцем 100. - У делу који се односи на примену, најпре увести појам координатног система (апсцисна и - ординатна оса, јединична дуж, квадранти), као и појам координата као уређеног паракоји одређује - положај тачке у координатној равни. У овом делу постоји могућност за понављање појмова из - претходне године, одређивање осно и централно симетричних тачака и објеката у координатном - геометријских објеката за задати вектор. Обрадити	-домаћи задаци -кратки одговори у оквиру решавања задатка пред таблом - однос према раду

			одређивање растојања између две тачке само када - оне имају једнаке вредности апсциса или ордината, а одређивање средишта дате дужиу координатном -Кроз практичне примере, увести појам директне и обрнуте пропорционалности уз приказ зависности директне пропорционалности у координатном систему	
4	ЧЕТВОРОУГАО. Углови четвороугла Збир углова четвороугла. Паралелограм. Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм Ромб, правоугаоник иквадрат. Конструкција паралелограма .Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Трапез. Особине трапеза. Средња линија троугла и трапеза.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима иинформацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	-Дефиниција појмова: квадрат, правоугаоник, ромб, трапез, делтоид.. - Истицати логичку класификацију класа геометријских фигура (квадрат је правоугаоник, правоугаоник је пararелограм). - Демонстрирати одговарајуће конструкције - Запазити да се четвороугао може разложитина троуглове и искористити за лакше доказивање једнакости дијагонала. правоугаоника, нормалност дијагонала код ромба, узајамно половљење дијагонала и сл. – Демонстрирати одговарајуће доказе - Треба се ослањати на карактеристична својства при - конструкцији. Демонстрирати. - Праћење активности ученика на свим пољимарада.	-посматрање - праћење ангажова ња ученика продукт и ученико вих активнос ти - писмена провера усмено испитива ње - домаћи задаци -однос према рад ангажовање на креативном домаћем задатку ангажовање у групном раду

	Конструкције трапеза. Делтоид		-сабира и одузима векторе и користиих у реалним ситуацијама; -Увести појам и особине делтоида. Није предвиђена конструкција делтоида.	
5	ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛ А И ТРОУГЛА Појам површине фигуре, површина правоугаони ка и квадрата. Једнакост површина подударних фигура. Површина паралелограма, троугла, трапеза. Површина четвороугла с нормалним дијагоналама	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња	-Једначење површина геометријских фигура осмишљава се на класичан начин, ослањајућисе на појмове разложиве и допунске једнакости. Демонстрација одговарајућих примера. - Полазећи од површине правоугаоника допуњавањем и разлагањем, изводе се формуле за површину паралелограма, троугла и трапеза. - Демонстрирати одговарајуће доказе. - Објаснити да кад су странице a и b изражене мерним бројевима, релативнодатим дужинским јединицама, израз a b схвата се као производ бројева којим се површина изражава преко одговарајуће јединице за површину. - На одговарајућим примерима демонстрирати израчунавање површина четвороугла уз посебно наглашавање битности истоимених јединица. - Објаснити практичну примену. - Праћење активности ученика на свим пољима рада. -	-посматрање праћење ангажова ња ученика продукт и ученико вих активнос ти - писмена провера усмено испитива ње - домаћи задаци -однос према раду Ангажовање на креативном домаћем задатку ангажовање угрупном рад

			Преглед и оцена резултата рада приликом провере -знања	
6				
7				

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Цели бројеви	МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне) МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна, на пример 1/5 од n, где је n дати природан број МА.1.1.6. користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама	МА.2.1.2. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама	МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама

Рационални бројеви	МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне) МА.1.1.2 МА.1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно МА.1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна, на пример 1/5 од n, где је n дати природан број МА.1.2.1. реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану МА.1.5.4. одреди задати проценат неке величине	МА.2.1.1. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.1.2. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима МА.2.5.4. примени процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама (на пример, промена цене неког производа за дати проценат	МА.3.1.1. одреди вредност сложенијег бројевног израза МА.3.1.3. користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама МА.3.5.4. примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама МА.3.4.2. процени и заокругли дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1cm, 1g)
Троугао	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и (да решава задатке користећи Питагорину теорему)	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.6. примениподударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката

Четвороугао	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)	МА.2.3.2. одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и (да решава задатке користећи Питагорину теорему)	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.6. примениподударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
Површина троугла и четвороугла	МА.1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорем	МА.2.3.6. уочи осносиметричне фигуре и да одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма)	МА.3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.6. примениподударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК			

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Цели бројеви, рационални бројеви – одабрани задаци	9
2	Решавање задатака са математичких такмичења	6
3	Одабрани конструктивни задаци о троуглу и четвороуглу	5
4	Конструкције при ограничењима (само шестаром, само лењиром, недостижне тачке)	2
5	Једнакост многоуглова (разложива и допунска), резање и састављање равних фигура	4
6	Математика на квадратној мрежи (конструкције, површине фигура, аритметика и алгебра)	5
7	Задаци логичко комбинаторне природе (нестандардни задаци који се своде на Дирихлеов принцип и др.)	4
8	Развој геометрије; Талес, Еуклид	1
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Цели бројеви	6
2	Троугао	7
3	Рационални бројеви	9
4	Четвороугао	6
5	Примене рационалних бројева	4
6	Површина троугла и четвороугла	4
7		
	Укупно	**36**

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	Осна симетрија. Конструкција кроз недостижне тачке.	6	4
Октобар	Дељивост бројева. Прости и сложени бројеви. Метод завршне цифре.	6	4
Новембар	Проблемски задаци. Цели бројеви. Апсолутна вредност броја.	6	4
Децембар	Пребројавања. Троугао. Дирихлеов принцип.	6	4
Јануар	Проблеми тешких ситуација. Диофантове једначине.	6	2
Фебруар	Математички ребуси. Палиндроми. Троугао, описан и уписан круг.	6	4
Март	Математичко-комбинаторни задаци. Рачунски задаци. Четвороугао.	6	4
Април	Загонетне приче. Рационални бројеви,. Инваријанте	6	4
Мај	Мај – месец математике. Математичке игре.	6	4
Јун	Површине равних фигура.	6	2
		Укупно	36

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: БИОЛОГИЈА

Годишњи фонд часова: 2

Разред: 6.

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обр.	Утвр.	Ост.	УК.
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1.	**Јединство грађе и функције као основа живота**	8	9	9	8	2						15	11	10	36
2.	**Живот у екосистему**					2	5	9				8	4	4	16
3.	**Наслеђивање и еволуција**								6			3	1	2	6

4.	**Порекло и разноврсност живог света**								1	5		3	1	2	6
5.	**Човек и здравље**									4	4	4	1	3	8
УКУПНО												**33**	**18**	**21**	**72**

Редни број	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**ИСХОДИ (Ученик ће бити у стању да…)**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начини провере остварености исхода**	**Стандарди**
1.	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Компетенција за целоживотно учење - Комуникација -Рад с подацима и информацијама	Упореди грађу животиња, биљака и бактерија н нивоућелија и нивоу организма; - повежеграђу и животнепроцесенанивоућелије и нивоуорганизма; - одредиположајорганачовека и њиховуулогу; - цртежомилимоделомприкажеосновнеелементеграђећелијеједноћелијских и	Начин и поступци остваривања Циљеви и задаци садржаја програма НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА 3 Активно слушају, питају, упоређују, истражују, закључују Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост	Дидактичко-методичко упутство) 1. - прикупи и анализира податке о животни	БИ.1. 1.1. БИ.1. 1.2. БИ.2. 1.1. БИ.3. 1.1. БИ.3. 1.2. 2. БИ.1.

		-Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини -Естетичка компетенција	вишећелијских организама-упоредиграђуживотиња, биљака и бактеријананивоућелија и нивоуорганизма; - повежеграђу и животнепроцесенанивоућелије и нивоуорганизма; - одредиположајорганачовека и њиховуулогу; - цртежомилимоделомприкажеосновнеелементеграђећелијеједноћелијских и	Прилагођава методе рада ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима дијалошка– демонстративна– илустративна– Усвајање знања у већем обиму ЈЕСИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА 3 Активно слушају, питају, упоређују, истражују, закључују Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост Прилагођава методе рада ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима дијалошка– демонстративна–	м циклусима почевши од оплођења; - упореди полно и бесполно размножавање; - идентификује разлике између митозе и мејозе на основу промене броја хромозома и основну улогу гентичког материјала у ћелији; - шематски прикаже наслеђивање пола и других	1.2. БИ.2. 1.1. БИ.3. 1.1. БИ.3. 1.2. – БИ.1. 1.3. БИ.2. 1.2. БИ.3. 1.3. 3. БИ.3. 1.3. - БИ.1. 1.5. БИ.2. 1.4. БИ.3. 1.5. - БИ.1. 2.1. БИ.1. 2.2.

				илустративна– Усвајање знања у већем обиму ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА 1 Активно слушају, питају, упоређују, израђују реферате Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост Прилагођава методе рада ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима дијалошка– демонстративна– илустративна– Усвајање знања у већем обиму ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ 1 Активно слушају, питају, упоређују, истражују, закључују Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост Прилагођава методе	особина према Менделовом правилу; НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА (3О+2В+3У=8). - Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија. - ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип). - Прво Менделово правило, крвне групе, трансјузија и трансплa	БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3. – БИ.1.2.4. БИ.1.2.5.

				рада ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима дијалошка– демонстративна– илустративна– Усвајање знања у већем обиму ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ 1 Активно слушају, питају, упоређују, истражују, закључују Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост Прилагођава методе рада ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима дијалошка– демонстративна– илустратив–	нтација. - Наслеђивање пола. - Наследне болести. - Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација. - Једнополни и двополни организми. - Значај и улога полног размножавања. Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуник	БИ.1. 2.6. БИ.2. 2.4. БИ.2. 2.5. БИ.2. 2.6. БИ.3. 2.4. БИ.3. 2.5. - БИ.1. 2.7. БИ.2. 2.7.

					ација Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран однос према здрављу - Потребно је повезати знања ученика о појмовима гена и ДНК и њиховом положају у ћелији прокариота и еукариота. - Уводи се	БИ.2.2.8. БИ.2.2.9. БИ.3.2.6. - БИ.1.3.1. БИ.1.3.2.

					појам хромозома (грађа, изглед у деоби ћелије и ван ње, улога хромозома у контроли метаболизма ћелије, при чему је појам метаболизма познат из претходног разреда). - На примеру људског кариограма, објаснити парове хромозома и да хромозоми једног пара се	БИ.2.3.1. БИ.2.3.2. 5 - БИ.1.1.4. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4. - БИ.1.2.1.

					називају хомолог и хромозо ми. - Препору ка је да ученици користе моделе деоба које могу сами да направе. На основу модела ученик може да опише ток деобе, да их упореди и да направи табелу разлика митозе и мејозе. - Надовеза ти садржај о размнож авању на	БИ.1. 2.2. БИ.1. 2.3. БИ.2. 2.1. БИ.2. 2.2. БИ.2. 2.3. БИ.3. 2.1. БИ.3. 2.2. БИ.3. 2.3. –

					садржај који се односи на ћелијске деобе. Бесполно размножавање треба повезати са митозом и настанком идентичних ћелија, због чега су потомци генетички идентични једном родитељу. - Примери бесполног размножавања код	БИ.1.4.3. БИ.2.4.3. БИ.2.4.4. - БИ.1.4.6. БИ.1.4.7. БИ.1.4.8. БИ.2.4.8.

					биљка и животиња. - Полно размножавање треба повезати са мејозом, деобом којом настају гамети, чијим спајањем ће се гени родитеља искомбиновати, у јединствену комбинацију коју свака јединка носи. - Ток развића вишећелијских организама објаснит	БИ.2.4.9.-БИ.1.5.6. -БИ.2.5.2. БИ.2

					и на моделу човека, а ученици самостал ним истражи вањем треба да дођу до података о животни м циклуси ма животиња из непосред ног окружењ а. - Објаснит и појам генотипа кроз постојањ е два алела за један ген на хомолог им хромозо мима	

	ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ	Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини	направиразликуизмеђуживотнесредине, станишта, популацијеекосистема и еколошкенише; - размотриодносемеђучлановимаједнепопулације, као и односеизмеђуразличитихпопулацијанаконкретнимпримерима; - илуструјепримеримамеђусобниутицајживихбића и узајамниодноссаживотномсредином; - истражиутицајсрединенаиспољавањеособина, поштујућипринципенаучногметода; - користи ИКТ и другуопрему у истраживању, обрадиподатака и приказурезултата. - табеларно и графичкипредставиприкупљенеподатке и изведеодговарајућезакључке; - разматра, у групи, шта и какојеучио/учила и гдетазнањаможедапримени			
	Наслеђивање и еволуција	Компетенција за целоживотно учење	повежееволутивнепроменесанаследномваријабилношћу и природномселекцијом;			

		-Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини	- користи ИКТ и другуопрему у истраживању, обрадиподатака и приказурезултата. - табеларно и графичкипредставиприкупљенеподатке и изведеодговарајућезакључке; - разматра, у групи, шта и какојеучио/учила и гдетазнањаможедапримени			
	Порекло и разноврсност живота	Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини	групишеорганизмепремаособинамакојеуказујуназајединичкопорекложиботана Земљи; - одредиположајнепознатеврстена „дрветуживота”, наосновупознавањаопштих карактеристикаједноћелијских и вишећелијскихорганизама; - користи ИКТ и другуопрему у истраживању, обрадиподатака и приказурезултата. - табеларно и графичкипредставиприкупљенеподатке и изведеодговарајућезакључке; - разматра, у групи, шта и какојеучио и гдетазнањаможедапримени.			

	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Компетенција за целоживотно учење - Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према здрављу	прикупиподатке о радовиманаучникакојисудопринелиизучавањуљудског здравља и изнесесвојстав о значајуњиховихистраживања; - одржаваличнухигијену и хигијенуживотногпростора у циљуспречавањаинфекција; - доведе у везуизмењенопонашањељудисакоришћењемпсихоактивнихсупстанци; - збринеповршинскеозледекоже, укажепрвупомоћ у случајуубодаинсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи			

Табела 3.

Додатна настава за 6.разред

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**Јединство грађе и функције као основа живота**	2
2	**Живот у екосистему**	2
3	**Наслеђивање и еволуција**	2
4	**Порекло и разноврсност живог света**	2

5	**Човек и здравље**	2
	Укупно	**10**

Допунска настава за 6.разред

Редни број	Тема/област	
1	**Јединство грађе и функције као основа живота**	2
2	**Живот у екосистему**	2
3	**Наслеђивање и еволуција**	2
4	**Порекло и разноврсност живог света**	2
5	**Човек и здравље**	2
	Укупно	**10**

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	- распоред рада, формирање групе, упознавање са циљевима и задацима - обележавање светског даназаштите озонског омотача - израда паноа на тему спречавање загађења ваздуха	6	4
Октобар	- обележавање дана здраве хране и дан заштите животиња (израда паноа и јеловника) - прављење кућица за птице – обележавање викенда храњења птица		4
Новембар	- обележавање дана чистог ваздуха - ефекат стаклене баште - какав ваздух желимо да удишемо (израда бецева и подела остих на великом одмору		4
Децембар	- обележавање дана планина - значај земљишта за живи свет - спречавање загађења земљишта		4
Јануар	- обновљиви и необновљиви извори енергије - ЕКО контрола – ученици праве анкету и спроводе је у школи (тема: рационална потрошња и штедња		3

Фебруар	вода извор живота - обележавање светског дана заштите вода - израда паноа „Чувати као кап воде на длану“ - израда паноа „Шуме – плућа планете Земљ		4
Март	- Дан здравља – гостујући предавач - обележавање дана планете Земље - писање порука на ЕКО зиду		4
Април	Дан здравља – гостујући предавач - обележавање дана планете Земље - писање порука на ЕКО зиду		3
Мај	рециклажа - сређивање школског дворишта и парка поред школе - национални паркови Србије (предавање) - утисци о раду секције – поруке за ЕКО зид - квиз – научили смо на еколошкој секц		
Јун			
		Укупно	30

ПРЕДМЕТ: Информатика и рачунарство

Циљеви предмета: Оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Годишњи фонд:36

Недељни фонд:1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**			**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђивање	Остали типови часа (Обрада/вежбање)	
1	**ИКТ**	1		9	10
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	2		2	4

3	**РАЧУНАРСТВО**	2		13	15
4	**ПРОЈЕКТНА НАСТАВА**	1+1	2+3		7
5	**УКУПНО**				**36**

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**ИКТ**	• правилно користи ИКТ уређаје; • креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; • креира и обрађује дигиталну слику; • самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; • уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје;
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	• чува и организује податке локално и у облаку; • одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; • разликује основне интернет сервисе; • примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; • приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; • објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом ЦЦ лиценцом;
3	**РАЧУНАРСТВО**	• објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника; • изразе за израчунавања у креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; • користи математичке једноставним програмима; • објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); • користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; • разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме)

		• проналази и отклања грешке у програму;
4	**ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК**	• сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; • користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; • креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; • - вреднује процес и резултате пројектних активности

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**ИКТ**	Компетенција за учење Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција	Фронтални, индивидуални, групни (у пару) Различитим методама, подстичући истраживачки начин рада, постојеће знање ученика о ИКТ проширити користећи различите изворе знања навођењем примера примене ИКТ-а. Ученике информативно упознати са предметом изучавања информатике и рачунарства познатим примерима. Увести појмове хардвер и софтвер. Скренути пажњу на правилно руковање ИКТ уређајима. Појам оперативни систем увести кроз повезивање претходног искуства. Нагласити који оперативни систем користе рачунари на којима ће радити у школи. Кроз демонстрацију и личну активност ученика, скренути пажњу на правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом. Кроз конкретне примере објаснити појам датотеке и	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења.

			неопходност организације датотека у рачунару: чување и проналажење, премештање или брисање (поменути "Корпу за отпатке"). Креирање и уређивање дигиталне слике / цртеже коришћењем расположивих алата изабраног програма. При раду са текстом применити основне алатке за уређивање и обликовање текста. Наглашавати потребу одабира одговарајућег писма и инсистирати на примени правописа. -Снимање звука и видео- записа, сходно могућностима, (камера, микрофон, звучници, мобилни телефони, итд). -При изради мултимедијалних презентација применити основне алатке за уређивање и обликовање садржаја. У програму за израду мултимедијалних презентација користити раније креиране звучне и видео записе.	
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	Компетенција за целоживотно учење Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција	-Фронтални,индивидуални и групни (у пару) При реализацији тематске целине Дигитална писменост појаснити ученицима шта значи коришћење ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин, и нагласити да то није обавеза само ИТ стручњака већ свих корисника. Демонстрирати функције антивирусног програма и заштитног зида. - Анализирати са ученицима од каквог су материјала направљени ИКТ уређаји, да ли се такви материјали могу	Праћење и вредновање практичних радова како у појединачном тако и тимском раду, кроз истраживање подстицати ученике на целоживотно учење и теме којима се повезују предмети чиме се олакшава учење.

			рециклирати и на које све начине се могу одлагати дигитални уређаји који нису у употреби, у циљу заштите животне средине. - Проверити саученицима њихова досадашња искуства у коришћењу веб-прегледача (читача, браузера). Разговарати о сајтовима претраживачима и начинима претраге, увести појмове аутор и ауторска права и навести основне лиценце. – Претрагу интернета и одабир релевантних страница Из приказаних резултата претраге. (Како проналазимо, бирамо и преузимамо информације? Како стварамо (онлајн апликације)? Како размењујемо информације и сарађујемо на интернету?) На у напред припремљеном скупу веб страна кроз дискусију о Процени информација пронађених на интернету (публика којој је сајт намењен, аутор, тачност / прецизност, објективност, актуелност и интернет адреса) подстицати развој критичког мишљења ученика. Упознати ученике са правилима понашања наинтернету (енг. netikuette). За утврђивање и појашњавање ове теме, организовати квизове и радионице (на теме безбедно – не безбедно, пожељно – Непожељно понашање на интернету) као и симулације небезбедних ситуација са акцентом на то како је пожељно реаговати у датим	

			ситуацијама (кроз играње улога и сл.).	
3	**РАЧУНАРСТВО**	Компетенција за целоживотно учење Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема	- Фронтални, индивидуални, групни (у пару) - Реализација теме може се започети приказивањем мотивационих филмова о програмирању. Увести појмове: програм и програмирање. Демонстрирати готове анимације и рачунарске игре ради развијања свести и побуђивања мотивације да ученици сами могу да креирају своје игрице. Одабрати пример игрице за анализу (на пример са портала www.code.org), као и друге мотивационе материјале из сличних образовних извора) са циљем упознавања студената са корацима у решавању једноставних проблемских задатака. Увести појам алгоритма при решавању најједноставнијег проблема. -У међупредметној корелацији са предметом математика, увести математичко-логичке појмове које леже у основи информатике и рачунарства: скуп, елементи, подскуп, једнакост скупова, празан скуп (са одговарајућим знацима); - На подесним примерима илустровати математичко логичку употребу речи: сваки, неки, или, и, не, следи (ако ... онда). Ученици усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења; правилно закључивање, правилно коришћење	Оцењивање постигнућа вршиће се прегледом практичног рада, уз појединачна испитивања везана за сам начин израде задатка. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ученик у току школске године може добити оцену на основу: практичне провере знања приказана на тестовима, истраживачком или самосталном раду, непосредном раду у школи, рад на платформи гугл у изради упитника или квизова, презентације, усмена одговарања и активности ученика на часу.

			везника "и", "или", а нарочито "ако ... о - Текстуално програмирање које треба да омогући алгоритамско решавање проблема и основе програмирања. У зависности од изабраног програмског окружења прилагодити сва следећа објашњења специфичностима тог алата. Демонстрирати поступке: избор објеката, Рад са текстуалним наредбама у програмском језику Пајтон Демонстрирати и указивати на разноврсне функционалности доступне у палетама блокова. - Кроз активну наставу и укљученост у процес креирања програма од првих часова, ученици ће постепено усвојити потребне појмове, знања и вештине. Анализирати са ученицима карактеристике појединих структура и оправданост примене у појединим ситуацијама. Поступак корак по корак до решења проблема, треба да послужи за систематизацију поступка израде пројекта.	
4	**ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК**	Компетенција за учење Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Комуникација Сарадња	- Фронтални, индивидуални, групни - Ради развијања међупредметних компетенција и - остваривања корелације са другим предметима,	- Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана

		Естетичка компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	- реализовати са ученицима најмање два пројектна задатка, један из области ИКТ и Дигитална писменост и други из области Рачунарство (договорити се са ученицима и наставницима других предмета, који покривају област изабране теме). - При реализацији првог пројектног задатка ставити - нагласак на разради пројектног задатка - од израде плана до представљања решења. - Наставник планира фазе пројектног задатка у складу са временом, сложеношћу теме, расположивим ресурсима - Пројектни задаци се баве реалним темама из школског или свакодневног живота. - Циљ је развијање и неговање: поступности, повезивања и изградње сопствених стратегија учења, - вршњачког учења, вредновања и самовредновања достигнућа. - Пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих предмета Добар пример сумирања научених поступака је - израда пратеће документације у виду фајлова различитог типа, као што су: текстуални фајлови, слике, видео материјали и сл. - Идеја за пројектни задатак може бити и израда квиза - и теста за проверу знања, понављање, утврђивање, систематизацију градива из целог предмета. - Ученици пре прикупљања материјала израђују	понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

			сценарио (причу или алгоритам за конкретан задатак), разрађују кораке и описују поступак решавања пројектног задатка. - Део задатка је и чување материјала - употребљеног за - решавање пројектног задатка. Очекивани продукт пројектног задатка је мултимедијални садржај у форми: стрипа, анимације, игрице и сл. - Напреднији ученици могу израдити алгоритам и - програм за решавање конкретног проблемског задатка	

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
6.	Упознавање са планом и програмом секције. Утврђивање правила и начина рада у секцији Упознавање ученика са сајтом petlja.org	4
7.	Логички начин размишљања - сајт Дабар Такмичење Дабар примери и пропозиције Такмичење Дабар примери	8
8.	Учимо програмирање у програму Scratch	4
9.	Увод у програмски језик Python, примери на платформи programiz.com Основни типови података и аритметичке операције Примери прављења програма Израда сопственог програма-линијски Израда сопственог програма са наредбама за гранање Употреба уграђених функција	10
10.	Информације везане за такмичење у организацији DMS . Припрема за шк.такмичење Школско такмичење из програмирања Израда сопственог програма са наредбама за понављање(For петља) Припрема за општинско такмичење Општинско такмичење из програмирања	10

	Израда сопственог програма са наредбама за понављање уз услов (While-петља) Структуре података Припрема за окружно такмичење Окружно такмичење из програмирања Низови Самосталана израда програмске апликације	
	Укупно	36

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
1.	Рад са наредбама кретања и напреднијим одређивањем позиције у простору Макеблок – програм Повезивање робота са рачунаром и пребацивање програма на робота		
2.	Рад са наредбама извршавања подизања и спуштања, ротирања одређених мотора, кретања на основу променљивих подлога и праћење линије. Израда програма		
3.	Програмирање робота Израда програма Програмирање РГБ диода Програмирање звука		
4.	Самостално кретање робота: напред, назад, лево, десно Циклуси: понови и стално понављај Израда самосталног програма и покретање робота Команде гранања програма: (if -else) „ако је --- иначе“ и (if- elif- else)„ако је --- онда – иначе“ Додавање и употреба параметара Додавање и употерба блокова Сензор за праћење линије- Сензор за праћење линије израда програма Ултразвучни сензор – основне функције Ултразвучни сензор израда програма		

	Инфрацрвени сензори – повезивање више робота		
5.	Израда програма са комуникацијом више робота Кретање робота задатом трасом без праћења линије - праволинијско Кретање робота задатом трасом без праћења линије - кружно		
6.	Кретање робота на начин предвиђен мисијама за лего лигу, кретање робота по одређеном простору на захтев наставника		
7.	Кретање по линији са напуштањем линије због обиласка препреке и враћање на линију		
8.	Кретање робота на начин предвиђен мисијама за лего лигу, кретање робота по одређеном простору на захтев наставника Кретање по линији са напуштањем линије због обиласка препреке и враћање на линију		
9.	Кретање робота задатом трасом без праћења линије - кружно Комбинација кружног и праволинијског кретања задатом трасом Кретање по линији		
10.	Самостална израда програма		
		Укупно	

ПРЕДМЕТ: **ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**

Циљеви предмета: Циљ наставе и учења *технике и технологије*је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Кључни појмови садржаја предмета: Грађевинарство, пољопривреда, саобраћај, техничка писменост, енергетска ефикасност, предузетништво, .

Годишњи фонд: 72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера - вежба	Систем.	Прој.зад.	
1	**Животно и радно окружење**	4	1	1	0	0	6
2	**Саобраћај**	4	1	3	0	0	8
3	**Техничка и дигитална писменост**	6	2	10	0	0	18
4	**Ресурси и производња**	14	1	5	0	0	20
5	**Конструкторско моделовање**	0	1	9	0	10	20
6							
7							
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**Животно и радно окружење**	- упознавање са развојем и значајем грађевинарства и урбанизма - препознавање савремене културе становања - класификује кућне инсталације - повезује развој и значај грађевинарства и урбанизма

		- разуме начин функционисања и примене кућних инсталаццција - анализира карактеристике савремене културе становања разуме просторно и урбанистичко планирање
2	**Саобраћај**	- класификује врсте саобраћајних објеката према намени - познаје правила безбедног понашања и кретања пешака и бициклисте у саобраћају - повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају - повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе - демонстрира правилно и безбедно понашање пешака и бициклисте на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације
3	**Техничка и дигитална писменост**	- скицира просторни изглед грађевинског објекта - чита и црта грађевински технички цртеж уз помоћ наставника - користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката уз помоћ наставника - креира дигиталну презентацију уз помоћ наставника - чита и црта грађевински технички цртеж - користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката - самостално креира дигиталну презентацију и представља је - користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката уважавајући потребе савремене културе становање успешно креира дигиталну презентацију и презентује
4	**Ресурси и производња**	- препознаје основне грађевиснке материјале - препознаје грађевинске и пољопривредне машине и алате

		- описује занимања у области грађевинарства пољопривреде - израђује модел грађевинске и пољопривредне машине уз помоћ наставника - повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину - повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољоприврендих радова -повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије - повезује гране пољоприведе са одређеном врстом производње хране - израђује модел грађевинске и пољопривредне машине - реализује активност која указује на важност
5	**Конструкторско Моделовање**	- самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта - самостално проналази информације потребне за израду матеке и модела - самостално креира планску документацију користећи програм за обраду текста - припрема и организује радно окружење - самостално израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата, машина у складу са принципима безбедности на раду - успешно израђује техничку документацију, макету и модел пољопривредне или грађевинске машине - успешно израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата, машина у складу са принципима безбедности на раду

Табела 3

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне копетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
1	**Животно и радно окружење**	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - естетичка компетанција - комуникација - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња - дигитална компетенција	-Уз помоћ медија потребно је, у најкраћим цртама, приказати историјски развој грађевинарства и повезати га са побољшањем услова живљења (по могућству интерактивно). -Потребно је нагласити значај урбанизма и просторног планирања (на основу посматрања планова, макета, слика насеља, треба објаснити значај околине стана са хигијенског и естетског становишта). -Користите рачунарске мапе за одређивање положаја грађевинских објеката у односу на околину. -Посматрање и анализе примера, навести ученике да анализирају и закључују како се	-усмени одговори -разговор -анализа примера -ученичко истраживање -израда презентација/ пројеката -активност на часу.

			култура становања разликује у зависности од врста насеља (рурално и урбано насеље) и стамбених објеката, које су карактеристике и посебности, као и како се одређује распоред просторија у стану са аспекта функционалности, удобности и економичности.	
2	**Саобраћај**	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - решавање проблема сарадња	- Безбедност учесника у саобраћају зависи и од прописне инфраструктуре (опреме пута, обележавање и сигнализација, квалитет израде саобраћајних објеката) као и прилагођавања постојећим условима (брзина). Кроз примере симулације, а који су доступни на Интернету, ученике довести у ситуацију да препознају сигурносне ризике и предвиде опасне ситуације у саобраћају. - Уз помоћ мултимедијалних примера објаснити како се управља саобраћајем	-практична провера исправности бицикла/мопеда, -анализа саобраћајне ситуације -усмени одговори - радни лист/ тестови - активност на часу

			коришћењем ИКТ и колико такво управљање утиче на безбедност путника и робе. Са аспекта безбедности учесника у саобраћају обратити пажњу на учешће пешака и возача бицикла у јавном саобраћају. За реализацију ових садржаја користити мултимедије као и саобраћајне полигоне практичног понашања у саобраћају у оквиру школе (ако постоје).	
3	**Техничка и дигитална писменост**	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - естетичка компетанција - комуникација - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња	- На почетку реализације области укратко поновити која су знања и вештине из техничког цртања ученици усвојили у претходном разреду. - Ученике оспособити за рад у рачунарској апликацији за техничко цртање примереној њиховом узрасту и потребама. - Објаснити правила и симболе који се користе у техничком цртању у области	- израда техничког цртежапрема правилима техничког цртања у грађевинарству коришћењем прибора за техничко цртање -израда техничког цртежа/ документа у

		-дигитална компетенција	грађевинарства. Приликом израде техничких цртежа на папиру и помоћу рачунара користити индивидуални облик рада. - Ученици треба да развијају вештине визуелног опажања и разумевања релацијских односа између објеката и предмета, стога је примерено задати им да скицирају просторни изглед одређеног грађевинског објекта који им је познат. - Представити могућности и рад са једноставним рачунарским апликацијама за 3Д приказ грађевинских објеката. - Ученицима објаснити појам пресека коришћењем наставних помагала и рачунарске симулације	дигиталној апликацији -кратка провера знања -ученичка презентација
4	**Ресурси и производња**	- компетенција за учење - одговорно учешће у демократском друштву - естетичка компетанција - комуникација	- Оспособити ученике да препознају и повезују алате и машине са врстама грађевинских радова (основна подела грађевинских	-практичан рад -усмени одговори -демонстрација употребе грађевинаских

		- одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу - предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња дигитална компетенција	машина и алата и њихове најважније карактеристике). Користити слике, цртеже и мултимедијалне презентације. - Указати на значај планирања избора материјала за изградњу грађевинског објекта и његове изолације још током пројектовања, са аспекта рационалне потрошње енергије и уштеде топлотне енергије. Повезати значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије. Користити мултимедијалне презентације и узорке одговарајућих материјала. - Упознати ученике са врстама грејања у кући/стану. Кроз разговор са ученицима и уз изношење различитих примера из живота, ученике упутити на правилно и безбедно коришћење уређаја за загревање и климатизацију простора у кући/стану, а све са	алата и машина путем пезентација -демонстрација употребе техничких средстава у пољопривреди путем пезентација -посматрање примене мера заштите,

			циљем рационалне потрошње енергије. - Посебно нагласити значај великих могућности коришћења обновљивих и алтернативних извора енергије за загревање стана/куће. За реализацију овог дела наставне теме користити мултимедијалне презентације. - Упознати ученике са организацијом рада у пољопривредној производњи и најважнијим машинама и уређајима које су неопходне за нормално одвијање производње. Користити разне илустрације модела или мултимедију, да би ученици могли да препознају	
5	**Конструкторско моделовање**	- одговорно учешће у демократском друштву - естетичка компетанција - комуникација - одговоран однос према околини - одговоран однос према здрављу	- У пројекат се може укључити и више ученика уколико је рад сложенији, односно ако се ученици за такав вид сарадње одлуче. Ученици учествују у успостављању критеријума за вредновање, процењују свој рад и рад других и предлажу унапређење	-процена техничке документације -праћење процеса рада практичан рад/модел -презентација производа, реклама

		- предузимљивост и оријентација ка предузетништву - рад са подацима и информацијама - решавање проблема - сарадња -дигитална компетенција	постојеће макете/модела. - У свим сегментима наставе у овој области, код ученика треба развијати предузетнички дух затевима да се врши процена употребљивости и оправдности реализованих решења	-самоевалуација -вршњачко вредновање по критеријумима.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Животно и радно окружење	**ТЕХ.ОО.О.2.5.** Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу.	**ТЕХ.ОО.С.1.4.** Познају и поштују правила унутрашњег спољашњег уређења грађевинског објекта **ТЕХ.ОО.С.3.4.** Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета	.
Саобраћај	**ТЕХ.ОО.О.3.3.** Примењују правила безбедности као активни учесници у саобраћају	**ТЕХ.ОО.С.1.6.** Повезују примере примене ИКТ-а у управљању саобраћајним	

		системима са безбедношћу у саобраћају**.**	
Техничка и дигитална писменост	**ТЕХ ОО.О.1.3.** Препознају основне карактеристике и конструктивне елементе грађевинских објеката**.** **ТЕХ.ОО.О.2.3.** Цртају једноставне предмете скицом и техничким цртежом примењујући правила техничког цртања. **ТЕХ.ОО.О.2.4.** Примењују основна знања из области технике и технологије коришћењем апликација из Office пакета.	**ТЕХ.ОО.С.3.4.** Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	
Ресурси и производња	**ТЕХ ОО.О.1.1.** Повезују врсте, својства и начин обраде са употребом материјала. **ТЕХ ОО.О.1.2.** Познају основне врсте машина у зависности од	**ТЕХ.ОО.С.3.**4 Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	

	функција које обављају. **ТЕХОО.О.1.4.** Наводе главне загађивачеваздуха, воде и земљишта иописују њихов утицај на животнусредину. **ТЕХ.ОО.О.3.4.** Применом правила рационалног коришћења енергије домаћинству штеде кућни буџет. **ТЕХ.ОО.О.3.5.** Препознају своје способности и афинитете према различитим занимањима у области технике.	**ТЕХ.ОО.С.3.5.** Иницирају и учествују у активностима рециклаже и заштите животне средине у локалној заједници.	
Конструкторско моделовање	**ТЕХ.ОО.О.3.1.** Примењују мере заштите на раду ради своје и сопствене сигурности и сигурности осталих учесника у процесу **ТЕХ.ОО.О.3.2.** Израђују једноставне моделе и макете	**ТЕХ.ОО.С.2.2.** Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске	**ТЕХ.ОО.Н.2.1.** На основу анализе конструкторског модела,предлажу мере његовог унапређења узуважавање естетских компоненти **ТЕХ.ОО.Н.3.2.** При реализаији сопствених

	самостално или у тиму, у циљу развоја и усавршавања мануелних вештина и радних навика.	Апликације **ТЕХ.ОО.С.3.3.** Креирају рекламни материјал ради промоције самостално или тимски израђеног пројеката	идеја, претходно Представљених техничким цртежом или употребо одговарајуће апликације, користе расположиве интерфејс технологије.

Секције: План рада секције за моделарство и макетарство

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	-Упознати ученике са начином рада секције -Окупљање ученика -Формирање групе	5 , 6,7,8	
Октобар	-Договор термина одржавања секције -Упознати ученике са пропозицијама такмичења -Упознавање ученика са збирком задатака за припрему теориског дела такмичења	5,6,7,8	
Новембар	-Алгоритам од идеје до реализације - Правила техничког цртања -Израда скице, техничких цртежа модела и макета -Анализа техничких цртежа, корекције техничких цртежа	5,6, 7,8	
Децембар	-Избор материјала -Избор алата -Обрада материјала -Израда модела и макета	5 ,6,7,8	

Јануар	-Написати поступак израде модела и макета у виду алгоритма -Израчунавање цене -Презентовање радова	5, 6,7,8	
Фебруар	-Решавање теестова из претходних година са такмичења -Израда модела и макета од материјал који су дати за такмичење	5, 6,7,8	
Март	-Припрема за такмичење -Анализа постигнутих резултата	5,6,7,8	
Април			
Мај			
Јун			
		Укупно	

ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљеви предмета: наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик континуирано развија физичку писменост унапређујући физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Годишњи фонд: 108 – шести разред

Недељни фонд: 3

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Атлетика	6	6	5	3	/	20
2	Гимнастика	6	10	4		/	20

	Основе тимских и спотских игара:						
3.	Кошарка	6	15	3	2		26
3	Футсал	4	6	/	/	/	10
4	Мини рукомет	4	6				10
5	Програм по избору	/	10	/	/	/	10
6	Ритмика и плес	2	2	/		/	4
7	Тестирање и мерење	/	/	8	/	/	8
						Укупно:	108

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ Развој снаге, аеробне издржљивости, покретљивости, координације, брзине. Тестирање и праћење физичког развоја и моторичких способности.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби; – изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; – упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак; – комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневним животним ситуацијама;
2	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТОВИ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика**	– доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама; – одржава равнотежу у различитим положајима и кретањима; – користи гимнастичке вежбе за развој моторичких способности; – користи елементе технике у игри; – примени основна правила мини рукомета/рукомета и футсала у игри;

	Ходања, трчања, скакања, бацања, тробој. Полигон. **Спортска гимнастика** Вежбе на тлу. Прескоци и скокови. Вежбе на греди, на вратилу, на разбојима, на круговима. Пењања	– учествује на унутародељенским такмичењима; – изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; – игра народно коло; – изведе кретања у различитом ритму; – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – поштује правила понашања у просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама; – примени мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; – поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама;– сарађује током физичког вежбања и игре; – на социјално прихватљив начин реагује у конфликтним ситуацијама; – користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;
3	Спортске игре **Футсал:** Вођење и контрола лопте. Примање и додавање лопте.Игра. Правила. **Рукомет/мини рукомет**: Вођење лопте. Хватања и додавања лопте. Правила игре. Полигон.	- прихвати сопствену победу и пораз у складу са „фер-плејом”; – примени научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама; – уврсти једноставна вежбања у свој распоред дневних активности; – наведе основе прве помоћи; – наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље; – разликује здраве и нездраве намирнице и њихову енергетску вредност; – направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника и израчуна трошкове; – примени здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; – чува животну средину током вежбања;– користи различите и поуздане изворе информација које се односе на очување здравља и здравих животних навика, – заступа мишљење да прекомерна употреба дигиталних уређаја није здрава.
4	**Плес и ритмика** Ритмичке вежбе са и без реквизита. Скокови кроз	

	вијачу. Народно коло.	
5	**Програми по избору** Скијање, бадминтон, стони тенис, оријентиринг.	
6	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА** Физичко вежбање и спорт Сврха физичке активности и вежбања. Значај развоја физичких способности за здравље. „Фер-плеј”, навијање, победа, пораз, решавање конфликтних ситуација. Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама.	
7	**Здравствено васпитање и** физичка активност, вежбање и здравље. Утицај правилне исхране на	

	здравље и развој. Вежбање и исхрана. Значај вежбања и играња на чистом ваздуху. Вежбање и чување животне средине.	

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Физичке способности	Предмет физичко и здравствено васпитање омогућава ученицима да учествују у разноврсном, безбедном и развојно-прикладном физичком вежбању и физичким активностима, које доприносе њиховом физичком и менталном здрављу, школском постигнућу, стицању социјалних вештина	Развој снаге:– без и са реквизитима;– кроз вежбе у пару или групи;– на справама и уз помоћ справа. 2. Развој аеробне издржљивости:– брзо ходање;– истрајно и интервалн – вежбање уз музику – аеробик;– плес и плесне активности;– тимске и спортске игре;– други модели вежбања. 3. Развој	– Активност и однос ученика према физичком и здравственом васпитању који обухвата:– вежбање у адекватној спортској опреми;– редовно присуствовање часовима физичког и здравственог васпитања;– учествовање у ваннаставним активностима, и др.– Приказ једног од усвојених комплекса општеприпремних

		и здравих животних навика.	покретљивости:– без и са реквизитима;– уз коришћење справа;– уз помоћ једног или више сувежбача. 4. Развој координације:– учење нових моторичких форми (пре свега у основној фази часа);– извођење координационо захтевних вежби у различитом ритму и променљивим условима (нпр. извођење покрета екстремитетима у различитим равнима);– вежбе са реквизитима (прескакање вијаче на различите начине, манипулација лоптом, палицом, обручем);– полигони спретности;– плесне кореографије, и др. 5. Развој брзине и експлозивне снаге:	вежби (вежби обликовања);– Достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика (напредак у усавршавању технике)

			трчања, штаафетне игре	
2	Моторичке вештине, спортови и спортске дисциплине: 1.Атлетика, 2.Спортска гимнастика,	Учењем предмета физичко и здравствено васпитање ученици унапређују физичке способности, стичу разноврсне моторичке вештине и оспособљавају се да их користе у различитим условима и животним ситуацијама. Уче основне кретне концепте и стратегије и принципе вежбања. Оснажују се да постављају личне циљеве у домену физичке форме, физичке активности, исхране и других здравих животних навика, које су неопходне за безбедно и компетентно бављење физичким активностима и за формирање основа здравог животног стила.	1.Истрајно трчање: вежбе технике; континуирано и интервално трчање; Спринтерско трчање: вежбе технике трчања , ниски старт и фазе трчања; Скок увис прекорачном техником; техника скока увис кроз фазе (залет, одскок, прелазак летвице и доскок). Бацање лоптице у даљ: обучавање кроз фазе (залет и избачај) и Проширени садржаји:.– Техника штафетног трчања (штафетне игре, начини измене палице и др.);– Скок удаљ –;– Бацање кугле масе 2 kg – из места и бочна варијанта технике;– Бацање „вортекса” удаљ;– Тробој 2. Вежбе на тлу: колут напред, колут назад, став на	Моторичка достигнућа:извођење основних и сложених моторичких кретањи, развој снаге, брзине, координације и флексибилности. Знање и разумевање: разумевање правила спортских игара, утицаја вежбања на организам и основа хигијене. Вредносни однос и понашање: развијање навика за целоживотно вежбање, ер-плеј, тимски рад, одговорност преме сопственом здрављу. 1. Приказ технике трчања, спринтерско трчање, истрајно трчање, скакања и бацања. 2.Вежбе на тлу, прескоци, вежбе на греди, пењања.

	3.Тимски спортови са лоптом: 3.1. мали фудбал: 3.2. Рукомет – мини рукомет 4. Плес и ритмика		лопатицама – „свећа”, мост из лежања на леђима; вага претклоном и заножењем; став на шакама уз помоћ; премет упором странце – „звезда”.– Прескок: разношка (до 110 cm);– Вежбе у вису (доскочно вратило, кругови – њих и саскок у зањиху; љуљање и саскоци);– Пењања (шипка, канап,– до 4 m висине);– Ниска греда. Гимнастички полигон састављен од обрађених програмских садржаја. – Прескок „разношка” – козлић постављен по дужини (110 cm) 3.1. – Вођење и контрола лопте;– Примање и додавање лопте различитим деловима стопала;– Шутирање на гол и основе игре у нападу ;– Одузимање лопте и основе игре у	3.Вођење, хватање, додавање лопте, шутирање на гол 4. Додавање, примање лопте и шут на гол из кретања. 5. Замаси, кружења, трчања, поскоци и скокови без реквизита, поскоци и скокови кроз вијачу. Народно коло „Моравац” 6.приликом оцењивања узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности, као и ангажовање ученика у наставном процесу.

			одбрани ;– Вежбе са два и три играча;– Игра са применом основних правила, 3.2. Обучавање елемената технике и тактике са лоптом:вођење, хватање, додавање, шутирање, финтирање, игра у фази напада, игра у фази одбране,полигон са лоптама, правила игре. 4. Поскоци, окрети, прескакање вијаче, игра „народно коло“, вежбе са обручима,	
3	Физичка и здравствена култура	Упознају се са научним и технолошким аспектима физичке активности и здравља и критички преиспитују утицај личних и срединских фактора на физичку активност, безбедност, здравље појединаца, група и друштва.	социјализација, самоактуализација, игра, разонода, естетске вредности. Теме у вези са препознавањем насиља у физичком васпитању и спорту треба обрађивати управо кроз такмичарске и сарадничке активности, којима се наглашава	

			важност заједништва. велику пажњу треба посветити и правилном односу према природи и уопште околини. Теме у вези са принципима правилне исхране	
4	Секције		Формирају се према интересовању ученика. секције се могу формирати према полу ученика.	
5	Недеља школског спорта		Такмичења у спортским дисциплинама прилагођеним програмским садржајима, приказ нових спортова и рекреативних активности	
6	Активности у природи (кросеви, зимовање, летовање)		– крос (време, место и дужину стазе одређује Стручно веће); –зимовање организује се за време зимског распуста (обука скијања);	

			-летовање организује се за време летњег распуста у трајању од најмање седам дана	
7	Школска и ваншколска такмичења		Школа организује и спроводи обавезна унутаршколска спортска такмичења: Атлетика и спортске игре са лоптом.	
8	Корективно-педагошки рад		Ове активности организују се са ученицима који имају:– потешкоће у савладавању градива;– смањене физичке способности утврђене на основу моторичког тестирања које се реализује на почетку школске године;– лоше држање тела;	

Табела 4

	НИВОИ ПОСТИГНУЋА

НАСТАВНА ТЕМА	**основни ниво**	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Физичке способности	Тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената. Тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената. Демонстрирају правилно загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања. Активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактера. Активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактера. Адекватно користе основне термине из области физичког вежбања, спорта и физичке активности у различитим ситуацијама.	Анализирају значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту. Објашњавају како промене фреквенције, интензитета, трајања и типа физичке активности утичу на њене ефекте. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина. Редовно се баве физичком активношћу на нивоу који превазилази основне препоруке јавног здравља. Правилно реагују у случају повреде приликом физичке активности.	Познају основну терминологију физичке активности Вреднују поузданост информација из различитих извора, које се односе на физичку активност, исхрану и здравље. Истражују како учествовање у активностима у природи доприноси личном здрављу и здрављу заједнице. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу са сопственим потребама и интересовањима. Решавају проблемске ситуације, креирајући различита решења у одабраним спортским и рекреативним активностима.
Атлетика	Ученик/ученица изводи правилну технику трчања, скакања и бацања.	Ученик/ученица изводи правилну варијанту штафетног трчања, зна правила за такмичења.	Ученик/ученица учествује на такмичењу и зна правила.
Спортска гимнастика	Ученик/ученица изводи правилну технику извођења вежби на тлу, зна назив вежби и изводи прескоке.	Ученик/ученица изводи правилно сложеније вежбе на тлу, чува и помаже другима.	Ученик/ученица изводи правилно вежбе и комбинације вежби на тлу у гимнастички састав.
Рукомет-мини рукомет	Ученик/ученица игра рукомет примењујући основне елементе технике, неопходна	Ученик/ученица игра рукомет уз примену већег броја тактичких комбинација и	Ученик/ученица учествује у организацији утакмице,

	правила и сарађује са члановима екипе.	сарадње са члановима тима уз поштовање правила игре.	примењује научене елементе технике у игри.
Маки фудбал-фудсал	Ученик/ученица игра фудбал примењујући основне елементе технике, неопходна правила и сарађује са члановима екипе.	Ученик/ученица игра фудбал уз примену већег броја тактичких комбинација и сарадње са члановима тима уз поштовање правила игре.	Ученик/ученица учествује у организацији утакмице, примењује научене елементе технике у игри.
Плес и ритмика	Ученик/ученица изводи правилну технику ритмичке гимнастике и успешно се креће у ритму и темпу музичке пратње.	Повезују просторно и временски плесне елементе, изводе вежбе са реквизитима.	Повезују просторно и временски плесне елементе, изводе вежбе са реквизитима изводи сопствену композицију, састав.
Програми по избору ученика	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену основних правила.	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену већег броја правила и веће сарадње са члановима тима.	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену већег броја правила и веће сарадње са члановима тима, учествује у организацији игре, зна правила и суди на утакмицама.

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар			
Октобар	Рукомет- увежбавање елемената игре, правила.	V	36
Новембар	Кошарка- увежбавање елемената игре, правила.	V	36
Децембар			
Јануар			
Фебруар	Фудбал -увежбавање елемената игре, правила.	V	18
Март	Фудбал -увежбавање елемената игре, правила.	V	18
Април	Атлетика-увежбавање технике скакања, бацања, трчања.	V	18

Мај	Атлетика-увежбавање технике скакања, бацања, трчања.	V	18
Јун			
		Укупно	144

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА

Циљеви предмета:

Разумевање Новог Завета, живота Исуса Христа и значаја Његовог дела за спасење света.

Табела 1 за верску наставу

Редни број теме	**Назив теме**	**Об.**	**Утв.**	**Пров.**	**Сист.**	**Веж.**	**Прој.зад.**
1	Увод	0	1	0	0	0	0
2	Припрема света за долазак Сина Божијег	3	2	0	0	0	0
3	Увод у Нови Завет	3	2	0	0	0	0
4	Богочовек-Исус Христос	12	2	1	2	0	0
5	Црква Духа Светога	5	2	0	1	0	0
Укупно		**23**	9	**1**	3	**0**	**0**

Ред. бр.	**Назив теме/садржај**	**Исходи**	**Стандарди**	**Компетенције**	**Начини остваривања**	**Провера**
1	Увод	објасни значај наставе	не постоје	комуникација	разговор	усмено
2	Припрема света за долазак Сина Божијег	Познавање, уочавање, довођење у везу личности Старог Завета-пророка и светог Јована Крститеља са Исусом Христом	не постоје	целоживотно учење, комуникација	дијалог	питања
3	Увод у Нови завет	разуме значај	не постоје	рад са подацима и	читање	препричавање

		Новог завета		информацијама		
4	Богочовек-Исус Христос	објасни живот и учење Христово	не постоје	сарадња, комуникација, учешће у демократском друштву	прича, читање, анализа икона, текстова	усмено
5	Црква Духа Светога	препозна значај Цркве	не постоје	учешће у демократском друштву	објашњење, дијалог, активности	усмено, посматрање

ПРЕДМЕТ: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљеви предмета: Циљеви предмета **Грађанско васпитање** за шести разред основне школе обухватају развијање знања, вештина, ставова и вредности које су неопходне за одговорно учешће у друштву - развијање свести о правима и одговорностима детета и ученика. Оспособљавање ученика да препознају и поштују различитости (културне, верске, националне, родне и друге). Подстицање развоја толеранције, емпатије и ненасилне комуникације. Развијање способности за решавање конфликата мирним путем. Јачање самопоуздања и одговорности у доношењу одлука. Подстицање активног учешћа у животу одељења, школе и локалне заједнице. Развијање критичког мишљења и способности аргументованог изражавања ставова. Упознавање са основним демократским вредностима и принципима (поштовање закона, правде, слободе и једнакости). Развијање свести о значају сарадње, солидарности и заједништва. Оспособљавање ученика за одговорно понашање у друштву и заштиту сопствених и туђих права. Ови циљеви су усмерени на то да ученик постепено изграђује себе као активног, одговорног и толерантног члана друштва.

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Људска права	8	1	2			11
2	Демократско друштво	2		2			4
3	Интернет и насиље	3	1	3	1		8

4	Процеси у савременом Свету	3		3	1		7
5	Грађански активизам	1	1	1		3	6
						Укупно:	36

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	Људска права	Ученик ће бити у стању да наведе и опише основне карактеристике људских права; Дискутује о односу права и одговорности Објасни појам инклузивног образовања, разуме његов значај -Наведе примере инклузивног образовања. Разуме да је и дете грађанин -Објасни значај живота у заједници -Разуме појам партиципације -Објасни основне карактерисктике појма власти, и нивоа власти
2	Демократско друштво	Ученик ће бити у стању да разуме и дискутује о појмовима демократије, демократског друштва и грађанина. Разуме појам партиципације
3	Интернет и насиље	Ученик ће бити у стању да --**р**азуме појам интернета -Објасни значај интернета и мобилних телефона -Разуме могућности злоупотребе интернета и мобилних телефона -Научи које опасности све вребају приликом коришћења интернета -Разуме шта је дозвољено а шта није радити на интернету -Објасни које све врсте насиља постоје и на којим нивоима оне могу да се спроводе -Разуме појам и последице дигиталног насиља -Наведе начине на које треба реаговати у случајевима дигиталног насиља

4	Процеси у савременом Свету	Ученик ће бити у стању да објасни које су његове одговорности као ученика, али и школе према њему. -Упозна се са опасностима отмице и трговине децом -Научи правила за сигурније коришћење интернета и смс порука -Схвати појам ставови, разуме повезаност између ставова и начина понашања
5	Грађански активизам	Ученик ће бити у стању да упозна се са истраживачким радом -планира, спроводи истраживање

Табела 3

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне копетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
1	Људска права	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти,	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација- изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини- сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.	акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	

2	Демократско друштво	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Одговорно учешће у демократском друштву-понаша се одговорно, хумано и толерантно у друштву. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација-изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Одговоран однос према околини-сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		животне средине и природе. Компетенција за учење-има позитиван и одговоран однос према учењу. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања.		
3	Интернет и насиље	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања,	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтересованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација- изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин.	решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	
4	Процеси у савременом Свету	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација- изражава своје ставове, мишљења, осећања, на	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини- сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.	складу са принципима интерактивне наставе.	
5	Грађански активизам	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим

		и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација- изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини- сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и	различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.		

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Људска права	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже.
Демократско друштво	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже.
Интернет и насиље	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у

	Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже.
Процеси у савременом Свету	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже.
Грађански активизам	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања

	инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	научи материју коју треба да излаже већ чита.	материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже.

6. Школски програм за 7.разред

ПРЕДМЕТ: **Српски језик и књижевност**

СЕДМИ РАЗРЕД

Годишњи фонд: 144
Недељни фонд: 4

Циљеви предмета:
Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерењно приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	**КЊИЖЕВНОСТ** Школска лектира Домаћа лектира	**30** 23 7	**12** 10 2	/	**8** 7 1	**4** 4	**54**
2	**ЈЕЗИК** Граматика	**27** 24	**14** 12	**4** 4	**7** 6	/	**52**

	Правопис	3	2		1		
3	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Говорно изражавање Писмено изражавање	**7** 3 4	**17** 4 13	**4** 4	**10** 3 7	/	**38**
Укупно		**64**	**43**	**8**	**25**	**4**	**144**

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**КЊИЖЕВНОСТ**	**По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:** – користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; – разликује основне одлике стиха и строфе – укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; – тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту; – локализује књижевна дела из обавезног школског програма; – разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања);

		– идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; – доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; – препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину; – размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; – упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;
2	**ЈЕЗИК** **граматика**	– разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; – одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; – уочи делове именичке синтагме; – разликује граматички и логички субјекат; – разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; – идентификује врсте зависних реченица; – искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – примени основна правила конгруенције у реченици;

3	**ЈЕЗИК** **правопис**	– доследно примени правописну норму;
4	**ЈЕЗИК** **ортоепија**	– разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат;
5	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА**	– говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; – разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; – састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; – користи технички и сугестивни опис у изражавању; – препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; – пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; – напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; – примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); – правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**КЊИЖЕВНОСТ** **ЛИРИКА**	Компетенција за учење;	-Комбиновање различитих врста	Процес праћења и вредновања

	1. Јован Дучић: *Подне* 2. Милан Ракић: *Божур* 3. Владислав Петковић Дис: *Међу својима* 4. Милутин Бојић: *Плава гробница* 5. Десанка Максимовић: *Крвава бајка* 6. Стеван Раичковић: *После кише* 7. Јован Јовановић Змај*:* *Лутутунска јухахаха* 8. Рабиндранат Тагоре: *Папирни бродови* 9. Вислава Шимборска: *Облаци* **ЕПИКА** 1. Народна бајка (једна по избору): *Међедовић / Чудотворни прстен / Златоруни ован* 2. Стефан Митров Љубиша: *Кањош Мацедоновић* (одломак) 3. Радоје Домановић: *Вођа* (одломак) 4. Петар Кочић: *Кроз мећаву* 5. Иво Андрић: *Јелена, жена које нема* (одломак) 6. Данило Киш: *Прича о печуркама / Еолска харфа*	Рад са подацима и информацијама; Комуникациаја; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здављу	дидактичког материјала: Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу -Читањем самостално доносе закључке о стваралаштву појединих писаца -Уочавањем стилских средстава ученици вреднују литерарни поступак -На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими. -Читањем различитих приповедних врста ученици развијају позитиван став о прозном стваралаштву -Познавањем стваралачког опуса неког писца ученици самостално закључују о	ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, петнаестоминутна провера знања, тематске провере знања , тест – годишња провера знања) Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета , као и напредак и других ученика (различите анкете, скале процене,, табеле и сл.) Примена инструмената

	7. Алфонс Доде: *Последњи час* / Владимир Набоков: *Лош дан* 8. *Дневник Ане Франк* (одломак) 9. Ефраим Кишон: *Код куће је најгоре* (једна прича по избору) 10. Афоризми (Душан Радовић и други) **ДРАМА** 1. Бранислав Нушић: *Власт* (одломак) 2. Вида Огњеновић: *Кањош Мацедоновић* (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана) **НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ** **Обавезна дела** 1. Михајло Пупин: *Са пашњака до научењака* (одломак) 2. Јелена Димитријевић: *Седам мора и три океана* (одломак) / Милош Црњански: *Наша небеса* („Крф, плава гробница” – одломак) **Једно дело по избору** 1. Јован Цвијић: Охридско језеро (одломак) / Пеђа		вредностима тих дела -Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве -На основу анализе дела стичу знања о приповедним поступцима, перспективи приповедача -Упоређују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и разлике	прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходи

	Милосављевић: *Потера за пејзажима* 2. Светлана Велмар Јанковић: *Српски Београд деспота Стефана (Капија Балкана)* 3. Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја 4. Избор из енциклопедија и часописа за децу **ДОМАЋА ЛЕКТИРА** 1. Епске народне песме покосовског тематског круга (*Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакшића* и песма по избору) *2.* Епске народне песме о хајдуцима и ускоцима (*Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав; Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана)* 3. *Свети Сава у књижевности:* – одломак из *Житија Светог Симеона* (о опроштају оца од сина); – избор из народних прича и предања (на пример *Свети*			

	Сава и ђаво, легенде о Светом Сави); – избор из ауторске поезије о Св. Сави (на пример Матија Бећковић: *Прича о Светом Сави*) 4. Мирослав Антић: *Плави чуперак* и *Шашава књига* (избор) 5. Антоан де Сент Егзипери: *Мали Принц;* Момо Капор: *Мали Принц* 6. Јован Стерија Поповић: *Покондирена тиква* 7. Душан Ковачевић: *Свемирски змај* 8. Дејан Алексић: *Ципела на крају света /* Игор Коларов: *Дванаесто море* **ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ** (бирати 3 дела) 1. Милорад Павић: *Руски хрт* (одломак) 2. Тургењев: *Шума и степа* 3. Антон Павлович Чехов: *Чиновникова смрт* 4. Јанко Веселиновић*:* *Хајдук Станко* (одломак из првог дела романа) 5. Гордана Малетић: *Катарке Београда* (прича *Зебња* и друге)			

	6. Урош Петровић: *Загонетне приче* 7. Александар Манић: *У свитање света* 8. Јасминка Петровић: *Лето кад сам научила да летим* 9. Градимир Стојковић: *Хајдук у Београду* 10. Корнелија Функе*: Срце од мастила* 11. Душица Лукић: *Земља је у квару* (избор) 12. Гордана Брајовић*:* из збирке песама *Индија, Индија (Пролази слон пун мириса, Пролази слон пун Хималаја)* 13. Душан Поп Ђурђев: *Лет лионског Икара* **КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ** Опкорачење. Рефрен. Цезура. Везани и слободни стих. ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма. Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација).			

	Функција мотива у композицији лирске песме. Песма у прози. Фабула и сиже. Статички и динамички мотиви. Композиција. Епизода. Идејни слој књижевног текста. Хумор, ирониј а и сатира. Врсте карактеризације књижевног лика. Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно приповедање. Дневник. Путопис. Аутобиографија. Легендарна прича. Предања о постанку бића, места и ствари. Афоризам. Пословице, изреке; питалице; загонетке. Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу.			
2	**Језик - граматика** Грађење и основна значења глаголских облика: футур II,	-Компетенција за учење;	-Комбиновање различитих врста дидактичког	

	императив, потенцијал; трпни гл. придев, гл. прилог садашњи и гл. прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне. Непроменљиве врсте речи: везници, речце, узвици. Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Атрибут у оквиру синтагме. Логички субјекат. Сложени глаголски предикат. Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни. Појам комуникативне и предикатске реченице. Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни). Зависне предикатске реченице (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене).	-Рад са подацима и информацијама -Комуникациаја -Одговорно учешће у демократском друштву; -Естетичка компетенција; -Решавање проблема; -Сарадња; -Дигитална компетенција; -Одговоран однос према околини; -Одговоран однос према здрављу	материјала: илустрација, табела, паноа. -Увођење ученика у главне појмове граматике, српског језика прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима -Самоевалуација и евалуација	

	Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом. Конгруенција – основни појмови.			
3	**Језик - правопис** Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима. Интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета). Писање скраћеница, правописних знакова.		-Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: текстова, табела -Самоевалуација и евалуација -Кроз практичне примере ученици показују могућност да самостално користе правописне знаке -Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури	
4	**Језик - ортоепија** Дугоузлазни и дугосилазни акценат.		-Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: -Јавним излагањем ученици развијају реторичке способности	

			-Изражајним казивањем стихова потврђују лепоту народног стваралаштва -Самосталним изражавањем ученици богате речник и побољшавају свакодневну комуникацију -Самоевалуација и евалуација	
5	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Књижевноуметнички и публицистички текстови. Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама (ограничен број речи; задата лексика; одређени граматички модели и сл.). Текст заснован на аргументима. Технички и сугестивни опис. Репортажа.	-Компетенција за учење; -Рад са подацима и информацијама -Комуникациаја -Одговорно учешће у демократском друштву; -Естетичка компетенција; -Решавање проблема; -Сарадња; -Дигитална компетенција;	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Ученици развијају своју писменост -Ученици подстичу своју стваралачку моћ и развијају кретивност -Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне вредносне системе -Многобројним примерима	

	Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова. Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго. Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); вежба аргументовања (дебатни разговор). Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у зависносложеним реченицама; глаголски облици; електронске поруке. Језичке вежбе: допуњавање текста различитим облицима променљивих речи; допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту; исказивање реченичног члана на више начина (реч, синтагма, предлошко-падежна конструкција, реченица); фразеологизми (разумевање и употреба) и друге.	-Одговоран однос према околини; -Одговоран однос према здрављу	ученици евалуирају своје знање -Ученици практично примењују усвојена теоријска знања о речима, реченици и падежима - Самостално примењују правописна правила Самоевалуација и евалуација	

	Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.			

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
1. ЧИТАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ	СЈ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи СЈ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), нарација (приповедање), аргументација, пропаганда 1* СЈ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста СЈ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим	СЈ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања* СЈ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама) СЈ.2.1.4. разликује све делове текста и књиге, укључујући индекс, појмовник и библиографију и уме њима да се користи СЈ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим	СЈ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) СЈ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст СЈ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту СЈ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе

	критеријумима CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту CJ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе	критеријумима) CJ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на једноставним примерима CJ.2.1.7. препознаје став аутора неуметничког текста и разликује га од другачијих ставова изнетих у тексту	
2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	CJ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) CJ.1.2.4. уме да преприча текст CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални)	CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан CJ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста CJ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика* CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева	CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста CJ.3.2.2. саставља аргументативни текст CJ.3.2.3. пише приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.), репортажу и расправу CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму

	ЈС.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу ЈС.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем)* ЈС.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима ЈС.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње*		
3. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК	ЈС.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слогове у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама ЈС.1.3.2. уочава разлику између књижевне и некњижевне акцентуације* ЈС.1.3.3. одређује место реченичног акцента у једноставним примерима ЈС.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије	ЈС.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме ЈС.2.3.2. препознаје гласовне промене ЈС.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи ЈС.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање) ЈС.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских	ЈС.3.3.1. дели реч на слогове у сложенијим случајевима ЈС.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује) ЈС.3.3.3. зна и у свом говору примењује* акценатску норму ЈС.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама ЈС.3.3.5. познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица) ЈС.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна

	променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи речи CJ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела CJ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу) CJ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне) CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) CJ.1.3.12. познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основ не лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију; метафору* као лексички механизам CJ.1.3.13. препознаје различита значења	реченица) CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици CJ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика CJ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.), као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима, и правилно их употребљава CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери)	значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима) CJ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла CJ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима, намењеним младима, и правилно их употребљава

	вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.) СЈ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације (у кући, школи и сл.), као и оних који се често јављају у школским текстовима (у уџбеницима, текстовима из лектире и сл.) СЈ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви) СЈ.1.3.16. служи се речницима, приручницима и енциклопедијама		
4. **КЊИЖЕВНОСТ**	СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела СЈ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност) СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму СЈ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани	СЈ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних	СЈ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива СЈ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту СЈ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу СЈ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту СЈ.3.4.5. одређује и

	и неримовани; осмерац и десетерац) СЈ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог СЈ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) СЈ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик... СЈ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе* СЈ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничких дела*	ситуација СЈ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове СЈ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуме тничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст) СЈ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност СЈ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог СЈ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела СЈ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама*	именује врсту стиха и строфе СЈ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело СЈ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже СЈ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**КЊИЖЕВНОСТ** Ученик:	10

	-формира властито мишљење о књижевном делу; -проширује знања стечена у оквиру редовне наставе; -самостално истражује, закључује и аргументовано излаже своје мишљење; -даје коментар на свој рад и на радове других ученика; -овладава појмовима из књижевности и књижевнотеоријским појмовима;	
2	**ЈЕЗИК** **ГРАМАТИКА** - анализа реченица и синтагми: -службе речи; -врсте зависних реченица; -припрема за такмичење: вежбање такмичарских задатака -језичке и граматичке недоумице	20
3	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** -припрема за такмичење: вежбање такмичарских задатака -језичке и правописне недоумице	6
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**КЊИЖЕВНОСТ** **-ученик:** -уочава основне елементе структуре књижевног текста -препознаје књижевне врсте -издваја основе мотиве -препознаје основне књижевно-научне врсте (дневник, аутобиографија)	4
2	**ЈЕЗИК**	22

	ГРАМАТИКА -глаголски облици -службе речи у реченици -напоредни односи међу реченичним члановима -конгруенција -подела реченица на врсте (комуникативна и предикатска, независна и зависна) -врсте зависних реченица - -напоредни односи међу реченицама	
3	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** -писање састава -правилно произношење текстова -правилно презентовање пројеката	10
	Укупно	**36**

СЕКЦИЈЕ

Секција: РЕЦИТАТОРСКА

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
септембар	Акценатске вежбе	седми	3
октобар	Изражајно читање књижевних текстова - проза	седми	4
новембар	Изражајно читање књижевних текстова - пеозија	седми	4
децембар	Избор, анализа и подела задужења за приредбу поводом Савиндана	седми	4
јануар	Увежбавање текстова за приредбу поводом Савиндана	седми	4
фебруар	Припрема за школско такмичење рецитатора	седми	3
март	Школско такмичење рецитатора	седми	4
април	Избор, анализа и подела задужења за приредбу поводом Дана школе	седми	4
мај	Увежбавање текстова за приредбу поводом Дана школе	седми	5
јун	Наступ такмичара пред одељењем	седми	1
		Укупно	**36**

Секција: ЛИТЕРАРНА

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
септембар	Анализа инспиративних текстова	седми	3
октобар	Писање сопствених радова по угледу на инспиративне текстове - проза	седми	4
новембар	Писање сопствених радова по угледу на инспиративне текстове - поезија	седми	4
децембар	Писање литерарних радова на задату тему поводом Савиндана	седми	4
јануар	Одабир најбољих литерарних радова на задату тему поводом Савиндана	седми	4
фебруар	Писање литерарних радова на задату тему поводом литерарног конкурса	седми	3
март	Писање литерарних радова на задату тему поводом литерарног конкурса	седми	4
април	Писање литерарних радова на задату тему поводом Дана школе	седми	4
мај	Одабир најбољих литерарних радова на задату тему поводом Дана школе	седми	5
јун	Презентација најбољих и награђених литерарних радова	седми	1
		Укупно	**36**

Секција: ДРАМСКА

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
септембар	Непредвидивост сцене и импровизација	седми	3
октобар	Драмски говор, гестови, мимика, драмски покрет	седми	4
новембар	Драмски говор, гестови, мимика, драмски покрет	седми	4
децембар	Одабир текстова и улога за прославу Савиндана	седми	4
јануар	Припрема за прославу Савиндана	седми	4
фебруар	Посета позоришту	седми	3
март	Одабир текстова и улога за прославу Дана школе	седми	4

април	Одабир текстова и улога за прославу Дана школе	седми	4
мај	Припреме и пробе за приредбу поводом Дана школе	седми	5
јун	Посета Музеју Народног позоришта	седми	1
		Укупно	**36**

ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљеви предмета:

Циљ наставе страног језика заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативним вештинама и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе је стога развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Ученик треба да усвоји знања која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писменој комуникацији споразумева са људима из других земаља, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог и других страних језика.

Годишњи фонд: 72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	Назив теме	Врста часова					Број часова за тему
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Introduction	/	3	1	/	/	4
2	Past and Present	4	3	2	3	1	13
3	Fame and Fortune	4	3	1	2	1	11
4	Health and Safety	3	4	/	2	1	10
5	Heroes	5	2	1	2	1	11
6	Our Environment	5	2	1	3	1	12
7	Relationships	3	2	1	4	1	11
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Исходи
1	Introduction	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији: комуницирају о свакодневним и тренутним / привременим радњама, и радњама у будућности, писмено и усмено; разговарају о искуствима везаним за радну праксу и плановима за будућност; изразе своја предвиђања.
2	Past and Present	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији: - опишу догађаје и искуства из прошлости, писмено и усмено; - кажу шта су некада радили, а сада више не; - разумеју суштину и детаље новинског чланка и историјског текста који читају / слушају; - опишу делове одеће – боју, дизајн, модел; - изразе мишљење о одећи коју купују и вешто комуницирају са продавцем; - разговарају о свакодневним догађајима из школског и ваншколског живота; - писмено опишу важне догађаје из живота и напишу интервју; -повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно - научних области – историја (материјали); интеркултурални аспекти (Историја Енглеске). - планирају понављање градива; - препознају које су им јаке и слабе стране; - систематизују и класификују градиво; - примењују стечена знања и вештине; - користе време понављања и резултате теста као показатељ шта треба да појачају и додатно увежбавају.
3	Fame and Fortune	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији: - комуницирају о искуствима; - разговарају о филму, слави и славним личностима; - изразе своје ставове о играма на срећу и ријалити емисијама; - комуницирају са наставницима с поштовањем и уважавањем и преузимају одговорност за своје поступке; - комуницирају о деловима рачунара; - разумеју суштину и детаље текста о филму, слави и ријалити емисијама који читају; - разумеју суштину и детаље фото приче коју читају и могу да предвиде њен наставак; - разумеју суштину и детаље ТВ емисије коју слушају (игре на срећу); - напишу своју или нечију биографију краћи текст о славним личностима; - повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно - научних области – ИТ(делови

		рачунара); инеркултурални аспекти (навике читања у ВБ). - планирају понављање градива; - препознају које су им јаке и слабе стране; - систематизују и класификују градиво; - примењују стечена знања и вештине у непознатом контексту; - користе време понављања и резултате теста као показатељ шта треба да појачају и додатно увежбавају.
4	Health and Safety	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији: - комуницирају о телу и мерама заштите, о здрављу,повредама и болестима, начину лечења и здравим стиловима живота и начину исхране; - дају претпоставке и савете и изразе слагање и неслагање; - дају детаљније описе; - користе изразе и речи које се користе у свакодневној комуникацији; -разумеју детаље текста о деловима тела који читају / слушају; разумеју суштину и детаље кратких пасуса о начину исхране које читају; разумеју суштину и детаље фото приче о тинејџерима коју читају; - разумеју суштину и детаље разговора са лекаром који слушају; -напишу краћи текст о личним преференцијама и брошуру о здрављу; - повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно-научних области – Биологија (витамини и минерали); интеркулту-рални аспекти (спортови у ВБ).
5	Heroes	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији: - разговарају о историјским личностима и легендама; - кажу шта виде, чују, осећају; - упуте учтиве молбе; - кажу какав је неко и какво је нешто; - комуницирају о типовима личности; - користе изразе и речи за реалну свакодневну комуникацију; - разумеју суштину и детаље историјског текста, садржај стрипа и дијалога у ресторану који читају; -разумеју суштину и детаље дескриптивног текста који слушају; - напишу дескриптивни текст по моделу (имагинарни догађај из прошлости) и дужи текст о херојима или легендарним личностима; - повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно- научних области – Ликовна уметност (опис уметничке слике); интеркултурални аспекти (легенда о краљу Артуру). - планирају понављање градива; - препознају које су им јаке и слабе стране; - систематизују и класификују градиво; - примењују стечена знања и вештине у непознатом контексту; - користе време понављања и резултате теста као показатељ шта треба да појачају и додатно увежбавају.

6	Our Environment	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији: - комуницирају о климатским променама, еколошким темама и проблемима угрожености животињских врста; - изразе забринутост, трему, страх; - изразе емпатију; - разумеју суштину и детаље текста о климат- ским променама, еколошким проблемима и угроженим врстама који читају; разумеју суштину и детаље прочитаног дијалога који се односи на изражавање забринутости и емпатије; - разумеју суштину и детаље текста о еколошким проблемима и биогориву који слушају; -ефикасно користе облике пасива у говору и писању; - одговоре на питања из анкете и активно учествују у дискусији; - напишу кратак извештај о еколошкој несрећи; - повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно- научних области – Географија (ветрови); интеркултурални аспекти (текст о Аустралији).
7	Relationships	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији: - комуницирају о пријатељству, јазу генерација, тинејџерским проблемима; - кажу када ће нешто урадити или када ће се нешто догодити; - дају савете и изразе намере; - разумеју суштину и детаље традиционалне басне, новинске рубрике „Драга Савета“ и дијалога који се односи на изражавање намера и разлога које читају; - разумеју суштину и детаље радио програма о јазу генерација који чују; - напишу писмо за новинску рубрику „Драга Савета“; - повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно- научних области – Грађанско васпитање (Европска унија); интеркултурални аспекти (типичан породични викенд у ВБ). - планирају понављање градива; - препознају које су им јаке и слабе стране; - систематизују и класификују градиво; - примењују стечена знања и вештине; - користе време понављања и резултате теста као показатељ шта треба да појачају и додатно увежбавају. - изразе неодређене количине; - пореде и ближе опишу радње; - систематизују кључне језичке стуктуре.

Табела 3

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне копетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода

1	Introduction	-Комуникација – представљање себе, постављање и одговарање на основна питања -Учити како се учи – усвајање основних стратегија учења језика -Сарадња– рад у пару (дијалози, игре улога) -Дигитална– компетенција Грађанско васпитање, српски језик	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самостал-ност у раду, креа-тивно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
2	Past and Present	-Компетенција за учење -Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Решавање проблема -Сарадња -Одговоран однос према себи и другима Грађанско васпитање, српски језик, историја	- Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте. -Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања. Тест слушања, читања и писања

3	Fame and Fortune	-Комуникација -Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Решавање проблема - Одговоран однос према себи и другима -Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Грађанско васпитање, српски језик, информатика	- Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте. -Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, усмена и писмена провера кроз задатке.
4	Health and Safety	- Одговоран однос према здрављу - Комуникација -Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Решавање проблема - Сарадња Грађанско васпитање, српски језик, биологија, здравствено васпиање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте, раде тест. -Наставник мотивише ученике за рад;	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.

			подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	
5	Heroes	- Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама -Сарадња - Одговоран однос према себи и другима - Решавање проблема Грађанско васпитање, српски језик, историја, ликовна култура	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте, раде тест. -Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања. Тест слушања, читања и писања
6	Our Environment	- Одговоран однос према околини - Комуникација - Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Решавање проблема - Сарадња	- Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике

		Грађанско васпитање, српски језик, географија.	садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте, раде тест. -Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	формативног оцењивања, усмена и писмена провера кроз задатке.
7	Relationships	-Комуникација -Сарадња -Одговоран однос према себи и другима -Компетенција за учење -Решавање проблема -Рад са подацима и информацијама Грађанско васпитање, српски језик, новинарство	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте. - Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
	Ученик разуме главне информације у најједноставнијим писаним и усменим исказима. У усменом и писаном општењу користи најједноставнија језичка средства за исказивање информација о себи и својим непосредним потребама. Познаје основне граматичке и лексичке елементе. Разуме основне појаве и процесе циљне културе.	Ученик разуме препознатљиве и предвидиве информације у фреквентнијим и једноставнијим врстама писаних текстова и формама усменог општења, а које се односе на њему блиске ситуације и појаве. Користи типске фразе, готове изразе, конструкције и просте реченице за формулисање конкретних исказа везаних за сопствену личност и свакодневне активности или послове. Познаје одређени број правилних граматичких елемената и структура и основну лексику из домена сопствене	Ученик разуме већи број речи и израза у свакодневној усменој и писаној комуникацији, везаних за сопствену личност, окружење, интересовања, школски контекст. Поседује елементарни репертоар језичких средстава за савладавање типичних и уобичајених свакодневних комуникативних ситуација. Ученик познаје већину једноставнијих и одређени број сложенијих граматичких правила и

		свакодневице и непосредног интересовања. Поседује свест о суштинским сличностима и разликама између своје и циљне културе.	фреквентне лексике. Ученик прихвата постојање разлика између сопствене и циљне културе и прилагођава своје понашање основним општеприхваћеним друштвеним конвенцијама.
Introduction	Ученик уз помоћ једноставних језичких средстава усмено и писмено говори о свакодневним и тренутним активностима, саопштава једноставне планове за будућност, описује основна искуства и износи једноставна предвиђања о познатим темама. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14.	Ученик самостално усмено и писмено комуницира о свакодневним, тренутним и будућим активностима, описује и објашњава своја искуства и планове за будућност, као и предвиђања у вези са познатим темама, користећи одговарајуће језичке структуре. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13.	Ученик течно и прецизно усмено и писмено комуницира о свакодневним, тренутним и будућим активностима, детаљно описује и повезује своја искуства са будућим плановима, изражава и образлаже предвиђања и ставове, користећи разноврсна језичка средства у складу са

	1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	комуникативном ситуацијом. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
Past and Present	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава усмено и писмено описује догађаје и искуства из прошлости, говори о активностима које је некада обављао, а сада више не обавља, препознаје основне информације у	Ученик самостално усмено и писмено описује догађаје и искуства из прошлости, објашњава промене у навикама и активностима, разуме главне идеје и важне појединости новинских и историјских	Ученик течно и прецизно усмено и писмено описује и упоређује догађаје и искуства из прошлости, образлаже промене у својим навикама и активностима, разуме суштину и

	краћим новинским и историјским текстовима, описује одећу и учествује у једноставним разговорима о куповини. Разговара о свакодневним дешавањима из школског и ваншколског живота, уз подршку пише кратак опис догађаја и једноставан интервју, повезује поједине садржаје енглеског језика са другим предметима и препознаје своје успехе и тешкоће у учењу. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2.	текстова, описује одећу и изражава своје мишљење приликом куповине. Разговара о свакодневним догађајима из школског и ваншколског живота, пише опис важног догађаја и интервју, повезује знања енглеског језика са садржајима других наставних предмета, планира учење, систематизује градиво и користи резултате провере знања за даље напредовање. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	детаље сложенијих новинских и историјских текстова, аргументовано изражава мишљење о одећи и успешно комуницира у ситуацијама куповине. Самостално и детаљно говори и пише о важним догађајима из свог живота, саставља интервју, повезује знања енглеског језика са различитим наставним областима и интеркултурални м садржајима, критички процењује своје јаке и слабе стране, ефикасно планира учење и примењује стечена знања и вештине у новим

	1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	ситуацијама. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
Fame and Fortune	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава комуницира о личним искуствима, филмовима и познатим личностима, износи једноставно мишљење о играма на срећу и ријалити емисијама и комуницира на	Ученик самостално комуницира о искуствима, филмовима, слави и познатим личностима, образлаже своје ставове о играма на срећу и ријалити емисијама и показује одговоран однос у комуникацији са наставницима и	Ученик течно, прецизно и аргументовано комуницира о искуствима, филмовима, слави и познатим личностима, критички износи и образлаже ставове о играма на срећу и ријалити

	примерен и учтив начин. Препознаје основне делове рачунара, разуме главну тему и основне информације у прочитаним и слушаним текстовима, пише крађу биографију или текст о познатој личности и повезује поједине садржаје енглеског језика са другим наставним предметима. Уз подршку планира учење, препознаје своје јаке и слабе стране и примењује стечена знања у познатим ситуацијама. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21.	вршњацима. Разуме главне идеје и важне појединости текстова и ТВ емисија, предвиђа наставак једноставне приче, описује делове рачунара, пише биографију и крађи текст о познатим личностима и повезује знања енглеског језика са садржајима из информационих технологија и интеркултуралним темама. Самостално планира учење, систематизује градиво и користи резултате провере знања за унапређивање свог рада. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19.	емисијама и доследно показује одговорност и поштовање у комуникацији. Разуме суштину и детаље различитих писаних и говорних текстова, успешно предвиђа развој догађаја у причи, користи одговарајући вокабулар у вези са информационим технологијама, пише повезане и садржајне биографије и текстове о познатим личностима и повезује знања енглеског језика са различитим наставним областима и интеркултурални м садржајима. Критички

	1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	процењује сопствени напредак, самостално планира и организује учење и успешно примењује стечена знања и вештине у новим и непознатим ситуацијама. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
Health and Safety	Ученик уз употребу једноставних	Ученик самостално комуницира о	Ученик течно, прецизно и

	језичких средстава комуницира о деловима тела, здрављу, болестима, повредама, начинима лечења, здравим стиловима живота и исхрани. Даје једноставне савете и претпоставке, изражава слагање и неслагање и описује познате појмове и ситуације. Разуме основне информације у текстовима и разговорима који се односе на здравље и исхрану, пише краћи текст о личним преференцијама и уз подршку саставља једноставну брошуру о здрављу. Повезује поједине садржаје енглеског језика са знањима из биологије и препознаје основне интеркултуралне садржаје.	здрављу, повредама, болестима, начинима лечења, здравим стиловима живота и исхрани, даје и образлаже савете и претпоставке, изражава слагање и неслагање и користи одговарајући вокабулар из свакодневне комуникације. Разуме главне идеје и важне појединости прочитаних и слушаних текстова, укључујући разговор са лекаром и текстове о исхрани. Пише краћи повезан текст о личним преференцијама и саставља брошуру о здрављу. Повезује знања енглеског језика са садржајима из биологије и интеркултуралним темама. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9.	самостално комуницира о здрављу, повредама, болестима, начинима лечења, здравим стиловима живота и исхрани, користећи разноврсна језичка средства и одговарајући вокабулар. Аргументовано даје савете и претпоставке, изражава и образлаже слагање и неслагање и даје детаљне описе. Разуме суштину и детаље различитих писаних и говорних текстова о здрављу и исхрани, укључујући разговоре и наративне текстове. Пише

	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	јасне, повезане и садржајне текстове и брошуре о здрављу и успешно повезује знања енглеског језика са садржајима из биологије и интеркултурални м аспектима, примењујући их у новим комуникативним ситуацијама. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3.

			3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
Heroes	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава разговара о историјским личностима и легендама, описује шта види, чује и осећа, упућује једноставне учтиве молбе и описује особе, предмете и појаве. Препознаје основне особине личности и користи најчешће изразе из свакодневне комуникације. Разуме главну тему и основне информације у прочитаним и слушаним текстовима, пише краћи дескриптивни текст по моделу и уз подршку повезује садржаје енглеског језика са другим наставним предметима.	Ученик самостално комуницира о историјским личностима, легендама и типовима личности, описује утиске и осећања, упућује учтиве молбе и даје описе особа, предмета и догађаја. Разуме главне идеје и важне појединости историјских и дескриптивних текстова, стрипова и дијалога, пише дескриптивни текст и дужи текст о херојима или легендарним личностима. Повезује знања енглеског језика са садржајима из ликовне уметности и интеркултуралним темама, самостално планира учење, систематизује градиво и користи	Ученик течно, прецизно и аргументовано комуницира о историјским личностима, легендама и типовима личности, детаљно описује утиске, осећања, особине људи и карактеристике појава, користећи разноврсна језичка средства примерена комуникативној ситуацији. Разуме суштину и детаље сложенијих писаних и говорних текстова, успешно тумачи и повезује информације из различитих извора, пише повезане и садржајне дескриптивне

	Препознаје своје јаке и слабе стране и уз помоћ наставника организује понављање градива. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	резултате провере знања за даље напредовање 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	текстове и текстове о херојима и легендарним личностима. Самостално повезује знања енглеског језика са садржајима других предмета и интеркултурални м темама, критички процењује сопствени напредак, ефикасно организује учење и успешно примењује стечена знања и вештине у новим и непознатим ситуацијама. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21.

			3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
Our Environment	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава комуницира о климатским променама, еколошким темама и угроженим врстама, изражава основна осећања (забринутост, страх, трему) и емпатију у једноставним ситуацијама. Разуме главну тему и основне информације у текстовима и дијалозима о екологији, препознаје суштину слушаних садржаја и уз подршку користи	Ученик самостално комуницира о климатским променама, еколошким проблемима и угроженим врстама, изражава забринутост, страх, трему и емпатију и учествује у дискусијама користећи одговарајући вокабулар. Разуме главне идеје и важне појединости прочитаних и слушаних текстова, укључујући дијалоге и текстове о екологији и биогориву, и	Ученик течно, прецизно и аргументовано комуницира о климатским променама, еколошким темама и угроженим врстама, изражава и нијансира осећања као што су забринутост, страх, трема и емпатија у различитим комуникативним ситуацијама. Разуме суштину и детаље сложенијих писаних и слушаних

	пасив у једноставним реченицама. Учествује у анкетама и дискусијама на основном нивоу, пише кратак извештај о еколошкој несрећи и повезује садржаје енглеског језика са географијом и интеркултуралним темама уз подршку наставника. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.016. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	адекватно користи облике пасива у говору и писању. Активно учествује у анкетама и дискусијама, пише јасан кратак извештај о еколошкој несрећи и повезује знања енглеског језика са садржајима из географије и интеркултуралним темама. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	текстова, критички их анализира и успешно користи пасив у говору и писању. Активно и аргументовано учествује у дискусијама и анкетама, пише кохерентан и садржајан извештај о еколошкој несрећи и самостално повезује знања енглеског језика са садржајима из других предмета и интеркултурални м темама, примењујући их у новим ситуацијама. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19.

			3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
Relationships	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава комуницира о пријатељству, језу генерација и тинејџерским проблемима, изражава једноставне намере, савете и временске одреднице (шта ће неко урадити и када ће се нешто догодити), као и неодређене количине и основна поређења радњи. Разуме главну тему и основне информације у баснама, рубрици	Ученик самостално комуницира о пријатељству, језу генерација и тинејџерским проблемима, изражава намере, даје савете и прецизно користи временске одреднице за будућност, као и неодређене количине и поређење радњи. Разуме главне идеје и важне детаље у различитим текстовима и слушним материјалима, укључујући басне, рубрику „Драга	Ученик течно, прецизно и аргументовано комуницира о пријатељству, језу генерација и тинејџерским проблемима, јасно и прецизно изражава намере, даје савете и користи различите начине изражавања будућности, неодређених количина и поређења радњи у сложенијим комуникативним ситуацијама. Разуме суштину и

	„Драга Савета“, дијалозима и радио програмима, пише кратко писмо у оквиру рубрике „Драга Савета“ по моделу и уз подршку наставника. Препознаје и систематизује кључне језичке структуре, повезује садржаје енглеског језика са грађанским васпитањем и интеркултуралним темама, те уз подршку планира понављање градива и препознаје своје јаке и слабе стране. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2.	Савета“ и радио програме, и адекватно реагује у комуникативним ситуацијама. Самостално пише писмо у оквиру рубрике „Драга Савета“, систематизује и класификује градиво, повезује знања енглеског језика са грађанским васпитањем и интеркултуралним темама и користи резултате провере знања за унапређивање учења. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	детаље аутентичних текстова и слушних материјала, критички их тумачи и повезује информације из различитих извора. Самостално пише садржајно и кохерентно писмо у рубрици „Драга Савета“, систематизује и примењује језичке структуре у новим контекстима, повезује знања енглеског језика са грађанским васпитањем и интеркултурални м садржајима и ефикасно планира, прати и унапређује сопствени процес учења. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9.

	1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Introduction	5
2	Past and Present	6
3	Fame and Fortune	5
4	Health and Safety	5
5	Heroes	5
6	Our Environment	5
7	Relationships	5
	Укупно	36

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број

		часова по теми
1	Introduction	5
2	Past and Present	6
3	Fame and Fortune	5
4	Health and Safety	5
5	Heroes	5
6	Our Environment	5
7	Relationships	5
	Укупно	36

ПРЕДМЕТ: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Циљеви предмета: Циљ учења страног језика јесте да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама,као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Годишњи фонд: 72 часа

Недељни фонд 2 часа

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
	Увод у програмске садржаје,план и програм за 7 разред				2		2
1	Gegenwart und VergangenheitWie hast du Mutti kennen gelernt?	4	3			1	8
2	Wie war damals?Vergangenheit	3	3	1			7
3	Tina hat sich wehgetan	4	6	1	1		12

	Unfall, gesund leben						
4	Wie ist Thomas? Persönlichkeiten,Charaktere,Aussehen	4	4	1		1	10
5	Was wirst du dann machen? Pläne und Zukunft	4	4	1	1		10
6	Verstehst du dich gut mit deinen Eltern? Menschenbeziehungen	3	6	1	1		11
7	Landeskunde Gesellschaft, Welt	4	5		1	2	12
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
	Увод у програмске садржаје	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: -разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости и прошлости
1	Wie hast du Mutti kennen gelernt, Vergangenheit und Gegenwart	-размене појединачне информације у низу које се односе на радње у садашњости и прошлости; -разумеју једноставније текстове који се односе на опис радњи,стања и збивања; -опишу и упореде радњу, стање користећи једноставнија језичка средства -разумеју једноставније исказе у којима се тражи мишљење и реагују на њих; -изражавају мишљење,слагање,неслагање и дају кратко

		образложење -разумеју једноставније предлоге и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; -разумеју сличности и разлике у школским и ваншколским активностима у Немачкој,Аустрији,Швајцарској и код нас.
2	Wie war es damals?Vergangenheit,	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: -препознају и именују појмове који се односе на тему; -разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји,способности и обавезе у прошлости, -опишу у неколико краћих ,везаних исказа догађаје из прошлости -разумеју суштину и детаље новинског чланка и историјског текста који читају/слушају; -опишу неки историјски догађај, личност и слично; -размене једноставне информације личне природе у неколико везаних исказа; -разумеју уобичајене молбе и захтеве и реагују на њих,као и да упуте молбе и захтеве; -разумеју једноставније исказе који се односе на дозволе и реагују на њих; -размене те једноставне информације које се односе на дозволе.
3	Tina hat sich wehgetan Unfall, Gesundheit,Krankheit	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: -препознају и именују појмове који се односе на тему; -разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства и догађаји у прошлости; -размене појединачне информације или низ информација о искуствима и догађајима у прошлости;- -опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства и догађаје из прошлости; -разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа,предмета,места,појава,радњи, стања и збивања;

		-разумеју једноставније предлоге и савете и одговоре на њих; -опишу и упореде жива бића,предмете,места ,појаве,радње користећи једноставнија језичка средства; -разумеју и примењују правила учтиве комуникације са одраслима; -захвале и извине се користећи мање сложена језичка средства -уоче сличности и разлике у навикама читања младих у Немачкој и код нас; -разумеју суштину и детаље фото приче коју читају и могу да предвиде њен наставак; -напишу своју или нечију биографију,краћи текст о познатим личностима; -разумеју и изразе претпоставке -разумеју једноставније исказе који се односе на количину и размене информације у вези са тим -разумеју уобичајене изразе у вези са жељама и осећањима и реагују на њих: -изразе жеље и осећања једноставнијим језичким средствима; -разумеју и изразе слагања и неслагања и реагују на њих једноставнијим језичким средтвима.
4	Wie ist Thomas? PersönlichkeitAussehen, Eigenschaften	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: -препознају и именују појмове који се односе на тему; -разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји и радње у садашњости и прошлости; -размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о догађајима и радњама у садашњости и прошлости; -опишу догађаје и радње користећи неколико везаних исказа; -разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, појава; -опишу жива бића и појаве користећи једноставнија језичка

		средства; -разумеју молбе, наредбе и савете и реагују на њих; -изразе своје и пренесу туђе молбе,наредбе и савете; -разумеју и описују легенде, историјске личности и догађаје везане за циљну културу.
5	Was wirst du dann machen? Pläne und Zukunft	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: -препознају и именују појмове везане за тему -разумеју једноставне текстове који се односе на описивање радње,стања и појава у садашњости,прошлости и будућности -опишу у неколико везаних исказа стања и појаве у садашњости, прошлости и будућности -разумеју уобичајене изразе који се односе на осећања -изразе осећања једноставнијим језичким средствима; -разумеју и опишу основне одлике регија и животне услове у државама циљне културе.
6	Verstehst du dich gut mit deinen Eltern? Menschenbeziehungen	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: -препознају и именују појмове који се односе на тему; -разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке,обећања,планове; -разумеју једноставнија питања која се односе на орјентацију, бића и места у простору и одговоре на њих; -затраже и разумеју обавештења о положају предмета,бића и места у простору и правцу кретања ; -у неколико везаних исказа сопште информације о себи и другима; -разумеју и следе једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; -пруже једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота.
7	Landeskunde ,Gesellschaft,Welt	-препознају и именују појмове који се односе на тему; -разумеју једноставније текстове који се односе на друштво,географски положај,познате личности; -затраже и саопште информације о традицији култури и

		навикама других земаља -у неколико везаних исказа презентују интеркултуралне садржаје -користе изразе и речи које се односе на тему,језичке структуре,текстове и дијалоге.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Wie hast du Mutti kennen gelernt_? Vergangenheit und Gegenwart	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови језичких вештина и различите технике формативног оцењивања.
2	Wie war es damals? Vergangenheit	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање,	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.

			граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте	
3	Tina hat sich weh getan Unfall, Gesundheit,Krankheit	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура, Географија	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.
4	Wie ist Thomas? Persönlichkeiten, Aussehen,Eigenschaften	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

			и писања; симулирају, раде пројекте	
5	Was wirst du dann machen?	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходним темама задатке слушања, читања и писања	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.
6	Verstehst du dich gut mit deinen Eltern, Menschenbeziehungen	Српски језик, Грађанско васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; симулирају, раде пројекте	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
7	Landeskunde, Gesellschaft,Welt		Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике

			значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања.	формативног оцењивања.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Wie hast du Mutti kennen gelernt? Gegnwart Vergangenheit **1.** **Уводна тема** 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 1.1.6., 1.1.8., 1.1.10., 1.1.13., 1.1.20., 1.1.22., 1.1.23., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.4.	**1.1.1.** Ученик разуме кратка и једноставна питања и налоге који се односе на непосредне комуникацијске ситуације и теме из свакодневног живота. **1.1.2.** Ученик разуме основно значење кратких и једноставних обавештења, порука и упутстава. **1.1.5.** Ученик препознаје основне информације о себи, породици, школи и непосредном окружењу када су саопштене јасно и спорим темпом. **1.1.6.** Ученик разуме кратке описе лица, предмета, места и активности познате садржине.	**1.2.1.** Ученик разуме суштину краћег разговора или монолога о познатим темама из свакодневног живота. **1.2.2.** Ученик издваја битне информације из краћих слушаних текстова и разговора. **1.2.4.** Ученик разуме важније детаље у краћим аутентичним или прилагођеним звучним записима који се односе на познате теме.	

	1.1.8. Ученик разуме једноставне исказе који се односе на време, бројеве, цене и основне количине. **1.1.10.** Ученик разуме основну тему кратког разговора између два или више саговорника ако се говори јасно и разговетно. **1.1.13.** Ученик разуме кратке и једноставне текстове песама, бројалица и рима који су обрађени на часу. **1.1.20.** Ученик разуме једноставне информације у вези са свакодневним потребама и активностима. **1.1.22.** Ученик разуме кратка и једноставна упутства за сналажење у простору. **1.1.23.** Ученик разуме основни смисао кратких медијских садржаја (рекламе, најаве, временска прогноза) ако су прилагођени узрасту и нивоу знања.		
2. Wie war es damals?	**1.1.1.** Ученик препознаје	**1.2.1.** Ученик разуме	**1.3.1.** Ученик разуме

1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.2.1.,1.2.2., 1.2.3.,1.2.4., 1.3.1.	познате речи и једноставне изразе у кратким писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. **1.1.2.** Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. **1.1.4.** Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. распоред часова, позивница, плакат). **1.1.10.** Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. **1.1.11.** Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. **1.1.12.** Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке и разгледнице. **1.1.14.** Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. **1.1.17.** Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима и распоредима. **1.1.18.** Ученик разуме једноставна упутства и правила понашања. **1.1.19.** Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о времену, датуму,	суштину краћег писаног текста о познатим темама. **1.2.2.** Ученик издваја битне информације из краћих писаних текстова. **1.2.3.** Ученик повезује информације из различитих делова текста како би разумео његову целину. **1.2.4.** Ученик разуме важније детаље у краћим прилагођеним или аутентичним текстовима.	суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које се могу разумети из контекста.

	ценама и бројевима.		
3 . Tina hat sich wehgetan Unfall, Gesundheit, Krankheit 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.19., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 1.3.1.	**1.1.1.** Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким и једноставним писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. **1.1.2.** Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. **1.1.4.** Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. у распореду часова, позивници, огласу, плакату). **1.1.10.** Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. **1.1.11.** Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. **1.1.12.** Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке, разгледнице и	**1.2.1.** Ученик разуме суштину краћег писаног текста о познатим темама из свакодневног живота. **1.2.2.** Ученик издваја битне информације из краћих писаних текстова. **1.2.3.** Ученик повезује информације из различитих делова текста како би разумео његову целину. **1.2.4.** Ученик разуме важније детаље у краћим прилагођеним или једноставним аутентичним текстовима.	**1.3.1.** Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које може да разуме на основу контекста.

	електронске поруке. **1.1.14.** Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. **1.1.17.** Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима, менијима и распоредима. **1.1.19.** Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о датуму, времену, бројевима, ценама и количинама.		
3.Wie ist Thomas? Persönlichkeiten, Aussehen ,Charakter 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.2.1.,1.2.2., 1.2.3.,1.2.4., 1.3.1.	**1.1.1.** Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким и једноставним писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. **1.1.2.** Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. **1.1.4.** Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. распоред часова,	**1.2.1.** Ученик разуме суштину краћег писаног текста о познатим темама из свакодневног живота. **1.2.2.** Ученик издваја битне информације из краћих писаних текстова. **1.2.3.** Ученик повезује информације из различитих делова текста како би разумео његову целину. **1.2.4.** Ученик разуме важније детаље у краћим прилагођеним	**1.3.1.** Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које може да разуме на основу контекста.

	позивница, оглас, плакат). **1.1.10.** Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. **1.1.11.** Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. **1.1.12.** Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке, разгледнице и електронске поруке. **1.1.14.** Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. **1.1.17.** Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима, менијима и распоредима. **1.1.18.** Ученик разуме једноставна упутства, правила понашања и обавештења у школи и јавним просторима. **1.1.19.** Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о датуму, времену,	или једноставним аутентичним текстовима.	

	бројевима, ценама и количинама.		
5. Was wirst du dann machen? Pläne und Zukunft 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.3.1.	**1.1.1.** Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким и једноставним писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. **1.1.2.** Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. **1.1.4.** Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. распоред часова, позивница, оглас, плакат). **1.1.10.** Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. **1.1.11.** Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. **1.1.12.** Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке, разгледнице и		**1.3.1.** Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које може да разуме на основу контекста.

	електронске поруке. **1.1.14.** Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. **1.1.17.** Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима, менијима и распоредима. **1.1.18.** Ученик разуме једноставна упутства, правила понашања и обавештења у школи и јавним просторима. **1.1.19.** Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о датуму, времену, бројевима, ценама и количинама.		
6. Verstehst du dich gut mit deinen Eltern? Menschenbeziehungen 7.Landeskunde-Welt und Gesellschaft 1.1.2., 1.1.5., 1.1.8., 1.1.9., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.15., 1.1.19., 1.1.23., 1.1.24., 1.2.1,	**1.1.2.** Ученик записује познате речи, кратке и једноставне изразе и реченице по моделу. **1.1.5.** Ученик попуњава једноставне обрасце личним подацима (име, презиме, узраст, место становања). **1.1.8.** Ученик пише бројеве, датуме, време и друге	**1.2.1.** Ученик пише кратак повезан текст о познатим темама из свакодневног живота. **1.2.2.** Ученик преноси основне информације у писаној форми. **1.2.4.** Ученик самостално саставља кратке поруке, описе и обавештења.	**1.3.2.** Ученик пише кратке, јасне и повезане текстове о познатим темама, уз одговарајућу употребу речника, граматике и правописа.

1.2.2.,1.2.4., 1.3.2.	основне податке. **1.1.9.** Ученик саставља кратке реченице о себи, својој породици, школи и свакодневним активностима. **1.1.11.** Ученик пише кратак опис особе, предмета или места користећи познати вокабулар. **1.1.12.** Ученик пише једноставне честитке, поруке и разгледнице. **1.1.15.** Ученик преписује кратак текст или записује информације по диктату. **1.1.19.** Ученик повезује реченице у кратак и смислен текст уз помоћ модела. **1.1.23.** Ученик користи основне правописне и интерпункцијске знакове. **1.1.24.** Ученик примењује основна граматичка правила у писању једноставних реченица.		

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Verbzeiten, Präsens,Perfekt,Präteritum	6
2	Wortschatz Wiederholung	3
3	Nebensätze	5
4	Beschreibung, Personen, Charaktere	5
5	Pläne und Zukunft	5
6	Menschenbeziehungen-Worum geht es?	6
7	Landeskunde-Projekte	6
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Schreiben und Lesen	5
2	Hörverstehen,Grammatik	6
3	Nebensatz, Hauptsatz	5
4	Beschreibe dich selbst und andere Personen	5
5	Objektsätze, indirekte Fragesätze	6
6	Verbzeiten	5
7	Landeskunde	4
	Укупно	**36**

Секције:

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
Септембар	1)Лични идентитет 2)Породица и уже друштвено окружење (пријатељи,комшије,наставници)		2
Октобар	3)Географске особености 4)Становање,форме,навике		2
Новембар	5)Живи свет,природа,љубимци,животна средина 6)Историја ,временско искуство и доживљај времена(прошлост,садашњост,будућност)		2
Децембар	7)Школа,школски живот,школски систем,образовање и васпитање 8)Планови везани за будућност		2
Јануар	9)Млади-деца и омладина 10)Животни циклуси		2
Фебруар	11)Здравље, хигијена,превентива болести, лечење 12)Емоције ,љубав,међуљудски односи		2
Март	13)Транспорт и превозна средства 14)Клима и временске прилике		2
Април	15)Наука и истраживања 16)Уметност-нарочито модерна књижевност за младе, савремена музика		2
Мај	17)Духовни живот,време и вредности(етички и верски принципи),ставови,стереотипи,предрасуде,толеранција,емпатија; брига о другоме 18)Обичаји и традиција,фолклор,прославе, рођендани,празници		2
Јун	19)Слободно време-забава, разонода, хобији 20)Исхрана и гастрономске навике 21)Путовања		5

	22)Мода и облачење 23)Спорт		
		Укупно	23

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: 7.

Циљеви предмета:

- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијање ученикових потенцијала у области ликовности и визуелности, те помагање у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- стварање интересовања и потребе за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да ученици стичу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које стичу кроз наставу, примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика.

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	9	7		2		
	НАСЛЕЂЕ	1			1		
	КОМУНИКАЦИЈА	8	2		2		
	УМЕТНОСТ ОКО НАС	1	2		1		
						Укупно:	36

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	Да ученик схвати шта је то композиција у ликовној уметности користећи ликовна средства линију, боју и облик. Да развија осећај склада, пропорције, да описује простор ликовним језиком. Да се учи да гледа дела историје уметности, да уме да повеже научено са часа историје и музичке културе. Да усвоји појам линеарне перспективе чији је извор ренесанса. Да научи развој орнамента и арабеске кроз време и разлишита поднебља и утицај на савремени дизајн
	НАСЛЕЂЕ	Да се учи да гледа дела историје уметности, да уме да повеже научено са часа историје и музичке културе. Да усвоји појам линеарне перспективе чији је извор ренесанса.
	КОМУНИКАЦИЈА	Да научи везу и начин комуницирања историјских и савремених дела и читав развојни циклус и међуфазе. Да поред класичних користи савремене технике и медије обавештавања
	УМЕТНОСТ ОКО НАС	Да научи да гледајући свет око себе, природу, облике, сенке, светлост, покрет; и да из тога креира нове форме

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
2	НАСЛЕЂЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација	- користити мултимедијалне садржаје;	Иницијално тестирање Формативно,

		3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	-упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
3	КОМУНИКАЦИЈА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

		7.Естетичка компетенција	композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	
4	УМЕТНОСТ ОКО НАС	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

			информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
ПРОСТОР И КОМПОЗИЦИЈА	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК.2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3.
НАСЛЕЂЕ	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
КОМУНИКАЦИЈА	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2,

			ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
УМЕТНОСТ ОКО НАС	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.

Напомена: Заступљени су сви искази по нивоима у свим темама.

ПРЕДМЕТ: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред 7.
Циљеви предмета:

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетку перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.
Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	5	3				8
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	3	1				4
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	7	4				11
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	8	3				11
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	/	2				2
		23	13			Укупно:	36

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	-повеже различите видове музичког изражавања са друштвеноисторијским амбијентом у коме су настали; наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма; - уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму; - разликује музичке форме барока и класицизма;
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	-препозна врсту жичаних инструмента по изгледу и звуку; -опише начин добијања тона код жичаних инструмената; -препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; -објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената;
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	– разликује музичке форме барока и класицизма; – идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма; – идентификује елементе музике барока и класицизма као инспирацију у музици савременог доба;
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	-изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједнич-ком музицирању; -понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; -критички просуђује утицај музике на здравље; -учествује у школским приредбама и манифестацијама;
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	-користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; -комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 10.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства -(слушање и опажање) примена индивидуализоване наставе примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе прилагодити датом историјсом периоду (игра улога, радионице, игровне активности) - радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације у којима су видне белешке о **степену ангажовања, уложеном труду, доприносу ученика за време групног рада, изради креативних задатака на одређену тему, раду на пројекту и личном напредовању** у складу са музичким могућностима - заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика - групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) -

			интересовања ученика	вођење евиденције о учешћу ученика у ваннаставним активностима
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-користити мултимедијалне садржаје; -бирати пригодне музичке примере прилагођене узрасту и интересовању ученика - радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата, паноа и кратких записа	
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу	-користити мултимедијалне садржаје; -бирати пригодне музичке примере прилагођене узрасту и интересовању ученика - радити на остваривању квалитетне комуникације у	

		10.Естетичка компетенција	циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата, паноа и кратких записа	
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	користити мултимедијалне садржаје; -применити демонстративну методу и методу рада на тексту у стицању нових знања - примењивати кооперативно учење -повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара	
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	-избор најупечатљивијих музичких примера -примена ИКТ; упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника... - ученици планиране стваралачке задатке реализују по слуху уз запис - постављање ученика у различите ситуације	

		11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	евалуације и самоевалуације; - одабир информација које су у служби разумевања света музике	

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – МУЗИЧКА КУЛТУРА

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ
ЧОВЕК И МУЗИКА	МК.1.1.1.препозна основне елементе музичке писмености МК.1.1.2.опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва МК.2.1.1.музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером) МК.2.1.2.структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми) МК.2.1.3.облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	МК.1.1.1.препозна основне елементе музичке писмености МК.1.1.2.опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва МК.2.1.1.музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером) МК.2.1.3.облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота МК.3.1.1.зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела МК.3.1.2.разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика му- зичког фолклора МК.3.1.3.критички и аргументовано образлаже свој суд МК.3.1.4.уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	МК.1.2.1.музичке изражајне елементе МК.1.2.2.извођачки састав МК.1.2.3.музичке жанрове МК.1.2.4.српски музички фолклор

	МК.2.2.1.опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (нпр. узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) МК.2.2.2.препозна структуру одређеног музичког жанра МК.3.2.1.структуралном и драматуршком димензијом звучног примера МК.3.2.2.жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера МК.3.2.3.контекстом настанка и применом различитих облика музичког фолклора
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	МК.1.3.1.пева једноставне дечје, народне или популарне композиције МК.1.3.2.изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту МК.3.3.1.изводи разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	МК.1.4.2.осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела МК.1.4.3.изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима МК.3.4.1.осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте МК.3.4.2.импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова МК.3.4.3.осмисли музику за школску представу, приредбу, перформанс

ПРЕДМЕТ: **УМЕТНОСТ**

Разред: 7.

Циљеви предмета:

Циљ учења слободне наставне активности Уметност је да ученик развија вештине комуникације и сарадње, критичко и стваралачко мишљење, осетљивост за естетику, радозналост, мотивацију за истраживање и изражавање у различитим медијима као и одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа.

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	

1	ТРАДИЦИОНАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ ШИРОМ СВЕТА	6	7				13
2	ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ	6	8				14
3	МОДЕРНО ДОБА И МУЗИКА	4	5				9
		16	20			Укупно:	36

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ТРАДИЦИОНАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ ШИРОМ СВЕТА	– образложи значај традиционалне визуелне уметности за идентитет народа и појединца; – повеже карактеристичан артефакт са континентом и културом којој припада; – обликује ликовне радове са препознатљивим елементима одабране културе; – опише одабрани продукт визуелних уметности и процес његове израде; – пореди основне одлике традиционалне визуелне уметности два или више народа; – објасни значај и улогу културног наслеђа;
2	ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ	објасни главне карактеристике традиционалне музике на простору Балкана и Србије и њихов међусобни утицај; – прикаже елементе прожимања традиционалне музике различитих народа на простору Балкана на музичким примерима; – презентује традиционалну музику карактеристичну за различите крајеве Балкана и Србије; – прикаже начине очувања музичког културног наслеђа; – објасни како савремене технологије утичу на развој музике; – презентује начине промоције музичких дела и догађаја;

		– прикаже примену музике у другим уметностима; – истражи и објасни шта је музичка критика и која је њена улога; – аргументовано искаже утисак о слушаним делима. – комуницира учтиво, јасно и аргументовано уз уважавање различитих мишљења, идеја и естетских доживљаја;
3	МОДЕРНО ДОБА И МУЗИКА	проналази, самостално и у сарадњи са другима, релевантне податке и информације користећи савремену технологију; – учествује активно, према сопственим способностима и интересовањима, у истраживачком и радионичком раду.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	ТРАДИЦИОНАЛНА ВИЗУЕЛНА УМЕТНОСТ ШИРОМ СВЕТА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и		

		оријентација ка предузетништву		
2	ТРАДИЦИОНАЛНА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ БАЛКАНА И СРБИЈЕ			
3	МОДЕРНО ДОБА И МУЗИКА			

ПРЕДМЕТ: ИСТОРИЈА

Циљеви предмета:
Циљ наставе и учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Годишњи фонд: 72
Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	**Основи проучавања прошлости**	1	2				3
2	**Доба револуција**	11	10		1		22
3	**Српска држава и народ од друге половине 18. до краја 19. века**	12	10		2	1	25
4	**Европа, свет, српска држава и народ на почетку 20. века**	10	10		2		22
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**

1	**Основи проучавања прошлости** Основи проучавања прошлости и историјски извори за изучавање периода 1780-1918.	Ученик ће знати да: – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; – раздваја битно од небитног у историјској нарацији.
2	**Доба револуција** Индустријска револуција Доба просветитељства Енглеска и Америчка револуција Француска револуција Наполеоново доба Револуције 1848-49. године Уједињење Италије и Уједињење Немачке	Ученик ће знати да: - доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – препознаје основне карактеристике различитих идеологија; – анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; – уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; – препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); – анализирајући дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха;

	Успон САД и грађански рат Источно питање и балкански народи Велике силе и међународни односи у другој половини 19. века Промене у привреди, друштву и култури у другој половини 19. века	– пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; – раздваја битно од небитног у историјској нарацији; – препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.
3	**Српска држава и народ од друге половине 18. до краја 19. века** Српски народ под страном влашћу у другој половини 18. века Први српски устанак	Ученик ће знати да: - доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – препознаје основне карактеристике различитих идеологија; – анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; – уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву;

	Други српски устанак Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића Владавина уставобранитеља Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића Србија на путу ка независности Србија од 1878. до 1903. године Црна Гора у доба владичанства Кнежевина Црна Гора у другој половини 19. века Положај Срба под османском влашћу у 19. веку	– препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); – анализирајући дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; – пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; – раздваја битно од небитног у историјској нарацији; – препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.

	Срби под хабзбуршком влашћу у 19. веку	
4	**Европа, свет, српска држава и народ на почетку 20. века** Међународни односи и кризе почетком 20. века Развој науке и културе почетком 20. века Краљевина Србија 1903-1912. године Црна Гора на почетку 20. века Српски народ под аустроугарском и османском влашћу на почетку 20. века Балкански ратови 1912-1913. године	Ученик ће знати да: - доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; – уочава везу између развоја српске државности током новог века и савремене српске државе; – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – препознаје основне карактеристике различитих идеологија; – анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; – уочава утицај и улогу књижевних и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости; – уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; – препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); – анализирајући дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; – пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – пореди различите историјске изворе и класификује их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја;

	Свет у Великом рату 1914-1918. године Човек у Великом рату Србија у Великом рату 1914-1916. године Србија у Великом рату 1916-1918. године	– уочава специфичности у тумачењу одређених историјских догађаја и појава на основу поређења извора различитог порекла; – уочи пристрасност, пропаганду и стереотипе у садржајима историјских извора; – употреби податке из графикона и табела у елементарном истраживању; – презентује, самостално или у групи, резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе, користећи ИКТ; – упоређује, анализира и уочава разлике између својих и ставова других; – раздваја битно од небитног у историјској нарацији; – препознаје смисао и сврху неговања сећања на важне личности и догађаје из историје државе и друштва; идентификује историјске споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**Основи проучавања прошлости**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика
2	**Доба револуција**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика

		демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	
3	**Српска држава и народ од друге половине 18. до краја 19. века**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика
4	**Европа, свет, српска држава и народ на почетку 20. века**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Основи проучавања прошлости	Уз помоћ наставника може да изведе рачунање времена и препознаје историјске изворе на основу слике	Углавном познаје периодизацију историје и граничне године, уме да одреди врсту историјског извора, као и место чувања уз мању помоћ наставника	Потпуно познаје периодизацију историје и граничне године, уме да одреди врсту историјског извора, као и место чувања.
Доба револуција	Ученик именује и препознаје основне историјске догађаје , историјске личности из позног новог века, Уме да наведе узроке и последице основних историјских појава из позног новог века уз помоћ наставника. Активан је на часу уз помоћ наставника.	Зна узроке и последице историјских појава позног новог века, Именује важне историјске догађаје, историјске личности позног новог века, Уме да објасни значај историјских догађаја из тог периода, Сналази се на историјској карти за позни нови век уз помоћ наставника	Целовито сагледава историјски ток индустријског доба, Познаје и разликује узроке и последице позног новог века, Познаје најважније историјске догађаје и повезује их са одговарајућим личностима позног новог века, Зна специфичне детаљи из опште и националне историје позног новог века, Самостално изводи закључке и примењује стечено знање, Уме да користи историјске изворе за позни нови век, Самостално се сналази на историјској карти за позни нови век. Показује иницијативу током наставе

Српска држава и народ од друге половине 18. до краја 19. века	Ученик именује и препознаје основне историјске догађаје , историјске личности из позног новог века, Уме да наведе узроке и последице основних историјских појава из позног новог века уз помоћ наставника. Активан је на часу уз помоћ наставника.	Зна узроке и последице историјских појава позног новог века, Именује важне историјске догађаје, историјске личности позног новог века, Уме да објасни значај историјских догађаја из тог периода, Сналази се на историјској карти за позни нови век уз помоћ наставника	Познаје и разликује узроке и последице позног новог века, Познаје најважније историјске догађаје и повезује их са одговарајућим личностима позног новог века, Зна специфичне детаљи из опште и националне историје позног новог века, Самостално изводи закључке и примењује стечено знање, Уме да користи историјске изворе за позни нови век, Самостално се сналази на историјској карти за позни нови век. Показује иницијативу током наставе
Европа, свет, српска држава и народ на почетку 20. века	Ученик именује и препознаје основне историјске догађаје , историјске личности из савременог доба, Уме да наведе узроке и последице основних историјских појава из савременог доба уз помоћ наставника. Активан је на часу уз помоћ наставника.	Зна узроке и последице историјских појава савременог доба, Именује важне историјске догађаје, историјске личности савременог доба, Уме да објасни значај историјских догађаја из тог периода, Сналази се на историјској карти за савремено доба уз помоћ наставника	Познаје и разликује узроке и последице савременог доба, Познаје најважније историјске догађаје и повезује их са одговарајућим личностима из тог периода, Зна специфичне детаљи из опште и националне историје савременог доба, Самостално изводи закључке и примењује стечено знање, Уме да користи историјске изворе за савремено доба, Самостално се сналази на историјској карти за савремено доба. Показује

			иницијативу током наставе

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**Доба револуција**	12
2	**Српска држава и народ од друге половине 18. до краја 19. века**	12
3	**Европа, свет, српска држава и народ на почетку 20. века**	12
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**Доба револуција**	12
2	**Српска држава и народ од друге половине 18. до краја 19. века**	12
3	**Европа, свет, српска држава и народ на почетку 20. века**	12
	Укупно	**36**

Историјска секција

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
Септембар	Историјска географија 16-18. век	Седми	4
Октобар	Револуције у Европи и Америци		5
Новембар	Српска револуција – општи оквир		4
Децембар	Вође српске револуције		5
Јануар	Милош Обреновић		2
Фебруар	Милош Обреновић		2
Март	Михаило Обреновић		4
Април	Милан Обреновић		4
Мај	Александар Обреновић		4
Јун	Петар Карађорђевић		2
Укупно			36

ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

Циљеви предмета: Циљеви наставе географије усмерени су на разумевање Света као целине, али и на развој функционалних знања и вештина. Најважнији циљеви су: Развијање основних географских знања о Земљи као планети, њеним природним одликама и друштвеним појавама. Упознавање ученика са континентима и регијама света (Европа, Азија, Африка, Северна Америка, Јужна Америка, Аустралија и Океанија, Антарктик, Поларне области), њиховим природним и друштвеним карактеристикама. Разумевање међусобне повезаности природе и људских активности. Стицање знања о становништву, насељима и привреди различитих делова света. Развијање способности читања и тумачења географских карата, графикона, табела и других извора информација. Оспособљавање ученика за коришћење географских појмова у свакодневном животу. Развијање просторне оријентације и логичког мишљења. Подстицање интересовања за свет, различите културе и начине живота. Развијање еколошке свести и одговорног односа према животној средини. Јачање критичког мишљења кроз анализу савремених глобалних проблема (климатске промене, миграције, неравномерни развој).

Годишњи фонд: 72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Регионална географија	1					1
2	Географске регије Европе	15	6		2		23
3	Азија	10	6		1		17
4	Африка	5	4		1		10
5	Северна Америка	4	3		1		8
6	Јужна Америка	3	2		1		6

7	Аустралија и Океанија	3	1		1		5
8	Поларне области	1	1				2
						Укупно:	72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	Регионална географија	Ученик ће бити у стању да - дефинише појам регије и наведе критеријуме за регионализацију; разликује хомогену и функционалну регију.
2	Географске регије Европе	Ученик ће бити у стању да - на географској карти света одреди географски положај Европе према другим континентима и великим воденим површинама; успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса; објасни како се издвајају географске регије Европе и покаже на карти; примењује општа географска (физичка и друштвена) знања у оквиру регија Европе; показује, одређује и анализира географски положај одређених регија Европе и појединачних држава; наведе основне природно-географске и друштвено-економске одлике сваке појединачне регије европског континента и појединачних држава; илуструје помоћу карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору сваке појединачне регије Европе и у оквиру држава на простору датих регија; користи више доступних извора информација као што су: географска карта, уџбеник, интернет.

3	Азија	Ученик ће бити у стању да - зна порекло назива Азије, њено простирање; на географској карти света одреди географски положај Азије, положај према другим континентима и великим воденим површинама; опише облике разуђености обала Азије и именује их и уочи на карти; уочава на географској карти Азије најкрупније облике рељефа и именује планине, висоравни, низије, пустиње, -- депресије, платформе; повезује кретање литосферних плоча са настанком рељефних целина, са појавама вулкана и земљотреса у Ватреном појасу Пацифика; анализира климатске дијаграме, одреди типове климе и њихов просторни распоред у Азији; препозна климатске чиниоце који утичу на климу Азије; уочи на географској карти веће реке и повеже их са сливовима којима припадају; препозна већа језера Азије и објасни њихов постанак и значај , као и значај за живот и привреду људи који живе на њиховим обалама; објасни и упореди међузависност климе, биљног света и типова тла у Азији; издвоји специфичне вегетацијске зоне и заштићене биљне и животињске врсте за азијски континент; покаже на карти просторни распоред становништва и објасни утицај природних услова на различиту густину насељености; одреди главне смерове миграција становништва Азије кроз различите временске периоде; опише биолошку, националну, верску и језичку структуру становништва Азије и њених регија; разуме позитивне и негативне последице урбанизације; именује главна природна богатства и енергетске изворе као предуслове за привредни развој регија и држава Азије;

		наброји типичне пољопривредне културе и упореди одлике пољопривредне производње у регијама и појединим државама Азије; процени важност нафте и природног гаса за привреду земаља које врше експлоатацију; повеже узроке честих ратова, међународних санкција и политичке нестабилности, као и загађеност воде, земљишта и ваздуха са експлоатацијом нафте; издвоји поједине азијске регије и државе код којих постоји велика разлика у привредној развијености; именује главне регионалне целине азијског континента и њихов просторни размештај; наведе основне природно-географске и друштвено-економске одлике сваке појединачне регије Азије и држава у оквиру тих регија.
4	Африка	Ученик ће бити у стању да - зна порекло назива Африке и њено простирање; уме на географској карти света да одреди географски положај Африке према другим континентима и великим воденим површинама; именује облике разуђености афричког континента и уочи их на географској карти; уочи и именује на географској карти Африке најкрупније облике рељефа; именује зонални распоред климатских типова и чиниоце који их условљавају; препозна велике разлике у количини падавина које примају поједини делови Африке и последице тих разлика; уочи на географској карти Африке већа језера, реке и сливове река; -разликује хидрографске режиме афричких река у односу на природно-географске одлике регија кроз које теку; именује и објасни појмове (вади, катаракте, оазе, шотови…) и да их покаже на географској карти Африке;

		уочи одређене природне зоне и симетрични распоред биљних и животињских врста афричког континента, као и њихову хоризонталну распрострањеност и значај; користи више доступних извора у прикупљању информација о просторном распореду становништва Африке и о природним и друштвеним условима који их одређују; опише биолошку, верску, националну и језичку структуру становништва Африке; објасни појам „демографска експлозија“ и разлоге дешавања објасни колонијализам и последице које је оставио на поједине регије и државе Африке; именује природно богатство, енергетске изворе и подручја богата рудама на афричком континенту, као и услове за привредни развој; разликује пољопривредне културе у Африци намењене исхрани локалног становништва (батат, кафа, какаовац…)и извозу; именује главне регионалне целине афричког континента и њихов просторни размештај; наведе основне природно-географске и друштвено-економске одлике сваке појединачне регије афричког континента као и специфичних држава унутар тих регија.
5	Северна Америка	Ученик ће бити у стању да - зна порекло назива Америка, површину простирање и поделу Америке на Северну, Средњу и Јужну Америку; -на географској карти света одреди положај Северне Америке према другим континентима и великим воденим површинама; препозна главне смерове миграција и правце насељавања америчког континента кроз историју, као и њихов значај; зна основне географске податке о Северној Америци и облицима разуђености њене обале, да именује: острва, полуострва, заливе, мореузе, мора; именује најкрупније облике рељефа и пронађе на карти планине, висоравни, низије, котлине; анализира клима-дијаграме и објасни основне климатске типове на америчком континенту као и чиниоце који их одређују;

		разликује вегетациону зоналност северноамеричког континента и карактеристичне биљне и животињске врсте на њему; уочи на географској карти Северне Америке језера и веће реке и разврста их према сливовима; објасни просторни размештај становништва Северне Америке и његову структуру; покаже веће градове на тлу Северне Америке и именује три мегалополиса: Босваш, Чипитс, Сан-Сан; зна како је извршена политичка подела Северне Америке и како су и када настале САД и Канада; објасни како је Северна Америка данас привредно економски водећа регија света; именује главна природна богатства (руде, енергетске изворе) као предуслов за привредни развој; -зна да издвоји и на карти покаже специјализоване просторе за гајење одређених пољопривредних култура (појасеви: кукурузни, пшенични, памучни и пиринчани); објасни претпоставке привредне развијености САД и Канаде и њихов привредни и политички значај у свету; -да на географској карти света одреди географски положај Средње Америке и поделу на мање регионалне целине; објасни процес настанка континенталног и острвског дела Средње Америке и њену припадност Ватреном појасу Пацифика; -именује острва у Карипском мору и издвоји острвске групе – Велики и Мали Антили и Бахамска острва; анализира хоризонталну и вертикалну климатску и вегетациону зоналност Средње Америке и факторе који утичу на њих; разуме измешаност становништва Средње Америке као последицу колонијалне прошлости и њихово порекло; -објашњава како слаба економска развијеност и пренасељеност подстичу миграције (најчешћи правац миграната ка развијеним државама Средње Америке и САД); уочава на географској карти највеће државе на континенталном и острвском делу; одређује размештај рудног и енергетског богатства Средње Америке као и степен привредне развијености;

		на да је главна пољопривредна грана земљорадња која је екстензивна, а да је интензивна само плантажна производња кафе, банана и шећерне трске; зна да објасни привредну повезаност Мексика и осталих земаља Средње Америке са САД; наводи туризам као значајан извор прихода за Мексико и за острвске земље Средње Америке.
6	Јужна Америка	Ученик ће бити у стању да - зна основне географске податке о Јужној Америци и одликама географског положаја према другим континентима и великим воденим површинама; уочи на географској карти Јужне Америке облике рељефа и именује планине, висоравни, низије, вулкане; објашњава основне климатске и вегетацијске зоне на јужноамеричком континенту као и чиниоце који их одређују; повезује утицај количине падавина на формирање и густину речне мреже; именује веће реке, њихове притоке, језера и водопаде на географској карти; препознаје просторни размештај становништва, његово порекло и структуру; именује државе Јужне Америке и уочава на географској карти највећу државу и њен просторни размештај; зна да наведе главна природна богатства – руде, енергетске изворе и одреди степен искоришћености; разуме значај плантажне производње култура кафе, банана, шећерне трске и дувана, који су у власништву, за домаћу радну снагу.
7	Аустралија и Океанија	Ученик ће бити у стању да - одреди на географској карти света положај Аустралије и Океаније према другим континентима и океанским басенима; анализира облике разуђености обала и именује три острвске групе у оквиру Океаније; именује веће рељефне целине и највеће пустиње Аустралије; објасни климатске и хидролошке карактеристике Аустралије и чиниоце који их одређују; препознаје специфичности биљног и животињског света Аустралије;

		објасни како је текло откривање и насељавање Аустралије и Океаније, као и структуру и просторни размештај становништва; именује главна природна богатства и гране привреде као и степен привредне развијености Аустралије и Океаније.
8	Поларне области	Ученик ће бити у стању да - уочава поларне области и упоређује их у односу на географски положај, климу, биљни и животињски свет.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Регионална географија	компетенција за учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, естетичка компетенција Међупредметна повезаност – историја, српски језик, биологија, рачунарство и информатика, ликовна култура.	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – монолошка,дијалошка, индивидуална, групни рад, дискусије, користи презентације, видео материјале, карте и књигу као наставна средства. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	Провера се врши на основу усменог одговарања ученика, учешћа ученика у дискусији, праћења заинтерсованости ученика.

2	Географске регије Европе	компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, естетска компетенција, дигитална компетенција, одговорно учешће у демократском друштву. Међупредметна повезаност – историја, српски језик, биологија, рачунарство и информатика, ликовна култура.	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – монолошка,дијалошка, индивидуална, групни рад, дискусије, користи презентације, видео материјале, карте и књигу као наставна средства. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	Провера се врши на основу усменог одговарања ученика, учешћа ученика у дискусији, праћења заинтересованости ученика, израде пројеката, паноа, постера, контролних задатака, петнаестоминутних тестова, проналажења појмова на опште географским и немим картама, израде домаћих задатака, учешћа ученика на општинском, градском или републичком такмичењу.
3	Азија	компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, естетска компетенција,	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – монолошка,дијалошка,	Провера се врши на основу усменог одговарања ученика, учешћа ученика у дискусији, праћења заинтересованости ученика, израде пројеката, паноа, постера, контролних задатака, петнаестоминутних тестова, проналажења

		дигитална компетенција, одговорно учешће у демократском друштву. Међупредметна повезаност – историја, српски језик, биологија, рачунарство и информатика, ликовна култура.	индивидуална, групни рад, дискусије, користи презентације, видео материјале, карте и књигу као наставна средства. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	појмова на опште географским и немим картама, израде домаћих задатака, учешћа ученика на општинском, градском или републичком такмичењу.
4	Африка	компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, естетска компетенција, дигитална компетенција, одговорно учешће у демократском друштву. Међупредметна повезаност – историја, српски језик, биологија, рачунарство и	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – монолошка,дијалошка, индивидуална, групни рад, дискусије, користи презентације, видео материјале, карте и књигу као наставна средства. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	Провера се врши на основу усменог одговарања ученика, учешћа ученика у дискусији, праћења заинтерсованости ученика, израде пројеката, паноа, постера, контролних задатака, петнаестоминутних тестова, проналажења појмова на опште географским и немим картама, израде домаћих задатака, учешћа ученика на општинском, градском или републичком такмичењу.

		информатика, ликовна култура.		
5	Северна Америка	компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, естетска компетенција, дигитална компетенција, одговорно учешће у демократском друштву. Међупредметна повезаност – историја, српски језик, биологија, рачунарство и информатика, ликовна култура.	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – монолошка,дијалошка, индивидуална, групни рад, дискусије, користи презентације, видео материјале, карте и књигу као наставна средства. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	Провера се врши на основу усменог одговарања ученика, учешћа ученика у дискусији, праћења заинтерсованости ученика, израде пројеката, паноа, постера, контролних задатака, петнаестоминутних тестова, проналажења појмова на опште географским и немим картама, израде домаћих задатака, учешћа ученика на општинском, градском или републичком такмичењу.
6	Јужна Америка	компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, решавање проблема,	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода	Провера се врши на основу усменог одговарања ученика, учешћа ученика у дискусији, праћења заинтерсованости ученика, израде пројеката, паноа, постера, контролних задатака,

		естетска компетенција, дигитална компетенција, одговорно учешће у демократском друштву. Међупредметна повезаност – историја, српски језик, биологија, рачунарство и информатика, ликовна култура.	рада са ученицима – монолошка,дијалошка, индивидуална, групни рад, дискусије, користи презентације, видео материјале, карте и књигу као наставна средства. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	петнаестоминутних тестова, проналажења појмова на опште географским и немим картама, израде домаћих задатака, учешћа ученика на општинском, градском или републичком такмичењу.
7	Аустралија и Океанија	компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, естетска компетенција, дигитална компетенција, одговорно учешће у демократском друштву. Међупредметна повезаност – историја, српски језик, биологија,	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – монолошка,дијалошка, индивидуална, групни рад, дискусије, користи презентације, видео материјале, карте и књигу као наставна средства. Реализација програма треба да се реализује у	Провера се врши на основу усменог одговарања ученика, учешћа ученика у дискусији, праћења заинтерсованости ученика, израде пројеката, паноа, постера, контролних задатака, петнаестоминутних тестова, проналажења појмова на опште географским и немим картама, израде домаћих задатака, учешћа ученика на општинском, градском или републичком такмичењу.

		рачунарство и информатика, ликовна култура.	складу са принципима интерактивне наставе.	
8	Поларне области	компетенција за целоживотно учење, комуникација, сарадња, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, естетска компетенција, дигитална компетенција, одговорно учешће у демократском друштву. Међупредметна повезаност – историја, српски језик, биологија, рачунарство и информатика, ликовна култура.	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – монолошка,дијалошка, индивидуална, групни рад, дискусије, користи презентације, видео материјале, карте и књигу као наставна средства. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	Провера се врши на основу усменог одговарања ученика, учешћа ученика у дискусији, праћења заинтерсованости ученика, израде пројеката, паноа, постера, контролних задатака, петнаестоминутних тестова, проналажења појмова на опште географским и немим картама, израде домаћих задатака, учешћа ученика на општинском, градском или републичком такмичењу.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Регионална географија	.1.4.2.- ученик уме да именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике. ања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, слабије се сналази на географској карти, показује мањи степен активности и ангажовања.	ГЕ.2.4.2. – Ученик описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије. ГЕ.2.1.1.одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе. У довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, делимично је самосталан у сналажењу на географској карти, показује делимични степен активности и ангажовања, у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.	ГЕ.3.4.3. - ученик који објашњава географске везе и законитости у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије, препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја

			пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма. ГЕ.3.3.1.- укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и одабра

			ним држав ама, Г3.3.2.- доведе у везу приро дне ресурс е са степен ом еконо мске развој ености поједи них регија и одабра них држав а. Самос тално се сналаз и на геогра фској карти, самостално изводи закљу чке који се заснив ају на подац има, показу је висок степен сарад ње са остали м чланов

			има групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
Географске регије Европе	.1.4.2.- ученик уме да именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике. ања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, слабије се сналази на географској карти, показује мањи степен активности и ангажовања.	ГЕ.2.4.2. – Ученик описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије. ГЕ.2.1.1.одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе. У довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, делимично је самосталан у сналажењу на географској карти,	ГЕ.3.4.3.- ученик који објашњава географске везе и законитости у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије, препознаје негативне утицаје човека

		показује делимични степен активности и ангажовања, у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.	на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма. ГЕ.3.3.1.- укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специ

			фични х структ ура станов ништв а по конти ненти ма, регија ма и у одабра ним држав ама, Г3.3.2.- доведе у везу приро дне ресурс е са степен ом еконо мске развиј ености поједи них регија и одабра них држав а. Самос тално се снала зи на геогра фској карти, самостално изводи закљу чке који се

			заснивају на подацима, показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
Азија	ГЕ.1.4.2.- ученик уме да именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике. ања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, слабије се сналази на географској карти, показује мањи	ГЕ.2.4.2. – Ученик описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије. ГЕ.2.1.1.одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе. У довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и	ГЕ.3.4.3. - ученик који објашњава географске везе и законитости у Европи и на ваневропским континентима и

	степен активности и ангажовања.	појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, делимично је самосталан у сналажењу на географској карти, показује делимични степен активности и ангажовања, у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.	уме да издвоји географске регије, препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма. ГЕ.3.3.1.- укаже на узроке и последице кретања броја станов

			ника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и одабраним државама, Г3.3.2.- доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава. Самос

			тално се сналази на географској карти, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
Африка	Е.1.4.2.- ученик уме да именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике. ања која је остварио	ГЕ.2.4.2. – Ученик описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије. ГЕ.2.1.1.одређује стране света у простору и на	ГЕ.3.4.3. - ученик који објашњава геогра

	су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, слабије се сналази на географској карти, показује мањи степен активности и ангажовања.	географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе. У довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, делимично је самосталан у сналажењу на географској карти, показује делимични степен активности и ангажовања, у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.	фске везе и законитости у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије, препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризм

			а. ГЕ.3.3.1.- укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама, Г3.3.2.- доведе у везу природне ресурсе са степеном

			економске развијености појединих регија и одабраних држава. самостално се сналази на географској карти, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен

			активности и ангажовања.
Северна Америка	Е.1.4.2.- ученик уме да именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике. ања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, слабије се сналази на географској карти, показује мањи степен активности и ангажовања.	ГЕ.2.4.2. – Ученик описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије. ГЕ.2.1.1.одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе. У довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, делимично је самосталан у сналажењу на географској карти, показује делимични степен активности и ангажовања, у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.	ГЕ.3.4.3. - ученик који објашњава географске везе и законитости у Европи и на ваневропском континенту и уме да издвоји географске регије, препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развој

			а пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма. ГЕ.3.3.1.- укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у

			одабраним државама, Г3.3.2.- доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава. самостално се снађе на географској карти, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, показује висок степен сарадње са осталим

			чланови ма групе и изузет ну самост алност уз изузет но висок степен активн ости и ангажо вања.
Јужна Америка	Е.1.4.2.- ученик уме да именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике. ања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, слабије се сналази на географској карти, показује мањи степен активности и ангажовања.	ГЕ.2.4.2. – Ученик описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије. ГЕ.2.1.1.одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе. У довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, делимично је самосталан у	ГЕ.3.4.3. - ученик који објашњава географске везе и законитости у Европи и на ваневропском континенту и уме да издвоји географске регије, препознаје негативне утицаје

		сналажењу на географској карти, показује делимични степен активности и ангажовања, у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.	човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма. ГЕ.3.3.1.- укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција

			специфичних структура становништва по континентима, регијама и одабраним државама, Г3.3.2.-доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава. самостално се сналази на географској карти, самостално изводи закључке

			који се заснивају на подацима, показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
Аустралија и Океанија	Е.1.4.2.- ученик уме да именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике. ања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, слабије се сналази на географској карти,	ГЕ.2.4.2. – Ученик описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије. ГЕ.2.1.1.одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе. У довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у	ГЕ.3.4.3.- ученик који објашњава географске везе и законитости у Европи и на ваневропским континенти

	показује мањи степен активности и ангажовања.	знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, делимично је самосталан у сналажењу на географској карти, показује делимични степен активности и ангажовања, у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.	ма и уме да издвоји и географске регије, препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма. ГЕ.3.3.1.- укаже на узроке и последице кретања броја

			становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и одабраним државама, Г3.3.2.-доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава.

			самостално се сналази на географској карти, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
Поларне области	Е.1.4.2.- ученик уме да именује континенте и препознаје њихове основне природне и	ГЕ.2.4.2. – Ученик описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије. ГЕ.2.1.1.одређује	ГЕ.3.4.3.- ученик који објашњава географске везе и законитости у

	друштвене одлике. ања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, слабије се сналази на географској карти, показује мањи степен активности и ангажовања.	стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе. У довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, делимично је самосталан у сналажењу на географској карти, показује делимични степен активности и ангажовања, у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.	Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије, препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма. ГЕ.3.3.1.- укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама, Г3.3.2.- доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава. самостално се сналази на географској карти, самостално

			изводи закључке који се заснивају на подацима, показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Европа	9
2	Азија	7
3	Африка	6
4	Северна Америка	6
5	Јужна Америка	5
6	Аустралија и Океанија	2
7	Поларне области	1
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Европа	9

2	Азија	7
3	Африка	6
4	Северна Америка	6
5	Јужна Америка	5
6	Аустралија и Океанија	2
7	Поларне области	1
	Укупно	**36**

Секције: Новинарска секција

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	Прикупљање резултата које ученици остварују на различитим такмичењима, прикупљање материјала са школских дешавања.	5,6,7,8	2
Октобар	Прикупљање резултата које ученици остварују на различитим такмичењима, прикупљање материјала са школских дешавања.	5,6,7,8	2
Новембар	Прикупљање резултата које ученици остварују на различитим такмичењима, прикупљање материјала са школских дешавања.	5,6,7,8	2
Децембар	Прикупљање резултата које ученици остварују на различитим такмичењима, прикупљање материјала са школских дешавања.	5,6,7,8	2
Јануар	Прикупљање резултата које ученици остварују на различитим такмичењима, прикупљање материјала са школских дешавања.	5,6,7,8	2
Фебруар	Прикупљање резултата које ученици остварују на различитим такмичењима, прикупљање материјала са школских дешавања.	5,6,7,8	4
Март	Прикупљање резултата које ученици остварују на различитим такмичењима, прикупљање материјала са школских дешавања. Писање чланака за часопис.	5,6,7,8	5

Април	Прикупљање резултата које ученици остварују на различитим такмичењима, прикупљање материјала са школских дешавања, писање чланака за часопис.	5,6,7,8	5
Мај	Прикупљање резултата које ученици остварују на различитим такмичењима, прикупљање материјала са школских дешавања, писање чланака за часопис. Интервјуисање ученика, наставника, и бивших ученика и наставника.	5,6,7,8	6
Јун	Прикупљање резултата које ученици остварују на различитим такмичењима, прикупљање материјала са школских дешавања, писање чланака за часопис. Интервјуисање ученика, наставника, и бивших ученика и наставника.	5,6,7,8	6
		Укупно	36

Драмска секција

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	Писање сценарија за представе, организовање проба, присуство пробама и саветовање ученика.	5,6,7,8	5
Октобар	Писање сценарија за представе, организовање проба, присуство пробама и саветовање ученика.	5,6,7,8	5
Новембар	Писање сценарија за представе, организовање проба, присуство пробама и саветовање ученика.	5,6,7,8	3
Децембар	Писање сценарија за представе, организовање проба, присуство пробама и саветовање ученика.	5,6,7,8	3
Јануар	Писање сценарија за представе, организовање проба, присуство пробама и саветовање ученика.	5,6,7,8	3
Фебруар	Писање сценарија за представе, организовање проба, присуство пробама и саветовање ученика.	5,6,7,8	3
Март	Писање сценарија за представе, организовање проба, присуство пробама и саветовање ученика.	5,6,7,8	4
Април	Писање сценарија за представе, организовање проба, присуство пробама и саветовање ученика.	5,6,7,8	4

Мај	Писање сценарија за представе, организовање проба, присуство пробама и саветовање ученика.	5,6,7,8	4
Јун	Писање сценарија за представе, организовање проба, присуство пробама и саветовање ученика.	5,6,7,8	2
		Укупно	36

ПРЕДМЕТ: ФИЗИКА

Циљеви предмета:

- Општи циљ наставе физике јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.
- Остали циљеви и задаци наставе физике су:
  - развијање функционалне писмености;
  - упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици;
  - разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона;
  - развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање;
  - развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања;
  - развијање логичког и апстрактног мишљења;
  - схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења;
  - решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја;
  - развијање способности за примену знања из физике;
  - схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине;
  - развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи;
  - развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.
- Оперативни задаци

  Ученик треба да:

  - разликује скаларне физичке величине од оних које су дефинисане интезитетом, правцем и смером(време, маса, температура, брзина, убрзање, сила…)
  - користи на нивоу примене основне законе механике- Њутнове законе
  - уме да слаже и разлаже силу
  - упозна силу трења
  - разуме да је рад једнак промени енергије
  - на нивоу примене користи законе одржања(масе и енергије) -разликује различите врсте кретања(равномерно,равномерно убрзано и равномерно успорено) и зна њихове карактеристике
  - прави разлику између температуре и топлоте
  - уме да рукује мерним инструментима -користи јединице Међународног система SI за одговарајуће физичке величине

Годишњи фонд: 72

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**						**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	Лаб. вежба	
1	Сила и кретање	8	11	1	**1**		2	25
2	Кретање под утицајем сила теже и трење	4	5	1			2	12
3	Равнотежа тела	5	5	1			1	12
4	Рад, снага и енергија	6	5	1	**1**		2	13
5	Топлотне појаве	4	3				1	8
						Укупно:		72

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	Сила и кретање	-Разликује скаларне и векторске физичке величине. -Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички. -Анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем. -Примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења. -Демонстрира појаве: инерције тела убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења.

		-Самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента. - Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...).
2	Кретање под утицајем сила теже и трење	-Разликује скаларне и векторске физичке величине. -Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички. -Анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем. -Примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења. -Покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може променити њено деловање. -Демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења. -Самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента. - Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење...).
3	Равнотежа тела	-Разликује скаларне и векторске физичке величине. -Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички. -Примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења. -Покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела. -Наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу. -Прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води. - Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска,...).

4	Рад, снага и енергија	-Разликује скаларне и векторске физичке величине. -Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички. -Примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења. -Повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења. -Разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом. -Демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења. - Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...).
5	Топлотне појаве	-Разликује скаларне и векторске физичке величине. -Користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички. - Решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке -Разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго. -Анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења. -Наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Сила и кретање	- Учење - Комуникација - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе - Решавањем квалитативних и	Континуирано праћење рада сваког ученика кроз проверавање његових усвојених

			квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања и активног учешћа у раду, решавања квантитативних, квалитативних, графичких, практичних и истраживачких задатака и лабораторијских вежби. Континуирано се пратити и вредњује знање, вештине и ставови ученика помоћу усменог испитивања, кратких писмених провера, контролних вежби, провером практичних вештина, праћењем постигнућа у оквиру истраживачких задтака. Наставник омогућава ученицима да искажу сопствена размишљања о
2	Кретање под утицајем сила теже и трење	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и	

			међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	неким физичким појавама и то адекватно вреднује. На почетку школске године, спроводи се иницијални тест. Овај тест је инструмент провере предзнања и потенцијала ученика.
3	Равнотежа тела	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика	

			- Остваривањем међупредметне корелације	
4	Рад, снага и енергија	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
5	Топлотне појаве	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационе огледе - Решавањем квалитативних и квантитативних	

			проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама и другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
СИЛА И КРЕТАЊЕ	ФИ.1.1.1 Уме да препозна силу и силу трења која делују на тела која мирују	ФИ.2.1.1. Уме да препозна еластичну силу, и силу потиска и	ФИ.3.1.2. Зна какав је однос сила које делују на тело које

	или се крећу равномерно ФИ.1.2.1. Уме да препозна кретање према облику путање ФИ.1.2.2. Уме да препозна кретање када се брзина не мења (равномерно кретање) ФИ.1.2.3. Уме да израчуна брзину пређени пут и време ако су познате остале величине ФИ.1.4.4. Уме да препозна и одреди јединице за брзину ФИ.1.7.1. Поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. Уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	особине инерције ФИ.2.1.2. Зна основне особине гравитационе и еластичне силе и силе потиска ФИ.2.1.4. Разуме како односи сила утичу на врсту кретања ФИ.2.6.1. Разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици (директна и индиректна пропорционалност) ФИ.2.6.2. Уме да препозна векторске физичке величине, (брзину и силу) ФИ.2.6.3. Уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.1. Уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерењаФИ.2.7.2. Уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата.ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	мирује или се равномерно креће, kако сила утиче на врсту кретања и шта се дешава са телом ако сила не делује ФИ.3.7.1. Уме да донесе релавантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. Уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

КРЕТАЊЕ ПОД УТИЦАЈЕМ СИЛА ТЕЖЕ И ТРЕЊЕ	ФИ.1.1.2 Уме да препозна смер деловња сила, ФИ.1.7.1. Поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. Уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	ФИ.2.2.1. Уме да препозна убрзано кретање ФИ.2.2.2. Зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују ФИ.2.6.1. Разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици (директна и индиректна пропорционалност) ФИ.2.6.2. Уме да препозна векторске физичке величине, (брзину и силу) ФИ.2.6.3. Уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.1. Уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. Уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата. ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	ФИ.3.2.1. Зна да примени односе физичких величина које описују кретање ФИ.3.7.1. Уме да донесе релавантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. Уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

РАВНОТЕЖА ТЕЛА	ФИ.1.7.1. Поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. Уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	ФИ.2.1.3. Уме да препозна када је полуга у стању равнотеже ФИ.2.6.1. Разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици (директна и индиректна пропорционалност) ФИ.2.6.2. Уме да препозна векторске физичке величине, (брзину и силу) ФИ.2.6.3. Уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.1. Уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. Уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата. ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	ФИ.3.1.1. Ученик разуме и примењује услове равнотеже полуга ФИ.3.2.1. Уме да примени односе физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање ФИ.3.7.1. Уме да донесе релавантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. Уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом
РАД СНАГА И ЕНЕРГИЈА	ФИ.1.7.1. Поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији	ФИ.2.5.1. Зна да кинетичка и потенцијална енергија зависи од брзине,	ФИ.3.5.1. Разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава ФИ.3.2.1. Уме да

	ФИ.1.7.2. Уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	односно висине на којој се тело налази ФИ.2.5.3. Уме да препозна појмове рада и снаге ФИ.2.5.4. Зна да унутрашњ енергија зависи од температуре ФИ.2.6.1. Разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици (директна и индиректна пропорционалност) ФИ.2.6.2. Уме да препозна векторске физичке величине, (брзину и силу) ФИ.2.6.3. Уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.1. Уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. Уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата. ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	примени односе физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање ФИ.3.7.1. Уме да донесе релавантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. Уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом
ТОПЛОТНЕ	ФИ.1.5.2. Уме да препозна	ФИ.2.5.5. Ученик зна да	ФИ.3.5.1. Разуме да

ПОЈАВЕ	да се механичким радом може мењати температура. Ученик мора да зна да је топлотна енергија исто што и кинетичка енергија молекула ФИ.1.7.1. Поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. Уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	запремина тела зависи од температуреФИ.2.6.1. Разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици (директна и индиректна пропорционалност) ФИ.2.6.2. Уме да препозна векторске физичке величине, (брзину и силу) ФИ.2.6.3. Уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина ФИ.2.7.1. Уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. Уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата. ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава ФИ.3.5.2. Уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описују промене агрегатних стања ФИ.3.2.1. Уме да примени односе физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање ФИ.3.7.1. Уме да донесе релавантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. Уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Сила и кретање	15
2	Кретање под утицајем сила теже и трење	5
3	Равнотежа тела	5
4	Рад, снага и енергија	5
5	Топлотне појаве	5
	Укупно	**35**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Сила и кретање	10
2	Кретање под утицајем сила теже и трење	6
3	Равнотежа тела	7
4	Рад, снага и енергија	6
5	Топлотне појаве	6
	Укупно	**35**

ПРЕДМЕТ: **МАТЕМАТИКА**

Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Годишњи фонд: 144

Недељни фонд 4

Табела 1

Ред. број теме	Назив теме	Врста часова						Број часова за тему
		Обнављ.	Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
	ОБНАВЉАЊЕ, ИНИЦИЈАЛНИ ТЕСТ И АНАЛИЗА ИНИЦИЈАЛНОГ ТЕСТА	2			1			3
1	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ		9	10	1	1		21
2	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА		8	11				19
3	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	1	20	22	2	3		48
4	МНОГОУГАО		9	11	1			21
5	КРУГ	1	7	9		1		18
6	ОБРАДА ПОДАТАКА						6	6
	ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ			4	4			8
							Укупно:	144

Табела 2

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Исходи
1	**РЕАЛНИ БРОЈЕВИ** Квадрат рационалног броја. Решавање једначине $x^2 = a$, $a>0$; постојање ирационалних бројева (на пример решења једначине $x^2 = 2$). Реални бројеви и бројевна права.	Ученик ће бити у стању да: - Израчуна квадрат реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; - Одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; -На основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; - Одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; - Нацрта график функције $y = kx$, $k \in R\setminus\{0\}$; - Примени продужену пропорцију у реалним ситуацијама;

	Квадратни корен, једнакост $\sqrt{a^2} = \lvert a \rvert$ Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција с реалним бројевима. Функција директне пропорционалности $y = kx$, $k \in R\setminus\{0\}$. Продужена пропорција.	
2	**ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА** Питагорина теорема (директна и обрнута). - Важније примене Питагорине теореме. Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају бројевима $\sqrt{2}\sqrt{3}\sqrt{5}$ итд Растојање између две тачке у координатном систему	Ученик ће бити у стању да: - Примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима - Контруктивно одреди бројеве$\sqrt{2},\sqrt{3},\sqrt{5}$... на бројевној правој - Одреди растојање између две тачке у координатном систему
3	**ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ** **Први део** Степен чији је изложилац природан број; Степен декадне	Ученик ће бити у стању да: - Трансформише збир, разлику и производ полинома; - Примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; - Растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); - Примени трансформације полинома на решавање једначина;

	јединице чији је изложилац цео број; Операције са степенима; Степен производа, количника и степена. **Други део** Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома); Квадрат бинома и разлика квадрата; Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата;	
4	**МНОГОУГАО** Појам многоугла; Врсте многоуглова; Збир углова многоугла; Број дијагонала многоугла; Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције); Обим и површина многоугла; Тежишна дуж троугла. Ортоцентар и тежиште троугла;	Ученик ће бити у стању да: - Примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; - Израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; - Конструише ортоцентар и тежиште троугла; - Примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивнм задацима

	Сложеније примене ставова подударности.	
5	**КРУГ** Централни и периферијски угао у кругу; Обим круга, број π; Дужина кружног лука; Површина круга, кружног исечка и кружног прстена. Ротација.	Ученик ће бити у стању да: - Примени својства централног и периферијског угла у кругу; - Израчуна обим и површину круга и његових делова; - Преслика дати геометријски објекат ротацијом;
6	**ОБРАДА ПОДАТАКА** Средња вредност Медијана Мод	Ученик ће бити у стању да: - Одређује средњу вредност, медијану и мод.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**РЕАЛНИ БРОЈЕВИ** Квадрат рационалног броја. Решавање једначине $x^2 = a$, $a>0$; постојање ирационалних бројева (на пример решења једначине $x^2 = 2$).	- Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама - Комуникација - Сарадња - Дигитална компетенција	-Увести појам квадрата рационалног броја p/q и илустровати га површином квадрата. - Цртање дужи чији је мерни број дати	- Активност на часу - усмени одговор - писмене провере - домаћи задаци - кратки одговори у оквиру решавања задатка пред таблом

	Реални бројеви и бројевна права. Квадратни корен, једнакост $\sqrt{a^2} = \lvert a \rvert$ Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција с реалним бројевима. Функција директне пропорционалности $y = kx$, $k \in R\setminus\{0\}$. Продужена пропорција.	- Решавање проблема	рационални број а затим објаснити пример када мерни број није рационалан. - Увести појам ирационалног броја. - Доказати колика је страница квадрата чија је површина 2. - Кроз одговарајуће примере објаснити узајамно једнозначну везу између тачака на правој с једне и реалних бројева с друге стране. - Саопштити ученицима разлику рационалних и ирационалних бројева кроз одговарајуће примере. - Објаснити поступак приказивања децималних разломака са неограниченим бројем децимала који ће представљати	- оцена предавање - истраживачки задатак - однос према раду

			изабрани ирационални број. - Објаснити да се за рачунање са реалним бројевима користе исти принципи као и у пољу рационалних бројева. -За све реалне бројеве без обзира да ли имају коначну или бесконачну децималну репрезентацију увести појам приближне вредности и појам апсолутне грешке. -Правила заокругљивања реалних бројева увести на конкретним примерима, посматрањем могућих граница (интервала) у зависности од прецизности, ученици бирају приближне вредности тако да се при заокругљивању	

			бира вредност са мањом апсолутном грешком, након чега се формулишу правила. - Реализовати основна својства операције кореновања у R^+ на примерима при чему се посебно третирају збир, разлика, производ и количник корена и њихови односи са кореном збира, разлике, производа и количника. - Увести функцију директне пропорционалности $y = kx$ на конкретним примерима блиским искуству ученика (раст дужине пута са временом путовања при константној брзини, смањење водостаја реке ако је дневни пад протока константан ...). - Реализовати тематску јединицу продужена	

			пропорција, такође, на конкретним примерима (подела дате суме у датој размери, одређивање углова троугла ако је дат њихов однос, присуство метала у легурама ...). -Посебну пажњу поклонити вези продужене пропорције са класичном двојном пропорцијом. - Праћење активности ученика на свим пољима рада. - Преглед и оцена постигнутих знања о реалнимбројевима на тесту.	
2	**ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА** Питагорина теорема (директна и обрнута). - Важније примене Питагорине теореме. Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају бројевима √2,√3,√5 итд	-Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Сарадња	- Као мотивација за тему могу се користити историјски подаци најпре о потреби човека за употребом и конструкцијом правоуглих троуглова током изградње	- Посматрање - праћење ангажовања ученика - продукти ученикових активности - писмена провера - усмено испитивање - домаћи задаци - однос према раду - ангажовање на креативном

	Растојање између две тачке у координатном систему		различитих објеката. - На примеру египатског троугла експериментом са конопцем, цртежом или симулацијом на неком од динамичких софтвера упознати ученике са теоремом, а затим је и исказати и дати комплетан доказ. - У току вежбања инсистирати на различитим ознакама катета и хипотенузе, као и различитим положајима самог правоуглог троугла, како би се ученици оспособили да Питагорину теорему користе касније у образовању. - Упознати ученике са карактеристичним	домаћем задатку - ангажовање у групном раду

			Питагориним тројкама кроз примере и напоменути да таквих тројки има бесконачно много. -Формулисати обрат Питагорине теореме и применити га у задацима. - Показати примену Питагорине теореме на конструкције дужи чији је мерни број дужине ирационалан број и примену на квадрат, правоугаоник, једнакокраки и једнакостранични троугао, ромб и правоугли и једнакокраки трапез. - Увежбавање да примене Питагорину теореме и на једнакокрако-правоугли троугао, правоугли	

			троугао са углом од 30° - Увежбавање одређивања растојања двеју тачака у координатном систему. - Праћење активности ученика на свим пољима рада. - Оцена постигнутих знања о Питагориној теореми	
3	**ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ** **Први део** Степен чији је изложилац природан број; Степен декадне јединице чији је изложилац цео број; Операције са степенима; Степен производа, количника и степена. **Други део** Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома); Квадрат бинома и разлика квадрата;	-Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Сарадња	- Упознавање ученика са степенима чији је изложилац конкретан природан број и операцијама са таквим степенима. - Решавање одговарајућих задатака са степенима. - Објаснити практичност примене ових знања у физици и другим наукама. - Упознати ученике са појмом алгебарског израза,	- Активност на часу - усмени одговор - писмене провере - домаћи задаци - кратки одговори у оквиру решавања задатка пред таблом - оцена предавање - истраживачки задатак - однос према раду

	Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата;		уз израчунавање вредности једноставнијих израза. - Објаснити појам полинома(моном као специјалан случај полинома). - Решавати полиноме на основу познатих закона рачунских перација с бројевима. - Објаснити растављање полинома на чиниоце типа: $ax + bx$, $a^2 - b^2$, $a^2 + 2ab + b^2$ уз наглашавање сврхе тих трансформација. - Кроз примену растављања на чиниоце објаснити решавање једначина облика: $ax^2 + bx = 0$ и $x^2 - c^2 = 0$ - Праћење активности ученика на свим пољима рада.	

			- Оцена постигнутих знања о целим и рационалним алгебарским изразима	
4	**МНОГОУГАО** Појам многоугла; Врсте многоуглова; Збир углова многоугла; Број дијагонала многоугла; Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције); Обим и површина многоугла; Тежишна дуж троугла. Ортоцентар и тежиште троугла; Сложеније примене ставова подударности.	-Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Сарадња	- Позивајући се на раније стечена знања о појединим геометријским фигурама, дефинисати многоугао као део равни ограничен многоугаоном линијом. - Објаснити зависност збира углова и броја дијагонала ма ког угла од броја његових страница. - Кроз одговарајуће примере објаснити конструкцију неких правилних многоуглова (са 3, 4, 6, 8... страница) - Објаснити могућност цртања правилних многоуглова са 5,9, 10 итд. страница уз коришћење угломера.	- Посматрање - праћење ангажовања ученика - продукти ученикових активности - писмена провера - усмено испитивање - домаћи задаци - однос према раду - ангажовање на креативном домаћем задатку - ангажовање у групном раду

			- Разликовати конструкцију од приближног цртања (скице). - На примерима илустровати ситуације када конструктивни задатак има више решења или нема решења, али не инсистирати на оваквим задацима. - Израчунавање обима и површине многоугла илустровати разноврсним примерима и задацима. -Посебну пажњу посветити израчунавању површине правилног шестоугла. -укључити и одређени број практичних примена рачунања површина. - Праћење активности ученика на свим пољима рада.	

			-Оцена постигнутих знања о многоуглу.	
5	**КРУГ** Централни и периферијски угао у кругу; Обим круга, број π; Дужина кружног лука; Површина круга, кружног исечка и кружног прстена. Ротација.	-Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема -Сарадња	- Кроз предавање увести појам централног и периферијског угла круга и кроз доказ објаснити њихов однос. - На адекватан начин објаснити обим и површину круга. - Кроз одговарајуће примере на неким моделима експерименталним путем објаснити сталност односа обима и пречника круга, уз увођење броја π. - Извести обрасце за дужину кружног лука, површину кружног исечка и површину кружног прстена. - У практичним израчунавањима користити приближну вредност 3,14 али повремено радити и са проценама 3,142; 22/7; 3,1.	- Посматрање - праћење ангажовања ученика - продукти ученикових активности - писмена провера - усмено испитивање - домаћи задаци - однос према раду - ангажовање на креативном домаћем задатку - ангажовање у групном раду

			- У оквиру дела теме који се односи на ротацију, треба се ограничити на ротације једноставнијих фигура око задате тачке и за задати угао. - Објаснити ученицима позитиван и негативан смер ротације и урадити неколико примера ротације у координатном систему. Важно је да ученици уоче да се дужине дужи и величине углова не мењају при ротацији. - Праћење активности ученика на свим пољимарада. -Оцена постигнутих знања о кругу.	
6	**ОБРАДА ПОДАТАКА** Средња вредност Медијана Мод	-Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална	- Ову тему реализовати као пројектни задатак. Циљ пројектног задатка је да ученици овладају	- Посматрање - праћење ангажовања ученика - продукти ученикових

		компетенција -Решавање проблема -Сарадња	појмовима средња вредност, медијана и мод и истовремено се увере у применљивост обраде података у свакодневној пракси. - Препорука је да се пројектни задатак реализује на конкретним примерима и предлог је да у седмом разреду то буде прикупљање, обрада и анализа података добијених анкетом. Теме се могу одабрати из животног окружења и њихов садржај би требало да буде близак узрасту ученика (на пример: коришћење ИКТ од стране ученика, расподела слободног времена ученика, еколошка свест младих ...). Број питања у анкети не мора бити велики, највише 5-6, а	активности - однос према раду - ангажовање на пројектном задатку - ангажовање у групном раду

			истраживање треба реализовати тако да узорак не буде премали, али ни превелик и да се може реализовати у најближем окружењу (школа, породица, комшилук ...)	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**

РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева(природне, целе,рационалне) МА. 1.1.3. упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом када је то потребно МА.1.2.1. реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану	МА:2.1.1. упореди по величини бројеве у различитим облицима МА.2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја; израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда, са бројевима истог записа МА.2.1.4. користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама МА.2.2.2. Оперише са степенима и зна шта је квадратни корен МА.2.4.3. дату величину искаже приближном вредношћу	МА.3.1.1 одреди вредност сложенијег бројевног израза МА.3.1.3 користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама МА.3.2.2 користи особине степена и квадратног корена МА.3.4.2 процени и заокругли дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1cm, 1g)

ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	МА.1.3.2. Влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи геометријски прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)	МА.2.3.2. Одреди однос страница и углова у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему	МА.3.3.2 Користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише
ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	М.А.1.2.2. Израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима М.А.1.2.3. Сабира, одузима и множи мономе	М.А.2.2.3. Сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима	МА.3.2.3 зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставији облик МА.3.2.2 користи особине степена и квадратног корена

МНОГОУГАО	МА.1.3.2. Влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи геометријски прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)	МА.2.3.2. Одреди однос страница и углова у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу и да решава задатке користећи Питагорину теорему	МА.3.3.2 користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише
КРУГ	М.А.1.3.3. Влада појмовима: круг, кружна линија(издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника)	МА.2.3.3. Користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена	МА.3.3.3 Одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка, као и дужину лука

ОБРАДА ПОДАТАКА	МА.1.5.1. Изражава положај објеката сврставајући их у врсте и колоне; одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно МА.1.5.2. Прочита и разуме податке са графикона, дијаграма или из табеле и одреди минимум или максимум зависне величине	МА.2.4.2. Претвори износ једне валуте у другу правилно постављајући одговарајућу пропорцију МА.2.5.2. Чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. Одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу)	МА.3.5.1 Одреди положај (координате) тачака које задовољавају сложеније услове МА.3.5.2 тумачи дијаграме и табеле МА.3.5.3 прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; црта график којим представља међузависност величина МА.3.5.4 примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Квадрирање и кореновање	4
2	Питагорина теорема	5
3	Ирационални бројеви	2
4	Степени и операције са степенима	4
5	Многоугао	3
6	Полиноми	5
7	Основи комбинаторике	3
8	Директна и обрнута пропорционалност	3
9	Круг	3
10	Задаци са математичких такмичења	4
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Реални бројеви	4
2	Питагорина теорема	6
3	Цели и рационални алгебарски изрази	8
4	Многоугао	5
5	Зависне величине и њихово графичко представљање	5
6	Круг	6
7	Сличност	2
	Укупно	**36**

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	Површине равних фигура. Проблемски задаци. Логичко комбинаторни задаци.	7	4
Октобар	Квадрат броја. Квадратни корен. Ирационални бројеви.	7	4
Новембар	Питагорина теорема, Различити докази Питагорине теореме. Примена Питагорине теореме. Задаци са угловима 75°, 15°, 135°,...	7	4
Децембар	Степен. Метод завршне цифре. Линеарне Диофантове једначине.	7	4
Јануар	Многоуглови. Поплочавање.	7	2
Фебруар	Значајне тачке троугла. Торичелијева тачка.	7	4
Март	Размера. Пропорције. Проценат,	7	4
Април	Полиноми. Растављање полинома на чиниоце. Инваријанте.	7	4

Мај	Мај – месец математике. Број π. Златни пресек. Математика и уметност. Круг.	7	4
Јун	Површине сложених фигура.	7	2
		Укупно	36

Наставни предмет:Биологија

Годишњи фонд часова: 72

Редни број	**ОБЛАСТ/ТЕМА**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**ИСХОДИ (Ученик ће бити у стању да...)**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начини провере остварености исхода**	**Стандарди**
1	НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА	Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини -Естетичка компетенција - Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	▪ прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; ▪ упореди бесполно и полно размножавање; ▪ идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу	Дидактичко-методичко упутство) 1. -прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; - упореди полно и бесполно размножавање; - идентификује разлике између митозе и мејозе на основу промене броја	Начин и поступци остваривања Циљеви и задаци садржаја програма НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА 3 Активно слушају, питају, упоређују, истражују, закључују Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост Прилагођава методе рада ученицима	- БИ.1.1.1. БИ.1.1.2. БИ.2.1.1. БИ.3.1.1. БИ.3.1.2. 2. Ос

			и репродукцији; ▪ одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу	хромозома и основну улогу гентичког материјала у ћелији; - шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према Менделовом правилу; НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА (3О+2В+3У =8). - Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија. - ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип). - Прво Менделово правило, крвне групе, трансјузија	који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима дијалошка– демонстративна– илустративна– Усвајање знања у већем обиму ЈЕСИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА 3 Активно слушају, питају, упоређују, истражују, закључују Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост Прилагођава	БИ.1.1.1. БИ.1.1.2. БИ.2.1.1. БИ.3.1.1. БИ.3.1

				и трансплантација. - Наслеђивање пола. - Наследне болести. - Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација. - Једнополни и двополни организми. - Значај и улога полног размножавања. Компетенција за учење Рад са подацима и информацијама Комуникација Естетичка компетенција Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција Одговоран	методе рада ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима дијалошка– демонстративна– илустративна– Усвајање знања у већем обиму ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА 1 Активно слушају, питају, упоређују, израђују реферате Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост	.2. - БИ.1.1.зе); -

				однос према здрављу - Потребно је повезати знања ученика о појмовима гена и ДНК и њиховом положају у ћелији прокариота и еукариота. - Уводи се појам хромозома (грађа, изглед у деоби ћелије и ван ње, улога хромозома у контроли метаболизма ћелије, при чему је појам метаболизма познат из претходног разреда). - На примеру људског кариограма, објаснити парове	Прилагођава методе рада ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима дијалошка– демонстративна– илустративна– Усвајање знања у већем обиму ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ 1 Активно слушају, питају, упоређују, истражују, закључују Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост Прилагођава	БИ.1.1.3. БИ.2.1.2. БИ.3.1.3. - БИ.1.1.5. БИ.2.1.4. БИ.3.1.5. - БИ.1.2.1. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.2.2.1. БИ.2.2.2. БИ.2.2.3. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3. - БИ.1.2.4. БИ.1.2.5. БИ.1

				хромозома и да хромозоми једног пара се називају хомологи хромозоми. - Препорука је да ученици користе моделе деоба које могу сами да направе. На основу модела ученик може да опише ток деобе, да их упореди и да направи табелу разлика митозе и мејозе. - Надовезати садржај о размножавању на садржај који се односи на ћелијске деобе. Бесполно	методе рада ученицима који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима дијалошка– демонстративна– илустративна– Усвајање знања у већем обиму ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ 1 Активно слушају, питају, упоређују, истражују, закључују Подстиче на истраживачки рад, буди радозналост Прилагођава методе рада ученицима	

				размножавање треба повезати са митозом и настанком идентичних ћелија, због чега су потомци генетички идентични једном родитељу. - Примери бесполног размножавања код биљка и животиња. - Полно размножавање треба повезати са мејозом, деобом којом настају гамети, чијим спајањем ће се гени родитеља искомбиновати, у јединствену комбинацију	који показују интересовање за усвајање знања у већем обиму, мотивише ученике за учешће на такмичењима дијалошка– демонстративна– илустратив–	2.6. БИ.2.2.4. БИ.2.2.5. БИ.2.2.6. БИ.3.2.4. БИ.3.2.5. - БИ.1.2.7. БИ.2.2.7. БИ.2.2.8. БИ.2.2.9. БИБИ.1.1.4. БИ.2.1.3. БИ.3.1.4. –

				коју свака јединка носи. -Ток развића вишећелијских организама објаснити на моделу човека, а ученици самостални м истраживањ ем треба да дођу до података о животним циклусима животиња из непосредног окружења. - Објаснити појам генотипа кроз постојање два алела за један ген на хомологим хромозомим а		БИ.1.2.1 . БИ.1.2.2 . БИ.1.2.3 . БИ.2.2.1 . БИ.2.2.2 . БИ.2.2.3 . БИ.3.2.1 . БИ.3.2.2 . БИ.3.2.3 . - БИ.1.4.3

						. БИ.2.4.3 . БИ.2.4.4 . - БИ.1.4.6 . БИ.1.4.7 . БИ.1.4.8 . БИ.2.4.8 . БИ.2.4.9 .- БИ.1.5.6 . - БИ.2.5.2 . БИ.2
2	ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА	Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама	-одреди положај организма на дрвету живота на основуприкупљ			

		-Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња Одговоран однос према околини	ених и анализираних информација о његовој грађи; - упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; -користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињскихткива;			
3	Порекло и разноврснос т живог света	Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини	-разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева; -повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и			

			изумрлих врста – фосила;			
4	Живот у екосистему	Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини	▪ идентификује основне односе у биоценози на задатим примерима; ▪ илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; ▪ упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној бројности на различитим стаништима; ▪ повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној ▪ области – биому са животним формама које га насељавају; ▪ анализира разлику између сличности и сродности			

			организама на примерима конвергенције и дивергенције; ▪ идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; ▪ предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима;			
5	ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ	Компетенција за целоживотно учење -Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према здрављу	▪ анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; ▪ идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); ▪ планира време за рад, одмор и рекреацију; ▪ доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; ▪ аргументује предности вакцинације;			

			▪ примен и поступке збрињавања лакших облика крварења; расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилност и, толеранције и прихватања различитости.			

Табела 3.

Додатна настава за 7.разред

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**Наслеђивање и еволуција**	2
2	**Јединство грађе и функције као основа живота**	2
3	**Порекло и разноврсност живог света**	2
4	**Живот у екосистему**	2
5	**Човек и здравље**	2
6		
7		
	Укупно	**10**

Допунска настава за 7.разред

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**Наслеђивање и еволуција**	2
2	**Јединство грађе и функције као основа живота**	2
3	**Порекло и разноврсност живог света**	2
4	**Живот у екосистему**	2
5	**Човек и здравље**	2

6		2
7		
	Укупно	**10**

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	- распоред рада, формирање групе, упознавање са циљевима и задацима - обележавање светског даназаштите озонског омотача - израда паноа на тему спречавање загађења ваздуха	7	4
Октобар	- обележавање дана здраве хране и дан заштите животиња (израда паноа и јеловника) - прављење кућица за птице – обележавање викенда храњења птица		4
Новембар	- обележавање дана чистог ваздуха - ефекат стаклене баште - какав ваздух желимо да удишемо (израда беџева и подела остих на великом одмору		4
Децембар	- обележавање дана планина - значај земљишта за живи свет - спречавање загађења земљишта		4
Јануар	- обновљиви и необновљиви извори енергије - ЕКО контрола – ученици праве анкету и спроводе је у школи (тема: рационална потрошња и штедња		3
Фебруар	вода извор живота - обележавање светског дана заштите вода - израда паноа „Чувати као кап воде на длану“ - израда паноа „Шуме – плућа планете Земљ		4
Март	- Дан здравља – гостујући предавач - обележавање дана планете Земље - писање порука на ЕКО зиду		4
Април	Дан здравља – гостујући предавач - обележавање дана планете Земље - писање порука на ЕКО зиду		3
Мај	рециклажа - сређивање школског дворишта и парка поред школе - национални паркови Србије (предавање) - утисци о раду секције – поруке за ЕКО зид - квиз – научили смо на еколошкој секц		
Јун			
		Укупно	30

ПРЕДМЕТ: **Информатика и рачунарство**

Циљеви предмета јесте оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења

Разред**: седми**

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд :1

Табела 1

Редни број теме	Назив наставне теме	Број часова			
		Обрада	**Утврђивање**	**Остали типови часа**	**Укупно**
1	**ИКТ**	1	1	8	10
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	2		2	4
3	**РАЧУНАРСТВО**	3	9	3	15
4	**ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК**		4+3		7
УКУПНО		6	17	13	
СВЕГА ЧАСОВА					**36**

Табела 2

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Исходи
1	ИКТ	– разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира гиф анимацију; – креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана;
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	– разликује појмове URL, DNS, IP адреса; – објасни појмове хипервеза и хипертекст; – креира, форматира и шаље електронску пошту; – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; – препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; – сарадднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; – подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији;
3	**РАЧУНАРСТВО**	– уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; – употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и отклања грешке у програму;
4		– сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;

		– креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**ИКТ**	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Компетенција за учење	Фронтални, индивидуални, групни (у пару) Различитим методама, подстичући истраживачки начин рада, постојеће знање ученика о ИКТ проширити користећи различите изворе знања навођењем примера примене ИКТ-а. Ученике информативно упознати са предметом изучавања информатике и рачунарства познатим примерима. Увести појмове хардвер и софтвер. Скренути пажњу на правилно руковање ИКТ уређајима. Појам оперативни систем увести кроз	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења.

		• Естетичка компетенција	повезивање претходног искуства. Нагласити који оперативни систем користе рачунари на којима ће радити у школи. Кроз демонстрацију и личну активност ученика, скренути пажњу на правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом. Кроз конкретне примере објаснити појам датотеке и неопходност организације датотека у рачунару: чување и проналажење, премештање или брисање (поменути "Корпу за отпатке"). Креирање и уређивање дигиталне слике / цртеже коришћењем расположивих алата изабраног програма. При раду са текстом применити основне алатке за уређивање и обликовање текста. Наглашавати потребу одабира одговарајућег писма и инсистирати на примени правописа. -Снимање звука и видео-записа, сходно могућностима, (камера, микрофон, звучници, мобилни телефони, итд). -При изради мултимедијалних презентација применити основне алатке за уређивање и обликовање садржаја. У програму за израду мултимедијалних презентација	

			користити раније креиране звучне и видео записе.	
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	• Рад са подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Одговоран однос према околини	-Фронтални,индивидуални и групни (у пару) При реализацији тематске целине Дигитална писменост појаснити ученицима шта значи коришћење ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин, и нагласити да то није обавеза само ИТ стручњака већ свих корисника. Демонстрирати функције антивирусног програма и заштитног зида. - Анализирати са ученицима од каквог су материјала направљени ИКТ уређаји, да ли се такви материјали могу рециклирати и на које све начине се могуодлагатидигиталниуређај икојинису у употреби, у циљузаштитеживотнесредине. - Проверити саученицима њихова досадашња искуства у коришћењу веб-прегледача (читача, браузера). Разговарати о сајтовима претраживачима и начинима претраге, увести појмове аутор и ауторска права и навести основне лиценце. – Претрагу интернета и одабир релевантних страница	Праћење и вредновање практичних радова како у појединачном тако и тимском раду, кроз истраживање подстицати ученике на целоживотно учење и теме којима се повезују предмети чиме се олакшава учење.

			2. Из приказаних резултата претраге. (Како проналазимо, бирамо и преузимамо информације? Како стварамо (онлајн апликације)? Како размењујемо информације и сарађујемо на интернету?) На у напред припремљеном скупу веб страна кроз дискусију о Процени информација пронађених на интернету (публика којој је сајт намењен, аутор, тачност / прецизност, објективност, актуелност и интернетадреса) подстицати развој критичког мишљења ученика. Упознати ученике са правилима понашања наинтернету (енг. netikuette). За утврђивање и појашњавање ове теме, организовати квизове и радионице (натемебезбедно - небезбедно, пожељно – Непожељно понашање на интернету) као и симулације небезбедних ситуација са акцентом на то како је пожељно реаговати у датим ситуацијама (крозиграњеулога и сл.). - У корелацији са другим предметима (физичко и здравствено васпитање) Велику пажњу посветити томе како уређаји које свакодневно користе (рачунар, телефон, таблет ...) могу	

			лоше да утичу на њихово здравље при чему их треба водити ка ситуацијама на које их родитељи свакодневно подсећају (лоше држање, дуго гледање у екран, ...).	

3	**РАЧУНАРСТВО**	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Компетенција за учење • Естетичка компетенција • Комуникација	- Фронтални, индивидуални, групни (у пару) - Реализација теме може се започети приказивањем мотивационих филмова о програмирању. Увести појмове: програм и програмирање. Демонстрирати готове анимације и рачунарске игре ради развијања свести и побуђивања мотивације да ученици сами могу да креирају своје игрице. Одабрати пример игрице за анализу (на пример са портала www.code.org), као и друге мотивационе материјале из сличних образовних извора) са циљем упознавања студената са корацима у решавању једноставних проблемских задатака. Увести појам алгоритма при решавању најједноставнијег проблема. -У међупредметној координацији са предметом математика, увести математичко-логичке појмове које леже у основи информатике и рачунарства: скуп, елементи, подскуп, једнакост скупова, празан скуп (са одговарајућим знацима); - На подесним примерима илустровати математичко логичку	Оцењивање постигнућа вршиће се прегледом практичног рада, уз појединачна испитивања везана за сам начин израде задатка. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ученик у току школске године може добити оцену на основу: практичне провере знања приказана на тестовима,

			употребу речи: сваки, неки, или, и, не, следи (ако ... онда). Ученици усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења; правилно закључивање, правилно коришћење везника "и", "или", а нарочито "ако ... о - Визуелно програмирање (Scratch, Stencil, AppInventor, Alice ,… које треба да омогући алгоритамско решавање проблема и основе програмирања. У зависности од изабраног програмског окружења прилагодити сва следећа објашњења специфичностима тог алата. Демонстрирати поступке: избор објеката (нагласак на библиотеке), слагање блокова по принципу "превуци-и-пусти" и покретање програма. - Демонстрирати на сваком примеру следеће технике: креирање пројекта. Демонстрирати и указивати на разноврсне функционалности доступне у палетама блокова. - Кроз активну наставу и укљученост у процес креирања програма од првих часова, ученици ће постепено	истраживачком или самосталном раду, непосредном раду у школи, рад на платформи гугл у изради упитника или квизова, презентације, усмена одговарања и активности ученика на часу.

			усвојити потребне појмове, знања и вештине. Анализирати са ученицима карактеристике појединих структура и оправданост примене у појединим ситуацијама. Поступак корак по корак до решења проблема, треба да послужи за систематизацију поступка израде пројекта.	
4	**ПРОЈЕКТНА НАСТАВА**	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Одговоран однос према здрављу	- Фронтални, индивидуални, групни - Ради развијања међупредметних компетенција и - остваривања корелације са другим предметима, - реализовати са ученицима најмање два пројектна задатка, један из области ИКТ и Дигитална писменост и други из области Рачунарство (договорити се са ученицима и наставницима	- Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи

		• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација	других предмета, који покривају област изабране теме). - При реализацији првог пројектног задатка ставити - нагласак на разради пројектног задатка - од израде плана до представљања решења. - Наставник планира фазе пројектног задатка у складу са временом, сложеношћу теме, расположивим ресурсима - Пројектни задаци се баве реалним темама из школског или свакодневног живота. - Циљ је развијање и неговање: поступности, повезивања и изградње сопствених стратегија учења, - вршњачког учења, вредновања и самовредновања достигнућа. - Пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих предмета Добар пример сумирања научених поступака је - израда пратеће документације у виду фајлова различитог типа, као што су: текстуални фајлови, слике, видео материјали и сл. - Идеја за пројектни задатак може бити и израда квиза	мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На

			- и теста за проверу знања, понављање, утврђивање, систематизацију градива из целог предмета. - Ученици пре прикупљања материјала израђују сценарио (причу или алгоритам за конкретан задатак), разрађују кораке и описују поступак решавања пројектног задатка. - Део задатка је и чување материјала - употребљеног за - решавање пројектног задатка. Очекивани продукт пројектног задатка је мултимедијални садржај у форми: стрипа, анимације, игрице и сл. - Напреднији ученици могу израдити алгоритам и - програм за решавање конкретног проблемског задатка	основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
11.	Упознавање са планом и програмом секције. Утврђивање правила и начина рада у секцији Упознавање ученика са сајтом petlja.org	4
12.	Логички начин размишљања - сајт Дабар Такмичење Дабар примери и пропозиције Такмичење Дабар примери	8
13.	Учимо програмирање у програму Пајтону и упознавање са библиотеком Пајгејм	4
14.	Бибиотека Пајгејм	10

	Основни типови података и аритметичке операције Примери прављења програма Израда сопственог програма-линијски Израда сопственог програма са наредбама за гранање Употреба уграђених функција	
15.	Информације везане за такмичење у организацији DMS . Припрема за шк.такмичење Школско такмичење из програмирања Израда сопственог програма са наредбама за понављање(For петља) Припрема за општинско такмичење Општинско такмичење из програмирања Израда сопственог програма са наредбама за понављање уз услов (While-петља) Структуре података Припрема за окружно такмичење Окружно такмичење из програмирања Низови Самосталана израда програмске апликације	10
	Укупно	36

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Рачунарство	
	Укупно	

Секције:

Р.бр	**Садржај програма**	**Планирани број часова**
1	* Упознавање са Мбот и лего роботом Упознавање ученика се програмом секције Мбот робот и лего роботом EV3– изглед и основне функције Макеблок – програм, инсталација и изглед радне површине Повезивање робота са рачунаром и пребацивање програма на робота	
2	* Упознавање са Макеблок програмом „ev3 mindstorms“ Повезивање робота са мобилним телефоном и упознавање са командама за кретање робота на мобилном телефону,	

	Израда првог програма	
3	Програмирање робота Израда првог програма Програмирање РГБ диода Програмирање звука	
4	Самостално кретање робота: напред, назад, лево, десно Циклуси: понови и стално понављај Израда самосталног програма и покретање робота Команде гранања програма: (if -else) „ако је --- иначе“ и (if- elif- else),,ако је --- онда – иначе“ Додавање и употреба параметара Додавање и употерба блокова Сензор за праћење линије – основне функције Сензор за праћење линије израда програма Ултразвучни сензор – основне функције Ултразвучни сензор израда програма Инфрацрвени сензори – повезивање више робота	
5	Израда програма са комуникацијом више робота Кретање робота задатом трасом без праћења линије - праволинијско Кретање робота задатом трасом без праћења линије - кружно	
6	Комбинација кружног и праволинијског кретања задатом трасом	
7	Кретање по линији са напуштањем линије због обиласка препреке и враћање на линију	
8	Комбинација кружног и праволинијског кретања задатом трасом Кретање по линији са напуштањем линије због обиласка препреке и враћање на линију	
9	Кретање робота задатом трасом без праћења линије - кружно Комбинација кружног и праволинијског кретања задатом трасом Кретање по линији	
10	Самостална израда програма	
		36

ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Циљеви предмета: Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Годишњи фонд: 72

Недељни фонд: 2

Кључни појмови садржаја предмета: Машинство, енергија, механизми, мотори, обновљиви извори, обрада метала, роботика, вештачка интелигенција.

Напомена: Табела је усклађена са програмом наставе и учења за седми разред и стандардима образовних постигнућа за крај основног образовања.

Табела 1

Редни број теме	Назив теме	Врста часова	Врста часова	Врста часова	Врста часова	Врста часова	Број часова за тему
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој. зад.	
1	Животно и радно окружење	3	2	1	0	0	6
2	Саобраћај	4	3	1	0	0	8
3	Техничка и дигитална писменост	7	7	1	1	2	18
4	Ресурси и производња	8	6	2	1	3	20
5	Конструкторско моделовање	4	4	1	1	10	20
Укупно:		**26**	**22**	**6**	**3**	**15**	**72**

Табела 2

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Исходи
1	Животно и радно окружење Појам, улога и развој машина и механизама. Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи. Зависност очувања животне средине од технологије. Професије (занимања) у области производних техника и технологија.	повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству; повеже занимања у области производних техника и технологија са сопственим интересовањем;
2	Саобраћај Машине спољашњег и унутрашњег транспорта. Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони). Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.	разликује врсте транспортних машина; повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом; провери техничку исправност бицикла; демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Исходи
3	Техничка и дигитална писменост Специфичности техничких цртежа у машинству. Ортогонално и просторно приказивање предмета. Коришћење функција и алата програма за CAD. Употреба 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета. Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса. Вештачка интелигенција – појмови; примери технологија управљаних вештачком интелигенцијом.	самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; користи CAD технологију за креирање техничке документације; образложи предности употребе 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета; управља моделима користећи рачунар; објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја; објасни улогу и значај вештачке интелигенције и њену примену у свакодневном животу;
4	Ресурси и производња Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине. Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила). Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде). Елементи машина и механизама (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи). Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња. Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање). Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни). Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.	аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примењује мере заштите на раду; објасни улогу одређених елемената машина и механизама на једноставном примеру; образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса; објасни основе погонских машина и/или школског мини робота;
5	Конструкторско моделовање Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. Самосталан/тимски рад на пројекту. Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду. Представљање идеје, поступака израде и производа. Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа. Одређивање оквирне цене трошкова и вредности израђеног модела. Креирање рекламе за израђен производ.	самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; изради производ у складу са принципима безбедности на раду; тимски представи идеју, поступак израде и производ; креира рекламу за израђен производ; врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.);

Табела 3

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
1	Животно и радно окружење Појам, улога и развој машина и механизама. Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде.	компетенција за учење; комуникација; рад са подацима и информацијама; одговоран однос према	Фронтални, индивидуални, групни и рад у пару. Полази се од постојећих знања ученика о техници и технологији, користе се различити извори знања, мултимедија и примери из свакодневног живота. Развој технике повезује се	усмени одговори, разговор, анализа примера, ученичко истраживање, израда кратког извештаја/презентације, активност на часу.

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
	Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи. Зависност очувања животне средине од технологије. Професије (занимања) у области производних техника и технологија.	околини; предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	са историјским епохама, занимањима и утицајем технологије на квалитет живота, здравље и животну средину.	
2	Саобраћај Машине спољашњег и унутрашњег транспорта. Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони). Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.	компетенција за учење; комуникација; решавање проблема; сарадња; одговоран однос према здрављу; одговорно учешће у демократском друштву.	Фронтални, индивидуални и групни рад. Наставни садржаји реализују се на очигледан и практичан начин, уз анализу саобраћајних ситуација, коришћење макета, симулација и практичну проверу техничке исправности бицикла или мопеда. Посебно се наглашава безбедно понашање, лична одговорност и употреба заштитне опреме.	практична провера исправности бицикла/мопеда, анализа саобраћајне ситуације, усмени одговори, радни лист, активност на часу.
3	Техничка и дигитална писменост Специфичности техничких цртежа у машинству. Ортогонално и просторно приказивање предмета. Коришћење функција и алата програма за CAD. Употреба 3D штампе у изради тродимензионалних модела и макета. Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса. Вештачка интелигенција – појмови; примери технологија управљаних вештачком интелигенцијом.	компетенција за учење; дигитална компетенција; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; комуникација; сарадња; естетичка компетенција.	Увежбава се изражавање идеје скицом и техничким цртежом, примена правила техничког цртања, употреба прибора и CAD алата. Ученици практично користе дигиталне уређаје, преносе податке, уређују документа, користе интернет ресурсе, анализирају примену 3D штампе, интерфејса и вештачке интелигенције.	практичан рад на техничком цртежу, CAD задатак, израда/уређивање дигиталног документа, кратка провера знања, ученичка презентација, портфолио радова.
4	Ресурси и производња Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине. Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила). Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде). Елементи машина и механизама (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи). Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња. Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање). Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни). Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.	компетенција за учење; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; дигитална компетенција; сарадња; одговоран однос према здрављу; одговоран однос према околини; предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	Настава се надограђује на претходна знања о ресурсима, материјалима и енергији. Ученици анализирају врсте и својства материјала, мере и контролишу величине, бирају алат и поступак обраде, изводе практичне вежбе уз примену мера заштите на раду. Садржаји о машинама, механизмима, роботима и погонским машинама повезују се са моделима, примерима из праксе и рециклажом материјала.	практичан рад, провера правилног мерења, радни лист, усмени одговори, демонстрација употребе алата, посматрање примене мера заштите, пројектни задатак.

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
5	Конструкторско моделовање Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. Самосталан/тимски рад на пројекту. Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду. Представљање идеје, поступака израде и производа. Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа. Одређивање оквирне цене трошкова и вредности израђеног модела. Креирање рекламе за израђен производ.	компетенција за учење; дигитална компетенција; решавање проблема; сарадња; комуникација; естетичка компетенција; предузимљивост и оријентација ка предузетништву; одговоран однос према здрављу и околини.	Пројекти се реализују у паровима или малим групама. Ученици примењују претходно стечена знања и вештине, самостално истражују информације, дефинишу задатак, израђују техничку документацију, планирају и реализују производ. У раду се користе материјали и технологије обраде које су ученици упознали, уз обавезну примену мера заштите на раду. По завршетку рада ученици представљају производ/модел, процењују оствареност резултата и предлажу унапређења.	процена техничке документације, праћење процеса рада, практичан рад/модел, презентација производа, реклама, самоевалуација и вршњачко вредновање по критеријумима.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
НАСТАВНА ТЕМА	**основни ниво**	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Животно и радно окружење	ТЕХ.ОО.О.3.4. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству штеде кућни буџет.	ТЕХ.ОО.С.1.5. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине. ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	—
Саобраћај	ТЕХ.ОО.О.3.3. Примењују правила безбедности као активни учесници у саобраћају.	ТЕХ.ОО.С.2.1. На основу анализе симулиране саобраћајне ситуације, увиђају потенцијалне сигурносне ризике за учеснике у саобраћају. ТЕХ.ОО.С.1.6. Повезују примере примене ИКТ-а у управљању саобраћајним системима са безбедношћу у саобраћају.	ТЕХ.ОО.Н.2.4. Уочавају међусобну повезаност најважнијих подсистема (погонски, преносни, управљачки и кочиони) код возила друмског саобраћаја и других саобраћајних средстава.
Техничка и дигитална писменост	ТЕХ.ОО.О.2.3. Цртају једноставне предмете скицом и техничким цртежом примењујући правила техничког цртања. ТЕХ.ОО.О.2.4. Примењују основна знања из области технике и технологије коришћењем апликација из Office пакета. ТЕХ.ОО.О.2.5. Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу.	ТЕХ.ОО.С.2.2. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. ТЕХ.ОО.С.2.3. На основу техничких цртежа израђују 3Д моделе користећи одговарајуће софтвере. ТЕХ.ОО.С.2.5. Анализирају примере примене вештачке интелигенције претрагом интернета и других расположивих ресурса.	ТЕХ.ОО.Н.1.2. Повезују основе конструкција различитих врста робота са њиховом наменом. ТЕХ.ОО.Н.1.3. Познају развој основних компоненти рачунара, таблет уређаја и паметних телефона. ТЕХ.ОО.Н.3.4. Прате достигнућа у области вештачке интелигенције ради личног усавршавања.
Ресурси и производња	ТЕХ ОО.О.1.1. Повезују врсте, својства и начин обраде са употребом материјала. ТЕХ ОО.О.1.2. Познају основне врсте машина у зависности од функција које обављају. ТЕХ ОО.О.1.4. Наводе главне загађиваче ваздуха, воде и земљишта и описују њихов утицај на животну средину.	ТЕХ.ОО.С.1.1. Пореде традиционалне и савремене технологије обраде материјала. ТЕХ.ОО.С.1.2. Користе стечена знања из електротехнике, рачунарства и мехатронике за анализу и одабир дигиталних и техничких уређаја. ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из	ТЕХ.ОО.Н.1.1. На основу критичке анализе карактеристика електричних машина и уређаја, креирају, самостално или тимски, иновативни електромеханички модел машине или уређаја. ТЕХ.ОО.Н.2.2. Анализирају конструкцију и управљање робота користећи доступан

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
НАСТАВНА ТЕМА	**основни ниво**	**средњи ниво**	**напредни ниво**
	ТЕХ.ОО.О.2.1. Мере и контролишу основне физичке величине правилном применом прибора и инструмената за мерење и контролу. ТЕХ.ОО.О.3.1. Примењују мере заштите на раду ради сопствене и сигурности осталих учесника у процесу рада.	технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета. ТЕХ.ОО.С.3.5. Иницирају и учествују у активностима рециклаже и заштите животне средине у локалној заједници.	школски рачунарски интерфејс. ТЕХ.ОО.Н.2.3. Састављају и управљају роботом помоћу интерфејса, користећи основе вештачке интелигенције.
Конструкторско моделовање	ТЕХ ОО.О.1.1. Повезују врсте, својства и начин обраде са употребом материјала. ТЕХ.ОО.О.3.1. Примењују мере заштите на раду ради сопствене и сигурности осталих учесника у процесу рада. ТЕХ.ОО.О.3.2. Израђују једноставне моделе и макете самостално или у тиму, у циљу развоја и усавршавања мануелних вештина и радних навика.	ТЕХ.ОО.С.2.2. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. ТЕХ.ОО.С.3.3. Креирају рекламни материјал ради промоције самостално или тимски израђеног пројекта. ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	ТЕХ.ОО.Н.2.1. На основу анализе конструкторског модела, предлажу мере његовог унапређења уз уважавање естетских компоненти. ТЕХ.ОО.Н.3.2. При реализацији сопствених идеја, претходно представљених техничким цртежом или употребом одговарајуће апликације, користе расположиве интерфејс технологије. ТЕХ.ОО.Н.3.3. Креирају програме за управљање процесима и уређајима на даљину помоћу ИКТ-а.

ПРЕДМЕТ: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљеви предмета: Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик континуирано развија физичку писменост унапређујући физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Годишњи фонд: 108 – СЕДМИ РАЗРЕД

Недељни фонд: 3

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Атлетика	6	8	4			18
2	Спортска гимнастика	5	8	4			17
	Основе тимских и спотских игара:						
3	Одбојка	6	12	4	3		25

4	Кошарка	3	4	2	2		11
5	Рукомет	2	3	1			6
6	Мали фудбал	2	4	1	2		9
7	Програм по избору		6		4		10
8	Ритмика и плес	2	2				4
9	Тестирање и мерење			8			8
						Укупно:	108

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ Развој снаге, аеробне издржљивости, покретљивости, координације, брзине. Тестирање и праћење физичког развоја и моторичких способности.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – примени једноставне комплексе простих и сложених вежби; – изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; – упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак; – комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневним животним ситуацијама;
2	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТОВИ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика** Истрајно трчање Спринтерско трчање. Штафетно трчање Скок удаљ. Бацање кугле. Скок увис (леђна техника). Бацање „вортекс-а“. Четворобој	– доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама; – одржава равнотежу у различитим положајима и кретањима; – користи гимнастичке вежбе за развој моторичких способности; – користи елементе технике у игри; – примени основна правила мини рукомета/рукомета и футсала , кошарке и одбојке у игри; – учествује на унутародељенским такмичењима; – изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; – игра народно коло; – изведе кретања у различитом ритму; – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура;

	Спортска гимнастика Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Тло Прескок Трамполина Вратило Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови Коњ са хватаљкама Греда	– поштује правила понашања у просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама; – примени мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; – поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама;– сарађује током физичког вежбања и игре; – на социјално прихватљив начин реагује у конфликтним ситуацијама; – користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;
3	Спортске игре: **Футсал:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила **Рукомет:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. **Кошарка:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. **Одбојка:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.	- прихвати сопствену победу и пораз у складу са „фер-плејом”; – примени научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама; – уврсти једноставна вежбања у свој распоред дневних активности; – наведе основе прве помоћи; – наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље; – разликује здраве и нездраве намирнице и њихову енергетску вредност; – направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника и израчуна трошкове; – примени здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; – чува животну средину током вежбања;– користи различите и поуздане изворе информација које се односе на очување здравља и здравих животних навика, – заступа мишљење да прекомерна употреба дигиталних уређаја није здрава.
4	**Плес и ритмика** Ритмичке вежбе са и без реквизита. Скокови кроз вијачу. Народно коло.	
5	**Програми по избору** Скијање, бадминтон, стони тенис, оријентиринг.	
6	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА** Физичко вежбање и спорт Сврха физичке активности и вежбања. Значај развоја физичких способности за здравље. „Фер-плеј”, навијање, победа, пораз, решавање	

	конфликтних ситуација. Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама.	
7	**Здравствено васпитање и** физичка активност, вежбање и здравље. Утицај правилне исхране на здравље и развој. Вежбање и исхрана. Значај вежбања и играња на чистом ваздуху. Вежбање и чување животне средине.	

Табела 3

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
1	Физичке способности	Предмет физичко и здравствено васпитање омогућава ученицима да учествују у разноврсном, безбедном и развојно-прикладном физичком вежбању и физичким активностима, које доприносе њиховом физичком и менталном здрављу, школском постигнућу, стицању социјалних вештина и здравих животних навика.	Развој снаге: – без и са реквизитима; – кроз вежбе у пару или групи; – на справама и уз помоћ справа. 2. Развој аеробне издржљивости: – брзо ходање; – истрајно и интервално трчање – вежбање уз музику – аеробик; – плес и плесне активности; – тимске и спортске игре; – други модели вежбања. 3.Развој покретљивости: – без и са реквизитима; – уз коришћење справа; – уз помоћ једног или више сувежбача. 4.Развој координације: – учење нових моторичких форми	– Активност и однос ученика према физичком и здравственом васпитању који обухвата:– вежбање у адекватној спортској опреми;– редовно присуствовање часовима физичког и здравственог васпитања;– учествовање у ваннаставним активностима, и др.– Приказ једног од усвојених комплекса општеприпремних вежби (вежби обликовања);– Достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика (напредак у усавршавању технике)

			(пре свега у основној фази часа); –извођење координационо захтевних вежби у различитом ритму и променљивим условима (нпр. извођење покрета екстремитетима у различитим равнима); –вежбе са реквизитима (прескакање вијаче на различите начине, манипулација лоптом, палицом, обручем); – полигони спретности; – плесне кореографије, и др. 5. Развој брзине и експлозивне снаге: трчања, штаафетне игре	
2	Моторичке вештине, спортови и спортске дисциплине: 1.Атлетика, 2.Спортска гимнастика,	Учењем предмета физичко и здравствено васпитање ученици унапређују физичке способности, стичу разноврсне моторичке вештине и оспособљавају се да их користе у различитим условима и животним ситуацијама. Уче основне кретне концепте и стратегије и принципе вежбања. Оснажују се да постављају личне циљеве у домену физичке форме, физичке активности, исхране и других здравих животних навика, које су неопходне за безбедно и	1.Истрајно трчање: вежбе технике; континуирано и интервално трчање; Спринтерско трчање: вежбе технике трчања , ниски старт и фазе трчања; Скок увис прекорачном техником; техника скока увис кроз фазе (залет, одскок, прелазак летвице и доскок). Бацање лоптице у даљ: обучавање кроз фазе (залет и избачај) и Проширени садржаји:.– Техника штафетног трчања (штафетне игре, начини измене палице и др.);– Скок удаљ –;– Бацање	Моторичка достигнућа:извођење основних и сложених моторичких кретањи, развој снаге, брзине, координације и флексибилности. Знање и разумевање: разумевање правила спортских игара, утицаја вежбања на организам и основа хигијене. Вредносни однос и понашање: развијање навика за целоживотно вежбање, ер-плеј, тимски рад, одговорност преме сопственом здрављу. 1. Приказ технике трчања, спринтерско

	3.Тимски спортови са лоптом: 3.1. Мали фудбал: 3.2. Рукомет : 3.3. Кошарка: 3.4. Одбојка: 4. Плес и ритмика	компетентно бављење физичким активностима и за формирање основа здравог животног стила.	кугле масе 3кг – из места и бочна варијанта технике;– Бацање „вортекса” удаљ;– Тробој 2. Вежбе на тлу: колут напред, колут назад, став на лопатицама – „свећа”, мост из лежања на леђима; вага претклоном и заножењем; став на шакама уз помоћ; премет упором странце – „звезда”.– Прескок: разношка (до 120 cm);– Вежбе у вису (доскочно вратило, кругови – њих и саскок у зањиху; љуљање и саскоци);– Пењања (шипка, канап,– до 4 m висине);– Ниска греда. Гимнастички полигон састављен од обрађених програмских садржаја. – Прескок „разношка” – козлић постављен по дужини (110 cm) 3. Тимски спортови 3-1. – Вођење и контрола лопте;– Примање и додавање лопте различитим деловима стопала;– Шутирање на гол и основе игре у нападу ;– Одузимање лопте и основе игре у одбрани ;– Вежбе са два и три играча;– Игра са применом основних правила, 3.2. Обучавање елемената технике и тактике са лоптом:вођење, хватање, додавање,	трчање, истрајно трчање, скакања и бацања. 2.Вежбе на тлу, прескоци, вежбе на греди, пењања. 3.Вођење, хватање, додавање лопте, шутирање на гол 4. Додавање, примање лопте и шут на гол из кретања. 5. Замаси, кружења, трчања, поскоци и скокови без реквизита, поскоци и скокови кроз вијачу. Народно коло „Моравац” 6.приликом оцењивања узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности, као и ангажовање ученика у наставном процесу.

			шутирање, финтирање, игра у фази напада, игра у фази одбране,полигон са лоптама, правила игре. 4. Поскоци, окрети, прескакање вијаче, игра „народно коло“, вежбе са обручима,	
3	Физичка и здравствена култура	Упознају се са научним и технолошким аспектима физичке активности и здравља и критички преиспитују утицај личних и срединских фактора на физичку активност, безбедност, здравље појединаца, група и друштва.	социјализација, самоактуализација, игра, разонода, естетске вредности. Теме у вези са препознавањем насиља у физичком васпитању и спорту треба обрађивати управо кроз такмичарске и сарадничке активности, којима се наглашава важност заједништва. велику пажњу треба посветити и правилном односу према природи и уопште околини. Теме у вези са принципима правилне исхране	
4	Секције		Формирају се према интересовању ученика. секције се могу формирати према полу ученика.	
5	Недеља школског спорта		Такмичења у спортским дисциплинама прилагођеним програмским садржајима, приказ нових спортова и рекреативних активности	
6	Активности у природи		– крос (време, место и дужину стазе	

	(кросеви, зимовање, летовање)		одређује Стручно веће); –зимовање организује се за време зимског распуста (обука скијања); -летовање организује се за време летњег распуста у трајању од најмање седам дана	
7	Школска и ваншколска такмичења		Школа организује и спроводи обавезна унутаршколска спортска такмичења: Атлетика и спортске игре са лоптом.	
8	Корективно-педагошки рад		Ове активности организују се са ученицима који имају:– потешкоће у савладавању градива;– смањене физичке способности утврђене на основу моторичког тестирања које се реализује на почетку школске године;– лоше држање тела;	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Физичке способности	Тумаче основне препоруке за физичку активност деце и	Анализирају значај моторичких способности за добро здравље и	Познају основну терминологију физичке активности

	адолесцената. Демонстрирају правилно загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања. Активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактераАдекватно користе основне термине из области физичког вежбања, спорта и физичке активности у различитим ситуацијама. Примењују правила безбедног ношења, постављања, коришћења и одлагања опреме и реквизита за вежбање. Придржавају се правила игре/ активности и прихватају исход игре/	учествовање у спорту. Објашњавају како промене фреквенције, интензитета, трајања и типа физичке активности утичу на њене ефекте. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина. Редовно се баве физичком активношћу на нивоу који превазилази основне препоруке јавног здравља. Правилно реагују у случају повреде приликом физичке активности.	Вреднују поузданост информација из различитих извора, које се односе на физичку активност, исхрану и здравље. Истражују како учествовање у активностима у природи доприноси личном здрављу и здрављу заједнице. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу са сопственим потребама и интересовањима. Решавају проблемске ситуације, креирајући различита решења у одабраним спортским и рекреативним активностима.
Атлетика	Ученик/ученица изводи правилну технику трчања, скакања и бацања. Придржавају се правила понашања доприносећи безбедној и позитивној атмосфери за вежбање.	Ученик/ученица изводи правилну варијанту штафетног трчања, зна правила за такмичења. Демонстрира добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина	Ученик/ученица учествује на такмичењу и зна правила. Адекватно користе дигитална и технолошка знања, као и принципе различитих наука за прикупљање и анализу информација о физичкој активности, исхрани и здрављу
Спортска гимнастика	Ученик/ученица изводи правилну технику извођења вежби на тлу, зна назив вежби и изводи прескоке. Редовно учествују у различитим вежбањима	Ученик/ученица изводи правилно сложеније вежбе на тлу, чува и помаже другима. Познају стручну терминологију везану за физичку активност,	Ученик/ученица изводи правилно вежбе и комбинације вежби на тлу у гимнастички састав. Уз одговарајућу помоћ креирају и

	ради унапређивања моторичких способности. Анализирају и вреднују своју свакодневну физичку активност.	вежбање и спорт. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина.	спроводе план за побољшање или очување сопственог нивоа физичке активности и моторичких способности и прате његове ефекте.
Тимски спортови са лоптом	Ученик/ученица примењује основне елементе технике у игри, правила игре и сарађује са члановима екипе. Користе и комбинују разноврсне основне моторичке вештине у различитим ситуацијама (игра, спорт, рекреација, свакодневне животне ситуације).	Ученик/ученица зна функцију и значај спортске игаре, већи број правила и утицај вежбања на побољшање и даљи спортски развој. Примењују принципе толеранције и фер-плеја у физичкој активности и спорту.	Ученик/ученица примењује научене елементе технике, испуњава тактичке задатке, учествује на такмичењима и суди на утакмицама. Учествују у догађајима који промовишу физичку активност, здравље и заштиту животне средине у локалној заједници.
Плес и ритмика	Ученик/ученица изводи правилну технику ритмичке гимнастике и успешно се креће у ритму и темпу музичке пратње. Користе одговарајућа вербална и невербална средства (плес, покрет) да искажу осећања и комуницирају са вршњацима.	Повезују просторно и временски плесне елементе, изводе вежбе са реквизитима. Бирају одговарајуће стратегије при решавању различитих кретних проблема.	Повезују просторно и временски плесне елементе, изводе вежбе са реквизитима изводи сопствену композицију, састав. Праве одговорне изборе у вези са физичком активношћу, исхраном и здрављем.
Програми по избору ученика	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену основних правила. Редовно учествују у различитим вежбањима ради унапређивања моторичких способности.	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену већег броја правила и веће сарадње са члановима тима. Користе концепте мерења да одреде удаљеност, брзину, висину, фреквенцију, број понављања, трајање активности, паузе и сл. приликом вежбања.	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену већег броја правила и веће сарадње са члановима тима, учествује у организацији игре, зна правила и суди на утакмицама. Подстичу друге да се баве физичком активношћу ради очувања здравља.

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар			
Октобар	Одбојка-увежбавање елемената игре, правила.	VII	36
Новембар	Кошарка- увежбавање елемената игре, правила.	VII	36
Децембар			
Јануар			
Фебруар	Рукомет -увежбавање елемената игре, правила.	VII	36
Март			
Април	Мали фудбал- увежбавање елемената игре, правила.	VII	36
Мај	Атлетика-увежбавање технике скакања, бацања, трчања.	VII	36
Јун			
		Укупно на годишњем нивоу	180

ПРЕДМЕТ: ВЕРСКА НАСТАВА

Циљеви предмета:

Упознавање са историјом Цркве, њеним развојем, светитељима и значајем за српски народ.

Табела 1 за верску наставу

Редни број теме	Назив теме	Об.	Утв.	Пров.	Сист.	Веж.	Прој.зад.
1	Увод	0	1	0	0	0	0
2	Богопознање	3	1	0	1	0	0
3	Јединство Цркве Христове	4	3	0	0	0	0
4	Светотајински живот Цркве	8	2	0	2	0	0
5	Српска црква кроз векове	7	2	0	2	0	0
Укупно		**22**	9	0	5	**0**	**0**

Ред. бр.	Назив теме/садржај	Исходи	Стандарди	Компетенције	Начини остваривања	Провера
1	Увод	разуме циљ наставе	не постоје	комуникација	разговор	усмено
2	Црква у историји	опише развој Цркве	не постоје	културна свест	прича	усмено
3	Васељенски сабори	објасни значај сабора	не постоје	учење	објашњење	питања
4	Символ вере	тумачи основне чланове	не постоје	духовне	анализа	усмено

5	Свете тајне	опише значај тајни	не постоје	религијске	разговор	одговори
6	Литургијски живот	разуме учешће у Литургији	не постоје	духовни развој	пракса	посматрање
7	Светитељи	препозна значај светитеља	не постоје	вредности	прича	усмено
8	Хришћанска етика	примени моралне вредности	не постоје	етика	дискусија	учешће
9	Одговорност	развија одговоран став	не постоје	лични развој	активности	праћење

ПРЕДМЕТ: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљеви предмета: Циљеви наставе предмета **Грађанско васпитање** за седми разред основне школе усмерени су на даље развијање грађанских компетенција, одговорности и активног учешћа ученика у друштву - развијање свести о људским правима и одговорностима, као и разумевање њихове примене у свакодневном животу Подстицање ученика да развијају критичко мишљење и способност аргументованог изражавања ставова .Оспособљавање за активно и одговорно учешће у демократском друштву. Развијање толеранције, уважавања различитости и ненасилне комуникације. Јачање осећаја припадности заједници (школи, локалној средини, држави). Упознавање са основним вредностима демократије, владавине права и грађанског друштва. Развијање способности за тимски рад, сарадњу и решавање конфликата на конструктиван начин. Подстицање одговорног односа према друштвеним и природним ресурсима. Развијање дигиталне писмености и одговорног понашања у дигиталном окружењу. Оснаживање ученика за препознавање и супротстављање дискриминацији, предрасудама и насиљу.

Годишњи фонд: 36

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	

1	Поглед у назад	1	1				2
2	Људска права	5	2	2			9
3	Народна скупштина	4	2	1			7
4	Процеси у савременом Свету	5		2	2		9
5	Грађански активизам	2	2	4	1		9
						Укупно:	36

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	Поглед у назад	Ученик ће бити у стању да укаже на главне теме које су рађене прошле године, и извуче суштину и поуку пређеног садржаја.
2	Људска права	Ученик ће бити у стању да наведе и опише основне карактеристике људских права; -Својим речима опише везу између права појединца и општег добра; -Дискутује о односу права и правде и о сукобу права;
3	Народна скупштина	Ученик ће бити у стању да опише основне карактеристике политичких партија и Народне скупштине. -Разуме начин функционисања Народне скупштине и њену важност.
4	Процеси у савременом Свету	Ученик ће бити у стању да разуме појам вршњачке групе -дискутује о односима и проблемима који се дешавају у вршњачким групама -разуме појам конформизма, појмове идентитета и групног идентитета-Схвати значај групе за развој појединца -Упозна се са притисцима које вршњачки узраст може произвести

		-Објасни на које начине се људи могу понашати када су део масе Схвати значај групе за развој појединца -Упозна се са притисцима које вршњачки узраст може произвести -Објасни на које начине се људи могу понашати када су део масе
5	Грађански активизам	Ученик ће бити у стању да има увид у основе функционисања Народне скупштине, и процесе који се у њој догађају -добије увид у начин на који се води дебата -схвати како домишљатост и моћ убеђивања могу однети превагу у расправи -разуме систем гласања

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Поглед у назад	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија.	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, слободног изражавања мишљења

		Компетенција за учење -има позитиван и одговоран однос према учењу. Комуникација- уважава саговорника реагујући на оно што говори.	активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	и ставова, праћења заинтересованости ученика.
2	Људска права	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања,	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтересованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација- изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини- сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.	решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	
3	Народна скупштина	Информатика и рачунарство, српски	Наставник се труди да све теме ученицима	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати,

		језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација-изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција-препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким	приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтересованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		пољима свог деловања. Одговоран однос према околини-сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.		
4	Процеси у савременом Свету	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација-	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности.	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини- сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.	Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	
5	Грађански активизам	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења

		оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација- изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини- сагледава које активности (обрасци	реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.		

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Поглед у назад	Ученик који дискутује, изражава мишљење уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење. Даје одговоре који нису у потпуности тачни.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје.
Људска права	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже
Народна скупштина	Ученик који дискутује, изражава	Ученик који	Ученик који

	мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже
Процеси у савременом Свету	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже
Грађански активизам	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре.

	обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже

7. Школски програм за 8.разред

ПРЕДМЕТ: Српски језик и књижевност

ОСМИ РАЗРЕД

Циљеви предмета:

Годишњи фонд часова: 136

Недељни фонд часова: 4

Циљеви наставе и учења предмета српски језик и књижевност јесу: да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	**1.Језик** Граматика Правопис	**23** **4**	**15** **6**	**2**	**6** **1**	/	**57**
2	**2. Књижевност**	**29**	**16**	**2**	**3**	/	**50**
3	**3. Култура изражавања**	**8**	**16**	**1**	**4**	/	**29**
		64	**63**	**5**	**14**	**Укупно**	**136**

Табела 2

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Исходи
1	**КЊИЖЕВНОСТ**	-чита са разумевањем књижевно-уметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; -тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације; – уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање; – повеже књижевна дела са исто-ријским или другим одговарајућим контекстом; – одреди временски оквир у којем је писац стварао; – разликује аутора књижевно-уметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину.
2	**ЈЕЗИК** **Граматика**	-објасни настанак и развој српског књижевног језика;
		-разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; -сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; – разуме постојеће језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења;

		– користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом; – доследно примени правописну норму; -примени основна правила о распореду акцената.
3	**ПРАВОПИС**	- доследно примењује правописну норму у употреби великог слова, састављеног и растављеног писања речи, интерпункцијских знакова; - користи Правопис (школско издање);

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**КЊИЖЕВНОСТ** ЛИРИКА 1.Ђура Јакшић: *Отаџбина* 2.Јован Јовановић Змај: *Светли гробови* 3.Јован Јовановић Змај: *Ђулићи* (избор) 4.Десанка Максимовић: *Пролетња песма* / *Опомена* 5.Момчило Настасијевић: *Труба* 6.Иван В. Лалић: *Ветар* 7.Марина Цветајева: *Месечев сјај* ЕПСКО-ЛИРСКЕ ВРСТЕ 1.Бранко Радичевић: *Бачки растанак* (одломак *Ој, Карловци, место моје драго*...)	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Комуникациаја; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Дигитална компетенција;	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу - Читањем самостално доносе закључке о стваралаштву појединих писаца - Уочавањем стилских средстава ученици вреднују литерарни поступак	Процес праћења и вредновања ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, петнаестоминутна

	2.Народна епско-лирска песма: *Женидба Милића Барјактара* ЕПИКА 1.Вук Стефановић Караџић: *О народним певачима* 2.Вук Стефановић Караџић: *Житије Ајдук Вељка Петровића* (одломак) 3.Доситеј Обрадовић: *Живот и прикључења* (одломак) 4.Прота Матеја Ненадовић: *Мемоари* (одломак) 5.Петар Петровић Његош: *Горски вијенац* (одломак *Бадње вече*) 6.Симо Матавуљ: *Пилипенда* 7.Лаза Лазаревић: *Све ће то народ позлатити* 8.Милош Црњански: *Сеобе* (одломак) 9.Бранимир Ћосић: *Покошено поље* (одломак из прве књиге *Читава једна младост*) 10.Дино Буцати: *Колумбар* 11.Херман Хесе: *Магија књиге* / Нил Гејмен*: Зашто наша будућност зависи од библиотека читања и сањарења* ДРАМА 1.Данило Киш: *Ноћ и магла* 2.Петар Кочић: *Јазавац пред судом* (одломак) 3.Жан Батист Поклен Молијер: *Грађанин племић* (одломак) НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ 1.Милутин Миланковић: *Кроз васиону и векове* (одломак) 2.Герман Титов: *25 сати у свемиру*	Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу	-На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими. -Читањем различитих приповедних врста ученици развијају позитиван став о прозном стваралаштву -Познавањем стваралачког опуса неког писца ученици самостално закључују о вредностима тих дела -Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве - На основу анализе дела стичу знања о приповедним поступцима, перспективи приповедача -Упоређују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и разлике.	провера знања, тематске провере знања , тест – годишња провера знања) Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета , као и напредак и других ученика (различите анкете, скале процене,, табеле и сл.) Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходи

	ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1.Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије: *Почетак буне против дахија, Бој на Мишару, Бој на Чокешини, ...*) 2. Љубавне народне лирске песме (*Српска дјевојка, Љубавни растанак*...); оби Избор из савремене српске поезије (нпр. Васко Попа: *Очију твојих да није*, Ана Ристовић: *Гледајући у дрвеће*...) 3.Иво Андрић: *Деца* (*Деца*, *Књига* и *Панорама*) 4.Бранислав Нушић: *Сумњиво лице* 5.Клод Кампањ: *Због мојих петнаест година* 6.Давид Албахари: *Мамац* ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати 3-6 дела) 1.Оскар Давичо: *Србија* 2.Станислав Винавер: *Ратни другови* (*Аритон*) 3.Вук Стефановић Караџић: *Српски рјечник* (избор, нпр. *Отмица*...); 4.Растко Петровић: *Африка* (одломци) 5.Радослав Братић: *Мајсторова рука* (одломак) 6.Душан Ковачевић: *Ко то тамо пева* 7.Џон Селинџер: *Ловац у житу* 8.Ричард Бах: *Галеб Јонатан Ливингстон* 9. Кајо Ритер: *Дечко који није био из Ливерпула* 10.Сју Таузенд: *Тајни дневник Адријана Мола*. КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ Стилска средства: анафора и епифора, апострофа. Лирске врсте: народне љубавне песме, обичајне песме (сватовске, тужбалице и здравице); љубавна песма (ауторска).			

	Епско-лирске врсте: поема, балада. Драмски спев. Мемоари. Биографија.			

2	**ЈЕЗИК** Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глагољица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српскословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа.	-Компетенција за учење; -Рад са подацима и информацијама; -Комуникација; -Одговорно учешће у демократском друштву; -Естетичка компетенција;	-Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, паноа. -Увођење ученика у главне појмове граматике, српског језика прво теоријски, а потом и практично,	

	Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика: екавски (призренскотимочки, косовско-ресавски, шумадијсковојвођански) и ијекавски (зетско-рашки и источнохерцеговачки). Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормирани) језик. Службена употреба језика и писма према Уставу. Језици националних мањина (основни подаци). Језик – основне особине говорног и писаног језика. **ГРАМАТИКА** Грађење речи: − основни модели: извођење, слагање, префиксација; − просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); − састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс. Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике, морфологије и синтаксе. Фонетика: подела гласова и гласовне промене. Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова. Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену.	-Решавање проблема; -Сарадња; -Дигитална компетенција; -Одговоран однос према околини; -Одговоран однос према здрављУ	применом на примерима - и Самоевалуација евалуација	

3	**ПРАВОПИС** Спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме). Генитивни знак. Црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци.		-Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: текстова, табела -Самоевалуација и евалуација -Кроз практичне примере ученици показују могућност да	

			самостално користе правописне знаке -Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури	
4	**ОРТОЕПИЈА** - Краткоузлазни и краткосилазни акценат; - правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови).		-Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: -Јавним излагањем ученици развијају реторичке способности -Изражајним казивањем стихова потврђују лепоту народног стваралаштва -Самосталним изражавањем ученици богате речник и побољшавају свакодневну комуникацију	

			- Самоевалуација и евалуација	
5	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Текстови у функцији унапређивања језичке културе. Анализирање снимљених казивања и читања (звучна читанка). Говорне вежбе на унапред одређену тему. Учтиве форме обраћања. Лексикологија: аугментативи (са пејоративима), деминутиви (са хипокористицима).	-Компетенција за учење; -Рад са подацима и информацијама; -Комуникација; -Одговорно учешће у демократском друштву; -Естетичка компетенција; -Решавање проблема; -Сарадња;	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: -Ученици развијају своју писменост -Ученици подстичу своју стваралачку моћ и развијају кретивност -Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне	

	Правописне вежбе: диктат; допуњавање текста; уочавање и објашњавање научених правописних правила у тексту. Богаћење речника: *лексичко-семантичке вежбе* (нпр. избегавање сувишних речи и туђица; фигуративна значења речи; проналажење изостављених реченичних делова); *стилске вежбе*: (нпр. текст као подстицај за сликовито казивање; ситуациони предложак за тражење погодног израза). Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту (један час за израду задатка и два за анализу и писање унапређене верзије). Први и четврти писмени задатак –писање састава на одабрану тему, други писмени задатакразумевање прочитаног, трећи писмени задатак – правопис.	-Дигитална компетенција; -Одговоран однос према околини; -Одговоран однос према здрављу.	вредносне системе -Многобројним примерима ученици евалуирају своје знање -Ученици практично примењују усвојена теоријска знања о речима, реченици и падежима -Самостално примењују правописна правила -Самоевалуација и евалуација	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
	ЈЗ.1.1.1. разуме текст (ћирилични и латинични) који чита наглас и у себи	ЈЗ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања:	ЈЗ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста
1. ЧИТАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ	ЈЗ.1.1.3.разликује у краћем тексту битно од небитног ЈЗ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста ЈЗ.1.1.5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима ЈЗ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног	„летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања ЈЗ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима)	сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима) ЈЗ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст ЈЗ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту

2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	СЈ.1.2.1. зна и користи оба писма (ћирилицу и латиницу) СЈ.1.2.2.саставља разумљиву, граматички исправну реченицу СЈ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) СЈ.1.2.4. уме да преприча текст СЈ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања* (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) СЈ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима	СЈ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан СЈ.2.2.2. саставља вест, реферат и извештај СЈ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева	СЈ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднаслове деловима текста СЈ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму
	се сусреће у школи и свакодневном животу СЈ.1.2.7. зна да се служи Правописом (школским издањем) СЈ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима		

3. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК	CJ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије промењљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи CJ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима CJ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми CJ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта) CJ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (једноставни случајеви)	CJ.2.3.1. одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик промењљиве речи CJ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима CJ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици CJ.2.3.11. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени (сложенији примери)	CJ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама CJ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима) CJ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени, или на основу њиховог порекла
4. КЊИЖЕВНОСТ	CJ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност)	CJ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања CJ.2.4.2. повезује наслов дела из обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела	CJ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива CJ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова и врста у конкретном тексту CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу

	ČJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму ČJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац) ČJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог ČJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја) ČJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик...	на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација ČJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност ČJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог ČJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела ČJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама	ČJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту ČJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе ČJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже ČJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави

ДОДАТНА НАСТАВА

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**КЊИЖЕВНОСТ** Час са библиотекаром: појам библиографске одреднице; стварање ауторског и предметног каталога; коришћење интернета при проналажењу различитих података. Анализа библиографске одреднице. Цитирање. Анализа савременог књижевног дела по слободном избору ученика. Писање приказа књижевног дела. Давање препоруке за читање. Стварање сажетка (резимеа).	4

	Особености језика књижевноуметничког текста. Одлике књижевног језика. Народни језик и локални говор Карактеризација ликова увидом у форме приповедања Организација и реализација изложбе (о писцу, делу, епохи) Одступања од гласовних промена Индивидуално припремање такмичара Увежбавање градива на тестовима са различитих нивоа такмичења Синтаксичка анализа одломка из приповетке „Све ће то народ позлатити“ Лазе Лазаревића Рад са одабраним ученицима на тестовима за такмичење из српског језика и језичке културе и из књижевности Синтагма Индивидуално припремање такмичара Реченица Организовање такмичења на нивоу разреда у знању српског језика. Састављање питања за квиз; игре асоцијација; коришћење различитих облика питања.	
2	**ЈЕЗИК** **ГРАМАТИКА** Уводни час – представљање садржаја рада на часовима додатне наставе Грађење речи Рад са одабраним ученицима на тестовима за такмичење из српског језика и језичке културе и из књижевности Гласови у српском језику Гласовне промене Одступања од гласовних промена Индивидуално припремање такмичара Увежбавање градива на тестовима са различитих нивоа такмичења Синтаксичка анализа одломка из приповетке „Све ће то народ позлатити“ Лазе Лазаревића Рад са одабраним ученицима на тестовима за такмичење из српског језика и језичке културе и из књижевности Синтагма Индивидуално припремање такмичара Реченица Организовање такмичења на нивоу разреда у знању српског језика. Састављање питања за квиз; игре асоцијација; коришћење различитих облика питања	22

3	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Анализа реклама с телевизије, из новина, часописа, с рекламних паноа. Уочавање елемената пропаганде. Писање реклама и њихово ликовно обликовање. Анализа пројекције домаћег филма са посебним акцентом на визуелне и акустичке ефекте. Стварање сценарија Самостално проналажење примера бирократског језика и његово „превођење“ на књижевни језик Критичка процена одабране телевизијске емисије Час креативног писања Акцентовање одабраног текста уз слушање звучног записа и проверавање акцената у речнику 1Час са библиотекаром: појам библиографске одреднице; стварање ауторског и предметног каталога; коришћење интернета при проналажењу различитих података. Анализа библиографске одреднице Цитирање	10
	Укупно	**36**

ДОПУНСКА НАСТАВА

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**КЊИЖЕВНОСТ** Писци и дела; књижевни родови и врсте Стилске фигуре	6
2	**ЈЕЗИК – ГРАМАТИКА** Упознавање ученика са планом и програмом допунске наставе Просте речи и творенице Префикс, суфикс, творбена основа Извођење, слагање, префиксација Правопис (припрема за писмени)	20

	Гласови Гласовне промене Гласовне промене Именице и придеви (значења и врсте) Заменице и бројеви (значења и врсте) Глаголски вид и род Лични и нелични глаголски облици Непроменљиве речи Падежи Значење падежа Реченични чланови Припрема за контролни Независне реченице Напоредни односи међу реченичним члановима и независним предикатским реченицама Зависне реченице Зависне реченице Припрема за контролни задатак Правопис	
3	**ИСТОРИЈА ЈЕЗИКА** Језик Словена у прапостојбини. Језичке групе. Мисија Ћирила и Методија. Старословенски језик и писма (глагољица и ћирилица) Развој српског књижевног језика Реформа језика, писма и правописа Припрема за контролни задатак (историја језика) Припрема за контролни задатак (историја језика) Народне епске песме новијих времена Књижевни радови Вука Караџића	10
	Укупно	**36**

Припремна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**

1	**ЈЕЗИК** **ГРАМАТИКА** Гласови у српском језику Гласовне промене Одступања од гласовних промена Глаголски облици Синтагма Реченица	5
2	**КЊИЖЕВНОСТ** Разумевање прочитаног Књижевни родови и врсте Стилске фигуре Познавање дела и њихових аутора	3
3	**ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА** Функционални стилови Акцентовање одабраног текста уз слушање звучног записа	2
	Укупно	**10**

Секција:

РЕЦИТАТОРСКА

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
септембар	Вежбе мимике, темпа и гестикулације	осми	3
октобар	Вежбе мимике, темпа и гестикулације	осми	4
новембар	Вежбе мимике, темпа и гестикулације	осми	4
децембар	Избор, анализа и подела задужења за приредбу поводом Савиндана	осми	4
јануар	Увежбавање текстова за приредбу поводом Савиндана	осми	4
фебруар	Припрема за школско такмичење рецитатора	осми	3

март	Школско такмичење рецитатора	осми	4
април	Избор, анализа и подела задужења за приредбу поводом Дана школе	осми	4
мај	Увежбавање текстова за приредбу поводом Дана школе	осми	5
јун	Наступ такмичара пред одељењем	осми	1
		Укупно	**36**

Секција: ЛИТЕРАРНА

	Садржај програма	**Разред**	**Планирани број часова**
септембар	Техничко описивање	осми	3
октобар	Сугестивно описивање	осми	4
новембар	Техничко и сугестивно описивање	осми	4
децембар	Писање литерарних радова на задату тему поводом Савиндана	осми	4
јануар	Одабир најбољих литерарних радова на задату тему поводом Савиндана	осми	4
фебруар	Писање литерарних радова на задату тему поводом литерарног конкурса	осми	3
март	Писање литерарних радова на задату тему поводом литерарног конкурса	осми	4
април	Писање литерарних радова на задату тему поводом Дана школе	осми	4
мај	Одабир најбољих литерарних радова на задату тему поводом Дана школе	осми	5
јун	Презентација најбољих и награђених литерарних радова	осми	1
		Укупно	**36**

Секција:

ДРАМСКА

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
септембар	Позориште – школа живота	осми	3
октобар	Драмски говор, гестови, мимика, драмски покрет	осми	4
новембар	Драмски говор, гестови, мимика, драмски покрет	осми	4
децембар	Одабир текстова и улога за прославу Савиндана	осми	4
јануар	Припрема за прославу Савиндана	осми	4
фебруар	Посета позоришту	осми	3
март	Одабир текстова и улога за прославу Дана школе	осми	4
април	Одабир текстова и улога за прославу Дана школе	осми	4
мај	Припреме и пробе за приредбу поводом Дана школе	осми	5
јун	Посета Музеју Народног позоришта	осми	1
		Укупно	**36**

Критеријуми оцењивања

српски језик и књижевност

Ученици од 5. до 8. разреда оцењују се формативно и сумативно оценом од 1 д 5 током целе школске године. Оцењивање обухвата све три области српског језика и књижевности, а то су: књижевност, језик (граматика, правопис, ортоепија) и језичка култура.

Оцењују се:

-писмени задаци

-контролни задаци

-диктати

-домаћи задаци

-говорне вежбе

-рецитовање

-рад на часу

-усмено одговарање

Документација која прати процес оцењивања је: е-дневник, педагошка свеска наставника, тестови, диктати, писмени и домаћи задаци.
На почетку школске године ради се иницијално тестирање ученика, које се не оцењује, већ служи наставнику за планирање рада и даље праћење напредовања ученика.

Формативно оцењивање подразумева: праћење напредовања, ангажовања и активности ученика, активност на часовима (укључујући све три области предмета), редовно доношење прибора за рад, израду домаћих задатака. Води се у педагошкој свесци наставника, а из овог оцењивања проистиче оцена за рад на часу на крају сваког класификационог периода или на крају полугодишта и године. Критеријум је следећи:

- Недовољан успех – ученик не прати наставу, не пише, нема прибор, не ради домаће задатке и уопште није активан на часу;
- Довољан успех – ученик повремено прати наставу, повремено доноси прибор за рад и домаће задатке и ретко кад је активан на часу;
- Добар успех – Ученик прати наставу, доноси прибор за рад и домаће задатке и активан је на часу, али не у континуитету;
- Врло добар успех – редовно извршава своје обавезе, доноси прибор за рад и домаће задатке, активан је и мотивисан за рад;
- Одличан успех – редовно извршава своје школске обавезе, редовно доноси прибор за рад и домаће задатке, изузетно је активан и мотивисан, непрекидно показује заинтересованост и жељу за напредовањем и стицањем знања.

У сумативно оцењивање спадају: писмени задаци, контролни задаци из граматике и књижевности, полугодишњи и годишњи тестови, диктати, говорне вежбе, домаћи задаци (састави/есеји), рецитовање, усмено одговарање.

ЈЕЗИК

Граматика – критеријум за оцењивање знања из области усаглашен је са образовним стандардима сва три нивоа постигнућа: основног, средњег и напредног нивоа:

-Одличан (5) – ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из фонетике, морфологије, синтаксе, лексикологије; показује веома висок степен ангажовања; зна и примењује граматичка правила у сложенијим примерима;
-Врло добар (4) – ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из фонетике,

морфологије, синтаксе, лексикологије и примењује граматичка правила у сложенијим примерима уз малу помоћ наставника, показује висок степен ангажовања;
-Добар (3) – ученик самостално испуњава захтеве основног и делимично средњег нивоа из фонетике, морфологије, синтаксе, лексикологије; ангажован је повремено; препознаје и примењује граматичка правила у основним примерима;
-Довољан (2) – ученик минимално испуњава захтеве основног нивоа из фонетике, морфологије, синтаксе, лексикологије уз помоћ наставника; ангажован је веома ретко; препознаје граматичка правила у најједноставнијим примерима;
-Недовољан (1) – ученик не испуњава минималне захтеве основног нивоа постигнућа из фонетике, морфологије, синтаксе, лексикологије ни уз помоћ наставника; не зна да препозна граматичка правила у најједноставнијим примерима

Скала за оцењивање контролних задатака и тестова из језика и књижевности је следећа:

Проценат тачних одговора:	Оцена:
Од 90% до 100%	одличан (5)
Од 70% до 89%	врло добар (4)
Од 50% до 69%	добар (3)
Од 30% до 49%	довољан (2)
Од 0% до 29%	недовољан (1)

Диктат (писмена провера знања из правописа) оцењује се бројчано 1-2 пута у току полугодишта на следећи начин:

-Одличан (5) – ученик зна сва слова ћирилице, зна и доследно примењује правописну норму у свим случајевима;
-Врло добар (4) – ученик зна сва слова ћирилице, зна правописну норму и примењује је у свим случајевима, уз поједине правописне грешке;
-Добар (3) – ученик зна сва слова ћирилице, познаје правописну норму и примењује је у већини основних правописних правила;
-Довољан (2) – ученик пише већину слова ћирилице, делимично примењује правописну норму у најосновнијим и једноставнијим примерима;
-Недовољан (1) – ученик не пише тачно сва слова ћирилице, не зна да примени правописну норму у најосновнијим примерима.

Број правописних грешака:	оцена:
Од 0 до 2	одличан (5)

Од 3 до 5	врло добар (4)
Од 6 до 8	добар (3)
Од 9 до 11	довољан (2)
Преко 11	недовољан (1)

КЊИЖЕВНОСТ

Критеријум за оцењивање градива из књижевности усаглашен је са образовним стандардима сва три нивоа постигнућа, основног, средњег и напредног нивоа:

-Одличан (5) – ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из ове области (наводи дела и писце, разликује књижевне родове и врсте, одређује врсту стиха и строфе, проналази стилске фигуре и различите облике приповедања; самостално анализира књижевно дело, аргументовано образлаже свој став о делу и повезује га са другим текстовима по тематици, структури, мотивима);
-Врло добар (4) – ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из књижевности, уз малу помоћ наставника (самостално анализира књижевна дела уз познавање основних одлика и функционалних појмова);
-Добар (3) – ученик самостално испуњава захтеве основног и делимично средњег нивоа из књижевности (познаје основне одлике књижевности и разликује типове уметничког стваралаштва—усмену и ауторску књижевност; познаје основне функционалне појмове;
-Довољан (2) – ученик минимално испуњава захтеве основног нивоа ове области уз помоћ наставника (повезује наслове књижевног дела и имена аутора, разликује књижевне родове и препознаје основне одлике књижевних текстова);
-Недовољан (1) – ученик не испуњава минималне захтеве основног нивоа постигнућа из књижевности ни уз помоћ наставника.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Критеријум за оцењивање писмених и домаћих задатака (састава/есеја) обухвата неколико делова: композицију, садржај, стил, граматику, правопис и естетски изглед.
Одличан (5) – ученик је тачно одговорио на тему, испоштовао је захтеве композиције кроз увод, разраду и закључак, види се поступност у излагању, реченице су јасне и правилне, без граматичких и правописних грешака, стил писања богат је описима, емоцијама и појединим стилским изражајним средствима, рукопис ученика је леп, а рад уредан;
Врло добар (4) – ученик је тачно одговорио на тему, испоштовао захтеве композиције, реченице су јасне, са мањим граматичким и правописним грешкама, стилу недостаје више описа и емоција.
Добар (3) – ученик је тачно одговорио на тему, поједини делови композиције нису у потпуности

испоштовани (нису повезани, недостаје увод и закључак), поједине реченице нису јасне, са честим граматичким и правописним грешкама, недостаје доста описа и емоција, рад је понегде нечитак и неуредан;
Довољан (2) – ученик је делимично одговорио на тему, увод, разрада и закључак нису уједначени, са значајним граматичким и правописним грешкама, стил је сиромашан, рад је веома нечитак и неуредан;
Недовољан (1) – ученик није ништа написао или ученик није одговорио на тему, нису испоштовани захтеви композиције, рад се не може прочитати, реченице су потпуно неповезане и нејасне, са превише граматичких, правописних и стилских грешака.

Оцењивање говорних вежби:
-Одличан (5) – ученик се правилно изражава, тачно излаже текст поштујући правила композиције, износи своје ставове, описе и емоције у складу са задатом темом, лепо формулише своје мишљење, има изграђену културу комуникације;
-Врло добар (4) – ученик успешно одговара на постављене захтеве, уз мања одступања;
-Добар (3) – ученик делимично одговара на постављене захтеве;
-Довољан (2) – ученик одговара на постављене захтеве само уз помоћ наставника и на врло једноставним примерима;
-Недовољан (1) – ученик се није припремио за усмено изражавање, не одговара на постављене захтеве ни уз помоћ наставника.

Рецитовање ученика:

-Одличан (5) – ученик изражајно, тачно и јасно рецитује текст уз одговарајућу дикцију;
-Врло добар (4) – ученик изражајно, тачно и јасно рецитује текст уз делимично одговарајућу дикцију;
-Добар (3) – ученик тачно рецитује текст, али без одговарајуће дикције и изражајности;
-Довољан (2) – ученик рецитује текст без одговарајуће дикције и изражајности правећи често грешке;
-Недовољан (1) – ученик није научио задати текст.

Наставник може наградити ученика оценом одличан (5) и за израду разних паноа, презентација, учешћа на такмичењима, конкурсима, у раду секција и другим активностима у школи и сл.

Писмене провере у трајању до 15 минута обављају се без најаве, а спроводе се ради утврђивања остварености циља једног или више часова и савладаности дела реализованих програмских садржаја. Оцена са овакве провере не уписује се у дневник, већ се евидентира у педагошкој свесци наставника. Она се може узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене ученика на полугодишту или на крају године.

Ученици који раде по прилагођеном или измењеном програму (индивидуализација, ИОП) имају другачије критеријуме оцењивања. Он није исти за све ученике и зависи од потреба и постигнућа сваког појединачног ученика који ради по прилагођеном или измењеном програму.

Закључна оцена утврђује се ученику на крају првог полугодишта и на крају године у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Закључна оцена је бројчана и изводи се као аритметичка средина свих бројчаних оцена које је ученик добио у току првог полугодишта или школске године.

ПРЕДМЕТ:ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљеви предмета:

Циљ наставе страног језика заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативним вештинама и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе је стога развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији. Ученик треба да усвоји знања која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писменој комуникацији споразумева са људима из других земаља, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог и других страних језика.

Годишњи фонд:68

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	INTRODUCTION	/	3	1	/	/	4
2	PROBLEMS	3	3	2	4	1	13
3	THE FUTURE	3	3	/	2	1	9
4	RISKS	5	1	1	2	1	10
5	PROTEST	4	3	1	3	1	12

6	BUYING AND SELLING	4	3	1	3	1	12
7	CAN I ASK	2	2	1	2	1	8
				7		Укупно:	68

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	INTRODUCTION	**По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:** - комуницирају о свакодневним и тренутним / привременим радњама, писмено и усмено; - траже и дају додатна објашњења; - изразе допадање и недопадање; - комуницирају о спортовима и спортској опреми, писмено и усмено.
2	PROBLEMS	- опишу догађаје и искуства из прошлости, писмено и усмено; - разумеју суштину и детаље дескриптивног текста који читају / слушају и разговарају о њему; - опишу нечији изглед и карактер; - ефикасно комуницирају о проблемима тинејџера у школи и ван ње и вршњачком насиљу; - ефикасно комуницирају о кваровима и оштећењима апарата које свакодневно користе; - изразе незадовољство и рекламирају робу коју су купили; - повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и области – музичка култура / историја уметности (поп музика) и историја (пут свиле). - планирају понављање градива; - препознају које су им јаке и слабе стране; - систематизују и класификују градиво; - примењују стечена знања и вештине; - користе време понављања и резултате теста као показатељ шта треба да појачају и додатно увежбавају.
3	THE FUTURE	- разговарају о амбицијама, жељама и плановима за будућност; - разумеју суштину и детаље текста са препо-рукама и саветима који читају; - разумеју суштину и детаље краћег књижевног текста који читају; - одговоре на питања из упитника који слушају и читају; - закажу / откажу прегледе и састанке и мењају термине заказаних прегледа и састанака; - дају препоруке и савете;

		- упоређују и напишу текст о разликама; - повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно - научних области – биологија (здрави стилови живота); инеркултурални аспекти (образовни системи уСАД). - планирају понављање градива; - препознају које су им јаке и слабе стране; - систематизују и класификују градиво; - примењују стечена знања и вештине; - користе време понављања и резултате теста као показатељ шта треба да појачају и додатно увежбавају.
4	RISKS	- комуницицрају и износе ставове о темама *Body Art* и екстремни спортови; -разговарају о природним појавама, опасностима и ризицима; -разумеју знаке упозорења, знају да упозоре на опасност и дају препоруку или савет; -разумеју суштину и детаље текста о природним појавама и опасностима који читају; -разумеју и одговоре на питања из неформалне анкете; -разумеју суштину и детаље текста о екстремним спортовима који слушају; -напишу брошуру и правилно употребе речце за набрајање / додавање; - повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно-научних области – географија (тектонске плоче); интеркултурални аспекти (летњи и зимски рекреативни центри у ВБ).
5	PROTEST	- изразе протест и неслагање; - комуницирају о проблемима попут злоупотребе деце, расизму… - се снађу и комуницирају о важнијим местима у граду; - се љубазно обрате и затраже информацију; - разумеју политички систем у САД и могу да га упореде са нашим; - пренесу шта је неко питао или рекао; - разумеју суштину и детаље прочитаног историјског текста, дијалога и књижевног текста; - разумеју суштину и детаље дијалога који чују; - напишу приказ неког важнијег историјског догађаја; - повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно- научних области – политика (државни систем у САД); интеркултурални аспекти (Универзитети Оксфорд и Кембриџ). - планирају понављање градива; - препознају које су им јаке и слабе стране; - систематизују и класификују градиво; - примењују стечена знања и вештине; - користе време понављања и резултате теста као показатељ шта треба да појачају и додатно увежбавају.

6	BUYING AND SELLING	- комуницирају о куповини, продаји и рационалном трошењу новца; - разговарају о путовањима, туристичким дестинацијама, атракцијама и садржајима; - се снађу на аутобуској / железничкој станици – купе карту, питају о детаљима путовања; - разумеју суштину и детаље прочитаног текста о туристичким објектима и њиховим садржајима; разумеју суштину и детаље дуже приче о необичном трговцу; - разумеју суштину и детаље разговора путовањима који слушају; -ефикасно користе облике пасива у говору и писању; - направе краће истраживање и напишу извештај; - повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно- научних области – економија (развој трговине – од натуралне до робноновчане); интеркултурални аспекти (разлике између британске и америчке верзије енглеског језика). - планирају понављање градива; - препознају које су им јаке и слабе стране; - систематизују и класификују градиво; - примењују стечена знања и вештине; - користе време понављања и резултате теста као показатељ шта треба да појачају и додатно увежбавају.
7	CAN I ASK	- разговарају медијима и њиховом утицају на јавно мњење; - комуницирају о пословима и особинама које су потребне за извршавање одређених послова; - упуте и одговоре на формалне и неформалне молбе; - повезују детаље и решавају проблем (детективску причу); - разумеју суштину и детаље пословног огласа, прилагођеног детективског драмског текста који читају; -разумеју суштину и детаље дескриптивног текста који слушају; - напишу неформални имејл и интервју; - могу да повезују учење и знање енглеског језика са наставним садржајима из различитих предмета и наставно- научних области – друштвене науке и грађанско васпитање (медији и њихов утицај на јавно мњење); интеркултурални аспекти (сезонски послови за тинејџере у ВБ).

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**

1	INTRODUCTION	-Комуникација – представљање себе, постављање и одговарање на основна питања -Учити како се учи – усвајање основних стратегија учења језика -Сарадња– рад у пару (дијалози, игре улога) -Дигитална– компетенција коришћење аудио/видео материјала за изговор и слушање Грађанско васпитање, српски језик, физичко васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте. Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самостал-ност у раду, креа-тивно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
2	PROBLEMS	- комуникација -решавање проблема - сарадња - одговоран однос према себи и другима - одговорно учешће у демократском друштву Грађанско васпитање, српски језик, историја, музичка култура.	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песмицу; раде пројекте. Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања. Тест слушања, читања и писања

			и самостал-ност у раду, креа-тивно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	
3	THE FUTURE	-Компетенција за учење - Комуникација - Одговоран однос према себи -Решавање проблема - Предузимљивост и оријентација ка предузетништву - Рад са подацима и информацијама Грађанско васпитање, српски језик, биологија, здравствено васпиање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте, раде тест. Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања.
4	RISKS	- Одговоран однос према здрављу - Одговоран однос према околини - Решавање проблема - Комуникација -Рад са подацима и информацијама -Одговоран однос према себи и другима	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања,	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања, усмена

		Грађанско васпитање, српски језик, географија	читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте, раде тест. Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	и писмена провера кроз задатке.
5	PROTEST	-Комуникација -Одговорно учешће у демократском друштву -Одговоран однос према себи и другима -Сарадња - Решавање проблема - Рад са подацима и информацијама Грађанско васпитање, српски језик, информатика	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте. Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина, различите технике формативног оцењивања, усмена и писмена провера кроз задатке.
6	BUYING AND SELLING	-Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Ученици активно учествују у наставном	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче

		- Комуникација -Рад са подацима и информацијама - Решавање проблема -Сарадња - Компетенција за учење Грађанско васпитање, српски језик	процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте. Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.
7	CAN I ASK	- Комуникација -Сарадња - Одговоран однос према себи и другима - Решавање проблема -Компетенција за учење - Рад са подацима и информацијама Грађанско васпитање, српски језик, новинарство	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања; глуме, симулирају, певају песму; раде пројекте. Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно /	Наставник мотивише ученике за рад; подстиче сарадњу и самосталност у раду, креативно / критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.

			критичко мишљење; пружа подршку; прати и евидентира рад и напредовање ученика.	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
	Ученик разуме главне информације у најједноставнијим писаним и усменим исказима. У усменом и писаном општењу користи најједноставнија језичка средства за исказивање информација о себи и својим непосредним потребама. Познаје основне граматичке и лексичке елементе. Разуме основне појаве и процесе циљне културе.	Ученик разуме препознатљиве и предвидиве информације у фреквентнијим и једноставнијим врстама писаних текстова и формама усменог општења, а које се односе на њему блиске ситуације и појаве. Користи типске фразе, готове изразе, конструкције и просте реченице за формулисање конкретних исказа везаних за сопствену личност и свакодневне активности или послове. Познаје	Ученик разуме већи број речи и израза у свакодневној усменој и писаној комуникацији, везаних за сопствену личност, окружење, интересовања, школски контекст. Поседује елементарни репертоар језичких средстава за савладавање типичних и уобичајених свакодневних комуникативних

		одређени број правилних граматичких елемената и структура и основну лексику из домена сопствене свакодневице и непосредног интересовања. Поседује свест о суштинским сличностима и разликама између своје и циљне културе.	ситуација. Ученик познаје већину једноставнијих и одређени број сложенијих граматичких правила и фреквентне лексике. Ученик прихвата постојање разлика између сопствене и циљне културе и прилагођава своје понашање основним општеприхваћеним друштвеним конвенцијама.
INTRODUCTION	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава усмено и писмено комуницира о свакодневним и тренутним активностима, поставља и одговара на једноставна питања ради добијања додатних објашњења, изражава допадање и	Ученик самостално усмено и писмено комуницира о свакодневним и привременим активностима, тражи и даје додатна објашњења користећи одговарајуће језичке структуре, образлаже своје ставове о ономе што му се допада или не	Ученик течно, прецизно и самостално усмено и писмено комуницира о свакодневним и тренутним активностима, поставља и даје детаљна објашњења, аргументовано изражава и образлаже своје

	недопадање и саопштава основне информације о спортовима и спортској опреми. Разуме и користи основни вокабулар и једноставне језичке структуре у познатим комуникативним ситуацијама. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	допада и размењује информације о спортовима и спортској опреми. Разуме и примењује језичка средства у различитим познатим комуникативним ситуацијама. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	ставове и преференције и активно учествује у разговору о спортовима и спортској опреми. Успешно користи разноврсна језичка средства и прилагођава свој језички израз различитим комуникативним ситуацијама. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9

PROBLEMS	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава усмено и писмено описује догађаје и искуства из прошлости, препознаје главну тему и основне информације у дескриптивном тексту и једноставно описује нечији изглед и карактер. Учествује у разговору о проблемима тинејџера, вршњачком насиљу и свакодневним кваровима и оштећењима, изражава основно незадовољство и једноставно рекламира купљену робу. Уз подршку повезује знања енглеског језика са садржајима других предмета, препознаје своје јаке и слабе стране и учествује у	Ученик самостално усмено и писмено описује догађаје и искуства из прошлости, разуме главне идеје и важне појединости дескриптивних текстова и разговара о њиховом садржају. Описује изглед и карактер особа, комуницира о проблемима тинејџера у школи и ван ње, вршњачком насиљу, кваровима и оштећењима уређаја, као и о рекламацијама и незадовољству поводом купљене робе. Повезује знања енглеског језика са садржајима из музичке културе, историје уметности и историје, самостално планира учење, систематизује градиво и користи резултате провере знања за даље	Ученик течно, прецизно и самостално усмено и писмено описује и анализира догађаје и искуства из прошлости, разуме суштину и детаље сложенијих дескриптивних текстова и аргументовано разговара о њиховом садржају. Детаљно описује изглед и карактер особа, ефикасно комуницира о проблемима тинејџера и вршњачком насиљу, као и о кваровима, оштећењима и рекламацијама производа, користећи одговарајућа језичка средства.

	понављању и систематизацији градива. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	напредовање. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	Самостално повезује знања енглеског језика са различитим наставним областима, критички процењује сопствени напредак, успешно примењује стечена знања и вештине у новим ситуацијама и користи резултате самопроцене и провере знања за даље усавршавање. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29.

			3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
THE FUTURE	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава говори и пише о својим амбицијама, жељама и плановима за будућност. Разуме главну тему и основне информације у текстовима који садрже препоруке, савете и краће књижевне садржаје. Одговара на једноставна питања из упитника, заказује и отказује прегледе и састанке уз помоћ модела, даје једноставне савете и препоруке и уочава основне разлике међу појмовима и појавама. Уз подршку повезује знања енглеског	Ученик самостално усмено и писмено комуницира о амбицијама, жељама и плановима за будућност, разуме главне идеје и важне појединости текстова са препорукама, саветима и краћих књижевних текстова. Одговара на питања из упитника, заказује, отказује и мења термине прегледа и састанака користећи одговарајућа језичка средства. Даје препоруке и савете, упоређује појаве и пише повезан текст о разликама. Повезује знања енглеског језика са садржајима из биологије и	Ученик течно, прецизно и самостално усмено и писмено комуницира о амбицијама, жељама и плановима за будућност, образлажући своје ставове и изборе. Разуме суштину и детаље различитих текстова са препорукама и саветима, као и краћих књижевних текстова, и критички тумачи њихов садржај. Успешно учествује у комуникативним ситуацијама које укључују

	језика са садржајима из биологије и интеркултуралним темама, препознаје своје јаке и слабе стране и учествује у понављању и систематизацији градива. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	интеркултуралним темама, самостално планира учење, систематизује градиво и користи резултате провере знања за даље напредовање. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	заказивање, отказивање и промену термина, даје аргументоване савете и препоруке и пише јасне и кохерентне текстове у којима упоређује и анализира разлике. Самостално повезује знања енглеског језика са садржајима других наставних области, ефикасно примењује стечена знања и вештине у новим ситуацијама и критички прати и унапређује сопствени процес учења. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15.

			3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
RISKS	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава комуницира о темама као што су украшавање тела, екстремни спортови, природне појаве и опасности из окружења. Износи једноставне ставове, препознаје знакове упозорења и разуме основне поруке које се односе на опасност, препоруке и савете. Разуме главну тему и основне информације у	Ученик самостално комуницира и износи своје ставове о темама као што су украшавање тела и екстремни спортови, разговара о природним појавама, опасностима и ризицима и користи одговарајуће изразе за упозоравање, препоруке и савете. Разуме главне идеје и важне појединости у текстовима о природним појавама и екстремним спортовима, као и питања из	Ученик течно, прецизно и аргументовано комуницира о темама као што су украшавање тела, екстремни спортови, природне појаве, опасности и ризици, образлажући своје ставове и мишљења. Успешно препознаје и тумачи упозорења, даје одговарајуће препоруке и

	прочитаним и слушаним текстовима, одговара на једноставна питања из анкете и уз подршку пише кратку брошуру користећи основне језичке структуре. Повезује поједине садржаје енглеског језика са знањима из географије и препознаје основне интеркултуралне садржаје. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	неформалне анкете. Пише повезану и јасну брошуру, правилно користећи речце за набрајање и додавање. Повезује знања енглеског језика са садржајима из географије и интеркултуралним темама. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	савете и користи разноврсна језичка средства у различитим комуникативним ситуацијама. Разуме суштину и детаље сложенијих писаних и говорних текстова, активно учествује у анкетама и дискусијама и пише садржајне и добро организоване брошуре уз правилну употребу језичких средстава за набрајање и повезивање идеја. Самостално повезује знања енглеског језика са садржајима из географије и интеркултурални м темама и примењује стечена знања у

			новим комуникативним контекстима. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
PROTEST	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава изражава неслагање и протест, разговара о друштвеним проблемима примереним узрасту, тражи и даје основне информације о важним местима у	Ученик самостално комуницира о друштвеним проблемима, изражава неслагање и протест на примерен начин, сналази се у ситуацијама тражења и давања информација о	Ученик течно, прецизно и аргументовано комуницира о друштвеним проблемима као што су дискриминација, расизам и злоупотреба деце, изражава протест,

	граду и љубазно се обраћа саговорнику. Разуме главну тему и основне информације у прочитаним и слушаним текстовима, препознаје основне карактеристике политичког система у САД и уочава поједине сличности и разлике у односу на систем у својој земљи. Уз подршку преноси једноставне исказе и питања, пише краћи приказ историјског догађаја и повезује поједине садржаје енглеског језика са другим наставним областима. Препознаје своје јаке и слабе стране и учествује у систематизацији градива. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9.	важним местима у граду и користи одговарајуће облике учтивог обраћања. Разуме главне идеје и важне појединости историјских, књижевних и других текстова, као и слушаних дијалога. Описује основне карактеристике политичког система у САД и упоређује их са системом у својој земљи. Преноси туђе изјаве и питања користећи одговарајуће језичке структуре, пише повезан приказ историјског догађаја и повезује знања енглеског језика са садржајима из политике и интеркултуралним темама. Самостално планира учење, систематизује градиво и користи резултате провере знања за даље	неслагање и личне ставове користећи одговарајућа језичка средства. Успешно се сналази у различитим комуникативним ситуацијама у вези са сналажењем у граду и тражењем информација, примењујући правила учтиве комуникације. Разуме суштину и детаље сложенијих писаних и говорних текстова, критички тумачи информације и повезује их са претходним знањима. Јасно и тачно преноси туђе изјаве и питања, пише садржајан и добро организован приказ

	1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	напредовање. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	историјског догађаја и самостално повезује знања енглеског језика са садржајима из других наставних области и интеркултурални м темама. Критички прати сопствени напредак, ефикасно организује учење и успешно примењује стечена знања и вештине у новим ситуацијама. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29.

			3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
BUYING AND SELLING	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава комуницира о куповини, продаји, новцу и путовањима, поставља и одговара на једноставна питања у вези са превозом и куповином карата и саопштава основне информације о туристичким дестинацијама. Разуме главну тему и основне информације у прочитаним и слушаним текстовима о путовањима, туристичким објектима и трговини. Препознаје основне облике пасива, уз	Ученик самостално комуницира о куповини, продаји, рационалном трошењу новца, путовањима и туристичким дестинацијама, сналази се у ситуацијама на аутобуској и железничкој станици и користи одговарајући вокабулар у вези са путовањима. Разуме главне идеје и важне појединости у прочитаним и слушаним текстовима о туризму, трговини и путовањима. У говору и писању адекватно користи облике пасива, спроводи	Ученик течно, прецизно и аргументовано комуницира о куповини, продаји, рационалном трошењу новца, путовањима и туристичким садржајима, успешно се сналази у различитим комуникативним ситуацијама везаним за превоз и организацију путовања. Разуме суштину и детаље сложенијих писаних и говорних текстова, критички тумачи информације и повезује их са

	подршку прикупља једноставне податке и пише краћи извештај. Повезује поједине садржаје енглеског језика са знањима из економије и препознаје основне разлике између британске и америчке варијанте енглеског језика. Уз подршку учествује у планирању учења и систематизацији градива. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	једноставно истраживање и пише повезан извештај. Повезује знања енглеског језика са садржајима из економије и интеркултуралним темама, самостално планира учење, систематизује градиво и користи резултате провере знања за даље напредовање. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	претходним знањима. Сигурно и правилно користи облике пасива у говору и писању, самостално спроводи истраживање, анализира прикупљене податке и пише јасан и добро организован извештај. Повезује знања енглеског језика са различитим наставним областима и интеркултурални м темама, критички прати сопствени напредак и успешно примењује стечена знања и вештине у новим комуникативним ситуацијама. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6.

			3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9
CAN I ASK	Ученик уз употребу једноставних језичких средстава комуницира о медијима, занимањима и особинама потребним за обављање различитих послова, упућује и разуме једноставне формалне и неформалне молбе и учествује у разговору о	Ученик самостално комуницира о медијима и њиховом утицају на јавно мњење, занимањима и особинама потребним за обављање различитих послова, користећи одговарајући вокабулар и језичке структуре. Упућује и одговара на формалне и неформалне молбе и	Ученик течно, прецизно и аргументовано комуницира о медијима и њиховом утицају на јавно мњење, занимањима и компетенцијама потребним за различите послове, прилагођавајући свој језички израз комуникативној ситуацији.

	познатим темама. Разуме главну тему и основне информације у пословним огласима, једноставним књижевним и дескриптивним текстовима, као и у слушаним садржајима. Уз подршку повезује информације и решава једноставне проблемске задатке, пише краћи неформални имејл и једноставан интервју. Препознаје везе између енглеског језика и садржаја из друштвених наука и грађанског васпитања и уочава основне интеркултуралне особености. 1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14.	успешно учествује у различитим комуникативним ситуацијама. Разуме главне идеје и важне појединости пословних огласа, прилагођених књижевних и дескриптивних текстова, као и слушаних садржаја. Повезује информације и доноси закључке при решавању проблемских задатака, пише повезан неформални имејл и интервју. Повезује знања енглеског језика са садржајима из друштвених наука и грађанског васпитања и препознаје интеркултуралне разлике и сличности. 2.1.1. 2.1.2. 2.1.3 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11.	Самостално упућује и одговара на формалне и неформалне молбе користећи разноврсна језичка средства. Разуме суштину и детаље сложенијих писаних и говорних текстова, успешно анализира и повезује информације и решава проблемске задатке. Пише јасне, кохерентне и садржајне неформалне имејлове и интервјуе. Самостално повезује знања енглеског језика са садржајима из друштвених наука, грађанског васпитања и интеркултуралних

	1.1.15. 1.1.16. 1.1.17 1.1.18. 1.1.19 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1 1.3.2. 1.3.3. 1.3.4. 1.3.5	2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.1.27. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.4. 2.3.5. 2.3.6. 2.3.7. 2.3.8.	тема, критички сагледавајући улогу медија и различите друштвене појаве. 3.1.1. 3.1.2. 3.1.3. 3.1.4. 3.1.5. 3.1.6. 3.1.7. 3.1.8. 3.1.9. 3.1.10. 3.1.11. 3.1.12. 3.1.13. 3.1.14. 3.1.15. 3.1.16. 3.1.17. 3.1.18. 3.1.19. 3.1.20. 3.1.21. 3.1.22. 3.1.23. 3.1.24. 3.1.25. 3.1.26. 3.1.27. 3.1.28. 3.1.29. 3.1.30. 3.1.31. 3.1.32. 3.2.1. 3.2.2. 3.2.3. 3.2.4. 3.3.1. 3.3.2. 3.3.3. 3.3.4. 3.3.5. 3.3.6. 3.3.7. 3.3.8. 3.3.9

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	INTRODUCTION	4
2	PROBLEMS	5
3	THE FUTURE	5
4	RISKS	6
5	PROTEST	5
6	BUYING AND SELLING	5
7	CAN I ASK	4
	Укупно	**34**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	INTRODUCTION	4
2	PROBLEMS	5
3	THE FUTURE	5
4	RISKS	6
5	PROTEST	5
6	BUYING AND SELLING	5
7	CAN I ASK	4
	Укупно	**34**

ПРЕДМЕТ: Немачки језик за 8. разред

Циљеви предмета:Циљ учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знањао језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језикаоспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиваноднос према другим језицима и културама, као и према сопственом језикуи културном наслеђу.

Годишњи фонд:68

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	Назив теме	Врста часова					Број часова за тему
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Ich will Tennisspielerin werden	4	3	/	3	1	11
2	Eine Sprachreise nach England	5	4	/	3	/	12
3	Es war einmal...	4	4	/	3	/	11
4	Wie entsteht eine Schülerzeitung?	5	3	/	2	/	10
5	Was tust du für die Umwelt?	6	4	1	1	/	12
6	Ich engagiere mich	5	4	1	1	1	12

	für...						
						Укупно:	68

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи** **По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:**
1	Ich will Tennisspielerin werden **Уводна тема**	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације везане за занимања - размене појединачне информације и/или неколикон/она или неко други каже
2	Eine Sprachreise nach England	По завршетку теме ученици ће бити у стању да: - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о догађајима, способностима и обавезама - опишу у неколико краћих, везаних исказа - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа
3	Es war einmal...	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају: Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре: Erkennst du das Märchen? Es war einmal ein kleines Mädchen... Jetzt bist du dran Präteritum Memory mit Verben Theater spielen Ein Zeitungstext *!* текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).
4	Wie entsteht eine Schülerzeitung?	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају: Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре: Was zeigt die Statistik? Wir machen eine Schülerzeitung Wer macht mit? Bericht Die Meinung einer Expertin Pronomen
5	Was tust du für die Umwelt?	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају: Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре: Bist du umweltbewust? Nebensätze Umwelttest Umfrage in der Klasse Umweltschutz in Serbien Ich habe gefragt, ob ihr Bioprodukte kauft. Energieqvellen Kauft ihr Bioprodukte?
6	Ich engagiere mich für...	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају: Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре: Verben mit Präpositionen Fragen Was ist eine Solidar AG?

		Ein Brief an Tobias Interwievs Worüber diskutieren sie? Sie diskutieren über die Umweltverschmutzung. Das Freiwillige Soziale

Табела 3

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне копетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
1	Ich will Tennisspielerin werden	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови језичких вештина и различите технике формативног оцењивања.
2	Eine Sprachreise nach England	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање,	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања;симулирају, радепројекте	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.
3	Es war einmal...	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање, Ликовна култура, Географија	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања;симулирају, радепројекте	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови језичких вештина, различите технике формативног оцењивања.
4	Wie entsteht eine Schülerzeitung?	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања;симулирају,	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

			радепројекте	
5	Was tust du für die Umwelt?	Српски језик, Енглески језик, Грађанско васпитање	Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходним темама задатке слушања, читања и писања	Посматрање и праћење, усмена и писмена провера кроз задатке.
6	Ich engagiere mich für...	Српски језик, Грађанско васпитање	Ученици активно учествују у наставном процесу; самостално закључују значења израза и речи, као и форму и значења граматичких садржаја; раде вежбе слушања, читања, говора и писања;симулирају, радепројекте	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
Ich will Tennisspielerin werden Уводна тема 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 1.1.6., 1.1.8., 1.1.10., 1.1.13., 1.1.20., 1.1.22., 1.1.23., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.4.	1.1.1. Ученик разуме кратка и једноставна питања и налоге који се односе на непосредне комуникацијске ситуације и теме из свакодневног живота. 1.1.2. Ученик разуме основно значење кратких и једноставних	1.2.1. Ученик разуме суштину краћег разговора или монолога о познатим темама из свакодневног живота. 1.2.2. Ученик издваја битне информације из краћих слушаних	

	обавештења, порука и упутстава. 1.1.5. Ученик препознаје основне информације о себи, породици, школи и непосредном окружењу када су саопштене јасно и спорим темпом. 1.1.6. Ученик разуме кратке описе лица, предмета, места и активности познате садржине. 1.1.8. Ученик разуме једноставне исказе који се односе на време, бројеве, цене и основне количине. 1.1.10. Ученик разуме основну тему кратког разговора између два или више саговорника ако се говори јасно и разговетно. 1.1.13. Ученик разуме кратке и једноставне текстове песама, бројалица и рима који су обрађени на часу. 1.1.20. Ученик разуме	текстова и разговора. 1.2.4. Ученик разуме важније детаље у краћим аутентичним или прилагођеним звучним записима који се односе на познате теме.	

	једноставне информације у вези са свакодневним потребама и активностима. 1.1.22. Ученик разуме кратка и једноставна упутства за сналажење у простору. 1.1.23. Ученик разуме основни смисао кратких медијских садржаја (рекламе, најаве, временска прогноза) ако су прилагођени узрасту и нивоу знања.		
2. Eine Sprachreise nach England 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.2.1.,1.2.2., 1.2.3.,1.2.4., 1.3.1.	**1.1.1.** Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. **1.1.2.** Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. **1.1.4.** Ученик проналази	**1.2.1.** Ученик разуме суштину краћег писаног текста о познатим темама. **1.2.2.** Ученик издваја битне информације из краћих писаних текстова. **1.2.3.** Ученик повезује информације из различитих делова текста како би разумео његову целину. **1.2.4.**	**1.3.1.** Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које се могу разумети из контекста.

	тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. распоред часова, позивница, плакат). **1.1.10.** Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. **1.1.11.** Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. **1.1.12.** Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке и разгледнице. **1.1.14.** Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. **1.1.17.** Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима и распоредима. **1.1.18.** Ученик разуме једноставна упутства и правила понашања. **1.1.19.**	Ученик разуме важније детаље у краћим прилагођеним или аутентичним текстовима.	

	Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о времену, датуму, ценама и бројевима.		
3 . Es war einmal... 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.19., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 1.3.1.	1.1.1. Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким и једноставним писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. 1.1.2. Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. 1.1.4. Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. у распореду часова, позивници, огласу, плакату). 1.1.10. Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. 1.1.11.	1.2.1. Ученик разуме суштину краћег писаног текста о познатим темама из свакодневног живота. 1.2.2. Ученик издваја битне информације из краћих писаних текстова. 1.2.3. Ученик повезује информације из различитих делова текста како би разумео његову целину. 1.2.4. Ученик разуме важније детаље у краћим прилагођеним или једноставним аутентичним текстовима.	1.3.1. Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које може да разуме на основу контекста.

	Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. 1.1.12. Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке, разгледнице и електронске поруке. 1.1.14. Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. 1.1.17. Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима, менијима и распоредима. 1.1.19. Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о датуму, времену, бројевима, ценама и количинама.		
4. Wie entsteht eine Schülerzeitung? 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.2.1.,1.2.2.,1.2.3.,1.2.4.,	1.1.1. Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким и једноставним писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме.	1.2.1. Ученик разуме суштину краћег писаног текста о познатим темама из свакодневног живота. 1.2.2. Ученик издваја битне информације из	1.3.1. Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи

1.3.1.	1.1.2. Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. 1.1.4. Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. распоред часова, позивница, оглас, плакат). 1.1.10. Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. 1.1.11. Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. 1.1.12. Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке, разгледнице и електронске поруке. 1.1.14. Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу.	краћих писаних текстова. 1.2.3. Ученик повезује информације из различитих делова текста како би разумео његову целину. 1.2.4. Ученик разуме важније детаље у краћим прилагођеним или једноставним аутентичним текстовима.	које може да разуме на основу контекста.

	1.1.17. Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима, менијима и распоредима. 1.1.18. Ученик разуме једноставна упутства, правила понашања и обавештења у школи и јавним просторима. 1.1.19. Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о датуму, времену, бројевима, ценама и количинама.		
5. Was tust du für die Umwelt? 1.1.1., 1.1.2., 1.1.4., 1.1.10., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.14., 1.1.17., 1.1.18., 1.1.19., 1.3.1.	1.1.1. Ученик препознаје познате речи и једноставне изразе у кратким и једноставним писаним текстовима који се односе на блиске и познате теме. 1.1.2. Ученик разуме основно значење кратких и једноставних писаних порука, обавештења и упутстава. 1.1.4.		1.3.1. Ученик разуме суштину и важне појединости у краћим текстовима различитих врста, чак и када садрже мањи број непознатих речи које може да разуме на основу контекста.

	Ученик проналази тражене информације у кратким и једноставним текстовима (нпр. распоред часова, позивница, оглас, плакат). 1.1.10. Ученик разуме основну тему кратког и једноставног текста о познатим темама. 1.1.11. Ученик разуме кратке описе особа, предмета, места и активности. 1.1.12. Ученик разуме једноставне личне поруке, честитке, разгледнице и електронске поруке. 1.1.14. Ученик разуме кратке текстове песама, рима и бројалица који су обрађени на часу. 1.1.17. Ученик препознаје основне информације у табелама, списковима, менијима и распоредима. 1.1.18. Ученик разуме		

	једноставна упутства, правила понашања и обавештења у школи и јавним просторима. 1.1.19. Ученик разуме кратке текстове који садрже основне податке о датуму, времену, бројевима, ценама и количинама.		
6.Ich engagiere mich für... 1.1.2., 1.1.5., 1.1.8., 1.1.9., 1.1.11., 1.1.12., 1.1.15., 1.1.19., 1.1.23., 1.1.24., 1.2.1, 1.2.2.,1.2.4., 1.3.2.	1.1.2. Ученик записује познате речи, кратке и једноставне изразе и реченице по моделу. 1.1.5. Ученик попуњава једноставне обрасце личним подацима (име, презиме, узраст, место становања). 1.1.8. Ученик пише бројеве, датуме, време и друге основне податке. 1.1.9. Ученик саставља кратке реченице о себи, својој породици, школи и свакодневним активностима. 1.1.11. Ученик пише кратак опис особе, предмета или места користећи	1.2.1. Ученик пише кратак повезан текст о познатим темама из свакодневног живота. 1.2.2. Ученик преноси основне информације у писаној форми. 1.2.4. Ученик самостално саставља кратке поруке, описе и обавештења.	1.3.2. Ученик пише кратке, јасне и повезане текстове о познатим темама, уз одговарајућу употребу речника, граматике и правописа.

	познати вокабулар. 1.1.12. Ученик пише једноставне честитке, поруке и разгледнице. 1.1.15. Ученик преписује кратак текст или записује информације по диктату. 1.1.19. Ученик повезује реченице у кратак и смислен текст уз помоћ модела. 1.1.23. Ученик користи основне правописне и интерпункцијске знакове. 1.1.24. Ученик примењује основна граматичка правила у писању једноставних реченица.		

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Das Perfekt	5
2	Wiederholung – Wortschatz und Grammatik	3
3	Nebensätze	5
4	Berufe	5
5	Die Schülerzeitung	5
6	Präsens – unregelmäßige Verben	5
7	Das Präteritum	6
	Укупно	**34**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Lesen	4
2	Nebensätze	5
3	Präsens – regelmäßige und unregelmäßige	5
4	Verben	5
5	Obwohlsätze	5
6	Das Perfekt	6
7	Schreiben	4
	Укупно	**34**

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	1) Лични идентитет 2) Породица и уже друштвено окружење (пријатељи, комшије, наставници итд.)		2
Октобар	3) Географске особености 4) Становање - форме, навике		2
Новембар	5) Живи свет - природа, љубимци, очување животне средине, еколошка свест 6) Историја, временско искуство и доживљај времена (прошлост - садашњост - будућност)		2
Децембар	7) Школа, школски живот, школски систем, образовање и васпитање		2

	8) Професионални живот (изабрана - будућа струка), планови везани за будуће занимање		
Јануар	9) Млади - деца и омладина 10) Животни циклуси		2
Фебруар	11) Здравље, хигијена, превентива болести, лечење 12) Емоције, љубав, партнерски и други међуљудски односи		2
Март	13) Транспорт и превозна средства 14) Клима и временске прилике		2
Април	15) Наука и истраживања 16) Уметност (нарочито модерна књижевност за младе; савремена музика)		2
Мај	17) Духовни живот; норме и вредности (етички и верски принципи); ставови, стереотипи, предрасуде, толеранција и емпатија; брига о другоме 18) Обичаји и традиција,фолклор, прославе (рођендани, празници)		2
Јун	19) Слободно време - забава, разонода, хобији 20) Исхрана и гастрономске навике 21) Путовања 22) Мода и облачење 23) Спорт		5
		Укупно	23

ПРЕДМЕТ: ЛИКОВНА КУЛТУРА

РАЗРЕД: 8.

Циљеви предмета:

- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијање ученикових потенцијала у области ликовности и визуелности, те помагање у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- стварање интересовања и потребе за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да ученици стичу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које стичу кроз наставу, примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика.

Годишњи фонд: 34

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	3	2				
	ВИЗУЕЛНА МЕТАФОРИКА	5	2				
	КОНТРАСТ, ЈЕДИНСТВО И ДОМИНАНТА У ПРОСТОРУ	6	9				
	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	5	2				
						Укупно:	34

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	Да ученик схвати шта је то композиција у ликовној уметности користећи ликовна средства линију, боју и облик. Да развија осећај склада, пропорције, да описује простор ликовним језиком. Да се учи да гледа дела историје уметности, да уме да повеже научено са часа историје и музичке културе.

		Да усвоји појам линеарне перспективе чији је извор ренесанса. Да научи развој орнамента и арабеске кроз време и разлишита поднебља и утицај на савремени дизајн
	ВИЗУЕЛНА МЕТАФОРИКА	Да се учи да гледа дела историје уметности, да уме да повеже научено са часа историје и музичке културе. Да усвоји појам линеарне перспективе чији је извор ренесанса.
	КОНТРАСТ, ЈЕДИНСТВО И ДОМИНАНТА У ПРОСТОРУ	Да научи везу и начин комуницирања историјских и савремених дела и читав развојни циклус и међуфазе. Да поред класичних користи савремене технике и медије обавештавања
	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	Да научи да гледајући свет око себе, природу, облике, сенке, светлост, покрет; и да из тога креира нове форме

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

			садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	
2	ВИЗУЕЛНА МЕТАФОРИКА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

			непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	
3	КОНТРАСТ, ЈЕДИНСТВО И ДОМИНАНТА У ПРОСТОРУ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

			-примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	
4	СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Сарадња 6.Одговоран однос према околини 7.Естетичка компетенција	- користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе -примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика . Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК.2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3.
ВИЗУЕЛНА МЕТАФОРИКА	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
КОНТРАСТ, ЈЕДИНСТВО И ДОМИНАНТА У ПРОСТОРУ	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.
СЛОБОДНО КОМПОНОВАЊЕ И ФАНТАСТИКА	ЛК. 1.1.1., ЛК. 1.1.2., ЛК. 1.1.3., ЛК. 1.2.3., ЛК. 1.3.1. , ЛК. 1.3.2., ЛК. 1.3.3., ЛК. 1.3.4.	ЛК.2.1.1., ЛК.2.1.2., ЛК. 2.2.1., ЛК.2.2.2., ЛК.2.3.1.	ЛК.3.1.1., ЛК.3.1.2., ЛК.3.2.1., ЛК.3.2.2. ЛК.3.2.3., ЛК.3.2.4., ЛК.3.3.1., ЛК.3.3.2, ЛК.3.3.3., ЛК.3.3.4.

Напомена: Заступљени су сви искази по нивоима у свим темама.

ПРЕДМЕТ: **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

Разред 8.

Циљеви предмета:

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетку перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

Годишњи фонд: **34**

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	5	2				7
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	3	1				4
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	8	2				10
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	8	2				10
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	2	1				3
		26	8				
						Укупно:	34

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	-повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; -уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у роматизму, импресионизму и савременом добу; препознаје националне игре у делима уметничке музике; – наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба; -разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба; -идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба; идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију у музици савременог доба;
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку; – опише начин добијања тона код дувачких инструмената;

3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	– препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; – објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената;
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	– изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у комуникацији и заједничком музицирању; -се понаша у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; -критички просуђује утицај музике на здравље;
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	– користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; – учествује у креирању и реализацији школских приредби, догађаја и пројеката; – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност);

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	ЧОВЕК И МУЗИКА	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву	-користити мултимедијалне садржаје; -упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе -вођење прописане педагошке документације

		8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција	реферата и кратких излагања бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту -наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -примена индивидуализоване наставе - примена демонстративне, дијалошке и текстуалне методе	у којима су видне белешке о **степену ангажовања, уложеном труду, доприносу ученика за време групног рада, изради креативних задатака на одређену тему, раду на пројекту и личном напредовању** у складу са музичким могућностима -заједничко вредновање ученика и наставника - самопроцена оцене и ангажовања од стране ученика - групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад
2	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-користити мултимедијалне садржаје; - применити различите методе и облике рада -долазак до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) -народне инструменте повезати са народном песмом одређеног краја - начин реализације часова прилагодити датом историјсом периоду (игра	

			улога, радионице, игровне активности) - радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика	у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) - вођење евиденције о учешћу ученика у ваннаставним активностима
3	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10.Естетичка компетенција	-користити мултимедијалне садржаје; -бирати пригодне музичке примере прилагођене узрасту и интересовању ученика - радити на остваривању квалитетне комуникације у циљу развоја музичког укуса и интересовања ученика - упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата, паноа и кратких записа	
4	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 3.Рад с подацима и информацијама 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња	-користити мултимедијалне садржаје; - применити	

		7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 10..Естетичка компетенција 11.Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	демонстративну методу и методу рада на тексту у стицању нових знања - примењивати кооперативно учење - повезивати покрет и певање извођењем различитих врста музичких игара	
5	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	1.Компетенција за целоживотно учење 2.Комуникација 4.Дигитална компетенција 5.Решавање проблема 6.Сарадња 7.Одговорно учешће у демократском друштву 8.Одговоран однос према здрављу 9.Одговоран однос према околини 10.Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.	-избор најупечатљивијих музичких примера -примена ИКТ; упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника... - ученици планиране стваралачке задатке реализују по слуху уз запис -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације; -одабир информација које су у служби разумевања света музике	

ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА – МУЗИЧКА КУЛТУРА

НАСТАВНА ТЕМА	**ОБРАЗОВНИ СТАНДАРДИ**
ЧОВЕК И МУЗИКА	МК.1.1.1.препозна основне елементе музичке писмености МК.1.1.2.опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва МК.2.1.1.музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером) МК.2.1.2.структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми)
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	МК.1.1.1.препозна основне елементе музичке писмености МК.1.1.2.опише основне карактеристике: музичких инструмената, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва МК.2.1.1.музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. брз темпо са живахним карактером) МК.2.1.2.структуре и драматургије одређеног музичког жанра (нпр. оперски финале са догађајима у драми) МК.2.1.3.облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота МК.3.1.1.зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела МК.3.1.2.разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика му- зичког фолклора МК.3.1.3.критички и аргументовано образлаже свој суд МК.3.1.4.уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом)
СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	МК.1.2.1.музичке изражајне елементе МК.1.2.2.извођачки састав МК.1.2.3.музичке жанрове МК.1.2.4.српски музички фолклор МК.2.2.1.опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (нпр. узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре) МК.2.2.2.препозна структуру одређеног музичког жанра МК.3.2.1.структуралном и драматуршком димензијом звучног примера МК.3.2.2.жанровским и историјско-стилским контекстом звучног примера

	МК.3.2.3.контекстом настанка и применом различитих облика музичког фолклора
ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	МК.1.3.1.пева једноставне дечје, народне или популарне композиције МК.1.3.2.изводи једноставне дечје, народне или популарне композиције на бар једном инструменту МК.3.3.1.изводи разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (тема се реализује у оквиру свих часова)	МК.1.4.1.направи музичке инструменте користећи предмете из окружења МК.1.4.2.осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела МК.1.4.3.изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима МК.3.4.1.осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте МК.3.4.2.импровизује и/или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова МК.3.4.3.осмисли музику за школску представу, приредбу, перформанс

ПРЕДМЕТ: Историја 8. разред

Циљеви предмета:
Циљ наставе и учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Годишњи фонд: 72
Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	**Основи проучавања прошлости**	1	2				3

2	**Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата**	10	10		2		22
3	**Други светски рат**	7	7		2	1	17
4	**Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата**	7	5		2		14
5	**Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима**	5	5		2		12
						Укупно:	68

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**Основи проучавања прошлости** Основне одлике савременог доба и историјски извори за његово изучавање	Ученик ће знати да: – смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала; – осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ.

2	**Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата** Револуције у Русији и Европи 1917-1919. године Последице Великог рата Стварање југословенске државе Криза грађанског друштва Тоталитарне државе Наука, друштво и култура у међуратном периоду Свет на путу ка новом рату Краљевина СХС 1918-1929.	Ученик ће знати да: – смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора; – доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; - препозна,на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликата; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала; – осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ; – образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба; – истражи меморијалне споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима.

	Краљевина Југославија 1929-1941. Друштво, привреда, наука и култура у југословенској краљевини	
3	**Други светски ратж** Други светски рат 1939-1942. Други светски рат 1943-1945. Човек у Другом светском рату Априлски рат и окупација Краљевине Југославије Отпор окупатору и грађански рат 1941-1942. године Други светски рат у Југославији 1943-1945. године	Ученик ће знати да: – смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора; – доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; - препозна,на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот; – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликата; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући

	Последице рата у Југославији	мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала; – осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ; – образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба; – истражи меморијалне споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима.
4	**Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата** Свет у послератном периоду Хладни рат Напредак науке, културе и уметности после Другог светског рата Нова Југославија Социјалистичка Југославија – процеси и проблеми	Ученик ће знати да: – смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора; – доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; - препозна,на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот; – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликата; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника;

	Спољна политика Социјалистичке Југославије Друштво Социјалистичке Југославије	– препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала; – осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ; – образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба; – истражи меморијалне споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима.
5	**Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима** Завршетак хладног рата Свет на почетку 21. века Распад Југославије Србија крајем 20. века Српски народ на почетку 21. века	Ученик ће знати да: – смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора; – доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; - препозна,на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот; – наведе примере утицаја спортских и уметничких достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликата; – изведе закључке о узроцима, току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ користећи изворе различитог порекла и сазнајне вредности;

		– изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала; – осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ; – образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба; – истражи меморијалне споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и Републици Србији.

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**Основи проучавања прошлости**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика

		• Рад с подацима и информацијама	Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	
2	**Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика
3	**Други светски рат**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика
4	**Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална,	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика

		• Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	
5	**Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима**	• Компетенција за целоживотно учење • Вештине за живот у демократском друштву • Вештина комуникације • Дигитална компетенција • Решавање проблема • Рад с подацима и информацијама	Облици рада: фронтални, индивидуални, групни Наставне методе и технике: Монолошка, дијалошка, текстуална, истраживачки рад, проблемска метода, интерактивна метода, ИКТ метода Предавање, објашњавање, описивање, илустрација, дијалог	Формативно оцењивање, сумативно оцењивање, вршњачко оцењивање, самооцењивање ученика

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Основи проучавања прошлости	Уз помоћ наставника може да изведе рачунање времена и препознаје историјске изворе на основу слике	Углавном познаје периодизацију историје и граничне године, уме да одреди врсту историјског извора, као и место чувања уз мању помоћ наставника	Потпуно познаје периодизацију историје и граничне године, уме да одреди врсту историјског извора, као и место чувања
Европа, свет и српски народ у југословенској	Именује и	Зна узроке и	Целовито

држави у периоду између два светска рата	препознаје основне историјске догађаје са краја новог века и савременог доба Именује историјске личности из датог периода Уме да наведе узроке и последице основних историјских појава из тог периода уз помоћ наставника Активан је на часу уз помоћ наставника.	последице историјских појава са краја новог века и из савременог доба Именује важне историјске догађаје, историјске личности крајем новог века и из савременог доба Уме да објасни значај историјских догађаја из датог периода Сналази се на историјској карти за нови век и савремено доба уз помоћ наставника. Уз подршку наставника обавља задатке	сагледава историјске токове краја новог века и савременог доба, Познаје и разликује узроке и последице, Познаје најважније историјске догађаје крајем новог века и у савремено доба и повезује их са одговарајућим личностима, Зна специфичне детаљи из опште и националне историје датог периода, Самостално изводи закључке и примењује стечено

			знање, Уме да користи историјске изворе за нови век и савремено доба, Самостално се сналази на историјској карти за нови век и савремено доба. Показује иницијативу током наставе, Самостално обавља различите врсте задатака.
Други светски рат	Именује и препознаје основне историјске догађаје из савременог доба Именује историјске	Зна узроке и последице историјских појава из савременог доба Именује важне	Целовито сагледава историјске токове савременог доба, Познаје и разликује

	личности из датог периода Уме да наведе узроке и последице основних историјских појава из тог периода уз помоћ наставника Активан је на часу уз помоћ наставника.	историјске догађаје, историјске личности из савременог доба Уме да објасни значај историјских догађаја из датог периода Сналази се на историјској карти за савремено доба уз помоћ наставника. Уз подршку наставника обавља задатке	узроке и последице, Познаје најважније историјске догађаје савременог доба и повезује их са одговарајућим личностима, Зна специфичне детаље из опште и националне историје датог периода, Самостално изводи закључке и примењује стечено знање, Уме да користи историјске изворе за савремено доба, Самостално се сналази на историјској

			карти за савремено доба. Показује иницијативу током наставе, Самостално обавља различите врсте задатака.
Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата	Именује и препознаје основне историјске догађаје из савременог доба Именује историјске личности из датог периода Уме да наведе узроке и последице основних историјских појава из тог периода уз помоћ	Зна узроке и последице историјских појава из савременог доба Именује важне историјске догађаје, историјске личности из савременог доба Уме да објасни значај историјских догађаја из датог периода Сналази се на историјској	Целовито сагледава историјске токове савременог доба, Познаје и разликује узроке и последице, Познаје најважније историјске догађаје савременог доба и повезује их са одговарајућим личностима, Зна специфичне

	наставника Активан је на часу уз помоћ наставника.	карти за савремено доба уз помоћ наставника. Уз подршку наставника обавља задатке	детаље из опште и националне историје датог периода, Самостално изводи закључке и примењује стечено знање, Уме да користи историјске изворе за савремено доба, Самостално се сналази на историјској карти за савремено доба. Показује иницијативу током наставе, Самостално обавља различите врсте задатака
Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима	Именује и препознаје основне	Зна узроке и последице историјских	Целовито сагледава историјске

	историјске догађаје из савременог доба Именује историјске личности из датог периода Уме да наведе узроке и последице основних историјских појава из тог периода уз помоћ наставника Активан је на часу уз помоћ наставника.	појава из савременог доба Именује важне историјске догађаје, историјске личности из савременог доба Уме да објасни значај историјских догађаја из датог периода Сналази се на историјској карти за савремено доба уз помоћ наставника. Уз подршку наставника обавља задатке	токове савременог доба, Познаје и разликује узроке и последице, Познаје најважније историјске догађаје савременог доба и повезује их са одговарајућим личностима, Зна специфичне детаље из опште и националне историје датог периода, Самостално изводи закључке и примењује стечено знање, Уме да користи историјске изворе за

			савремено доба, Самостално се сналази на историјској карти за савремено доба. Показује иницијативу током наставе, Самостално обавља различите врсте задатака

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	**Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата**	9
2	**Други светски рат**	9
3	**Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата**	9
4	**Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима**	9
	Укупно	**36**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми

1	**Европа, свет и српски народ у југословенској држави у периоду између два светска рата**	9
2	**Други светски рат**	9
3	**Свет, Европа и српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата**	9
4	**Свет, Европа, српска држава и народ у савременим процесима**	9
	Укупно	**36**

Историјска секција

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	Први светски рат	Осми	4
Октобар	Јунаци Првог светског рата		5
Новембар	Споменици Првог светског рата у Београду		4
Децембар	Краљевина Југославија		5
Јануар	Краљевина Југославија		2
Фебруар	Краљевина Југославија		2
Март	Велике битке Другог светског рата		4
Април	Велике битке Другог светског рата		4
Мај	Велике битке Другог светског рата		4
Јун	Велике битке Другог светског рата		2
Укупно			36

Историјска секција - обилазак београдских знаменитости

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	Ташмајдан	Осми	5
Октобар	Калемегдан/ Сајам књига		5
Новембар	Конак кнегиње Љубице		5
Децембар	Народни музеј		5
Јануар	---		
Фебруар	---		

Март	Етнографски музеј		5
Април	Војни музеј		5
Мај	Топчидер и Кошутњак		6
Јун	---		
Остали могући локалитети за обилазак	Споменици у центру Београда Храм Светог Саве Вазнесењска црква Саборна црква Црква Св. Марка Руска црква Црква Св. Александра Невског Музеј Српске Патријаршије Галерија фресака Остали музеји...		
Могуће су измене у распореду у зависности од интересовања ученика, других обавеза и временских прилика			
Укупно			36

Новинарска секција:

Израда школског часописа „Мудрица“

Рад са ученицима, давање инструкција, осмишљавање садржаја, избор фотографија, компјутерски прелом

ПРЕДМЕТ: ГЕОГРАФИЈА

Циљеви предмета: Циљ учења географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма. Уџбеници, приручници, наставни материјали: Географија, уџбеник за седми разред, аутор Мирослав Грујић и школски атлас, глобус, зидне карте, друштвене мреже

Годишњи фонд: 68 часова

Недељни фонд: 2 часа

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	5	2				7
2	ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	17	8		1		26
3	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	17	8		1		26
4	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	2	2				4
5	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	1	1				2
6	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	2	1				3
		44	22		2	Укупно:	68

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**

1	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	Одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјскогеографским развојем; Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије. Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује
2	ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује; Опише узроке и последице геотектонских процеса на територији Србије; Класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне ; Анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије; Класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије; Ннаводи начине коришћења вода Србије; Препознаје ефекте утицаја физичкогеографских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода; Доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичкогеографске карактеристике простора.
3	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Анализира тематске карте и статистичке податке и графички ихприказује; Објашњава популациону динамику становништва Србије: -Кретање броја становника, природни прираштај и миграције; Изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва у нашој земљи; Изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; Израђује и анализира графичке приказе структура становништва; Објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак,развој и трансформацију насеља унашој земљи; Уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи; Доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи;
4	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира тематске карте и статистичке податке и графички ихприказује; описује репрезентативн е објекте природне и културне баштине и означава их на карти.
5	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира тематске карте и статистичке податке и графички ихприказује; Препознаје ефекте утицаја физичкогеографских процеса на

		човека и адекватно реагује у случају природних непогода; Доведи у везу распрострањеност биљних и животињских врста и физичкогеографске карактеристике простора; Кретање броја становника, природниприраштај и миграције; Изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва; Изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике; Израђује и анализира графичке приказе структура становништва; Објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак,развој и трансформацију насеља; Уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; Доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине; Препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине; предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира тематске карте и статистичке податке и графички ихприказује; Објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештајСрба у свету.
6	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	Учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини; Анализира тематске карте и статистичке податке и графички ихприказује; Објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештајСрба у свету

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијам а Естетичка компетенција Дигитална	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, тематске карте, презентације..	Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају

		компетенција Комуникациј	Коришћење е - уџбеника: видео записи са питањима.	месеца и током појединих часова Домаћи задатак Нема карта Писана проверавежба 10. мин
2	ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијам а Естетичка компетенција Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос према околини	Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: ППТ, видео материјали, пројектна настава Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Стално коришћење географске карте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, ППТ, питања, квиз.. Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Домаћи задатак Писана провера 15 мин. Са немом картом Карта -појмови
3	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијам а Естетичка	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуациј а на

		компетенција Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос у демократском	одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелацијеса сродним предметима. Стално коришћење географске карте и географског атласа и немекарте Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: питања, ППТ, видеозаписа..е уџбениика Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израдепаноа, кратких записа, кратких излагања Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	крају месеца итоком појединих часова Домаћи задатак Писана провераважба 15 минутаКарта – појмови
4	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијам а	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика,

		Естетичка компетенција Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос у демократском друштву Сарад ња	особеностима одељења Користити разноврсне технике/методе и облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима. Стално коришћење географске карте и атласа Комбиновање различитих врста дидактичког материјала:,питања , ППТ,видеозаписа.. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа,презентација, кратких записа, кратких излагања Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације	сумирање постигнућа усменог ангажовања крајем децембра Самоевалуациј а на крају месеца итоком појединих часова Домаћи задатак Писана провераКартапојмови
5	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијам а Естетичка	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, сумирање постигнућа

		компетенција Дигитална компетенција	одељења и предзнањима ученика Користити разноврсне технике/методе и облике рада Пројектни задатак Обезбеђивање корелације са сродним предметима: Стално коришћење географскекарте и атласа Комбиновање различитих врста дидактичког материјала:мапе ума из уџбеника, табеле, ППТ, видео записи и др. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија	усменог ангажовања крајеммаја Самоевалуациј а на крају месеца Домаћи задатак Карта Индивидуални рад, пројектни задаци-панои, презентације,мини предавања
6	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	Компетенција за учење Рад са подацима и информацијам а Естетичка компетенција Дигитална компетенција Комуникација Одговоран однос у	Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења и предзнањима ученика Користити разноврсне технике/методе и	

		демократском друштву Сарадња	облике рада Обезбеђивање корелације са сродним предметима: Стално коришћење географскекарте и атласа Комбиновање различитих врста дидактичког материјала:мапе ума из уџбеника, табеле, ППТ, видео записи и др. Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија Коришћење разноврсних техника сумирања градива:мапе ума Проверавање знања географских појмова, кроз испитивање на карти Коришћење е уџбеника , дигиталних часова и квизова.	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.4.1.препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе	Средњи ниво ГЕ.2.1.1.одређује стране света у простору и на географској карти ГЕ.2.1.2. одређује положај места на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на немој карти картографским средствима,графиком,табело м,шемо	Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте
ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ1.2.3.именује Земљине сфере и препознаје њихове основне одлике ГЕ.1.4.1.препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе	Средњи ниво ГЕ.2.1.2.одређује положај места и тачака на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте, п ојаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графи ком,та белом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на немој карти картографским средствима,графиком,т абело м,шемом ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице- објекте, појаве, процесе и	Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе геог. карте ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друш. фактора на развој и размештај привреде и пр. делатности ГЕ.3.4.1.објашњава географске везе и законитости у нашој земљи и уме да издвоји географске регије

		односе у Земљиним сферама ГЕ.2.4.1.описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије	
ДРУШТВЕНО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмовео становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ1.2.3.именује Земљине сфереи препознаје њихове основне одлике ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и гране ГЕ.1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе	Средњи ниво ГЕ.2.1.2. одређује положај местаи тачака на географској карти ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте, п ојаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео.податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва	ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе географске карте ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друш. фактора на развоји размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде иприв. дел.

		ГЕ.2.4.1.описује природне и друштвене одлике наше државеи наводи њене регије	
ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице,објекте, појаве и процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табел ом, шемом	ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске податке на немој карти картографским средствима, графиком,табелом, шемом	Напредни ниво ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везамагео. чињеница, објеката,појава и процеса, односа на основу анализе географске карте
ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	Основни ниво ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред	ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава гео.чињенице,објекте, појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графи ком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене гео. податке	ГЕ.3.1.1.доноси закључке о просторним и каузалним везама гео. чињеница, објеката,појава и процеса,односа на основу анализе гео карте ГЕ.3.3.1. објашњава утицај

	ГЕ.1.3.2.дефинише појам привреде и препознаје привр.делатности и гране ГЕ.1.4.2.именује континенте и препознаје њихове основне природнеи друштвене одлике	на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) и структуре становништва ГЕ.2.4.1.описује прир и друш одлике наше државе и наводи њене регије	природ и друш. фактора на развоји размештај становништва и насеља ГЕ.3.3.2. објашњава утицај природних и друштврних фактора на развоји размештај привреде и прив делатности ГЕ.3.4.1.објашњава географске везе и законитости у нашој земљи и уме да издвоји гео регије.
СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	ГЕ.1.1.3.препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ.1.3.1.познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред	Средњи ниво ГЕ.2.1.3.препознаје и објашњава географске чињенице,објекте,појаве и процесе и односе који су представљени моделом,сликом,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.1.4.приказује понуђене географске	Напредни ниво ГЕ.3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора наразвој и размештај становништва и насеља

		податке на немој карти картографским средствима,графиком,табелом,шемом ГЕ.2.3.1.разликује и објашњава кретање(природно и механичко) становништва	

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	2
2	ФИЗИЧКО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	13
3	ДРУШТВЕНО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	13
4	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	2
5	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	2
6	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	2
	Укупно	34
	Укупно	

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми

1	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ	2
2	ФИЗИЧКО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	13
3	ДРУШТВЕНО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	13
4	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ	2
5	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА	2
6	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ	2
	Укупно	**34**

Секције:

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
Септембар	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА ТЕРИТОРИЈЕ СРБИЈЕ		4
Октобар	ФИЗИЧКО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ		4
Новембар	ФИЗИЧКО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ		4
Децембар	ФИЗИЧКО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ		4
Јануар	ДРУШТВЕНО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ		2
Фебруар	ДРУШТВЕНО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ		3
Март	ДРУШТВЕНО- ГЕОГРАФСКЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ		5
Април	ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ		3
Мај	ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА		4
Јун	СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ		1
		Укупно	34

ПРЕДМЕТ: Физика

Циљеви предмета:

Општи циљ наставе физике јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Остали циљеви и задаци наставе физике су:

· развијање функционалне писмености;

· упознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици;

· разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона;

· развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање;

· развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања;

· развијање логичког и апстрактног мишљења;

· схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења;

· решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја;

· развијање способности за примену знања из физике;

· схватање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине;

· развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи;

· развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци

Ученик треба да:

· разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу (време, маса, температура, рад, енергија, количина наелектрисања, електрични напон и струја) од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (брзина, убрзање, сила, јачина електричног и магнетног поља...)

· уме да слаже и разлаже силу, јачину електричног поља

· разликује различите врсте кретања (транслаторно, осцилаторно, таласно) и да зна њихове карактеристике

· зна основне карактеристике звука и светлости

· зна да је брзина светлости у вакууму највећа постојећа брзина у природи

· разуме да је рад силе једнак промени енергије и на нивоу примене користи, трансформацију енергије у рад и обрнуто

· примењује законе одржања (масе, енергије, количине наелектрисања)

· зна услове за настанак струје и Омов закон

· прави разлику између температуре и топлоте

· уме да рукује мерним инструментима

· користи јединице Међународног система (SI) за одговарајуће физичке величине

Годишњи фонд:68

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**						**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	Лаб. вежба	
1	Осцилаторно и таласно кретање	4	4	1			1	10
2	Светлосне појаве	7	5	1			2	15
3	Електрично поље	5	5	1			0	11
4	Електрична струја	8	6	1			3	18
5	Магнетно поље	4	1	1				6
6	Елементи атомске и нуклеарне физике	4	2					6
7	Физика и савремени свет	2						2
						Укупно:		**68**

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	Осцилаторно и таласно кретање	–повезује физичке величине које описују осцилације и таласе; –описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука; -решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;
2	Светлосне појаве	– анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала, сочива) и користи лупу и микроскоп; – демонстрира и објасни: појаву сенке, функционисање ока и корекцију вида – примењује превентивне мере заштите од буке и од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;

3	Електрично поље	– демонстрира узајамно деловање наелектрисаних тела и објасни од чега оно зависи; –прикаже и опише електрично поље, израчуна силу којом поље делује на наелектрисање и повеже електрични напон и јачину електричног поља; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;
4	Електрична струја	–објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове и упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика; –наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврста ради рециклаже; –познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже, изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину струје и напон, одређује вредност отпорности редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички; –описује ефекте који се испољавају при протицању електричне струје; –решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области
5	Магнетно поље	–описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом, деловање магнетног поља на струјни проводник и принцип рада електромагнета и електромотора; –објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља –користи компас и апликације за паметне телефона за оријентацију у природи; –решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;
6	Елементи атомске и нуклеарне физике	–упозна се са појмом атоске структуре честица, схвати деловање сила унутар језгра атома и појма нуклеарне енрегије; –разуме појам процеса фисије и фузије; –разликује фисију и фузију и наводи могућности њихове примене –решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке из сваке наведене области;
7	Физика и савремени свет	– разуме утицај физике на савремени свет

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Осцилаторно и таласно кретање	- Учење - Комуникација - Сарадња - Одговоранодноспрем аздрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематскимпраћењемра дасваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	Континуирано праћење рада сваког ученика кроз проверавање његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања и активног учешћа у раду, решавања квантитативних, квалитативних, графичких, практичних и истраживачких задатака и лабораторијских вежби. Континуирано се пратити и вреднује знање, вештине и ставови ученика помоћу усменог испитивања, кратких писмених провера, контролних вежби, провером практичних вештина, праћењем постигнућа у оквиру истраживачких задтака. Наставник омогућава ученицима да искажу сопствена размишљања о неким физичким појавама и то адекватно вреднује. На почетку
2	Светлосне појаве	- Учење - Комуникација - Радсаподацима и информацијама - Дигиталнакомпетенц ија - Сарадња - Одговоранодноспрем аздрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци,	

			вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематскимпраћењемрадсваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	школске године, спроводи се иницијални тест. Овај тест је инструмент провере предзнања и потенцијала ученика.
3	Електрично поље	- Учење - Комуникација - Радсаподацима и информацијама - Дигиталнакомпетенција - Сарадња - Одговоранодноспрема здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
4	Електрична струја	- Учење - Комуникација - Радсаподацима и информацијама - Дигиталнакомпетенција - Сарадња - Одговоранодноспрема здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци,	

			вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
5	Магнетно поље	- Учење - Комуникација - Радсаподацима и информацијама - Дигиталнакомпетенција - Сарадња - Одговоранодноспремаздрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
6	Елементи атомске и нуклеарне физике	- Учење - Комуникација - Радсаподацима и информацијама - Дигиталнакомпетенција - Сарадња - Одговоранодноспремаздрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци,	

			вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
7	Физика и савремени свет	- Учење - Комуникација - Радсаподацима и информацијама - Дигиталнакомпетенција - Сарадња - Одговоранодноспрем аздрављу	- Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Осцилаторно и таласно кретање	ФИ.1.2.1. Уме да препозна кретање према облику путање (периодично кретање) ФИ.1.7.1. Поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. Уме да се придржава основних правила понашања у	ФИ.2.2.3.Уме да препозна основне појмове који описују осцилаторно кретање ФИ.2.7.3. Уме да реализује експеримент по упутству	ФИ.3.2.2.Уме да примени односе између физичких величина који описују осцилаторно кретање ФИ.3.2.3. Зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању ФИ.3.2.4.

	лабораторији		Зна основне физичке величине које описују осцилаторно кретање ФИ.3.2.5 Уме да препозна основне особине звука и светлости
Светлосне појаве	ФИ.1.2.3. Уме да израчуна брзину пређени пут и време ако су познате остале величине (величине које описују светлост) ФИ.1.7.1.Поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. Уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	ФИ.2.6.1.Разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици (директна и индиректна пропорционалност) ФИ.2.6.3. Уме да користи и интерпретира табела рни и графички приказ зависности физичких величина	ФИ.3.2.5. Уме да препозна основне особине звука и светлости ФИ.3.2.6. Зна како се прелама и одбија светлост
Електрично поље	ФИ.1.1.2. Уме да препозна смер деловањам магнетне и електростатичке силе ФИ.1.7.1.Поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2.Уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	ФИ.2.6.1.Разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици (директна и индиректна пропорционалност) ФИ.2.6.3.Уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности	ФИ.3.7.1. Уме да донесе релавантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. Уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

		физичких величина	
Електрична струја	ФИ.1.3.1. Уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале ФИ.1.3.2. Уме да препозна магнетне ефекте електричне струје	ФИ:2.3.1. Зна да разликује електричне проводнике и изолаторе ФИ.2.3.2. Зна називе основних елемената електричног кола ФИ.2.3.3. Уме да препозна да ли су извори напона везани редно или паралелно ФИ.2.3.4.Уме да израчуна отпор, јачину струје или напона ако су му познате друге две величине ФИ.2.3.5. Уме да препозна топлотне ефекте електричне струје ФИ.2.3.6. Разуме појмове енергије и снаге електричне струје	ФИ.3.3.1. Зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу ФИ.3.4.1. Уме да претвара изведене јединице у јединице SI ситема ФИ.3.4.2. Уме да мери јачину струје и напона у електричном колу ФИ.3.4.3. Зна шта је грешка у мерењу и појам средње величине
Магнетно поље	ФИ.1.3.2.Уме да препозна смер деловањам магнетне и електростатичке силе	ФИ.2.1.2.Разуме како делије магнетно поље	ФИ.3.7.1.Уме да донесе релавантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2.Уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом
Елементи атомске и нуклеарне физике	ФИ.1.7.1.Поседује мануелне способности	ФИ.2.7.1. Уме табеларно и графички	ФИ.3.7.1.Уме да донесе релавантан

	потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2.Уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. Да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата.	закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2.Уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом
Физика и савремени свет	/	/	/

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Осцилаторно и таласно кретање	10
2	Светлосне појаве	10
3	Електрично поље	6
4	Електрична струја	7
5	Магнетно поље	2
	Укупно	**35**

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Осцилаторно и таласно кретање	8
2	Светлосне појаве	9
3	Електрично поље	7
4	Електрична струја	8
5	Магнетно поље	3
	Укупно	**35**

ПРЕДМЕТ: **МАТЕМАТИКА, 8.разред**

Циљеви предмета: Циљеви наставе математике у другом циклусу су да ученици стекну језичку и математичку писменост**,** да оспособи ученике да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама**,** да оспособи ученике да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима**,** да развије мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје**,** да осигура да ученици усвоје елементарна математичка знања **,** да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе**,** да омогући ученицима успешно настављање математичког образовања, да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развитку личности ученика.

Годишњи фонд: 136

Недељни фонд: 4

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1.	Увод	0	1	1	0	0	2
2.	Сличност троуглова	3	4	1	0	0	8
3.	Тачка, права, раван	5	5	0	1	0	11
4.	Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	6	9	1	1	1	18
5.	Призма	6	7	0	1	0	14
6.	Пирамида	6	8	1	1	0	16
7.	Линеарне функције	5	5	1	1	0	12
8.	Графичко представљање статистичких података	4	2	0	0	2	8

9.	Системи линеарних једначина са две непознате	5	7	1	0	0	13
10.	Ваљак	4	6	0	0	0	10
11.	Купа	4	6	0	1	0	11
12.	Лопта	2	3	0	0	0	5
13.	Писмени задаци	0	4	4	0	0	8
		50	67	10	6	3	Укупно: 136

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	**Сличност троуглова** Талесова теорема Сличност троуглова Примена сличности на правоугли троугао	Ученик ће по завршетку разреда бити у стању да: • примени Талесову теорему у геометријски задацима и реалном контексту; • примени сличност троуглова у геометријски задацима и реалном контексту; • Примени стечено знање у свакодневно животу.
2	**Тачка, права, раван** Однос тачке, праве и равни Одређеност праве и равни Однос правих; мимоилазне праве Однос праве и равни, нормала на раван Растојање тачке од равни Однос две равни	Ученик ће по завршетку разреда бити у стању да: • анализира односе тачака, правих и равни у простор и запише те односе математичким писмом; • представља цртежом односе геометријских објекат у равни и простору и користи их приликом решавањ задатака; • уочи правоугли троугао у простору и примен Питагорину теорему у геометријским задацима реалном контексту;

	Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи, праве) Полиедар	• Примени стечено знање у свакодневно животу.
3.	**Линеарне једначине са једном непознатом** Основна својства једнакости Еквивалентност једначина Решавање линеарне једначине с једном непознатом Примена линеарних једначина	Ученик ће по завршетку разреда бити у стању да: • реши линеарну једначину, неједначину и систе линеарних једначина са две непознате; • реши реалне проблеме користећи линеарн једначину, неједначину или систем линеарни једначина са две непознате; • Примени стечено знање у свакодневно животу.
	Линеарне неједначине са једном непознатом Основна својства неједнакости Еквивалентност неједначина Решавање линеарне неједначине с једном непознатом Примена линеарних једначина	Ученик ће по завршетку разреда бити у стању да: • реши линеарну једначину, неједначину и систе линеарних једначина са две непознате; • реши реалне проблеме користећи линеарн једначину, неједначину или систем линеарни једначина са две непознате; • Примени стечено знање у свакодневно животу.
4.	**Призма** Појам, елементи и врсте Мрежа призме	Ученик ће по завршетку разреда бити у стању да:

	Површина призме Запремина призме Маса тела	• израчуна површину и запремину праве призме четворостране пирамиде (основа правоугаоник правилне тростране и шестостране пирамиде; • Примени стечено знање у свакодневно животу.
5.	**Пирамида** Појам, елементи и врсте Мрежа пирамиде Површина пирамиде Запремина пирамиде Маса тела	
6.	**Линеарна функција y=kx+n** Експлицитни и имплицитни облик линеарне функције Табела, формула и график линеарне функције Нула и знак линеарне функције Цртање и читање графика линеарних функција	Ученик ће по завршетку разреда бити у стању да: • нацрта и анализира график линеарне функције; • учествује у избору истраживачког пројекта и начин рада. • Примени стечено знање у свакодневно животу.
7.	**Графичко представљање података** Представљање зависних величина табеларно и у координатном систему Графичко представљање статистичких података у облику разних дијаграма	Ученик ће по завршетку разреда бити у стању да: • нацрта и анализира график линеарне функције;

	Рачунање средње вредности и медијане Поређење вредности узорка са средњом вредношћу	• учествује у избору истраживачког пројекта и начин рада. • Примени стечено знање у свакодневно животу.
8.	**Систем линеарних једначина с две непознате** Линеарна једначина са две непознате и њена решења Појам система од две линеарне једначине са две непознате Еквивалентност система од две линеарне једначине са две непознате Решавање система од две линеарне једначине са две непознате методом замене, супротних коефицијената и графички Примена система линеарних једначина	Ученик ће по завршетку разреда бити у стању да: • реши реалне проблеме користећи линеарн једначину, неједначину или систем линеарни једначина са две непознате; • Примени стечено знање у свакодневно животу.
9.	**Ваљак** Појам, елементи и врсте ваљка Мрежа ваљка Површина, запремина и маса ваљка	Ученик ће по завршетку разреда бити у стању да: • израчуна површину и запремину ваљка, купе лопте;
10.	**Купа**	

	Појам и елементи купе Мрежа купе Површина, запремина и маса купе	• примени обрасце за површину и запремину тела реалним ситуацијама; • Примени стечено знање у свакодневно животу.
11.	**Лопта** Сфера и лопта Пресеци и делови лопте Површина, запремина и маса лопте	

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	**Сличност троуглова** Талесова теорема Сличност троуглова Примена сличности на правоугли троугао	Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација	Користећи географске карте разних размера (стоне, зидне ...) поновити размеру дужи и израчунавања растојања на основу дате размере и измереног растојања на карти. Извршити уопштавање појма размере и на конкретним примерима показати како се израчунава четврта пропорционала (ако су три дужи дате нумерички);ако се знају три дужи, како одредити четврту геометријску пропорционалу. На примерима објаснити и појам	Формативно оцењивање Усмена провера Провера домаћих задатака Писана провера кроз петнаестоминутн контролне вежбе Израда презентација, паноа Праћење рада ученика увидом у свеске ученика

		Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција	самерљивих дужи и несамерљивих дужи Навести да исправно формулишу исказ Талесове теореме. Обрат Талесове теореме се може (али и не мора) доказати. Увежбавања везана за примену Талесове (и обратне) теореме организовати поступно тако да се и нумерички и конструктивно размотре могући случајеви примене. Посебну пажњу посветити конструктивној подели дужи на једнаке делове. Сличност фигура показати на разним примерима из свакодневног живота. Дефиницију сличности троуглова и појам коефицијента сличности увести природно, разматрањем разних ситуација. За извођење тврђења о пропорционалности страница сличних троуглова (и обратне теореме), као и за формулацију ставова сличности искористити Талесову теорему. Увежбавања везана за сличност троуглова реализовати на примерима одређивања страница и углова сличних троуглова. Примену сличности троуглова реализовати на примерима из историје математике, практичним примерима примене .	Праћење редовности учествовања у раду на часу Сумативно оцењивање: Оцењивање на крају сваке тематске области – контролне вежбе Полугодишњи и годишњи тестови Оцењивање на крају тромесечја писмени задаци; полугодишта и н крају школске године

2	**Тачка, права, раван** Однос тачке, праве и равни Одређеност праве и равни Однос правих; мимоилазне праве Однос праве и равни, нормала на раван Растојање тачке од равни Однос две равни Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи, праве) Полиедар	Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција	Обраду међусобних односа тачака, правих и равни у простору засновати на посматрању и анализи објеката у окружењу, користећи математичку терминологију и одговарајуће ознаке. Посебну пажњу треба посветити односима паралелно и нормално (између две праве, између праве и равни, од носно између две равни). Однос између праве и равни повезати са одговарајућим односом између праве и њене ортогоналне пројекције на раван. Угао између праве и равни (када оне нису нормалне или паралелне) увести као угао између праве и њене ортогоналне пројекције на ту раван. Обновити Питагорину теорему и илустро- вати њену примену примерима и задацима у вези са ортогоналним пројектовањем дужи на раван. Полиедар увести као део простора ограничен многоугловима. Користећи основне примере полиедара (посебно оне који одговарају познатим реалним објектима) анализирати облик и	Формативно оцењивање Усмена провера Провера домаћих задатака Писана провера кроз петнаестоминутн контролне вежбе Израда презентација, паноа Праћење рада ученика увидом у свеске ученика Праћење редовности учествовања у раду на часу Сумативно оцењивање: Оцењивање на крају сваке тематске области – контролне вежбе Полугодишњи и годишњи тестови Оцењивање на крају тромесечја писмени задаци; полугодишта и н

			број страна полиедара. Обновити својства коцке и квадра и кроз разноврсне примере и задатке повезати их са осталим садржајима ове наставне теме. Предвиђене садржаје прате задаци којима се подстиче оријентација у простору, просторна визуелизација, мисаоно сагледавање простора и сл. Веома је важно да ученици коректно употребљавају пуне и испрекидане линије за приказивање видљивих и невидљивих ивица просторне фигуре у односу на изабрани правац посматрања, као и да уочавају елементе (пре свега праве углове) просторне фи- гуре који нису веродостојно приказани на равној слици.	крају школске године
3.	**Линеарне једначине са једном непознатом** Основна својства једнакости Еквивалентност једначина	Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација	На конкретним примерима показати да линеарна једначина ax = b: – у случају да је a ¹ 0 и b Î R има јединствено решење, – у случају да је a = 0 и b ¹ 0 нема решења (скуп решења јед- начине је празан) и – у случају да је a = 0 и b = 0 има бесконачно много решења (сваки реалан број је решење). У осмом разреду није	Формативно оцењивање Усмена провера Провера домаћих задатака Писана провера кроз петнаестоминутн контролне вежбе

	Решавање линеарне једначине с једном непознатом Примена линеарних једначина	ка предузетништву Комуникација Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција	предвиђено да се решавају једначине са параметрима. Ученици треба да овладају техникама помоћу којих се неке једначине могу еквивалентним трансформацијама свести на једначину облика ax = b Укључивати и примере једначина које се своде на линеарне, а помоћу којих се обнављају и користе стечена знања о: – апсолутној вредности (само случај ú ax + bú = c), – формулама за квадрат бинома и разлику квадрата (случаје- ви када се квадратни чланови анулирају), – условима под којима су производ, односно количник једна- ки нули. На сличан начин приступати и решавању линеарне неједначине уз истицање разлика (у случају множења негативним бројем мења се смисао неједнакости). Решења неједначина приказивати на бројевној правој и у одговарајућем скуповном запису. Решавајући текстуалне проблеме, укључујући оне из сродних предмета, као и из реалног контекста, ученици увиђају потребу за састављањем одговарајућих једначина и неједначина, при чему утврђују	Израда презентација, паноа Праћење рада ученика увидом у свеске ученика Праћење редовности учествовања у раду на часу Сумативно оцењивање: Оцењивање на крају сваке тематске области – контролне вежбе Полугодишњи и годишњи тестови Оцењивање на крају тромесечја писмени задаци; полугодишта и н крају школске године
	Линеарне неједначине са једном непознатом Основна својства неједнакости Еквивалентност неједначина Решавање линеарне неједначине с једном непознатом Примена линеарних једначина	Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција		

			научене формалне поступке, сагледавају потребу за њи- ховом применом и умеју да образложе добијено решење.	
4.	**Призма** Појам, елементи и врсте Мрежа призме Површина призме Запремина призме Маса тела	Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција	Да би ученици што лакше упознали геометријска телапризму и пирамиду, њихове елементе, уочавали дијагоналне пресеке и научили да израчунавају површине и запремине ових тела, треба користити њихове моделе, мреже, скице и слике. Препоручљиво је да и сами ученици цртају мреже и изра- ђују моделе проучаваних тела. Предвиђено је израчунавање површине и запремине следећих тела: праве тростране и четворостране призме, правилне шесто- стране призме, четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне тростране и шестостране пирамиде. Приликом решавања задатака инсистирати на што прецизнијем цртању скице геоме-тријског тела, водећи рачуна о цртању видљивих ивица пуном линијом и невидљивих испрекиданом линијом. Извођење формуле за запремину призме	Формативно оцењивање Усмена провера Провера домаћих задатака Писана провера кроз петнаестоминутн контролне вежбе Израда презентација, паноа Праћење рада ученика увидом у свеске ученика Праћење редовности учествовања у раду на часу Сумативно оцењивање: Оцењивање на крају сваке тематске области – контролне вежбе Полугодишњи и годишњи тестови
5.	**Пирамида** Појам, елементи и врсте	Сарадња Решавање проблема		

	Мрежа пирамиде Површина пирамиде Запремина пирамиде Маса тела	Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција	везивати за прихваћену формулу за запремину квадра. Рачунати површине и запремине помоћу основних елемената и зависних елемената (бочне висине, полупречника описаног или уписаног круга, дијагонала ...). Приликом израде задатака треба полазити од општих формула и анализирањем конкретног случаја решавати задатак. Посебно размотрити примере једнакоивичних тела. На часовима систематизације применити знања о површини и запремини призме и пирамиде и у ситуацијама из свакодневног живота.	Оцењивање на крају тромесечја писмени задаци; полугодишта и н крају школске године
6.	**Линеарна функција y=kx+n** Експлицитни и имплицитни облик линеарне функције Табела, формула и график линеарне функције	Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација	Најпре поновити појам функције директне пропорционалности и њеног приказивања у координатном систему који је обрађиван у седмом разреду. Увести затим појам линеарне функције једне реалне променљиве (y = kx + n), не по-минући општи појам функције. Показати да је график те функције права, уз посебно разматрање случајева k = 0, k > 0, k < 0, као и n= 0, n > 0, n < 0. Увести појмове: нула функције, знак функције,	Формативно оцењивање Усмена провера Провера домаћих задатака Писана провера кроз петнаестоминутн контролне вежбе Израда презентација, паноа Праћење рада ученика увидом у свеске ученика

	Нула и знак линеарне функције Цртање и читање графика линеарних функција	Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција	растућа и опадајућа функција и објаснити како се они илуструју на графику и како зависе од вредности коефицијената k и n. Ученици треба у потпуности да овладају поступком цртања графика линеарне функције и његовог анализирања, тј. „читања“ својстава те функције када јој је график задат. Обрадити својства линеарне функције када је она задата имплицитном релацијом ax + by = c.	Праћење редовности учествовања у раду на часу Сумативно оцењивање: Оцењивање на крају сваке тематске области – контролне вежбе Полугодишњи и годишњи тестови Оцењивање на крају тромесечја писмени задаци; полугодишта и на крају школске године
	Графичко представљање података Представљање зависних величина табеларно и у координатном систему Графичко представљање статистичких	Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација	Састављање различитих табела, читање и цртање одговарајућих графикона разних стања, појава и процеса Уочавање зависности међу величинама Развијање способности да одговарајуће текстуалне задатке изразе математичким језиком Практична примена стечених знања о функцијама	Формативно оцењивање Усмена провера Провера домаћих задатака Писана провера кроз петнаестоминутн контролне вежбе Израда презентација, паноа

7.	података у облику разних дијаграма Рачунање средње вредности и медијане Поређење вредности узорка са средњом вредношћу	Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција	Развијање свести о значају математике и њене примене у разним подручјима људске делатности	Праћење рада ученика увидом у свеске ученика Праћење редовности учествовања у раду на часу Сумативно оцењивање: Оцењивање на крају сваке тематске области – контролне вежбе Полугодишњи и годишњи тестови Оцењивање на крају тромесечја писмени задаци; полугодишта и на крају школске године
	Систем линеарних једначина с две непознате Линеарна једначина са две непознате и њена решења	Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама	Ученици треба да се упознају са линеарном једначином с две непознате облика ax + by = c, да разумеју да је график ове једначине (када је бар један од бројева a или b различит од нуле) права и да умеју да нацртају тај график. 171 172 Уводи се и појам система две линеарне једначине с	Формативно оцењивање Усмена провера Провера домаћих задатака Писана провера кроз петнаестоминутн контролне вежбе

8.	Појам система од две линеарне једначине са две непознате Еквивалентност система од две линеарне једначине са две непознате Решавање система од две линеарне једначине са две непознате методом замене, супротних коефицијената и графички Примена система линеарних једначина	Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција	две непознате, као и појам решења система као уређеног пара бројева. Системе линеарних једначина решавати методама замене и супротних коефицијената. Пажњу треба посветити и графичкој интерпретацији система две линеарне једначине с две непознате. Решавајући разне проблеме из геометрије, физике, хемије и свакодневног живота, ученици увиђају потребу за састављањем одговарајућих система линеарних једначина, при чему утврђују научене формалне поступке, сагледавају потребу за њиховом при- меном и умеју да образложе добијено решење.	Израда презентација, паноа Праћење рада ученика увидом у свеске ученика Праћење редовности учествовања у раду на часу Сумативно оцењивање: Оцењивање на крају сваке тематске области – контролне вежбе Полугодишњи и годишњи тестови Оцењивање на крају тромесечја писмени задаци; полугодишта и на крају школске године
9.	**Ваљак** Појам, елементи и врсте ваљка Мрежа ваљка	Сарадња Решавање проблема	Истаћи да су ваљак, купа и лопта ротациона тела. Као и код призме и пирамиде, ради бољег уочавања елемената и осних пресека ваљка и купе, као и пресека лопте	Формативно оцењивање Усмена провера Провера домаћих

	Површина, запремина и маса ваљка	Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција	(сфере) и равни, користити моделе тела. Оспособити ученике за цртање мреже ваљка и купе, израду њихових модела као и што прецизнијих скица приликом решавања задатака. При обради ове теме, ваљак и купу повезати са призмом и пирамидом и указивати на аналогије између призме и ваљка, одно- сно пирамиде и купе. Ту аналогију користити за образложење формула за површину и запремину ваљка и купе. Приликом извођења формуле за површину купе, повезати површину омотача са повр-шином кружног исечка, а обим базе са дужином кружног лука. Пре дефинисања сфере, односно лопте потребно је подсетити се дефиниција кружнице и круга. Формуле за површину и запремину лопте се наводе без доказивања. На часовима систематизације применити знања о површини и запремини ваљка, купе и лопте у ситуацијама из свакодневног живота.	задатака Писана провера кроз петнаестоминутн контролне вежбе Израда презентација, паноа Праћење рада ученика увидом у свеске ученика Праћење редовности учествовања у раду на часу Сумативно оцењивање: Оцењивање на крају сваке тематске области – контролне вежбе Полугодишњи и годишњи тестови Оцењивање на крају тромесечја писмени задаци; полугодишта и н крају школске године
10.	**Купа** Појам и елементи купе Мрежа купе Површина, запремина и маса купе	Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција		

11.	**Лопта** Сфера и лопта Пресеци и делови лопте Површина, запремина и маса лопте	Сарадња Решавање проблема Рад са подацима и информацијама Предузимљивост и оријентација ка предузетништву Комуникација Компетенција за (целоживотно) учење Дигитална компетенција		

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
	Ученик уме да:	***Ученик уме да:***	***Ученик уме да:***
1.Сличност троуглова	МА.1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)	МА.2.3.6. уочи осносиметричне фигуре и да одреди осу симетрије; користи подударност и везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр. паралелност и једнакост страница паралелограма)	МА.3.3.6. примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката
2.Тачка, права, раван	МА.1.3.1. влада појмовима: дуж,	МА.2.3.1. одреди суплементне и	МА.3.3.1. рачуна са угловима укључујући и

	полуправа, права, раван и угао (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве).	комплементне углове, упоредне и унакрсне углове; рачуна са њима ако су изражени у целим степенима.	претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормални правих, укључујући углове на трансверзали
3. Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	МА.1.2.1. реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану	МА.2.2.1. реши линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима	МА.3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.3.2.5. користи једначине, неједначине системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке
4. Призма	МА.1.3.4. влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и рачуна њихову површину и запремину)	МА.2.3.4. влада појмовима: призма и пирамида; рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку	МА.3.3.4. израчуна површину и запремину призме и пирамиде, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати
5. Пирамида			
6. Линеарне функције	МА.1.2.4. одреди вредност функције дате таблицом или формулом	МА.2.2.4. уочи зависност међу променљивим, зна функцију y=ax и графички интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције	МА.3.2.4. разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом; зна линеарну функцију графички интерпретира њена својства
7. Графичко представљање статистичких података	МА.1.5.2. прочита и разуме податак са графикона, дијаграма или из табеле, и одреди минимум или максимум зависне величине МА.1.5.3. податке из	МА.2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу) МА.2.5.3. обради	МА.3.5.2. тумачи дијаграме и табеле МА.3.5.3. прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; црта график којим представља међузависност величина

	табеле прикаже графиконом и обрнуто	прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном	
8. Системи линеарних једначина са две непознате	МА.1.2.1. реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану	МА.2.2.1. реши линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.2.2.5. користи једначине у једноставним текстуалним задацима	МА.3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате МА.3.2.5. користи једначине, неједначине системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке
9. Ваљак	МА.1.3.5. влада појмовима: купа, ваљак и лопта (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе)	МА.2.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте када су неопходни елементи непосредно дати у задатку	МА.3.3.5. израчуна површину и запремину ваљка, купе и лопте, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати
10. Купа			
11. Лопта			

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**Диофантове једначине**	**4**
2	**Једначине и функције са апсолутним вредностима**	**4**
3	**Решавање система линеарних једначина**	**4**
4	**Функције и читање графика**	**3**
5	**Декарт (координатна геометрија)**	**2**
6	**Геометријска тела, правилни полиедри (пројекције, равни пресеци, површина и запремина)**	**5**
7	**Задаци логичко - комбинаторне природе**	**4**

8	**Неки елементарни проблеми екстремних вредности**	**3**
9	**Задаци са математичких такмичења**	**5**
	Укупно	**34**

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**Сличност троуглова**	**4**
2	**Тачка, права, раван**	**2**
3	**Линеарне једначие и неједначине са једном непозатом**	**4**
4	**Призма**	**3**
5	**Пирамида**	**3**
6	**Линеарна функција**	**4**
7	**Графичко представљање статистичких података**	**2**
8	**Ваљак**	**3**
9	**Системи линеарних једначина са две непознате**	**4**
10	**Купа**	**3**
11	**Лопта**	**2**
	Укупно	**34**

Припремна настава:

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	Бројеви и операције са њима (основни ниво)	**2**
2	Алгебра и функције (основни ниво)	**2**
3	Геометрија (основни ниво)	**2**

4	Мерење (основни ниво)	**2**
5	Обрада података (основни ниво)	**2**
6	Бројеви и операције са њима (средњи ниво)	**2**
7	Алгебра и функције (средњи ниво)	**2**
8	Геометрија (средњи ниво)	**3**
9	Мерење (средњи ниво)	**2**
10	Обрада података (средњи ниво)	**2**
11	Бројеви и операције са њима (напредни ниво)	**3**
12	Алгебра и функције (напредни ниво)	**3**
13	Геометрија (напредни ниво)	**3**
14	Мерење (напредни ниво)	**2**
15	Обрада података (напредни ниво)	**2**
	Укупно	**34**

Секције:

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
Септембар	Круг. Површине сложених фигура. Сличност.	**8**	**4**
Октобар	Птоломејева теорема. Лептирова теорема. Чевина и Менелајева теорема. Потенција тачке на круг.	**8**	**4**
Новембар	Линеарне једначине и неједначине, примена. Једначине и неједначине са апсолутном вредношћу.	**8**	**4**
Децембар	Коцка, квадар. Призма	**8**	**4**
Јануар	Линеарне Диофантове једначине. Нелинеарне Диофантове једначине (метод збира и производа)	**8**	**2**
Фебруар	Нелинеарне Диофантове једначине (остале методе). Пирамида.	**8**	**4**
Март	Линеарна функција. Екстремне вредности. Стратегије.	**8**	**4**

Април	Конгруенције по модулу. Неједнакости.	**8**	**4**
Мај	Мај- месец математике. Математичке игре.	**8**	**4**
Укупно			**34**

Наставни предмет: Биологија

Годишњи фонд часова:68

Разред: 8.

ОБЛАСТ/ТЕМА		МЕСЕЦ										Обр
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
1.	**Јединство грађе и функције као основа живота**	9	9	8								14
2.	**Човек и здравље**				8	1						4
3.	**Порекло и разноврсност живог света**					3	4					3
4.	**Наслеђивање и еволуција**						4	3				4
5.	**Живот у екосистему**							5	6	8		9
УКУПНО												**34**

Редни број	**ОБЛАСТ /ТЕМА**	**МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ**	**ИСХОДИ и начини и поступци остваривања програма. (Ученик ће бити у стању да...)**	**Начини провере остварености исхода**	**Стандарди**
1.	**ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА**	- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини -Естетичка компетенција - Предузимљивост и оријентација	- повеже грађу ћелијских органела са њиховом улогом у метаболизму ћелије; - повеже однос површине и запремине ћелије и тела са начином обављања основних животних функција; - идентификује регулаторне механизме у одржавању хомеостазе; - илуструје примерима везу између физиолошких одговора живих бића и промена у спољашњој средини; - цртежомилимоделомприкажеосновне елементеграђећелијеједноћелијских и вишећелијскихорганизама; - користилабораторијскиприбор и школскимикроскопзаизраду и посматрањепрепарата; - хуманопоступапремаорганизмимакоје истражује; - користи ИКТ и другуопрему у истраживању, обрадиподатака и приказурезултата; - табеларно и графичкипредставиприкупљенеподатке и изведеодговарајућезакључке; - разматра, у групи, шта и какојеучио и гдетазнањаможедапримени.	усмени писмени наставни листићи 15.мин. тест Контролни Практичан рад усмени тест писмени пројекат	БИ1.1.1 БИ1.1.2 БИ1.1.3 БИ1.1.5 БИ1.3.5

		предузетништву			БИ12.7
2.	**ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ**	- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини	- доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; - истражи давно нестале екосистеме; - повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; - повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; - установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; - користи ИКТ и другуопрему у истраживању,	усмени усмени писмени вежба тест наставни листићи	БИ1.5.7 Би1.5.7 БИ1.5.8
			-		
3.	**Порекло и разноврсност**	- Компетенција за целоживотно учење	- доведе у везу промене животних услова са еволуцијом живота на планети; - истражи давно нестале екосистеме; - повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; - повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције;	усмени писмени	БИ1.4.1 БИ1.4.2

	живог света	- Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према околини	- установи узрочно-последичну везу између губитака врста у екосистему и негативних последица у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране; - користи ИКТ и другуопрему у истраживању,	тест вежба	БИ1.4.3 БИ1.4.4
4.	**Наслеђивање и еволуција**	- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња	- повеже промене које се догађају организму током животног циклуса са активностима гена; - повеже промене наследног материјала са настанком нових врста путем природне селекције; - користи ИКТ и другуопремуу истраживању, обрадиподатака и приказурезултата; - табеларно и графичкипредставиприкупљенепода тке и изведеодговарајућезакључке; - разматра, у групи, шта и какојеучио и гдетазнањаможедапримени.	Усмени Писмени Тест вежба	БИ1.4.8 БИ1.6.1

		-Одговоран однос према околини			
5.	**Живот у екосистему**	- Компетенција за целоживотно учење - Комуникација -Рад с подацима и информацијама -Дигитална компетенција -Решавање проблема - Сарадња -Одговоран однос према здрављу	– критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи; повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних – врста које насељавају простор Србије; – истражи присуство инвазивних врста у својој околини и вероватне путеве насељавања; – истражи разлоге губитка биодиверзитета на локалном подручју; користи ИКТ и другуопрему у истраживању, обрадиподатака	Усмени Писмени вежба	

Табела 3.

Припремна настава настава за 8.разред

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**

1	**Јединство грађе и функције као основа живота**	2
2	**Човек и здравље**	2
3	**Порекло и разноврсност живог света**	2
4	**Наслеђивање и еволуција**	2
5	**Живот у екосистему**	2
	Укупно	**10**

Допунска настава за 8.разред

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
1	**Јединство грађе и функције као основа живота**	2
2	**Човек и здравље**	2
3	**Порекло и разноврсност живог света**	2
4	**Наслеђивање и еволуција**	2
5	**Живот у екосистему**	2
	Укупно	**10**

Секције:

Месец	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
Септембар	- распоред рада, формирање групе, упознавање са циљевима и задацима - обележавање светског даназаштите озонског омотача - израда паноа на тему спречавање загађења ваздуха	8	4
Октобар	- обележавање дана здраве хране и дан заштите животиња (израда паноа и јеловника) - прављење кућица за птице – обележавање викенда храњења птица		4
Новембар	- обележавање дана чистог ваздуха - ефекат стаклене баште - какав ваздух желимо да удишемо (израда беџева и подела остих на великом одмору		4

Децембар	- обележавање дана планина - значај земљишта за живи свет - спречавање загађења земљишта		4
Јануар	- обновљиви и необновљиви извори енергије - ЕКО контрола – ученици праве анкету и спроводе је у школи (тема: рационална потрошња и штедња		3
Фебруар	вода извор живота - обележавање светског дана заштите вода - израда паноа „Чувати као кап воде на длану“ - израда паноа „Шуме – плућа планете Земљ		4
Март	- Дан здравља – гостујући предавач - обележавање дана планете Земље - писање порука на ЕКО зиду		4
Април	Дан здравља – гостујући предавач - обележавање дана планете Земље - писање порука на ЕКО зиду		3
Мај	рециклажа - сређивање школског дворишта и парка поред школе - национални паркови Србије (предавање) - утисци о раду секције – поруке за ЕКО зид - квиз – научили смо на еколошкој секц		4
Јун			
		Укупно	30

ПРЕДМЕТ: **ХЕМИЈА**

Циљеви предмета:

Општи циљ наставе хемије јесте да ученици упознају природне појаве и основне природне законе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање хемијских појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о хемијским појавама кроз истраживање, оформе основу научног метода и да се усмере према примени хемијских закона у свакодневном животу и раду.

Остали циљеви и задаци наставе хемије су:

· развијање функционалне писмености;

· упознавање основних начина мишљења и расуђивања у хемији;

· разумевање појава, процеса и односа у природи на основу хемијских закона;

· развијање способности за активно стицање знања о хемијским појавама кроз истраживање;

· развијање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности у мишљењу и вештине јасног и прецизног изражавања;

· развијање логичког и апстрактног мишљења;

· схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења;

· решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја;

· развијање способности за примену знања из хемије;

· схватање повезаности хемијских појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине;

· развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи;

· развијање свести о сопственим знањима, способностима и даљој професионалној оријентацији.

Оперативни задаци

Ученик треба да:

- наведе заступљеност метала у живој и неживој природи;
- испита и опише физичка својства метала и повеже их са практичном применом.
- испита и опише хемијска својства метала и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему;
- напише и тумачи једначине хемијских реакција метала;
- напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли.
- правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини;
- изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке.
- напише формуле и именује соли;
- испита, опише и објасни својства соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом;
- шта су органска једињења;
- зна да су угљеникови атоми у молекулима органских једињења четворовалентни;
- разликује алкане, алкене и алкине;
- опише физичка својства угљоводоника;
- напише формуле и именује представнике алкана имајући у виду структурну изомерију;
- објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене
- Објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења.
- Опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља.
- Опише основу структуре молекула који чине масти и уља
- Објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола.
- Наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља и доведе их у везу са здрављем и правилном исхраном људи.
- Опише физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти и уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина.
- Опише основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине.
- Објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизедисахарида и полисахарида и опише услове под којима долази до денатурације протеина.

- Рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу са ознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чувања производа и одлагању отпада.
- Наведе загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и опише њихов утицај на животну средину.
- Критички процени последице људских активности које доводе до загађивања воде, земљишта и ваздуха.
- Објасни значај планирања и решавања проблема заштите животне средине.

Годишњи фонд:68

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**						**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	Лаб. вежба	
1	Метали, оксиди и хидроксиди метала	5	5				2	12
2	Неметали, оксиди неметала и хидроксиди	6	7				2	15
3	Соли-добијање, својства и примена	3	2		1		1	7
4	Органска једињења и њихова општа својства	1	1					2
5	Угљоводоници	7	4					11
6	Органска једињења са кисеоником	4	3				1	8
7	Биолошки важна органска једињења	4	5				2	11
8	Заштита животне средине и зелена хемија	1			1			2
						Укупно:		**68**

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**

1	Метали, оксиди и хидроксиди метала	–правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; –наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи; – испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их с њиховом практичном применом; – испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему;
2	Неметали, оксиди неметала и хидроксиди	– напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли; – испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом; – напише и тумачи једначине хемијских реакција метала и неметала; – разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; – препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама;
3	Соли-добијање, својства и примена	– разликује својства неорганских и органских супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура; -препозна једињења соли и њихово добијање. – препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представи хемијске промене хемијским једначинама; – разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца и смеша, величина молекула, структура, порекло и то повезује са њиховом улогом и применом;

		– испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом
4	Органска једињења и њихова општа својства	–објасни и хемијским једначинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења;
5	Угљоводоници	– напише формуле и именује представнике класа органска једињења имајући у виду структурну изомерију; -физичким својствима засићених и незасићених угљоводоника -разлике у реактивности алкана, алкена, алкина и ароматичних угљоводоника требало би да повежу са разликама у структури молекула ових једињења. Упоређивање хемијских реакција засићених и незасићених угљоводоника требало би да обухвати њихове сличности (сагоревање) и разлике (супституција, адиција). Ученици би требало да повежу хемијска својства угљоводоника са практичном применом ових једињења
6	Органска једињења са кисеоником	-да уочавају да су својства органских једињења са истим бројем атома угљеника у молекулу различита у зависности од присутне функционалне групе. Они уче именовање органских једињења према функционалној групи и повезују одређену функционалну групу у молекулу са својствима једињења. Уз називе једињења према IUPAC номенклатури, ученици уче и тривијалне називе представника органских једињења са кисеоником.
7	Биолошки важна органска једињења	-сазнају о саставу, структури, својствима и значају масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина. Од ученика се не очекује да пишу структурне формуле триацилглицерола, већ да описују и објашњавају својства ових једињења, и њихових смеша, да наводе биолошки и технички значај масти и уља, и примену ових једињења као сировина или полупроизвода у даљој хемијској преради (на пример, добијање маргарина из уља и производња сапуна).
8	Заштита животне средине и зелена хемија	-сазнају да развој производа и процеса хемијске индустрије, поред доприноса побољшању квалитета живота, може имати и штетно дејство на животну средину и здравље животиња и људи. Требало би да на основу својстава супстанци разматрају њихов утицај на околину и жива бића, идентификују главне неорганске и органске загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и начине како оне доспевају у животну средину. Важно је да ученици сагледају значај

		руковања супстанцама и комерцијалним производима у складу са ознакама на амбалажи, као и правила о начину чувања производа и одлагања отпада

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Метали, оксиди и хидроксиди метала	- Учење - Комуникација - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематскимпраћењемрадсваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	Континуирано праћење рада сваког ученика кроз проверавање његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања и активног учешћа у раду, решавања квантитативних, квалитативних, графичких, практичних и истраживачких задатака и лабораторијских вежби. Континуирано се пратити и вреднује знање, вештине и ставови ученика помоћу усменог испитивања, кратких писмених провера, контролних вежби, провером практичних вештина, праћењем
2	Неметали, оксиди неметала и хидроксиди	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација	

			- Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематскимпраћењемра дасваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	постигнућа у оквиру истраживачких задтака. Наставник омогућава ученицима да искажу сопствена размишљања о неким физичким појавама и то адекватно вреднује. На почетку школске године, спроводи се иницијални тест. Овај тест је инструмент провере предзнања и потенцијала ученика.
3	Соли-добијање, својства и примена	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
4	Органска једињења и њихова општа својства	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација	

			- Лабораторијским вежбама - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
5	Угљоводоници	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
6	Органска једињења са кисеоником	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Излагањем садржаја теме уз одговарајуће демонстрационеогледе - Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација	

			- Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
7	Биолошки важна органска једињења	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика - Остваривањем међупредметне корелације	
8	Заштита животне средине и зелена хемија	- Учење - Комуникација - Рад са подацима и информацијама - Дигитална компетенција - Сарадња - Одговоран однос према здрављу	- Решавањем квалитативних и квантитативних проблема као и проблем-ситуација - Другим начинима рада који доприносе бољем разумевању садржаја теме, остваривању исхода и развијању предметних и међупредметних	

			компетенција (истраживачки задаци, вршњачко учење, домаћи задаци...): - Систематским праћењем рада сваког ученика Остваривањем међупредметне корелације	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
Метали, оксиди и хидроксиди метала	ХЕ.1.2.1; ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6; ХЕ.1.2.7; ХЕ.1.2.8;	ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4;	ХЕ.3.2.1; ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6.
Неметали, оксиди неметала и хидроксиди	ХЕ.1.2.1.; ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.5; ХЕ.1.2.6; ХЕ.1.2.7; ХЕ.1.2.8;	ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3; ХЕ.2.2.4;	ХЕ.3.2.1;ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3;ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6.
Соли-добијање, својства и примена	ХЕ.1.2.4; ХЕ.1.2.6;	ХЕ.2.1.4; ХЕ.2.2.1; ХЕ.2.2.2; ХЕ.2.2.3;	ХЕ.3.2.2; ХЕ.3.2.3; ХЕ.3.2.4; ХЕ.3.2.6.
Органска једињења и њихова општа својства	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3;	ХЕ.2.3.1;	ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.
Угљоводоници	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3;	ХЕ.2.3.1; ХЕ.2.2.2;	ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.
Органска једињења са кисеоником	ХЕ.1.3.1; ХЕ.1.3.2; ХЕ.1.3.3;	ХЕ.2.3.1; ХЕ.2.2.2;	ХЕ.3.3.1; ХЕ.3.3.2; ХЕ.3.3.3.
Биолошки важна органска једињења	ХЕ.1.4.1; ХЕ.1.4.2;	ХЕ.2.4.1;	ХЕ.3.4.1; ХЕ.3.4.2.
Заштита животне средине и зелена хемија	ХЕ.1.5.1.		

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број

		часова по теми
1	Метали, оксиди и хидроксиди метала	6
2	Неметали, оксиди неметала и хидроксиди	6
3	Соли-добијање, својства и примена	5
4	Органска једињења и њихова општа својства	2
5	Угљоводоници	6
6	Органска једињења са кисеоником	5
7	Биолошки важна органска једињења	5
8	Заштита животне средине и зелена хемија	
	Укупно	**35**

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1	Метали, оксиди и хидроксиди метала	6
2	Неметали, оксиди неметала и хидроксиди	6
3	Соли-добијање, својства и примена	5
4	Органска једињења и њихова општа својства	2
5	Угљоводоници	6
6	Органска једињења са кисеоником	5
7	Биолошки важна органска једињења	5
8	Заштита животне средине и зелена хемија	
	Укупно	**35**

ПРЕДМЕТ:

Циљеви предмета: је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Годишњи фонд: 34

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**				**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђивање	Остали типови часа(вежбање/обрада)	.	
1	**ИКТ**	1		12		13
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	1		3		4
3	**РАЧУНАРСТВО**	1		10		11
4	**ПРОЈЕКТНА НАСТАВА**		6			6
					Укупно:	34

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ИКТ	– успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци; – унесе серију (низ) података; – изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте...); – графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма); – унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними; – изврши основне анализе и обраду табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање...).

2	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– изврши анализе које укључују статистике по групама; – сарађује с осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – сарадднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; – самовредднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на интернет ради дељења с другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.
3	РАЧУНАРСТВО	– успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци; – унесе серију (низ) података; – изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте...); – графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма); – унесе табеларне податке или их учита из локалних датотека и сними; – изврши основне анализе и обраду табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање...).
4	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	– изврши анализе које укључују статистике по групама; – сарађује с осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – сарадднички осмисли и спроведе фазе пројектног задатка; – самовредднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на интернет ради дељења с другима уз помоћ наставника; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.

Табела 3

Ред. број	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**

теме				
1	**ИКТ**	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Компетенција за учење • Естетичка компетенција	Фронтални, индивидуални, групни (у пару) Различитим методама, подстичући истраживачки начин рада, постојеће знање ученика о ИКТ проширити користећи различите изворе знања навођењем примера примене ИКТ-а. Ученике информативно упознати са предметом изучавања информатике и рачунарства познатим примерима. Увести појмове хардвер и софтвер. Скренути пажњу на правилно руковање ИКТ уређајима. Појам оперативни систем увести кроз повезивање претходног искуства. Нагласити који оперативни систем користе рачунари на којима ће радити у школи. Кроз демонстрацију и личну активност ученика, скренути пажњу на правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом. Кроз конкретне примере објаснити појам датотеке и неопходност организације датотека у рачунару: чување и проналажење, премештање или брисање (поменути "Корпу за отпатке"). Креирање и уређивање дигиталне слике / цртеже	У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика. У настави оријентисаној на достизање исхода вреднују се и процес и продукти учења.

			коришћењем расположивих алата изабраног програма. При раду са текстом применити основне алатке за уређивање и обликовање текста. Наглашавати потребу одабира одговарајућег писма и инсистирати на примени правописа. -Снимање звука и видео-записа, сходно могућностима, (камера, микрофон, звучници, мобилни телефони, итд). -При изради мултимедијалних презентација применити основне алатке за уређивање и обликовање садржаја. У програму за израду мултимедијалних презентација користити раније креиране звучне и видео записе.	
2	**ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ**	• Рад са подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција	-Фронтални,индивидуални и групни (у пару) При реализацији тематске целине Дигитална писменост појаснити ученицима шта значи коришћење ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин, и нагласити да то није обавеза само ИТ стручњака већ свих корисника. Демонстрирати функције антивирусног програма и заштитног зида. Анализирати са ученицима од каквог су материјала	Праћење и вредновање практичних радова како у појединачном тако и тимском раду, кроз истраживање подстицати ученике на целоживотно учење и теме којима се повезују

		• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Одговоран однос према околини	направљени ИКТ уређаји, да ли се такви материјали могу рециклирати и на које све начине се могуодлагатидигиталниуређај икојинису у употреби, у циљузаштитеживотнесредине. Проверити саученицима њихова досадашња искуства у коришћењу веб-прегледача (читача, браузера). Разговарати о сајтовима претраживачима и начинима претраге, увести појмове аутор и ауторска права и навести основне лиценце. – Претрагу интернета и одабир релевантних страница 3. Из приказаних резултата претраге. (Како проналазимо, бирамо и преузимамо информације? Како стварамо (онлајн апликације)? Како размењујемо информације и сарађујемо на интернету?) На у напред припремљеном скупу веб страна кроз дискусију о Процени информација пронађених на интернету (публика којој је сајт намењен, аутор, тачност / прецизност, објективност, актуелност и интернетадреса) подстицати развој критичког мишљења ученика. Упознати ученике са правилима	предмети чиме се олакшава учење.

			понашања наинтернету (енг. netikuette). За утврђивање и појашњавање ове теме, организовати квизове и радионице (натемебезбедно - небезбедно, пожељно – Непожељно понашање на интернету) као и симулације небезбедних ситуација са акцентом на то како је пожељно реаговати у датим ситуацијама (крозиграњеулога и сл.). У корелацији са другим предметима (физичко и здравствено васпитање) Велику пажњу посветити томе како уређаји које свакодневно користе (рачунар, телефон, таблет ...) могу лоше да утичу на њихово здравље при чему их треба водити ка ситуацијама на које их родитељи свакодневно подсећају (лоше држање, дуго гледање у екран, ...).	

3	**РАЧУНАРСТВО**	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Дигитална компетенција • Компетенција за учење • Естетичка компетенција • Комуникација	- Фронтални, индивидуални, групни (у пару) - Реализација теме може се започети приказивањем мотивационих филмова о програмирању. Увести појмове: програм и програмирање. Демонстрирати готове анимације и рачунарске игре ради развијања свести и побуђивања мотивације да ученици сами могу да креирају своје игрице. Одабрати пример игрице за анализу (на пример са портала www.code.org), као и друге мотивационе материјале из сличних образовних извора) са циљем упознавања студената са корацима у решавању једноставних проблемских задатака. Увести појам алгоритма при решавању најједноставнијег проблема. -У међупредметној координацији са предметом математика, увести математичко-логичке појмове које леже у основи информатике и рачунарства: скуп, елементи, подскуп, једнакост скупова, празан скуп (са одговарајућим знацима); - На подесним примерима илустровати математичко логичку	Оцењивање постигнућа вршиће се прегледом практичног рада, уз појединачна испитивања везана за сам начин израде задатка. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ученик у току школске године може добити оцену на основу: практичне провере знања приказана на тестовима,

			употребу речи: сваки, неки, или, и, не, следи (ако ... онда). Ученици усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења; правилно закључивање, правилно коришћење везника "и", "или", а нарочито "ако ... о - Визуелно програмирање (Scratch, Stencil, AppInventor, Alice ,… које треба да омогући алгоритамско решавање проблема и основе програмирања. У зависности од изабраног програмског окружења прилагодити сва следећа објашњења специфичностима тог алата. Демонстрирати поступке: избор објеката (нагласак на библиотеке), слагање блокова по принципу "превуци-и-пусти" и покретање програма. - Демонстрирати на сваком примеру следеће технике: креирање пројекта. Демонстрирати и указивати на разноврсне функционалности доступне у палетама блокова. - Кроз активну наставу и укљученост у процес креирања програма од првих часова, ученици ће постепено	истраживачком или самосталном раду, непосредном раду у школи, рад на платформи гугл у изради упитника или квизова, презентације, усмена одговарања и активности ученика на часу.

			усвојити потребне појмове, знања и вештине. Анализирати са ученицима карактеристике појединих структура и оправданост примене у појединим ситуацијама. Поступак корак по корак до решења проблема, треба да послужи за систематизацију поступка израде пројекта.	
4	**ПРОЈЕКТНА НАСТАВА**	• Рад с подацима и информацијама • Решавање проблема • Сарадња • Одговоран однос према здрављу	- Фронтални, индивидуални, групни - Ради развијања међупредметних компетенција и - остваривања корелације са другим предметима, - реализовати са ученицима најмање два пројектна задатка, један из области ИКТ и Дигитална писменост и други из области Рачунарство (договорити се са ученицима и наставницима	- Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи

		• Компетенција за учење • Одговорно учешће у демократском друштву • Естетичка компетенција • Комуникација	других предмета, који покривају област изабране теме). - При реализацији првог пројектног задатка ставити - нагласак на разради пројектног задатка - од израде плана до представљања решења. - Наставник планира фазе пројектног задатка у складу са временом, сложеношћу теме, расположивим ресурсима - Пројектни задаци се баве реалним темама из школског или свакодневног живота. - Циљ је развијање и неговање: поступности, повезивања и изградње сопствених стратегија учења, - вршњачког учења, вредновања и самовредновања достигнућа. - Пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих предмета Добар пример сумирања научених поступака је - израда пратеће документације у виду фајлова различитог типа, као што су: текстуални фајлови, слике, видео материјали и сл. - Идеја за пројектни задатак може бити и израда квиза	мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Препоручује се да наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На

			- и теста за проверу знања, понављање, утврђивање, систематизацију градива из целог предмета. - Ученици пре прикупљања материјала израђују сценарио (причу или алгоритам за конкретан задатак), разрађују кораке и описују поступак решавања пројектног задатка. - Део задатка је и чување материјала - употребљеног за - решавање пројектног задатка. Очекивани продукт пројектног задатка је мултимедијални садржај у форми: стрипа, анимације, игрице и сл. - Напреднији ученици могу израдити алгоритам и - програм за решавање конкретног проблемског задатка	основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**

Додатна настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број часова по теми**
16.	Упознавање са планом и програмом секције. Утврђивање правила и начина рада у секцији Упознавање ученика са сајтом petlja.org	4
17.	Логички начин размишљања - сајт Дабар Такмичење Дабар примери и пропозиције Такмичење Дабар примери	8
18.	Учимо програмирање у програму Пајтону и упознавање са библиотеком Цупајтер	4
19.	Бибиотека Цупајтер Основни типови података и аритметичке операције Примери прављења програма Израда сопственог програма-линијски Израда сопственог програма са наредбама за гранање Употреба уграђених функција	10
20.	Информације везане за такмичење у организацији DMS . Припрема за шк.такмичење Школско такмичење из програмирања Израда сопственог програма са наредбама за понављање(For петља) Припрема за општинско такмичење Општинско такмичење из програмирања Израда сопственог програма са наредбама за понављање уз услов (While-петља) Структуре података Припрема за окружно такмичење Окружно такмичење из програмирања Низови Самосталана израда програмске апликације	10
	Укупно	36

Допунска настава

Редни број	**Тема/област**	**Оквиран број**

		часова по теми
1	Рачунарство	
	Укупно	

Секције:

Р.бр	**Садржај програма**	**Разред**	**Планирани број часова**
1	* Упознавање са Мбот и лего роботом Упознавање ученика се програмом секције Мбот робот и лего роботом EV3– изглед и основне функције Макеблок – програм, инсталација и изглед радне површине Повезивање робота са рачунаром и пребацивање програма на робота		
2	* Упознавање са Макеблок програмом „ev3 mindstorms“ Повезивање робота са мобилним телефоном и упознавање са командама за кретање робота на мобилном телефону, Израда првог програма		
3	Програмирање робота Израда првог програма Програмирање РГБ диода Програмирање звука		
4	Самостално кретање робота: напред, назад, лево, десно Циклуси: понови и стално понављај Израда самосталног програма и покретање робота Команде гранања програма: (if -else) „ако је --- иначе“ и (if- elif- else)„ако је --- онда – иначе“ Додавање и употреба параметара Додавање и употерба блокова Сензор за праћење линије – основне функције		

	Сензор за праћење линије израда програма Ултразвучни сензор – основне функције Ултразвучни сензор израда програма Инфрацрвени сензори – повезивање више робота		
5	Израда програма са комуникацијом више робота Кретање робота задатом трасом без праћења линије - праволинијско Кретање робота задатом трасом без праћења линије - кружно		
6	Комбинација кружног и праволинијског кретања задатом трасом		
7	Кретање по линији са напуштањем линије због обиласка препреке и враћање на линију		
8	Комбинација кружног и праволинијског кретања задатом трасом Кретање по линији са напуштањем линије због обиласка препреке и враћање на линију		
9	Кретање робота задатом трасом без праћења линије - кружно Комбинација кружног и праволинијског кретања задатом трасом Кретање по линији		
10	Самостална израда програма		

ПРЕДМЕТ: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА за осми разред основног образовања и васпитања

Циљеви предмета:

Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост и изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, и коришћењу техничких и технолошких ресурса. Поред тога да стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво,

одговорно и иницијативно. Наставни предмет намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки убрзано мења. Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање предузимљивости један од важних предуслова личног и професионалног развоја.

Реализацијом практичних вежби ученици развијају фине моторичке вештине, стичу знања о различитим техничким материјалима и принципима рада основних алата и уређаја. Израдом предмета/модела и коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата, ученици развијају креативност, критичко мишљење и иновативност, као и способност за тимски рад (сарадњу, толеранцију и узајамно поштовање).

Уче да се одговорно и флексибилно се односе према одрживом коришћењу постојећих ресурса и разматрају начине за проналажење нових – чистијих извора енергије. Воде рачуна о смањењу отпада, и заштити и очувању животне средине. Ученици, као учесници у саобраћају, стичу вештине препознавања, процене и избегавања ризичног понашања и опасности. Развијају интересовања за технолошке процесе у електротехници, електроници, роботици, мехатроници и другим гранама технике. Ученици проширују стечена информатичка знања и схватају потребу њихове примене у различитим свакодневним животним ситуацијама. Развијају истраживачки дух и способност претраживања, критичког анализирања и систематизације информација у електронском облику уз употребу одговарајућих средстава ИКТ-а.

Годишњи фонд: 68

Недељни фонд: 2

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Животно и радно окружење	5			1		6
2	Саобраћај	5			1		6
3	Техничка и дигитална писменост	6	1		11		18
4	Ресурси и производња	17			3		20
5	Конструкторско моделовање	1	1		11	5	18
		Σ34	Σ 2		Σ 27	Σ 5	
						Укупно:	68

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	Животно и радно окружење	- зна да опише улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање; - процењује значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу; - анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи; - образлаже важност енергетске ефикасности електричних уређаја у домаћинству; - повезује професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима;
2	Саобраћај	- упореди карактеристике електричних и хибридних саобраћајних средстава са конвенционалним; - разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе;
3	Техничка и дигитална писменост	- класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; - процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; - црта електричне шеме правилно користећи симболе; - користи софтвере за симулацију рада електричних кола; - састави електромеханички модел и управља њиме помоћу интерфејса;
4	Ресурси и производња	- објасни систем производње, трансформације и преноса електричне енергије; - анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије; - разликује елементе кућне електричне инсталације; - повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми; - користи мултиметар; - анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; - класификује електронске компоненте на основу намене; - аргументује значај рециклаже електронских компоненти;
5	Конструкторско моделовање	- самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; - креира документацију, развије и представи бизнис план производа; - састави производ према осмишљеном решењу; - састави и управља једноставним школским роботом уз примену вештачке интелегенције; - представи решење готовог производа/модела; - процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.

Табела 3

Ред. број теме	Назив теме/садржај	Опште међупредметне копетенције	Начини и поступци остваривања програма	Начин провере остварености исхода
1	**Животно и радно окружење** Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику. Електрична инсталација - опасност и мере заштите. Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетска ефикасност. Професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике.	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка компетенција	Фронтални, индивидуални и групни (у пару) Подстицати истраживачки начин рада у циљу проширења постојећих знање ученика првенствено о електротехници, рачунарству и мехатроници. Уз помоћ различитих извора укратко приказати развој ових грана технике као и њихову међусобну повезаност. Развој ових грана технике повезивати са историјом, физиком и научницима који су најзаслужнији за њен развој. Путем примера навести ученике да	У процесу оцењивања прате се и вреднују све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др). Основни елементи оцењивања су: усвојеност образовних садржаја, примена знања и активност ученика. Примењују се формативно и сумативно оцењивање. Формативно је континуирано (на часу) и односи се на праћење и евидентирање напретка постигнућа ученика, праћење како учи, на степен самосталности у раду, на оствареност сарадње са другим ученицима, на

		Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	анализирају утицај ових области на савремени начин живота. Упознавање подручја човековог рада и производње, тј. занимања и послова у овој области треба реализовати уз активну улогу ученика и примену одговарајућих медија. Посебно анализирати могуће опасности од неправилног коришћења и непридржавања упутствима за коришћење електричних апарата и уређаја. Упознати ученике са поступцима пружања прве помоћи. Уз активну улогу ученика и примену мултимедија и давање практичних примера, указивати на њихову правилну употребу и евентуалне последице у случају неисправности. Објаснити разреде енергетске ефикасности електричних уређаја тако да ученик може извршити поређења	развијање разних вештина кроз практичне и друге радове итд. Ученици се сумативно - бројчано оцењују на крају програмских целина (најмање 4 пута у полугодишту) и на крају оба полугодишта.

			електричних уређаја према ефикасности. Навести значај примене енергетски ефикасних уређаја са аспекта екологије и економије. Указати на изузетан допринос српских научника у развоју електротехнике и телекомуникација.	
2	**Саобраћај** Саобраћајна средства на електропогон - врсте и карактеристике. Хибридна возила. Електрични и електронски уређаји у саобраћајним средствима. Основи телекомуникација.		Преглед карактеристика класичних саобраћајних средстава треба заокружити електронским подсистемима, као и конструкцијама и функцијама средстава на електрични погон и хибридних возила. Подстаћи ученике да самостално, путем доступних извора знања, истраже предности и недостатке возила на електрични и хибридни погон и упореде их са конвенционалним возилима. У ову сврху могуће је користити различите наставне методе (методу пројектне наставе, проблемску,	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, тачност и уредност записаног и нацртаног у свесци. Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.

			истраживачки рад). Путем мултимедија приказати електрични и електронски систем код саобраћајних средстава (путничка возила, мопеди). Елементе система (уређаје за производњу и акумулацију електричне енергије, електропокретач, уређај за паљење радне смеше, уређаје за сигнализацију) повезати са претходним знањем ученика о погонским машинама (моторима). Посебно обратити пажњу на намену електронских уређаја (електронско убризгавање, сензори за кретање...) Осврнути се и на потребу исправности ових уређаја за безбедно учествовање у саобраћају. Преношење података на даљину (ИКТ) чини посебан сегмент саобраћаја који је потребно приближити ученицима. Свакодневно коришћење	

			телекомуникационих технологија треба повезати са убрзаним развојем телекомуникационих система, уређаја и њихових компонената. Обрадити пренос информација радиом, телевизијом, мобилном телефонијом, ГПС системом, рачунарским и бежичним мрежама. Скренути пажњу на комуникацију која се остварује мобилним телефоном, таблетом или рачунаром и користи интернет сервисе (електронску пошту, видео конференције, кратке поруке) или мобилне апликације (Viber, WhatsApp и сл.).	
3	**Техничка и дигитална писменост** Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ.		Упознати ученике са основним симболима и ознакама које се користе у електричним шемама и оспособити их за њихово цртање. Приликом реализације ове активности користити једноставне шеме. Демонстрирати рад са	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, уредност и тачност скица, техничких цртежа.

	Основни симболи у електротехници. Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола. Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола. Израда и управљање електромеханичким моделом.		софтвером за симулацију рада електричних кола примереним узрасту и предзнањима ученика. Креирати вежбе у оквиру којих ученици симболима цртају електричну шему и користе рачунарску симулацију за приказ њеног функционисања. Уколико материјално-техничке могућности дозвољавају, ученици потом састављају електрична кола од аналогних или дигиталних компонената и електромеханички модел којим се управља помоћу интерфејса. Сложеност модела прилагођена је условима и опреми са којом школа располаже. Знања и вештине из програмирања која ученици поседују употпуњују се са појашњењем функција и начина рада појединих елемената модела. Уколико ученици раде са различитим	

			моделима предвидети време за представљање појединачних решења у одељењу. Циљ је да се ученици у најкраћим цртама упознају са могућностима управљања процесима и стварима на даљину помоћу ИКТ-а (Internet of Things).	
4	**Ресурси и производња** Електроенергетски систем. Производња, трансформација и пренос електричне енергије. Обновљиви извори електричне енергије. Електроинсталациони материјал и прибор. Кућне електричне инсталације. Састављање електричних кола. Коришћење фазног испитивача и мерење електричних величина мултиметром. Електричне машине. Електротехнички уређаји и апарати у домаћинству.		Укратко упознати ученике са електроенергетским системом наше земље. Шта га чини, које су потребе за електричном енергијом и којим потенцијалима за производњу располажемо. Производњу, трансформацију и пренос електричне енергије објаснити уз помоћ мултимедије. У најкраћим цртама приказати рад хидроелектране, термоелектране и нуклеарне електране. Објаснити значај трансформисања електричне енергије у трансформаторским станицама, као и пренос електричне	Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика, уредност и тачност скица, техничких цртежа.

	Основи електронике. Рециклажа електронских компоненти.		енергије далеководима и нисконапонском електричном мрежом, од произвођача до потрошача. Садржаје који су директно везани за живот и дело нашег научника Николе Тесле, увек посебно истаћи и нагласити. Када је у питању производња електричне енергије, део садржаја посветити обновљивим изворима електричне енергије. То се пре свега односи на: соларне електране, ветроелектране (аероелектране), геотермалне електране, електране на биомасу, хидроелектране и постројења за сагоревање комуналног отпада. Ове садржаје реализовати уз помоћ одговарајуће мултимедије. Са ученицима анализирати значај и предности обновљивих извора са аспекта заштите	

			животне средине. Уз помоћ мултимедије и др. објаснити својства и примену електроинсталационог материјала (проводници, инст. цеви и кутије, сијалична грла и сијалице, прекидачи, утичнице, утикачи, осигурачи, ел. бројило). Задати ученицима да нацртају у свеци основна струјна кола кућне инсталације и објаснити карактеристике трофазне инсталације. Упознати ученике са електричним машинама једносмерне и наизменичне струје уз показивање модела електромотора. Уз помоћ мутимедије објаснити принцип рада електротехничких уређаја и апарата у домаћинству. У оквиру електронике упознати ученике са електронским елементима (отпорници, кондензатори, завојнице, диоде,	

			транзистори, интегрисана кола). Ове елементе ученици ће користити за при конструкторском моделовању.	
5	**Конструкторско моделовање** Моделовање електричних машина и уређаја. Огледи са електропанелима. Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара. Израда и коришћење једноставног школског робота управљаним вештачком интелигенцијом. Рад на пројекту: - израда производа/модела; - управљање моделом; - представљање производа/модела.		Ова област је сложена јер се у њој повезују и садржаји претходних разреда. Ученици кроз практичан рад примењују претходно стечена знања и вештине кроз моделовање електричних машина и уређаја при реализацији делова пројекта. У осмом разреду тежиште је на електричној енергији. Моделе који користе обновљиве изворе енергије ученици могу моделовати на различите начине. Један од начина је извођење огледа са електропанелима. У ту сврху довољно је радити на мањој плочи електропанела и помоћу мултиметара (унимера). У оквиру пројекта могуће је израдити модел ветрогенератора. Са интрефејсом ученици су се упознали на	Формативно, свакодневно оцењивање етапа у изради практичног рада ученика. У вредновање, посебно у групним активностима и тимском раду, биће укључени ученици. Са њима ће наставник договорити шта се прати, који су показатељи успешности и праћење напретка у раду. Критеријуми за вредновање завршеног практичног рада: оригиналност, сложеност, техничка документација, избор материјала, тачност, квалитет израде, функционалност, употребна вредност, презентација и др.

			нивоу „црне кутије” (black box). Практично приказати како функционише интерфејс да би, у каснијој фази, могли применити стечена знања на неком пројекту. Ученике треба упознати са основним деловима интрфејса: напајање, улази и излази. Указати на разлику између робота управљаних вештачком интелегенцијом (AI), наспрам робота управљаних аутоматским системима. Идеје треба развити кроз дискусију, истраживање и симулацију, а уколико материјално-техничке могућности дозвољавају и развити модел решења проблема из реалног света коришћењем робота. Реализацију ове целине започети дискусијом са ученицима о карактеристичним способностима робота које су видели у медијима или можда	

			уживо. Пошто роботи управљани АІ за опажање света око себе користе сензоре, ученици се могу организовати у парове или групе како би самостално путем интернета истражили сензоре који се уобичајено користе у роботици. Уколико постоје материјално-техничке могућности, организовати демонстрацију рада робота управљаног АІ или симулирати његов рада на рачунару путем одговарајућег софтвера. Оставља се могућност да ученици у скаладу са могућностима и интересовањима реализују различите пројекте. Њихов садржај може да се креће од графичког представљања замисли, преко планирања, извршавања радних операција, маркетинга до процене и вредновања. Наставити са алгоритамским приступом - од идеје	

			до реализације. Постаћи ученике да користе податке из различитих извора, самостално проналазе информације о условима, потребама и начину реализације производа/модела користећи ИКТ, израђују производ /модел, поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре безбедности на раду. У пројект се може радити тимски, уколико је рад сложенији, односно ако се ученици за такав вид сарадње одлуче.	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Животно и радно окружење	**ТЕХ.ОО.О.2.2.** Праве разлику између правилног и неправилног коришћења електричних уређаја и машина.	**ТЕХ.ОО.С.3.1.** Користе стечена знања за идентификовање квара на једноставним кућним уређајима и инсталацијама. **ТЕХ.ОО.С.1.3.** Познају основне	**ТЕХ.ОО.Н.3.1.** Анализирају расположиве информације при куповини техничког уређаја.

	ТЕХ.ОО.О.3.4. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству штеде кућни буџет. **ТЕХ.ОО.О.3.5.** Препознају своје способности и афинитете према различитим занимањима у области технике.	делове, принцип рада и начин одржавања апарата и уређаја у домаћинству.	
Саобраћај	**ТЕХ.ОО.О.3.3.** Примењују правила безбедности као активни учесници у саобраћају.	**ТЕХ.ОО.С.1.5.** Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине.	
Техничка и дигитална писменост	**ТЕХ.ОО.О.2.3.** Цртају једноставне предмете скицом и техничким цртежом примењујући правила техничког цртања.	**ТЕХ.ОО.С.1.2.** Користе стечена знања из електротехнике, рачунарства и мехатронике за анализу и одабир дигиталних и техничких уређаја. **ТЕХ.ОО.С.2.4.** Састављају и симулирају рад једноставних електричних шема ради провере стечених знања о електричним инсталацијама иповезивању саставних електрични елемената.	**ТЕХ.ОО.Н.1.3.** Познају развој основних компоненти рачунара, таблет уређаја и паметних телефона. **ТЕХ.ОО.Н.3.2.** При реализацији сопствених идеја, претходно представљених техничким цртежом или употребом одговарајуће апликације, користе расположиве интерфејс технологије.
Ресурси и производња	**ТЕХ.ОО.О.2.1.** Мере и контролишу	**ТЕХ.ОО.С.1.7.** Објашњавају начине	

	основне физичке величине правилном применом прибора и инструмената за мерење и контролу.	производње, трансформацију и пренос електричне енергије. **ТЕХ.ОО.С.3.4.** Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	
Конструкторско моделовање	**ТЕХ.ОО.О.3.1.** Примењују мере заштите на раду ради сопствене и сигурности осталих учесника у процесу рада.	**ТЕХ.ОО.С.2.2.** Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације.	**ТЕХ.ОО.Н.1.1.** На основу критичке анализе карактеристика електричних машина и уређаја, креирају, самостално или тимски, иновативни електромеханички модел машине или уређаја.

Додатна настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
	Укупно	

Допунска настава

Редни број	Тема/област	Оквиран број часова по теми
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
	Укупно	

Секције: Техничка секција 8. разред

У зависности од интересовања, нивоа знања и способности за решавање проблема ученици се могу усмерити на:

Електротехнику и електронику у циљу продубљивања и проширивања знања о компонентама електротехнике и електронике у циљу израде функционалних целина или модела; Рад из области електротехнике у оквиру слободних техничких активности требало би да се базира на бољем упознавању добијања и примене електричне енергије, као и конструкцији и изради модела електричних апарата, уређаја и машина. Ученици заинтересовани за електронику требали би да прошире своје знање из области примене електромагнетних таласа, електронских компоненти и израде електронских склопова.

Израду модела по задатку у циљу продубљивања и проширивања знања из електротехнике и електронике или израде модела према задатим шемама и упутствима које дају струковне организације везано за различите категорије такмичења;

Роботику у циљу стицања основних теоријских знања о развоју робота, аутоматском управљању и управљању помоћу рачунара. Ученици би требало да се упознају са конструкцијом робота, програмирањем потребним за управљање моделом и повезивањем интерфејса да би реализовали

пројекат израде робота.

Саобраћај и/или безбедност у саобраћају.

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар	Формирање секције и одређивање начина и временских термина рада	осми	2
Октобар	Подела појединачних задужења и пријављивање за одређена и конкретна задужења према афинитетима и талентима ученика Разрада идеја и анализираље пута од идеје до реализације Корекције консултације и израда техничке документације		5
Новембар	Упознавање са расположивим матријалима и средствима Израда техничких цртежа и вежби из електротехнике и електронике Разрада идеја		5
Децембар	Завршавање израде техничке документације и израда вежби из електротехнике и електронике Израда модела Вежбање тестова		4
Јануар	Израда вежби из електротехнике и електронике/ израда модела Вежбање тестова Припреме за такмичења		2
Фебруар	Израда вежби из електротехнике и електронике/ израда модела Вежбање тестова Припреме за такмичења		3

Март	Такмичења и анализа постигнутих резултата		4
Април	Такмичења и анализа постигнутих резултата		3
Мај	Презентовање резултата рада секције ученицима осмог разреда у циљу продубљивања знања из електронике, електротехнике или роботике		4
Јун	Прикупљање модела и макета из текуће школске године и њихово презентовање		2
		Укупно	Σ34

ПРЕДМЕТ: **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

Циљеви предмета: наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик континуирано развија физичку писменост унапређујући физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Годишњи фонд: 102 – ОСМИ РАЗРЕД

Недељни фонд: 3

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Атлетика	4	5	5			14
2	Спортска гимнастика	5	5	4			14
	Основе тимских и спотских игара:						
3	Кошарка	4	6	2			12
4	Рукомет	4	6	2			12
5	Одбојка	4	6	2			12
6	Мали фудбал	4	6	2			12
7	Програм по избору		8		4		12
8	Ритмика и плес	2	3	1			6

9	Тестирање и мерење			8			8
						Укупно:	102

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ Развој снаге, аеробне издржљивости, покретљивости, координације, брзине. Тестирање и праћење физичког развоја и моторичких способности.	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби; – изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; – упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак; – комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневним животним ситуацијама;
2	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТОВИ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ **Атлетика** Истрајно трчање Спринтерско трчање. Штафетно трчање Скок удаљ. Бацања кугле. Скок увис (леђна техника). Бацање „вортекс-а“. Четворобој **Спортска гимнастика** Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Тло Прескок Трамполина Вратило Двовисински	– доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама; – одржава равнотежу у различитим положајима и кретањима; – користи гимнастичке вежбе за развој моторичких способности; – користи елементе технике у игри; – примени основна правила мини рукомета/рукомета и футсала у игри; – учествује на унутародељенским такмичењима; – изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; – игра народно коло; – изведе кретања у различитом ритму; – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; – поштује правила понашања у просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама; – примени мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; – поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама;– сарађује током физичког вежбања и игре;

	разбој Паралелни разбој Кругови Коњ са хватаљкама Греда	– на социјално прихватљив начин реагује у конфликтним ситуацијама; – користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности;
3	Спортске игре: **Футсал:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила **Рукомет:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. **Кошарка:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила. **Одбојка:** Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.	- прихвати сопствену победу и пораз у складу са „фер-плејом”; – примени научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама; – уврсти једноставна вежбања у свој распоред дневних активности; – наведе основе прве помоћи; – наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље; – разликује здраве и нездраве намирнице и њихову енергетску вредност; – направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника и израчуна трошкове; – примени здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; – чува животну средину током вежбања;– користи различите и поуздане изворе информација које се односе на очување здравља и здравих животних навика, – заступа мишљење да прекомерна употреба дигиталних уређаја није здрава.
4	**Плес и ритмика** Ритмичке вежбе са и без реквизита. Скокови кроз вијачу. Народно коло.	
5	**Програми по избору** Скијање, бадминтон, стони тенис, оријентиринг.	
6	**ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА** Физичко вежбање и спорт Сврха физичке активности и вежбања. Значај развоја физичких способности за здравље. „Фер-плеј”, навијање, победа, пораз, решавање конфликтних ситуација. Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама.	
7	**Здравствено васпитање и** физичка активност, вежбање и здравље. Утицај правилне исхране на здравље и развој. Вежбање и исхрана. Значај вежбања и играња на чистом ваздуху. Вежбање и чување животне средине.	

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне компетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Физичке способности	Предмет физичко и здравствено васпитање омогућава ученицима да учествују у разноврсном, безбедном и развојно-прикладном физичком вежбању и физичким активностима, које доприносе њиховом физичком и менталном здрављу, школском постигнућу, стицању социјалних вештина и здравих животних навика.	Развој снаге:– без и са реквизитима;– кроз вежбе у пару или групи;– на справама и уз помоћ справа. 2. Развој аеробне издржљивости:– брзо ходање;– истрајно и интервалн – вежбање уз музику – аеробик;– плес и плесне активности;– тимске и спортске игре;– други модели вежбања. 3. Развој покретљивости:– без и са реквизитима;– уз коришћење справа;– уз помоћ једног или више сувежбача. 4. Развој координације:– учење нових моторичких форми (пре свега у основној фази часа);– извођење координационо захтевних вежби у различитом ритму и променљивим условима (нпр. извођење покрета екстремитетима у различитим равнима);– вежбе са реквизитима (прескакање вијаче на различите начине, манипулација лоптом, палицом, обручем);–	– Активност и однос ученика према физичком и здравственом васпитању који обухвата:– вежбање у адекватној спортској опреми;– редовно присуствовање часовима физичког и здравственог васпитања;– учествовање у ваннаставним активностима, и др.– Приказ једног од усвојених комплекса општеприпремних вежби (вежби обликовања);– Достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика (напредак у усавршавању технике)

			полигони спретности;– плесне кореографије, и др. 5. Развој брзине и експлозивне снаге: трчања, штаафетне игре	
2	Моторичке вештине, спортови и спортске дисциплине: 1.Атлетика, 2.Спортска гимнастика, 3.Тимски спортови са лоптом: 3.1. Мали фудбал: 3.2. Рукомет :	Учењем предмета физичко и здравствено васпитање ученици унапређују физичке способности, стичу разноврсне моторичке вештине и оспособљавају се да их користе у различитим условима и животним ситуацијама. Уче основне кретне концепте и стратегије и принципе вежбања. Оснажују се да постављају личне циљеве у домену физичке форме, физичке активности, исхране и других здравих животних навика, које су неопходне за безбедно и компетентно бављење физичким активностима и за формирање основа здравог животног стила.	1.Истрајно трчање: вежбе технике; континуирано и интервално трчање; Спринтерско трчање: вежбе технике трчања , ниски старт и фазе трчања; Скок увис прекорачном техником; техника скока увис кроз фазе (залет, одскок, прелазак летвице и доскок). Бацање лоптице у даљ: обучавање кроз фазе (залет и избачај) и Проширени садржаји:.– Техника штафетног трчања (штафетне игре, начини измене палице и др.);– Скок удаљ –;– Бацање кугле масе 2 kg – из места и бочна варијанта технике;– Бацање „вортекса” удаљ;– Тробој 2. Вежбе на тлу: колут напред, колут назад, став на лопатицама – „свећа”, мост из лежања на леђима; вага претклоном и заножењем; став на шакама уз помоћ; премет упором странце – „звезда”.– Прескок: разношка (до 110 cm);– Вежбе у вису (доскочно вратило, кругови – њих и саскок у	Моторичка достигнућа:извођење основних и сложених моторичких кретањи, развој снаге, брзине, координације и флексибилности. Знање и разумевање: разумевање правила спортских игара, утицаја вежбања на организам и основа хигијене. Вредносни однос и понашање: развијање навика за целоживотно вежбање, ер-плеј, тимски рад, одговорност преме сопственом здрављу. 1. Приказ технике трчања, спринтерско трчање, истрајно трчање, скакања и бацања. 2.Вежбе на тлу, прескоци, вежбе на греди, пењања. 3.Вођење, хватање, додавање лопте, шутирање на гол 4. Додавање, примање лопте и шут на гол из кретања. 5. Замаси, кружења, трчања, поскоци и скокови без реквизита, поскоци и скокови кроз вијачу. Народно коло „Моравац”

	3.3. Кошарка: 3.4. Одбојка: 4. Плес и ритмика		зањиху; љуљање и саскоци);– Пењања (шипка, канап,– до 4 m висине);– Ниска греда. Гимнастички полигон састављен од обрађених програмских садржаја. – Прескок „разношка” – козлић постављен по дужини (110 cm) 3.1. – Вођење и контрола лопте;– Примање и додавање лопте различитим деловима стопала;– Шутирање на гол и основе игре у нападу ;– Одузимање лопте и основе игре у одбрани ;– Вежбе са два и три играча;– Игра са применом основних правила, 3.2. Обучавање елемената технике и тактике са лоптом:вођење, хватање, додавање, шутирање, финтирање, игра у фази напада, игра у фази одбране,полигон са лоптама, правила игре. 4. Поскоци, окрети, прескакање вијаче, игра „народно коло“, вежбе са обручима,	6.приликом оцењивања узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности, као и ангажовање ученика у наставном процесу.
3	Физичка и здравствена култура	Упознају се са научним и технолошким аспектима физичке активности и здравља и критички преиспитују утицај личних и срединских фактора на физичку активност, безбедност, здравље	социјализација, самоактуализација, игра, разонода, естетске вредности. Теме у вези са препознавањем насиља у физичком васпитању и спорту треба обрађивати управо кроз такмичарске и	

		појединаца, група и друштва.	сарадничке активности, којима се наглашава важност заједништва. велику пажњу треба посветити и правилном односу према природи и уопште околини. Теме у вези са принципима правилне исхране	
4	Секције		Формирају се према интересовању ученика. секције се могу формирати према полу ученика.	
5	Недеља школског спорта		Такмичења у спортским дисциплинама прилагођеним програмским садржајима, приказ нових спортова и рекреативних активности	
6	Активности у природи (кросеви, зимовање, летовање)		– крос (време, место и дужину стазе одређује Стручно веће); –зимовање организује се за време зимског распуста (обука скијања); -летовање организује се за време летњег распуста у трајању од најмање седам дана	
7	Школска и ваншколска такмичења		Школа организује и спроводи обавезна унутаршколска спортска такмичења: Атлетика и спортске игре са лоптом.	
8	Корективно-педагошки рад		Ове активности организују се са	

			ученицима који имају:– потешкоће у савладавању градива;– смањене физичке способности утврђене на основу моторичког тестирања које се реализује на почетку школске године;– лоше држање тела;	

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	НИВОИ ПОСТИГНУЋА		
	основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
Физичке способности	Тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената. Демонстрирају правилно загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања. Активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактераАдекватно користе основне термине из области физичког вежбања, спорта и физичке активности у различитим ситуацијама. Примењују правила безбедног ношења, постављања, коришћења и одлагања	Анализирају значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту. Објашњавају како промене фреквенције, интензитета, трајања и типа физичке активности утичу на њене ефекте. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина. Редовно се баве физичком активношћу на нивоу који превазилази основне препоруке јавног	Познају основну терминологију физичке активности Вреднују поузданост информација из различитих извора, које се односе на физичку активност, исхрану и здравље. Истражују како учествовање у активностима у природи доприноси личном здрављу и здрављу заједнице. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу са сопственим потребама и интересовањима. Решавају проблемске ситуације, креирајући

	опреме и реквизита за вежбање. Придржавају се правила игре/ активности и прихватају исход игре/	здравља. Правилно реагују у случају повреде приликом физичке активности.	различита решења у одабраним спортским и рекреативним активностима.
Атлетика	Ученик/ученица изводи правилну технику трчања, скакања и бацања. Придржавају се правила понашања доприносећи безбедној и позитивној атмосфери за вежбање.	Ученик/ученица изводи правилну варијанту штафетног трчања, зна правила за такмичења. Демонстрира добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина	Ученик/ученица учествује на такмичењу и зна правила. Адекватно користе дигитална и технолошка знања, као и принципе различитих наука за прикупљање и анализу информација о физичкој активности, исхрани и здрављу
Спортска гимнастика	Ученик/ученица изводи правилну технику извођења вежби на тлу, зна назив вежби и изводи прескоке. Редовно учествују у различитим вежбањима ради унапређивања моторичких способности. Анализирају и вреднују своју свакодневну физичку активност.	Ученик/ученица изводи правилно сложеније вежбе на тлу, чува и помаже другима. Познају стручну терминологију везану за физичку активност, вежбање и спорт. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина.	Ученик/ученица изводи правилно вежбе и комбинације вежби на тлу у гимнастички састав. Уз одговарајућу помоћ креирају и спроводе план за побољшање или очување сопственог нивоа физичке активности и моторичких способности и прате његове ефекте.
Тимски спортови са лоптом	Ученик/ученица примењује основне елементе технике у игри, правила игре и сарађује са члановима екипе. Користе и комбинују разноврсне основне моторичке вештине у различитим ситуацијама (игра,	Ученик/ученица зна функцију и значај спортске игаре, већи број правила и утицај вежбања на побољшање и даљи спортски развој. Примењују принципе толеранције и фер-плеја у физичкој активности и спорту.	Ученик/ученица примењује научене елементе технике, испуњава тактичке задатке, учествује на такмичењима и суди на утакмицама. Учествују у догађајима који промовишу

	спорт, рекреација, свакодневне животне ситуације).		физичку активност, здравље и заштиту животне средине у локалној заједници.
Плес и ритмика	Ученик/ученица изводи правилну технику ритмичке гимнастике и успешно се креће у ритму и темпу музичке пратње. Користе одговарајућа вербална и невербална средства (плес, покрет) да искажу осећања и комуницирају са вршњацима.	Повезују просторно и временски плесне елементе, изводе вежбе са реквизитима. Бирају одговарајуће стратегије при решавању различитих кретних проблема.	Повезују просторно и временски плесне елементе, изводе вежбе са реквизитима изводи сопствену композицију, састав. Праве одговорне изборе у вези са физичком активношћу, исхраном и здрављем.
Програми по избору ученика	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену основних правила. Редовно учествују у различитим вежбањима ради унапређивања моторичких способности.	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену већег броја правила и веће сарадње са члановима тима. Користе концепте мерења да одреде удаљеност, брзину, висину, фреквенцију, број понављања, трајање активности, паузе и сл. приликом вежбања.	Ученик/ученица изводи правилну технику игре уз примену већег броја правила и веће сарадње са члановима тима, учествује у организацији игре, зна правила и суди на утакмицама. Подстичу друге да се баве физичком активношћу ради очувања здравља.

Секције:

Месец	Садржај програма	Разред	Планирани број часова
Септембар			
Октобар	Одбојка-увежбавање елемената игре, правила.	VIII	36
Новембар	Кошарка- увежбавање елемената игре, правила.	VIII	36
Децембар			
Јануар			
Фебруар	Рукомет -увежбавање елемената игре, правила.	VIII	13
Март	Рукомет -увежбавање елемената игре, правила.	VIII	13
Април	Мали фудбал- увежбавање елемената игре, правила.	VIII	36
Мај	Атлетика-увежбавање технике скакања, бацања, трчања.	VIII	36
Јун			
		Укупно	216

Циљеви предмета:

Развијање хришћанског погледа на свет, моралних вредности и одговорности у савременом друштву.

Табела 1 за верску наставу

Редни број теме	**Назив теме**	**Об.**	**Утв.**	**Пров.**	**Сист.**	**Веж.**	**Прој.зад.**
1	Увод	0	1	0	0	0	0
2	Човек је икона Божија	4	1	0	1	0	0
3	Подвижничко-евхаристијски етос	5	1	0	1	0	0
4	Литургија	6	2	0	2	0	0
5	Царство Божије	6	2	0	2	0	0
Укупно		**21**	7	0	6	**0**	**0**

Ред. бр.	**Назив теме/садржај**	**Исходи**	**Стандарди**	**Компетенције**	**Начини остваривања**	**Провера**
1	Увод	објасни програм	не постоје	комуникација	разговор	усмено
2	Човек је икона Божија	објасни однос човека и Бога	не постоје	духовне	дијалог	питања
3	Подвижничко-евхаристијски етос	разуме улогу Цркве	не постоје	социјалне	разговор	усмено
4	Литургија	објасни значај Литургије	не постоје	учење	учешће	усмено
5	Царство Божије	примењује веру у животу	не постоје	етика	активности	посматрање

ПРЕДМЕТ: Грађанско васпитање, осми разред

Циљеви предмета: Циљеви наставе предмета **Грађанско васпитање** у осмом разреду основне школе надовезују се на претходне разреде, али су више усмерени на активну улогу ученика у друштву и разумевање сложенијих друштвених процеса - продубљивање знања о људским правима, слободама и одговорностима, као и њиховој заштити. Развијање свести о значају демократских институција и начина њиховог функционисања. Оспособљавање ученика за активно, одговорно и критичко учешће у друштвеном животу. Подстицање критичког мишљења, аргументованог заступања ставова и доношења одлука. Развијање толеранције, солидарности и поштовања различитости. Јачање грађанске одговорности на локалном, националном и глобалном нивоу. Оспособљавање за ненасилно решавање конфликата и конструктивну комуникацију. Развијање свести о значају владавине права, правде и једнакости.

Подстицање активизма, иницијативе и учешћа у пројектима у заједници. Развијање дигиталне компетенције и одговорног понашања у медијском и онлајн простору. Оспособљавање за препознавање и супротстављање дискриминацији, насиљу и кршењу права. Развијање способности за тимски рад, сарадњу и преузимање одговорности.

Годишњи фонд: 34

Недељни фонд: 1

Табела 1

Редни број теме	**Назив теме**	**Врста часова**					**Број часова за тему**
		Обрада	Утврђ.	Провера	Систем.	Прој.зад.	
1	Људска права	3	1	2	1		7
2	Демократско друштво	5	3	3	1		12
3	Процеси у савременом Свету	6		1	1		8
4	Грађански активизам			1	6		7
						Укупно:	34

Табела 2

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Исходи**
1	Људска права	Ученик ће бити у стању да објасни појам патриотизам -разуме појмове ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам. -дискутује о проблематици везаној за наведене појмове. разуме значај поштовања различитих култура и уважавања културне разноликости. -објасни важност заштите слобода националних мањина.
2	Демократско друштво	Ученик ће бити у стању да разуме појмове пола и рода -Објасни појмове предрасуде и стереотипи, наведе примере у којима се они односе на родове. -разуме значај родне равноправности, и њене важности за развој друштва. -Схвати значај родне равноправности-Наведе мере које могу да послуже успостављању родне равноправности -Разуме улогу државе и свих нас у борби против родног насиља -Разуме разлоге због којих особе врше насиље, наведе карактеристике особе која трпи насиље -Наведе мере заштите од родног насиља
3	Процеси у савременом Свету	Ученик ће бити у стању да схвати основне карактеристике појма медија -Разуме важност постојања слободних медија -Разуме могућности слања дезинформација од стране медија Настоји да разуме и критички се односи према садржајима из медија -Схвати да медијска и новинарска професија треба да се ослања на кодексе -Упозна се са многобројним притисцима који новинари могу да трпе
4	Грађански активизам	Ученик ће бити у стању да стекне знања и искуства која се односе на прављење кратког документарног филма Спои снимљен видео материјал у кратки документарни филм -прикаже резултате рада који се односи на снимање филма о вредностима грађанског друштв

Табела 3

Ред. број теме	**Назив теме/садржај**	**Опште међупредметне копетенције**	**Начини и поступци остваривања програма**	**Начин провере остварености исхода**
1	Људска права	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе.	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		Комуникација- изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини- сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.	активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	
2	Демократско друштво	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија.	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и

		Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација-изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција-препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини-	конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.		
3	Процеси у савременом Свету	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација-изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван,	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини- сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.	принципима интерактивне наставе.	
4	Грађански активизам	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење;	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање,

		разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација- изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција- препознаје и развија сопствене стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини- сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу,	рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	свирање, певање, играње улога.

		могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.		
5	Грађански активизам	Информатика и рачунарство, српски језик, историја, географија. Компетенција за учење-мотивисан је и оспособљен да самостално планира, организује, спроводи и вреднује учење; разликује битно од небитног, изражава и образлаже идеје. Сарадња -доприноси решавању разлика у мишљењу и ставовима поштујући друге као равноправне чланове тима или групе. Комуникација-изражава своје ставове, мишљења, осећања, на позитиван, конструктиван и аргументован начин. Естетичка компетенција-препознаје и развија сопствене	Наставник се труди да све теме ученицима приближи и објасни. Подстиче активно слушање и конструктивно реаговање ученика. Постављене исходе остварује применом различитих метода рада са ученицима – дебате, дискусије, радионице, симулације, играње улога, пројекти, акције, истраживања, решавање квизова, као и да сами осмисле неке друге активности. Реализација програма треба да се реализује у складу са принципима интерактивне наставе.	Провера се врши на основу учешћа ученика у дебати, дискусији, акцијама, пројектима, квизовима, слободног изражавања мишљења и ставова, праћења заинтерсованости ученика, другим активностима – цртање, свирање, певање, играње улога.

		стваралачке способности и креативност у свим уметничким и неуметничким пољима свог деловања. Одговоран однос према околини-сагледава које активности (обрасци понашања), на личном нивоу, нивоу заједнице и глобалном нивоу, могу унапредити стање и квалитет животне средине и природе.		

Табела 4

НАСТАВНА ТЕМА	**НИВОИ ПОСТИГНУЋА**		
	основни ниво	**средњи ниво**	**напредни ниво**
Људска права	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже
Демократско друштво	Ученик који	Ученик који делимично	Ученик који

	дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже
Процеси у савременом Свету	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже
Грађански активизам	Ученик који дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима уз већу помоћ наставника. Препознаје основе материје која се обрађује. Не ради пројекте према инструкцијама, и не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који делимично самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје одговоре који нису у потпуности тачни. Не ради пројекте према инструкцијама, или не научи материју коју треба да излаже већ чита.	Ученик који самостално дискутује, изражава мишљење, учествује у активностима. Даје тачне одговоре. Висок ниво разумевања материје. Пројекте ради по инструкцијама и научи материју коју излаже

САДРЖАЈ

1. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА:.....3
2. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....5
3. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА.....8
4. Школски програм за 5.разред.....10
5. Школски програм за 6.разред.....166
6. Школски програм за 7.разред.....330
7. Школски програм за 8.разред.....552